

Euroopan unionin virallinen lehti

C 417

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

62. vuosikerta

11. joulukuuta 2019

Sisältö

IV Tiedotteet

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDOTTEET

Tilintarkastustuomioistuin

2019/C 417/01

Vuosikertomus EU:n virastoista varainhoitovuodelta 2018 1

FI

IV

(Tiedotteet)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDOTTEET

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN

Vuosikertomus EU:n virastoista varainhoitovuodelta 2018

(2019/C 417/01)

SISÄLLYS

	Sivu
LUETTELO TÄSSÄ KERTOMUKSESSA KÄSITELLYISTÄ EU:N VIRASTOISTA JA MUISTA UNIONIN ELIMISTÄ	4
1. LUKU EU:n virastot ja tilintarkastustuomioistuimen toimittama tarkastus	6
JOHDANTO	6
EU:N VIRASTOT	6
Erityyppiset virastot auttavat EU:ta suunnittelemaan ja toteuttamaan toimintapolitiikkoja	6
Virastot saavat rahoituksensa eri lähteistä ja monivuotisen rahoituskehysten eri otsakkeista	9
Talousarvio- ja vastuuvapausjärjestelyt ovat samanlaisia kaikissa virastoissa, paitsi Euroopan unionin teollisoikeuksien virastossa (EUIPO), yhteisön kasvilajikevirastossa (CPVO) ja yhteisessä kriisinratkaisuneuvostossa (SRB)	15
EU:n virastojen verkosto helpottaa virastojen keskinäistä yhteistyötä sekä niiden yhteydenpitoa sidosryhmiin	16
TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TOIMITTAMA TARKASTUS	16
Tilintarkastustuomioistuimen tarkastustehtävä kattaa vuotuiset tarkastukset, erityistarkastukset ja lausunnot	16
Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksilla pyritään puuttumaan keskeisiin riskeihin	17
Tilintarkastustuomioistuin raportoi petosepäilyistä OLAFille	18
Tilintarkastustuomioistuin esittää tietoja komission sisäisen tarkastuksen (IAS) toimittamista tarkastuksista sekä ulkoisista arviointikertomuksista	18
2. LUKU Yhteenveto tarkastuksen tuloksista	19
JOHDANTO	19
VIRASTOJA KOSKEVIEN VUOTUISTEN TARKASTUSTEN TULOKSET VUODELTA 2018 OVAT YLEISESTI OTTAEN MYÖNTEISIÄ	19
Puhdas lausunto tilien luotettavuudesta kaikkien virastojen osalta	19
Puhdas lausunto kaikkien virastojen tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta	20
Virastojen tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta annettiin puhdas lausunto EASOa lukuun ottamatta	20
Tilintarkastustuomioistuimen huomautuksissa puututaan parannuksia edellyttäviin osa-alueisiin 36 virastossa	22
TARKASTUSTULOKSET MUISTA TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN ANTAMISTA, VIRASTOJA KOSKEVISTA KERTOMUKSISTA	31
Tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus nro 29/2018: EIOPA edisti merkittävästi vakuutusalan valvontaa ja vakautta, mutta ratkaistavana on yhä mittavia haasteita	31

Asetuksen (EU) N:o 806/2014 92 artiklan 4 kohdan nojalla vuodelta 2017 annettu Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityisvuosikertomus mahdollisista ehdollisista vastuista, jotka ovat aiheutuneet yhteisen kriisinratkaisuneuvoston (SRB), neuvoston ja komission suorittaessa mainitun asetuksen mukaisia tehtäviään varainhoitovuonna 2017	32
Muut tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomukset, joissa käsitellään myös yhtä tai useampaa virastoa	32
EU-VIRASTOJEN VÄLISEN VERKOSTON VASTAUS	33
3. LUKU Tarkastuslausumat ja muut virastokohtaiset tarkastustulokset	34
3.1 Tarkastuslausumien perustana olevat tiedot	34
VIRASTOT, JOTKA SAAVAT RAHOITUSTA MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEESTA 1A – KASVUA JA TYÖLLISYYTTÄ EDISTÄVÄ KILPAILUKYKY	36
3.2 Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto (ACER)	36
3.3 BEREC- virasto	40
3.4 Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (Cedefop)	44
3.5 Euroopan lentoturvallisuusvirasto (EASA)	48
3.6 Euroopan pankkiviranomainen (EPV)	52
3.7 Euroopan kemikaalivirasto (ECHA)	57
3.8 Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen (EIOPA)	62
3.9 Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (EIT)	66
3.10 Euroopan meriturvallisuusvirasto	72
3.11 Euroopan unionin verkko- ja tietoturvvirasto (ENISA)	76
3.12 Euroopan unionin rautatievirasto (ERA)	80
3.13 Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA)	85
3.14 Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (EU-OSHA)	90
3.15 Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö (Eurofound)	94
3.16 Euroopan GNSS- virasto (GSA)	98
VIRASTOT, JOTKA SAAVAT RAHOITUSTA MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEESTA 2 – KESTÄVÄ KASVU: LUONNONVARAT	102
3.17 Euroopan ympäristökeskus (EEA)	102
3.18 Euroopan kalastuksenvalvontavirasto (EFCA)	106
VIRASTOT, JOTKA SAAVAT RAHOITUSTA MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEESTA 3 – TURVALLISUUS JA KANSALAISUUS	109
3.19 Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto (CEPOL)	109
3.20 Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO)	113
3.21 Euroopan tautienhäikäisy- ja -valvontakeskus (ECDC)	121
3.22 Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA)	124
3.23 Euroopan tasa-arvoinstituutti (EIGE)	128
3.24 Euroopan lääkevirasto (EMA)	132
3.25 Euroopan huumaussaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (EMCDDA)	137
3.26 Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alan laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava eurooppalainen virasto (eu-LISA)	141
3.27 Euroopan unionin oikeudellisen yhteistyön yksikkö (Eurojust)	146

3.28	Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto (Europol)	150
3.29	Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA)	154
3.30	Euroopan raja- ja merivartiovirasto (Frontex)	158
VIRASTOT, JOTKA SAAVAT RAHOITUSTA MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEESTA 4 – GLOBAALI EUROOPPA		164
3.31	Euroopan koulutussäätiö (ETF)	164
VIRASTOT, JOTKA SAAVAT RAHOITUSTA MONIVUOTISEN RAHOITUSKEHYKSEN OTSAKKEESTA 5 – HALLINTO		167
3.32	Euratomin hankintakeskus (ESA)	167
OMARAHOITTEISET ERILLISVIRASTOT		170
3.33	Yhteisön kasvilajikevirasto (CPVO)	170
3.34	Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO)	174
3.35	Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (SRB)	181
3.36	Euroopan unionin elinten käännöskeskus (CdT)	186
KOMISSION TOIMEENPANOVIKASTOT		190
3.37	Koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirasto (EACEA)	190
3.38	Pienistä ja keskisuurista yrityksistä vastaava toimeenpanovirasto (EASME)	194
3.39	Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirasto (ERCEA)	198
3.40	Innovoinnin ja verkkojen toimeenpanovirasto (INEA)	202
3.41	Tutkimuksen toimeenpanovirasto (REA)	206
3.42	Kuluttaja-, terveys-, maatalous- ja elintarvikeasioiden toimeenpanovirasto (Chafea)	210

**LUETTELO TÄSSÄ KERTOMUKSESSA KÄSITELLYISTÄ EU:N VIRASTOISTA JA MUISTA
UNIONIN ELIMISTÄ**

Lyhenne	Koko nimi	Sijainti
ACER	Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto	Ljubljana, Slovenia
BEREC-virasto	Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen virasto	Riika, Latvia
CdT	Euroopan unionin elinten käänöskeskus	Luxemburg, Luxemburg
Cedefop	Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus	Thessaloniki, Kreikka
CEPOL	Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto	Budapest, Unkari
Chafea	Kuluttaja-, terveys-, maatalous- ja elintarvikeasioiden toimeenpanovirasto	Luxemburg, Luxemburg
CPVO	Yhteisön kasvilajikevirasto	Angers, Ranska
EACEA	Koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirasto	Bryssel, Belgia
EASA	Euroopan lentoturvallisuusvirasto	Köln, Saksa
EASME	Pienistä ja keskisuurista yrityksistä vastaava toimeenpanovirasto	Bryssel, Belgia
EASO	Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto	Valletta, Malta
EPV	Euroopan pankkiviranomainen	Pariisi, Ranska
ECDC	Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskus	Tukholma, Ruotsi
ECHA	Euroopan kemikaalivirasto	Helsinki, Suomi
EEA	Euroopan ympäristökeskus	Kööpenhamina, Tanska
EFCA	Euroopan kalastuksenvilvontavirasto	Vigo, Espanja
EFSA	Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen	Parma, Italia
EIGE	Euroopan tasa-arvoinstituutti	Vilna, Liettua
EIOPA	Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen	Frankfurt, Saksa
EIT	Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti	Budapest, Unkari
ELA	Euroopan työviranomaisen	Bratislava, Slovakia
EMA	Euroopan lääkevirasto	Amsterdam, Alankomaat
EMCDDA	Euroopan huumeaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus	Lissabon, Portugali
EMSA	Euroopan meriturvallisuusvirasto	Lissabon, Portugali
ENISA	Euroopan unionin verkko- ja tietoturvavirasto	Heraklion, Kreikka
EPPO	Euroopan syyttäjänvirasto	Luxemburg, Luxemburg
ERA	Euroopan unionin rautatievirasto	Valenciennes, Ranska
ERCEA	Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirasto	Bryssel, Belgia
ESA	Euratomin hankintakeskus	Luxemburg, Luxemburg
ESMA	Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen	Pariisi, Ranska

Lyhenne	Koko nimi	Sijainti
ETF	Euroopan koulutussäätiö	Torino, Italia
EUIPO	Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto	Alicante, Espanja
eu-LISA	Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alan laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava eurooppalainen virasto	Tallinna, Viro
EU-OSHA	Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto	Bilbao, Espanja
Eurofound	Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö	Dublin, Irlanti
Eurojust	Euroopan unionin oikeudellisen yhteistyön yksikkö	Haag, Alankomaat
Europol	Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto	Haag, Alankomaat
FRA	Euroopan unionin perusoikeusvirasto	Wien, Itävalta
Frontex	Euroopan raja- ja merivartiovirasto	Varsova, Puola
GSA	Euroopan GNSS-virasto	Praha, Tšekki
INEA	Innovoinnin ja verkkojen toimeenpanovirasto	Bryssel, Belgia
REA	Tutkimuksen toimeenpanovirasto	Bryssel, Belgia
SRB	Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto	Bryssel, Belgia

1. LUKU

EU:n virastot ja tilintarkastustuomioistuimen toimittama tarkastus**JOHDANTO**

1.1 Euroopan tilintarkastustuomioistuin perustettiin Euroopan unionin toiminnasta tehdyllä sopimuksella ⁽¹⁾ huolehtimaan Euroopan unionin varojen ulkoisesta tarkastuksesta. Se toimii tässä ominaisuudessa unionin kansalaisten taloudellisten etujen riippumattomana valvojana, erityisesti auttamalla kehittämään EU:n varainhoitoa. Lisätietoja tilintarkastustuomioistuimen työstä esitetään toimintakertomuksissa, vuosikertomuksissa EU:n talousarvion toteuttamisesta, erityiskertomuksissa ja yleiskatsauksissa sekä lausunnoissa, joita tilintarkastustuomioistuin antaa uudesta tai päivitetystä EU-lainsäädännöstä ja muista varainhoitoon vaikuttavista päätöksistä ⁽²⁾.

1.2 Toimeksiantonsa mukaisesti tilintarkastustuomioistuin tarkastaa vuosittain EU:n toimielinten, virastojen ja unionin muiden elinten ⁽³⁾ tilit sekä tilien perustana olevat tulot ja maksut.

1.3 Tässä kertomuksessa esitetään tulokset tilintarkastustuomioistuimen vuotuisesta tarkastuksesta, joka koski EU:n virastoja ja unionin muita elimiä varainhoitovuonna 2018 (näistä tarkastuskohteista käytetään yhteisnimitystä ”virastot”). Lisäksi kertomuksessa esitetään virastokohtaiset tarkastustulokset, jotka on saatu muista tilintarkastustuomioistuimen tarkastustehtävistä, kuten erityistarkastuksista tai lausunnoista. Kertomuksen rakenne on seuraava:

- Ensimmäisessä luvussa kuvataan virastoja ja tilintarkastustuomioistuimen toimittamien tarkastusten luonnetta.
- Toisessa luvussa esitellään tilintarkastustuomioistuimen vuotuisen tarkastuksen tulokset kokonaisuutena ja selostetaan muita virastoihin liittyviä tarkastustuloksia ja lausuntoja.
- Kolmas luku sisältää *tarkastuslausuman* kunkin 41 viraston osalta sekä tilintarkastustuomioistuimen lausunnot ja huomautukset virastojen tilien luotettavuudesta sekä tulojen ja maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta).

EU:N VIRASTOT**Erityyppiset virastot auttavat EU:ta suunnittelemaan ja toteuttamaan toimintapolitiikkoja**

1.4 Virastot ovat erillisiä oikeushenkilöitä, jotka on perustettu johdetun oikeuden avulla suorittamaan erityisiä teknisiä, tieteellisiä tai hallinnollisia tehtäviä. Ne auttavat tällöin EU:n toimielimiä suunnittelemaan ja toteuttamaan toimintapolitiikkoja. Monet virastoista ovat varsin näkyviä ja vaikuttavat merkittävästi unionin kansalaisten päivittäisen elämän tärkeisiin osa-alueisiin, kuten terveyteen, turvallisuuteen, vapauteen ja oikeuteen. Kunkin viraston tehtäviä kuvataan lyhyesti kolmanteen lukuun sisältyvässä *tarkastuslausumissa*. Tässä kertomuksessa yksittäisistä virastoista voidaan paikoin käyttää kertomuksen alussa lueteltuja nimilyhenteitä.

1.5 Virastoja on kolmea tyyppiä: hajautetut virastot, toimeenpanovirastot ja muut elimet. Eri virastotyyppien keskeiset piirteet kuvataan jäljempänä. Virastojen lukumäärä on kasvanut vuosien mittaan, ja niitä on tällä hetkellä 43 (*laatikko 1.1*). Luvussa on mukana kaksi uutta virastoa, joita perustetaan parhaillaan. Uudet virastot ovat Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO), jonka perustamisasetus on ollut voimassa jo vuodesta 2017, sekä Euroopan työviranomaisen (ELA), jonka perustamisasetus tuli voimaan elokuussa 2019.

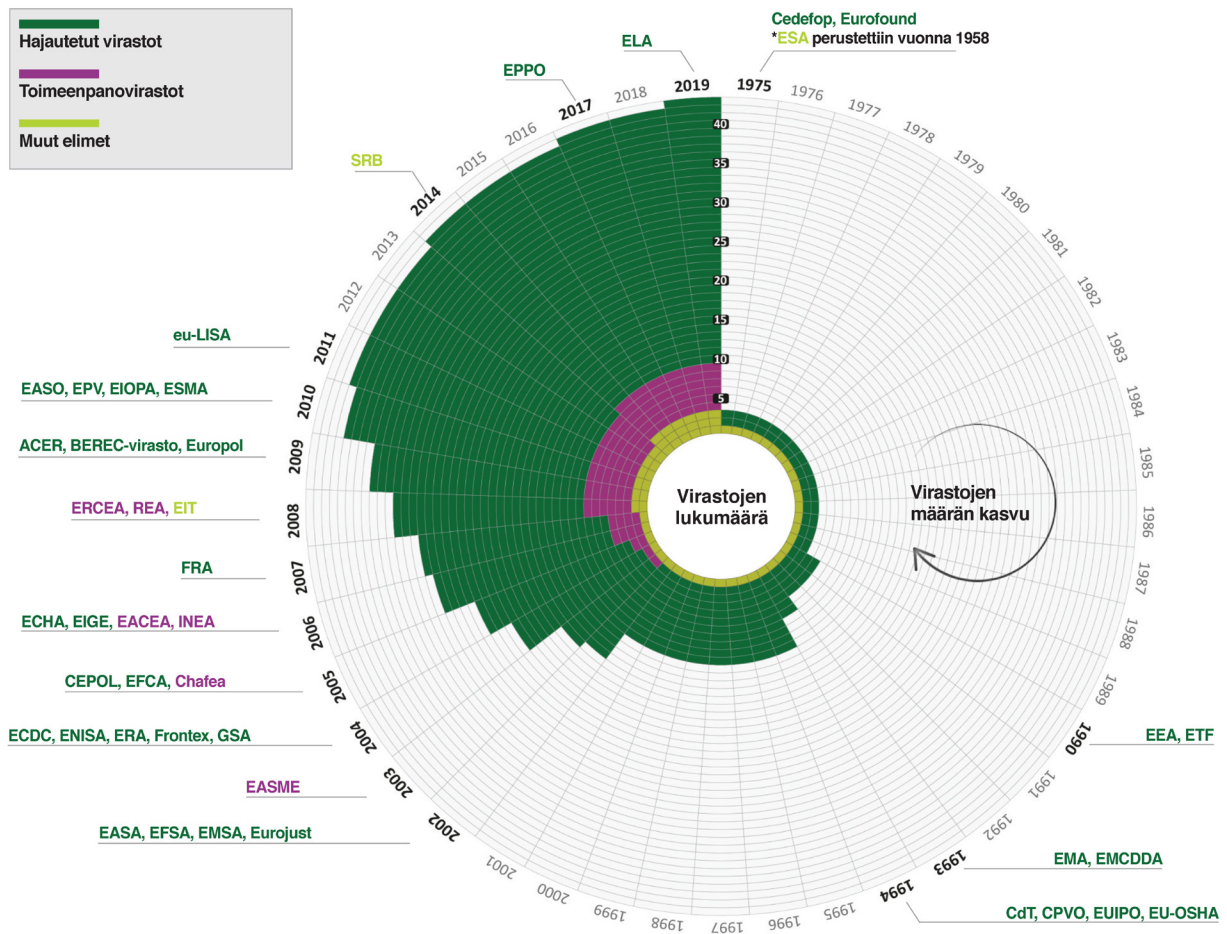
⁽¹⁾ SEUT-sopimuksen 285–287 artikla (EUVL C 326, 26.10.2012, s. 169).

⁽²⁾ Saatavilla tilintarkastustuomioistuimen internetsivustolla (www.eca.europa.eu).

⁽³⁾ Tilintarkastustuomioistuimen tarkastus ei kata kolmea puolustusalan virastoa, jotka rahoitetaan jäsenvaltioiden maksuosuuksilla (Euroopan puolustusvirasto, Euroopan unionin turvallisuusalan tutkimuslaitos ja Euroopan unionin satelliittikeskus). Niiden tarkastamisesta vastaavat muut riippumattomat ulkoiset tarkastajat.

Laatikko 1.1

Virastojen määrän kasvu

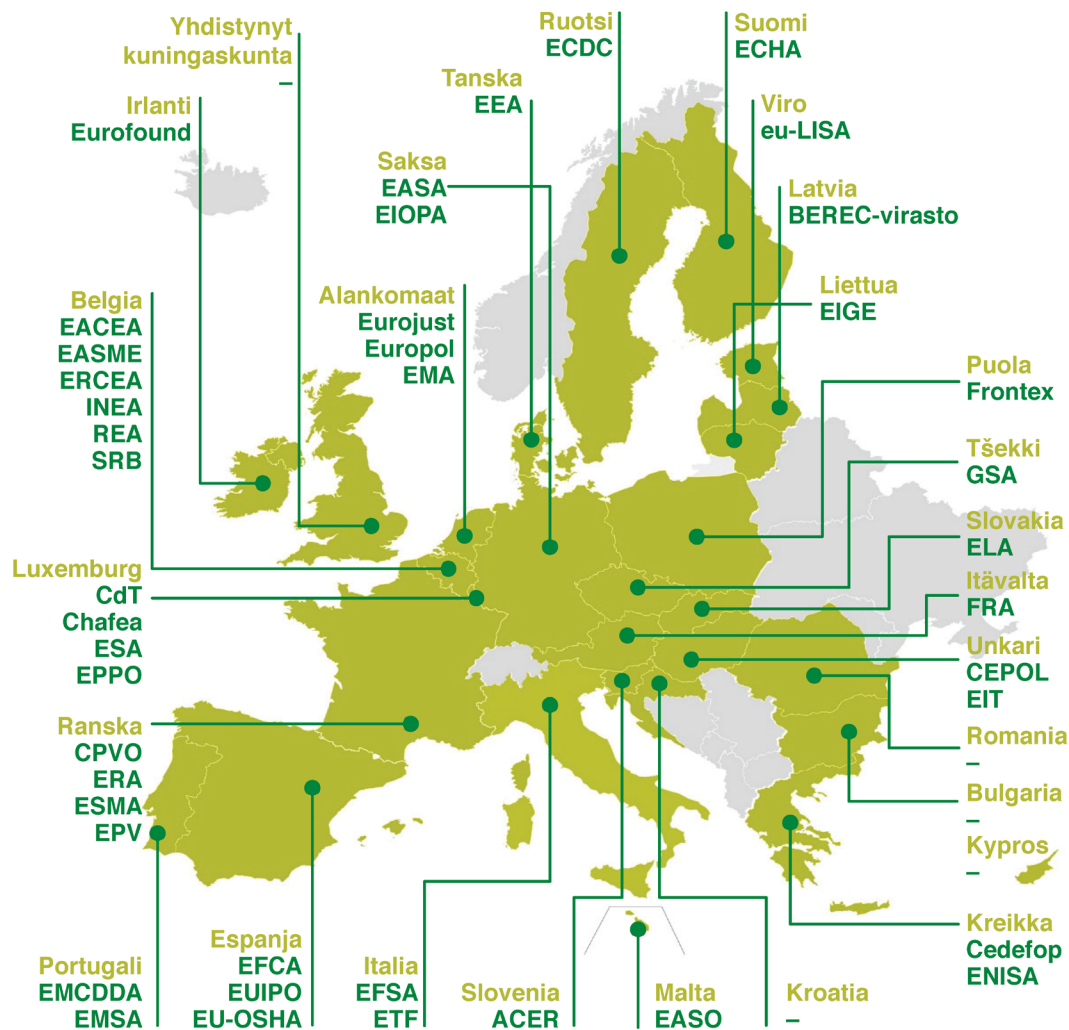
Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

1.6 Komission toimeenpanovirastojen toimipaikkana on komission päätoimipaikka Brysselissä tai Luxemburgissa. Hajautetut virastot ja muut elimet sijaitsevat eri puolilla EU:ta sen jäsenvaltioissa, kuten käy ilmi lyhenneluettelosta ja laatikosta 1.2. Niiden sijainnista päättää neuvosto tai päätöksen tekevät neuvosto ja Euroopan parlamentti yhdessä.

Yhdistyneen kuningaskunnan päättettyä erota EU:sta Euroopan lääkevirasto (EMA) siirrettiin Amsterdamiin ja Euroopan pankkiviranomainen (EPV) Pariisiin vuoden 2019 alkupuoliskolla. Euroopan syyttäjävirston (EPPPO) toimipaikaksi tulee Luxemburg ja Euroopan työviranomaisen (ELA) Bratislava Slovakiassa.

Laatikko 1.2

Virastojen sijainti eri jäsenvaltioissa

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Hajautetut virastot vastaavat alakohtaisiin toimintapoliittisiin tarpeisiin

1.7 **Hajautettuja virastoja on 34** ⁽⁴⁾, ja niillä on keskeinen asema EU:n toimintapoliittikkojen valmistelussa ja täytäntöönpanossa. Ne huolehtivat erityisesti teknisistä, tieteellisistä, operatiivisista ja/tai sääntelyyn liittyvistä tehtävistä. Tarkoituksena on vastata alakohtaisiin toimintapoliittisiin tarpeisiin ja tehostaa eurooppalaista yhteistyötä kokoamalla yhteen EU:n ja kansallisten viranomaisten teknistä ja erityisalojen asiantuntemusta. Virastot on perustettu määrittelemättömäksi ajaksi neuvoston tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella.

1.8 Vastikään perustettu Euroopan syyttäjävirsto (EPPO) on itsenäinen ja hajautettu Euroopan unionin syyttäjävirsto, jonka toimivaltuuksiin kuuluu tutkia EU:n talousarvioon kohdistuvia rikoksia, nostaa syytteet epäiltyjä henkilöitä vastaan ja saattaa heidät rikosoikeudelliseen vastuuseen. Virsto tutkii esimerkiksi petoksia, korruptiota ja vakavia rajat ylittäviä arvonlisäveropetoksia. Euroopan työviranomaisen (ELA) tehtävänä on lujittaa työmarkkinaviranomaisten yhteistyötä kaikilla tasoilla sekä parantaa rajat ylittävien tilanteiden hallinnointia samoin kuin kehittää uusia aloitteita oikeudenmukaisen liikkuvuuden tukemiseksi. Kummastakin virstosta tulee tilintarkastustuomioistiuimen tarkastuskohde varainhoitovuodesta 2019 lähtien.

⁽⁴⁾ ACER, BEREC-virsto, Cedefop, CdT, CEPOL, CPVO, EASA, EASO, EPV, ECDC, ECHA, EEA, EFCA, EFSA, EIGE, EIOPA, ELA, EMA, EMCDDA, EMSA, ENISA, EPPO, ERA, ESMA, ETF, EUIPO, eu-LISA, EU-OSHA, Eurofound, Eurojust, Europol, FRA, Frontex, GSA.

1.9 Kaikki hajautetut virastot työskentelevät hallintoneuvoston (tai muun vastaavan hallintoelimen) valvonnassa. Hallintoneuvosto koostuu jäsenvaltioiden ja komission ja joissakin tapauksissa muiden osapuolten edustajista. Hallintoneuvosto⁽⁵⁾ määrittää viraston toimintakehyksen eli esimerkiksi monivuotisen ja vuotuisen työohjelman, talousarvioesityksen ja henkilöstötaulukon. Toimintakehyksen toteuttamisesta vastaa viraston (pää)johtaja.

Komission toimeenpanovirastot toteuttavat EU:n ohjelmia

1.10 Komission **toimeenpanovirastoja**⁽⁶⁾ on kuusi. Ne perustettu ennalta määrätyksi ajaksi huolehtimaan yhden tai useamman EU:n ohjelman hallinnointi- ja operatiivisista tehtävistä. Toimeenpanovirastot on perustettu komission päätöksellä, ja ne työskentelevät komission nimittämän ohjauskomitean alaisuudessa. Niiden toiminta perustuu monivuotisiin ja vuotuisiin työohjelmiin, joiden laatimisesta ja toteuttamisesta vastaa viraston (pää)johtaja. Toimeenpanovirastojen talousarviot poikkeavat hajautettujen virastojen talousarvioista siinä, että ne kattavat vain henkilöstö- ja hallintomenot. Kaikki toimeenpanovirastojen toimintamenot sisältyvät komission talousarvioon. Näin ollen toimeenpanovirastojen omat talousarviot muodostavat vain hyvin pienen osan siitä talousarviosta, jota ne tosiasiaassa toteuttavat.

Muilla elimillä on kullakin täsmällinen tehtäväalueensa

1.11 Kolme **muuta elintä** ovat Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (EIT), Euratomin hankintakeskus (ESA) ja yhteinen kriisintarkkaisuineuvosto (SRB).

1.12 Budapestissä toimiva Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (EIT) on riippumaton hajautettu EU:n elin, joka myöntää avustuksia ja pyrkii niiden avulla kokoamaan yhteen unionin tiede-, liiketoiminta- ja koulutusalan resursseja. Tavoitteena on lisätä unionin innovaatiovalmiuksia. Euroopan parlamentti ja neuvosto perustivat sen määrittelemättömäksi ajaksi. Instituutin toiminnasta vastaa johtaja hallintoneuvoston valvonnassa.

1.13 Neuvosto perusti Luxemburgissa toimivan Euratomin hankintakeskuksen (ESA) rajoittamattomaksi ajaksi. Sen tehtävänä on varmistaa ydinpolttoaineen säännöllinen ja tasapuolinen toimitus kaikille käyttäjille Euratomin perustamissopimuksen mukaisesti. Tätä varten Euratomin hankintakeskus harjoittaa hankintapolitiikkaa, jonka peruseriaatteena on se, että kaikilla käyttäjillä on yhtäläiset oikeudet hyödyntää malmia ja ydinpolttoainetta. Hankintakeskus pyrkii erityisesti parantamaan toimitusvarmuutta EU:hun sijoittautuneiden käyttäjien hyväksi ja näin edistämään myös EU:n ydinteollisuuden elinvoimaisuutta. Jäsenvaltioita edustavista jäsenistä koostuva neuvoa-antava komitea antaa lausuntoja, tekee analyysejä ja tarjoaa tietoa ja auttaa siten Euratomin hankintakeskusta hoitamaan tehtäväänsä. Hankintakeskuksen toiminnasta vastaa pääjohtaja tiiviissä yhteistyössä komission kanssa.

1.14 Yhteinen kriisintarkkaisuineuvosto (SRB) on pankkiunionin keskitetty kriisintarkkaisuviranomainen, jonka päätoimipaikka sijaitsee Brysselissä. Sen tehtävänä on varmistaa, että kaatumassa olevia pankkeja koskeva kriisintarkkaisu hoidetaan hallitusti siten, että reaali taloudelle, rahoitusjärjestelmälle ja julkistaloudelle aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa pankkiunioniin osallistuvissa jäsenvaltioissa ja niiden ulkopuolella. Yhteistä kriisintarkkaisuineuvostoa edustaa puheenjohtaja, joka toimii myös nimittävänä viranomaisena.

Virastot saavat rahoituksensa eri lähteistä ja monivuotisen rahoituskehityksen eri otsakkeista

1.15 Vuonna 2018 kaikkien virastojen – pois lukien yhteinen kriisintarkkaisuineuvosto (SRB) – talousarviomäärärahat olivat yhteensä 4,2 miljardia euroa. Tämä vastaa noin 2,9:ää prosenttia EU:n yleisestä talousarviosta vuonna 2018. Vuonna 2017 määrärahat olivat 3,5 miljardia euroa (2,7 prosenttia yleisestä talousarviosta), joten lisäys vuosien 2017 ja 2018 välillä oli 20 prosenttia. Ks. *laatikossa 1.3* olevat tiedot. Virastot, joiden määrärahojen absoluuttinen määrä kasvoi vuosien 2017 ja 2018 välillä eniten, olivat seuraavat: Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (EIT), Euroopan meriturvallisuusvirasto (EMSA) ja Euroopan kemikaalivirasto (ECHA), jotka rahoitetaan monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeesta 1a (Kasvu ja työllisyyttä edistävä kilpailukyky); tietotekniikkavirasto eu-LISA, Euroopan raja- ja merivartiiovirasto (Frontex), Euroopan lääkevirasto (EMA), Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO) ja Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto (Europol), jotka rahoitetaan monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeesta 3 (Turvallisuus ja kansalaisuus).

⁽⁵⁾ Ks. komission delegoitu asetus (EU) N:o 2019/715, annettu 18 päivänä joulukuuta 2018, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 70 artiklassa tarkoitettuja, SEUT-sopimuksen ja Euratomin perustamissopimuksen nojalla perustettuja elimiä koskevasta varainhoidon puiteasetuksesta (EUVL L 122, 10.5.2019, s. 1). Asetuksen mukaan on mahdollista, että elimellä voi olla sekä hallintoneuvosto että johtokunta.

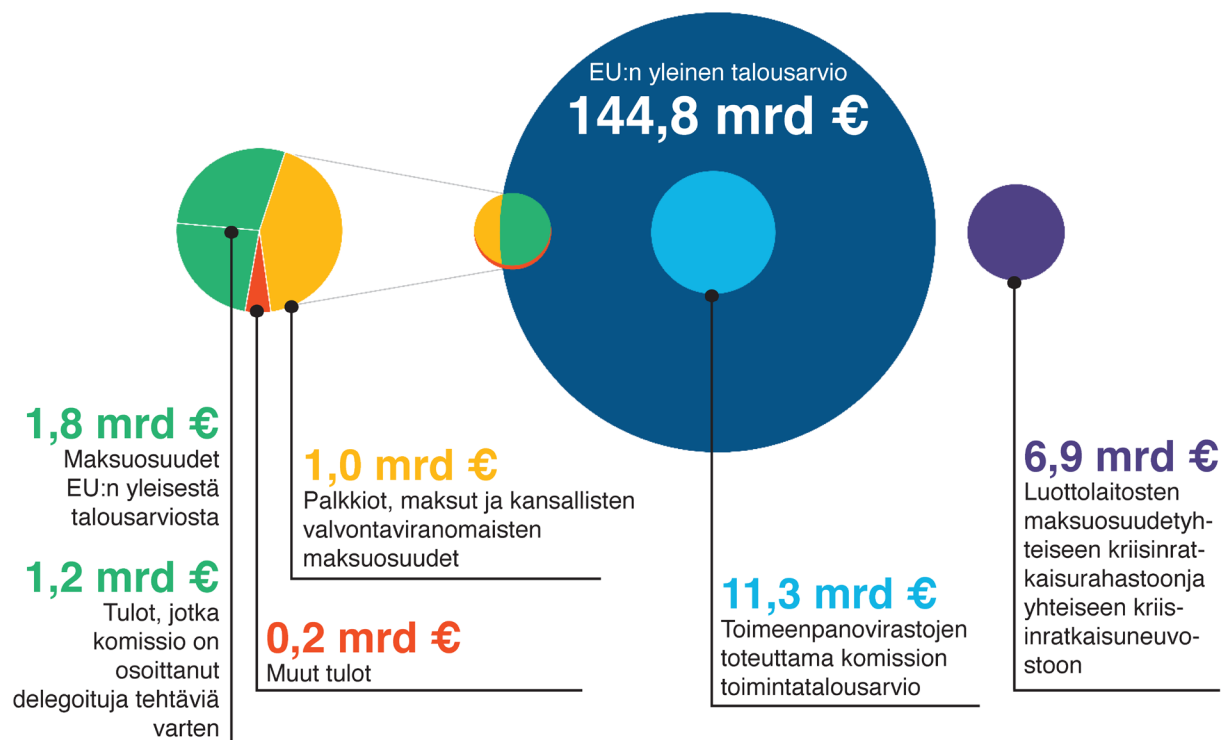
⁽⁶⁾ Chafea, EACEA, EASME, ERCEA, INEA, REA.

1.16 Lisäksi yhteisen kriisintarkastusneuvoston (SRB) vuoden 2018 talousarvion määrä oli 6,9 miljardia euroa (2017: 6,6 miljardia euroa). Määrät koostuvat luottolaitosten maksuosuuksista, joiden avulla on perustettu yhteinen kriisintarkastusrahoitus ja rahoitettu yhteisen kriisintarkastusneuvoston hallintomenot.

1.17 Hajautettujen virastojen ja muiden elinten talousarvioilla katetaan henkilöstö-, hallinto- ja toimintamenot. Toimeenpanovirastot panevat täytäntöön ohjelmia, jotka rahoitetaan komission talousarviosta, ja näiden virastojen omilla talousarvioilla, joiden määrärahat olivat vuonna 2018 yhteensä noin 249 miljoonaa euroa, katetaan vain virastojen henkilöstö- ja hallintomenot. Komission toimintatalousarvio (maksusitoumusmäärärahat), jota kuusi toimeenpanovirastoa toteuttivat vuonna 2018, oli määrältään noin 11,3 miljardia euroa (vuonna 2017: 11 miljardia euroa).

Laatikko 1.3

Virastojen rahoituslähteet vuonna 2018

Lähde: EU:n yleinen talousarvio 2018 ja virastojen talousarviot vuodelta 2018, koonnut Euroopan tilintarkastustuomioistuinin.

1.18 Useimmat virastot – mukaan lukien kaikki toimeenpanovirastot – saavat lähes koko rahoituksensa EU:n yleisestä talousarviosta. Muut virastot rahoitetaan kokonaan tai osittain palkkioilla tai maksuilla sekä virastojen toimintoihin osallistuvien jäsenvaltioiden suorilla maksuosuuksilla (jäsenvaltiot, EFTA-maat jne.). Varainhoitovuonna 2018 pääasialliset rahoituslähteet olivat seuraavat: EU:n yleisestä talousarviosta rahoitettiin virastojen määrärahoja noin 1,8 miljardilla eurolla; noin miljardi euroa saatiin palkkioista ja maksuista sekä kansallisten valvontaviranomaisten maksuosuuksista; lisäksi komissio osoitti noin 1,2 miljardia euroa erityisten (delegoitujen) tehtävien suorittamiseen. Laatikossa 1.4 esitetään virastojen talousarviot tulonlähteittäin jaoteltuina.

Laatikko 1.4

Virastojen talousarviot vuodelta 2018 tulonlähteittäin

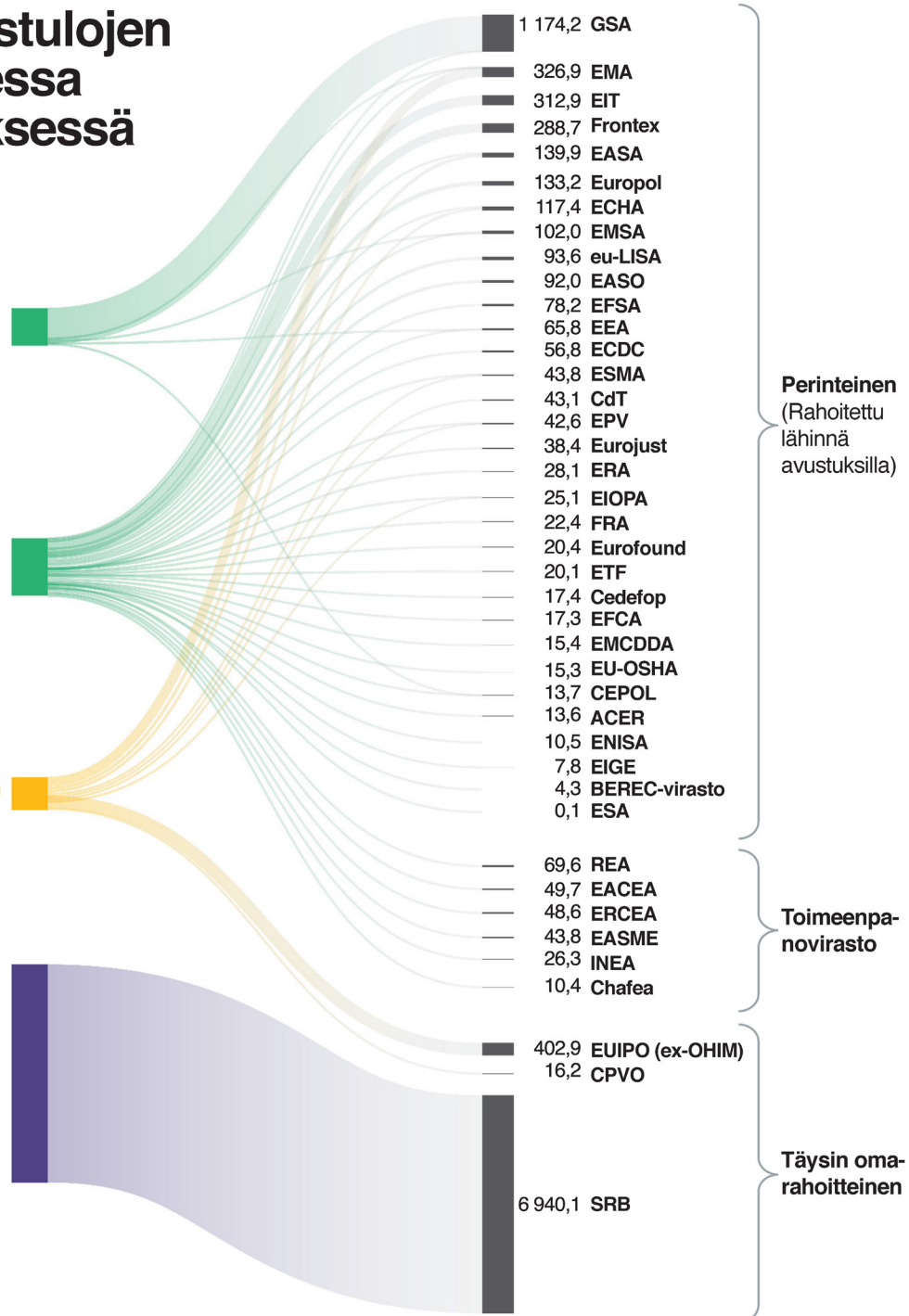
Virastot kokonaistulojen mukaisessa järjestyksessä (milj. euroa)

Tulot, jotka komissio on osoittanut delegoituja tehtäviä varten
≈ 1,2 mrd €

Maksuosuudet EU:n yleisestä talousarviosta
≈ 1,8 mrd €

Palkkiot, maksut ja kansallisten valvontaviranomaisten maksuosuudet
≈ 1,0 mrd €

Luottolaitosten maksuosuudet yhteiseen kriisiratkaisurahastoon ja yhteiseen kriisiratkaisuneuvostoon
≈ 6,9 mrd €

Lähde: Virastojen talousarviot vuodelta 2018, koonnut Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

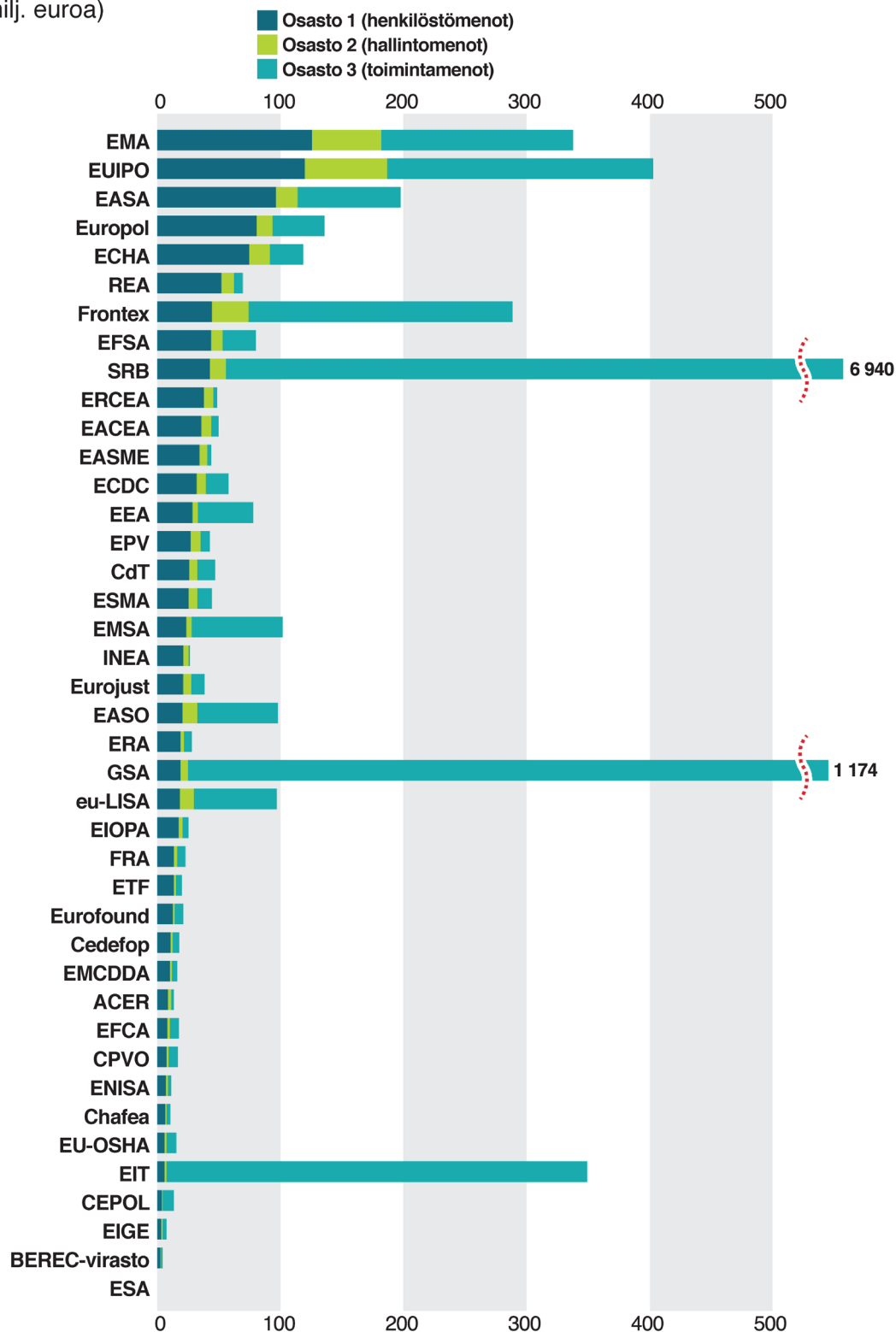
1.19 Laatikossa 1.5 esitetään virastojen talousarviot vuodelta 2018 sellaisina kuin ne on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Talousarviot on jaoteltu menotyypeittäin: osasto 1 (henkilöstömenot), osasto 2 (hallintomenot) ja osasto 3 (toimintamenot yhdessä minkä tahansa muun talousarviossa käytetyn osaston kanssa). Sen sijaan talousarvioita ei ole jaoteltu toiminnoittain.

Laatikko 1.5

Virastojen talousarviot vuodelta 2018 sellaisina kuin ne on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*

Talousarvio osastoittain

(milj. euroa)

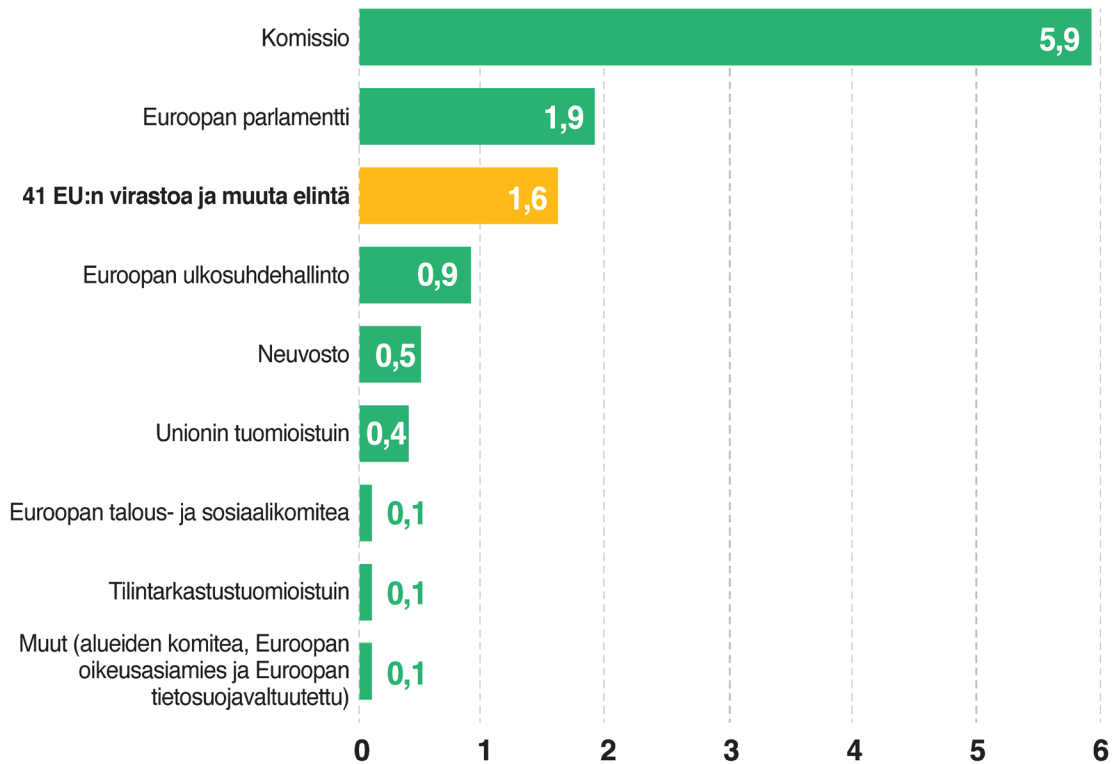

Lähde: Virastot, koonnut Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

1.20 Useimmat virastot eivät pane täytäntöön suuria operatiivisia meno-ohjelmia tai muita hankkeita, jotka aiheuttavat merkittäviä kustannuksia, vaan paremminkin hoitavat luonteeltaan teknisiä, tieteellisiä ja/tai sääntelyyn liittyviä tehtäviä. Siksi niiden talousarviot koostuvat useimmissa tapauksissa lähinnä henkilöstö- ja hallintomenoista (*laatikko 1.5*). Virastojen henkilöstö- ja hallintomenot kattavat kaiken kaikkiaan noin 14 prosenttia kaikkien EU:n toimielinten ja muiden elinten tämän tyyppisistä menoista (*laatikko 1.6*).

Laatikko 1.6

EU:n toimielinten ja muiden elinten henkilöstö- ja hallintomenot (*) vuonna 2018 (miljardia euroa)

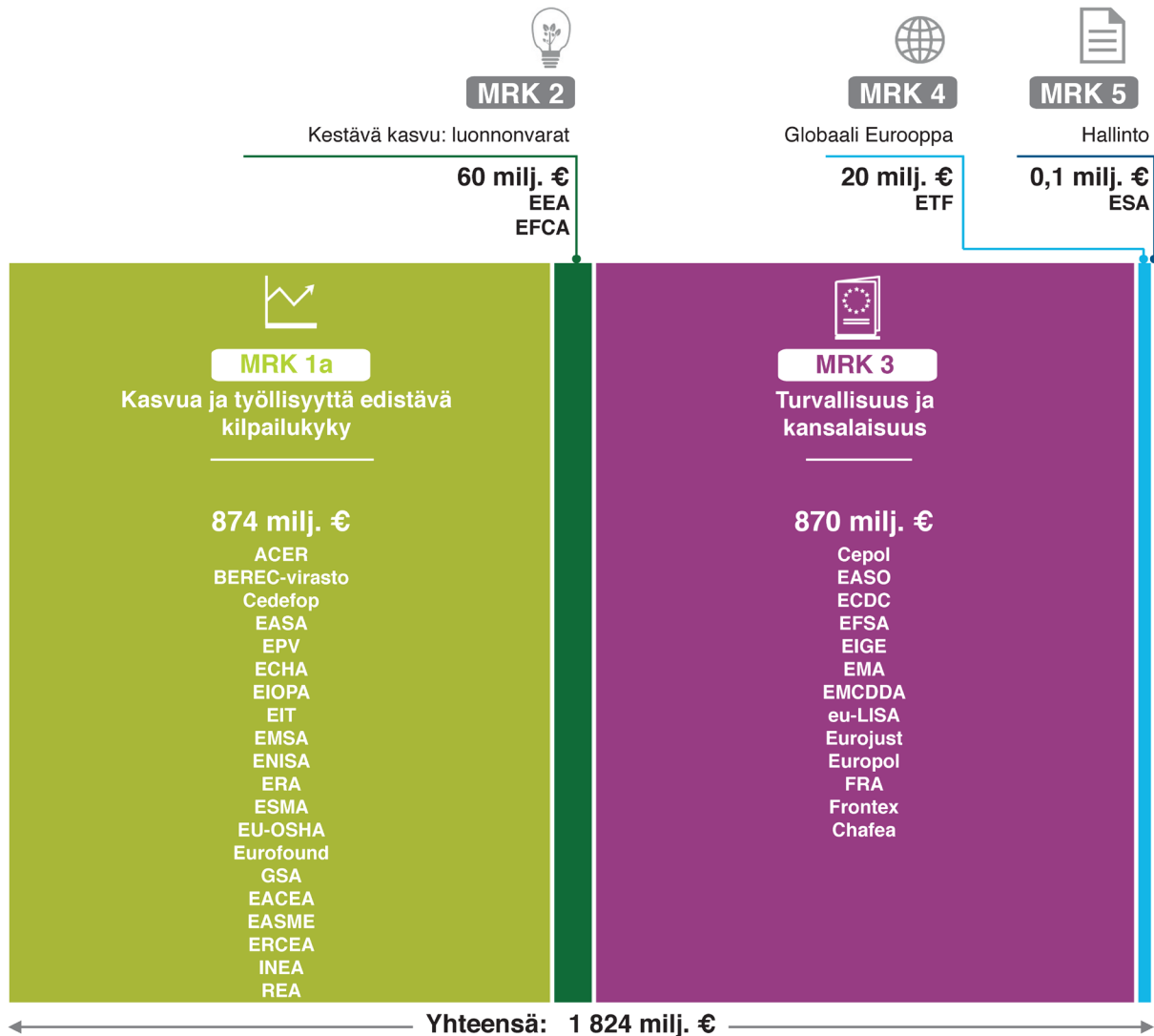
(*) Henkilöstömenot käsittävät sekä operatiivisen että hallintohenkilöstön menot.

Lähde: EU:n konsolidoitu tilinpäätös varainhoitovuodelta 2018.

1.21 EU:n yleisestä talousarviosta tulevat 1,8 miljardin euron maksuosuudet sisältyvät monivuotisen rahoituskehityksen eri otsakkeisiin, kuten *laatikosta 1.7* käy ilmi.

Laatikko 1.7

Virastojen rahoitus jaoteltuna EU:n yleisen talousarvion MRK-otsakkeittain (MRK = monivuotinen rahoituskehys)

Lähde: EU:n monivuotinen rahoituskehys vuosiksi 2014–2020 ja virastojen talousarviot 2018, koonnut Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

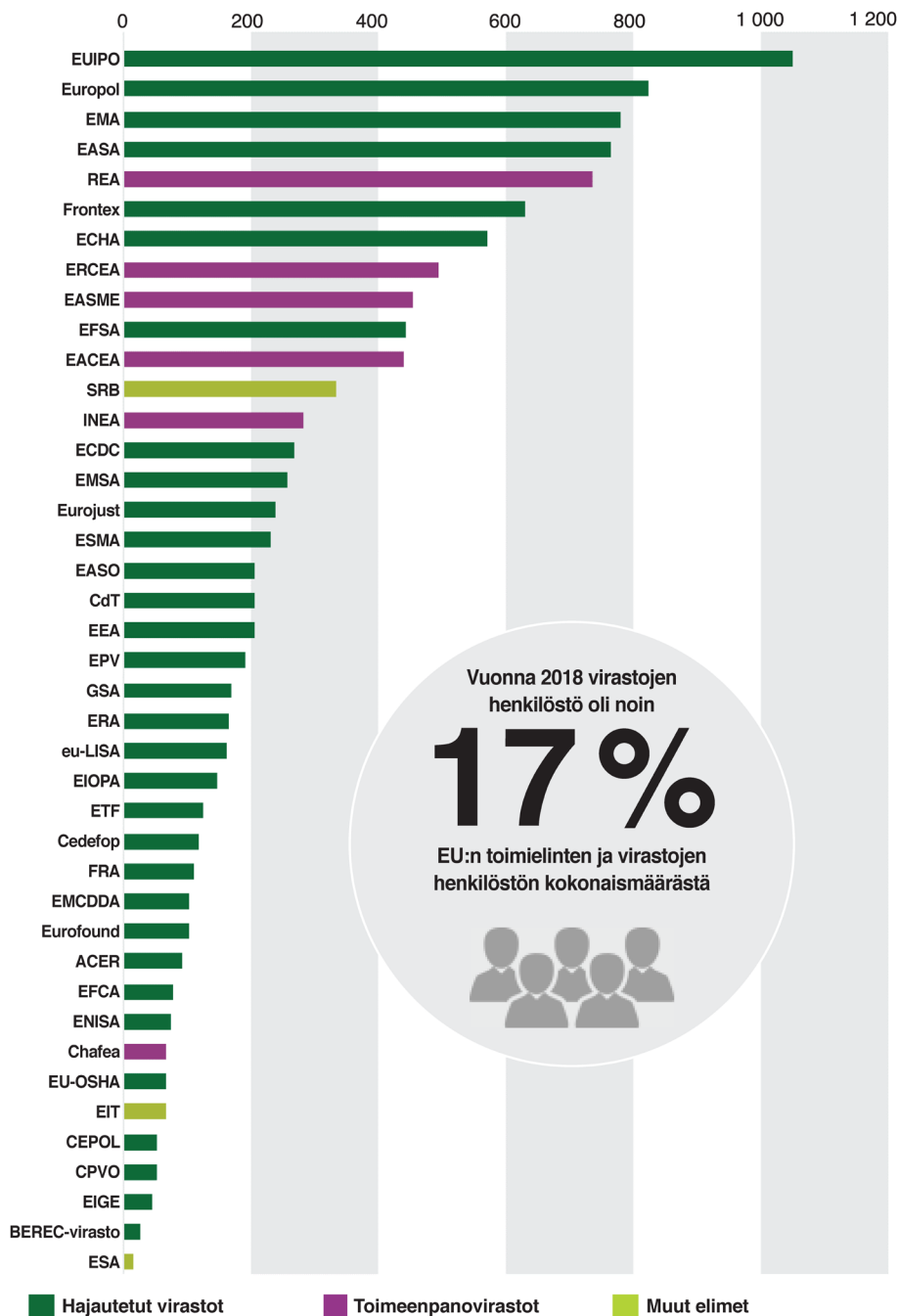
1.22 Vuoden 2018 lopussa virastoilla oli palveluksessaan noin 11 400 henkilöä (vuonna 2017: noin 11 000 henkilöä) eli noin viidennes EU:n toimielinten ja virastojen koko henkilöstöstä. Henkilöstölukuihin sisältyvät virkamiehet, väliaikaiset toimihenkilöt, sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat. Koko henkilöstön jakauma virastoittain esitetään *laatikossa 1.8*. Vuonna 2018 virastot hyödynsivät niiden oman henkilöstön lisäksi huomattavaa määrää vuokratyöntekijöitä ja konsultteja, jotka työskentelivät useilla eri aloilla.

Laatikko 1.8

Virastokohtainen henkilöstömäärä vuoden 2018 lopussa

Henkilöstön määrä

(henkilöstömäärän mukaisessa järjestyksessä)

Lähde: Virastot, koonnut Euroopan tilintarkastustuomioistuun.

Talousarvio- ja vastuuvapausjärjestelyt ovat samanlaisia kaikissa virastoissa, paitsi Euroopan unionin teollisoikeuksien virastossa (EUIPO), yhteisön kasvilajikevirastossa (CPVO) ja yhteisessä kriisinratkaisuneuvostossa (SRB)

1.23 Euroopan parlamentti ja neuvosto vastaavat vuotuisesta talousarvio- ja vastuuvapausmenettelystä useimpien hajautettujen virastojen ja muiden elinten sekä kaikkien komission toimeenpanovirastojen osalta. Laatikossa 1.9 esitetään vastuuvapausmenettelyn aikataulu.

Laatikko 1.9

Vastuuvapausmenettely (useimpien virastojen osalta)

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

1.24 Euroopan unionilla on kolme hajautettua virastoa, jotka ovat täysin omarahoitteisia. Yhden niistä eli Euroopan unionin teollisoikeuksien viraston (EUIPO) vastuuvapausmenettelystä vastaa viraston budjettikomitea, eivätkä Euroopan parlamentti ja neuvosto niin ollen osallistu siihen. Vastaavasti kahden muun tällaisen viraston eli yhteisön kasvilajikeviraston (CPVO) ja yhteisen kriisintarkastusneuvoston (SRB) vuotuisesta talousarvio- ja vastuuvapausmenettelystä vastaavat virastojen hallintoneuvostot.

EU:n virastojen verkosto helpottaa virastojen keskinäistä yhteistyötä sekä niiden yhteydenpitoa sidosryhmiin

1.25 Virastot perustivat EUAN-verkoston (EU Agencies Network) keskinäiseksi yhteistyöfoorumiksi vahvistamaan virastojen näkyvyyttä, tunnistamaan ja edistämään tehostamismahdollisuuksia ja tuomaan lisäarvoa. EUAN-verkoston toiminta perustuu virastojen viisivuotisessa strategiassa (2015–2020) sopimiin painopisteisiin. Vuotuisissa työohjelmissä täsmennetään toimet ja suoritteet. Tärkeä EUAN-verkostolle osoitettu tehtävä on huolehtiminen tehokkaasta viestinnästä virastojen ja sidosryhmien, lähinnä EU:n toimielinten, välillä. EUAN-verkoston puheenjohtajana toimii joka vuosi eri virasto vuorotteluperiaatteen mukaisesti.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TOIMITTAMA TARKASTUS

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastustehtävä kattaa vuotuiset tarkastukset, erityistarkastukset ja lausunnot

1.26 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut ⁽⁷⁾

- 1) kaikkien virastojen tilinpäätökset, jotka sisältävät tilinpäätöslaskelmat ⁽⁸⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽⁹⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- 2) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden.

⁽⁷⁾ Euroopan työviranomaista (ELA) ja Euroopan syyttävävirastoa (EPPO) ei tarkastettu vuonna 2018, sillä niiden osalta ensimmäinen talousarvion toteuttamisvuosi tulee olemaan vuosi 2019.

⁽⁸⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁹⁾ Kertomuksilla talousarvion toteuttamisesta tarkoitetaan kertomuksia, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetietoja.

1.27 Tilintarkastustuomioistuin antaa tarkastustulostensa perusteella Euroopan parlamentille ja neuvostolle tai tämän kertomuksen kolmannessa luvussa tarkoitetuille muille vastuuvapauden myöntäville viranomaisille virastokohtaisen tarkastuslausuman virastojen tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Tarvittaessa tilintarkastustuomioistuin täydentää tarkastuslausumia tarkastukseen perustuvilla merkittävillä havainnoilla.

1.28 Lisäksi tilintarkastustuomioistuin toimittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan 4 kohdan nojalla tarkastuksia erityisistä aiheista ja julkaisee niistä erityiskertomuksia. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin antaa unionin toimielinten tai muiden elinten pyynnöstä lausuntoja. Niissä se esittää näkemyksensä uudesta tai ajan tasalle saatetusta lainsäädännöstä, jolla on merkittävä vaikutus EU:n varainhoitoon. Ks. tämän raportin toisessa luvussa oleva jakso ”Tarkastustulokset muista tilintarkastustuomioistuimen antamista, virastoja koskevista kertomuksista”.

Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksilla pyritään puuttumaan keskeisiin riskeihin

1.29 Kaikki tilintarkastustuomioistuimen tarkastukset on suunniteltu siten, että niillä pyritään puuttumaan keskeisiin havaittuihin riskeihin. Vuotuisessa tarkastuksessa, joka koski EU:n virastojen vuoden 2018 tilejä ja niiden perustana olevia tuloja ja maksuja, pyrittiin puuttumaan tilintarkastustuomioistuimen riskienarvioinnissa esiin tulleisiin seikkoihin. Riskienarviointia selostetaan lyhyesti jäljempänä.

Virastojen tilien luotettavuuteen kohdistuu yleensä vain vähäinen riski

1.30 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tileihin kohdistuva riski on kaikissa virastoissa yleisesti ottaen vähäinen. Virastojen tilit laaditaan komission tilinpitäjän hyväksymien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin. Olennaisia virheitä on aiemmin havaittu vain vähäinen määrä. On kuitenkin todettava, että komissio antaa virastoille yhä enemmän uusia erityistehtäviä rahoitusosuuksisopimuksilla ja osoittaa niille tätä varten käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja. Tämän vuoksi on entistä hankalampaa varmistaa virastojen kirjanpito- ja talousarviokohtelun (ja talousarviokohtelun) johdonmukaisuus ja läpinäkyvyys.

Tulojen laillisuuteen ja sääntöjenmukaisuuteen kohdistuva riski on yleisesti ottaen vähäinen, mutta poikkeuksiakin on

1.31 Tilien perustana olevien tulojen laillisuuteen ja sääntöjenmukaisuuteen kohdistuva riski on useimmissa virastoissa vähäinen, sillä niiden toiminta rahoitetaan täysimääräisesti EU:n yleisestä talousarviosta ja talousarviot ja niiden mukaiset tulot sovitaan virastoja koskevien asetusten mukaisesti budjettivallan käyttäjien kanssa vuotuisessa talousarvionmenettelyssä. Sen sijaan riski on keskisuuri (osittain) omarahoitteisissa virastoissa⁽¹⁰⁾, joissa talouden toimijoilta ja yhteistyötä tekevilta mailta veloitetaan ja kerätään palkkioita ja maksuosuuksia erityisasetusten mukaisesti.

Maksujen laillisuuteen ja sääntöjenmukaisuuteen kohdistuva riski on yleisesti ottaen keskisuuri, mutta se vaihtelee

Osasto 1 (Henkilöstömenot)

1.32 Riski on tavallisesti vähäinen. Palkkoja hallinnoi komission henkilökohtaisten etuuksien hallinto- ja maksutoimisto, jonka tilintarkastustuomioistuin tarkastaa hallintomenoja käsittelevän erityisarvionsa yhteydessä. Henkilöstömenoissa ei ole viime vuosina havaittu olennaisia virheitä. Jos virastojen täytyy palkata suuri määrä lisähenkilöstöä lyhyessä ajassa, rekrytointimenettelyjen laillisuuteen ja sääntöjenmukaisuuteen kohdistuu kuitenkin keskisuuri tai suuri riski.

Osasto 2 (Hallintomenot)

1.33 Riskiä voidaan pitää keskisuurena. Erilaisiin palveluhankintoihin, joiden yhteydessä käytetään yhä enemmän varoja informaatioteknologiaan, sovelletaan monimutkaisia hankintasääntöjä ja -menettelyjä, eivätkä virastojen hallintoelimet aina onnistu noudattamaan riittävää avoimuutta tai saamaan parasta vastinetta rahalle. Maksuedellytyksiin vaikuttavat vakavat hankintamenettelyjen virheet ovat perinteisesti olleet yksi pääasiallisista syistä, joiden vuoksi tilintarkastustuomioistuin on antanut varauman sisältäviä tarkastuslausuntoja ja esittänyt huomautuksia. Tärkein kustannuslaji, johon liittyy toistuvia maksuja, on kuitenkin usein toimistotilojen vuokra. Se muuttuu tavallisesti vain silloin, kun virasto muuttaa uusiin tiloihin. Siksi riski on yleisesti ottaen keskisuuri. Uutena riskinä on noussut esiin lisääntynyt ulkopuolisen henkilöstön käyttö, joka toteutetaan IT-palvelusopimusten tai työvoiman vuokraussopimusten nojalla. Näissä tilanteissa sovelletaan erityisiä EU:n ja kansallisia säädoskehyksiä, joissa käyttäjäyrityksille asetetaan monia velvoitteita.

Osasto 3 (Toimintamenot)

1.34 Riskin voidaan katsoa vaihtelevan vähäisestä suureen. Riski riippuu virastosta ja siitä, minkä tyyppisiä toimintamenoja virastolla on. Hankintoihin liittyvät riskit ovat yleensä samankaltaisia kuin osastossa 2, vaikkakin määrät saattavat olla suurempia. Talousarvion osastosta 3 maksettavien avustusten kohdalla on aiemmissa tarkastuksissa tullut esiin, että virastojen kontrollit eivät yleisestä paranemisestaan huolimatta aina ole täysin vaikuttavia.

⁽¹⁰⁾ CdT, CPVO, EASA, EPV, ECHA, EIOPA, EMA, ESMA, EUIPO, SRB.

Varainhoidon moitteettomuuteen kohdistuu yleisesti keskisuuri riski

1.35 Varainhoidon moitteettomuuteen kohdistuvaa riskiä pidetään keskisuurena, ja sen on havaittu kohdistuvan pääasiassa informaatioteknologiaan ja julkisiin hankintoihin. Tilintarkastustuomioistuin on aiemmin raportoinut havainnoistaan, jotka koskevat virastojen kirjavia IT-järjestelmiä ja puutteita IT-hankkeiden hallinnoinnissa sekä sitä, että hankintamenettelyissä ei varmistettu rahalle parasta vastinetta.

1.36 Se, että kaikki virastot tarvitsevat erilliset hallintorakenteet ja -menettelyt, synnyttää hallinnon tehokkuuteen kohdistuvan toimintariskin.

Muut riskit

1.37 Aiempien vuosien havaintojen perusteella ja sillä perusteella, että EU:n politiikkojen tiedetään kehittyneen tiettyyn suuntaan eräillä alueilla, riski, joka liittyy jäsenvaltioiden yhteistyön tasoon, on korkea seuraavien virastojen osalta: Euroopan raja- ja merivartiovirasto (Frontex), Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO), Euroopan kemikaalivirasto (ECHA) ja yhteinen kriisinvastausneuvosto (SRB).

Tilintarkastustuomioistuin raportoi petosepäilyistä OLAFille

1.38 Tilintarkastustuomioistuin tekee Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) kanssa tiivistä yhteistyötä, jonka tarkoituksena on torjua EU:n talousarvioon kohdistuvia petoksia. Tilintarkastustuomioistuin välittää OLAFin käsiteltäväksi kaikki tarkastusten aikana havaitsemansa tapaukset, joissa epäillään petoksen, lahjonnan tai muun laittoman toiminnan vaarantavan EU:n taloudelliset edut. Tapauksiin liittyvistä jatkotoimista huolehtii OLAF, joka päättää mahdollisen tutkinnan aloittamisesta ja toimii tarvittaessa yhteistyössä jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa.

1.39 Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksia ei ole suunniteltu nimenomaan petosten etsimiseen, mutta tarkastusten yhteydessä ilmenee tapauksia, joissa herää epäily mahdollisesta sääntöjenvastaisesta tai petollisesta toiminnasta. Vuonna 2018 sellaisia petosepäilyjä, jotka olisi havaittu tarkastusten yhteydessä ja ilmoitettu OLAFille, ei ollut lainkaan (vuonna 2017 tällaisia tapauksia oli kolme). OLAFin pyynnöstä tilintarkastustuomioistuin kuitenkin toimitti tietoja useista petosepäilyistä, jotka koskivat rekrytointimenettelyjä eri virastoissa.

Tilintarkastustuomioistuin esittää tietoja komission sisäisen tarkastuksen (IAS) toimittamista tarkastuksista sekä ulkoisista arviointikertomuksista

1.40 Tämän kertomuksen kolmannen luvun virastokohtaisissa jaksoissa tilintarkastustuomioistuin antaa tietoja myös komission sisäisen tarkastuksen laatimista tarkastuskertomuksista sekä virastojen puolesta tehdyistä ulkoisista arvioinneista vuonna 2018. Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut näihin tarkastuksiin tai arviointeihin liittyvää työtä.

2. LUKU

Yhteenveto tarkastuksen tuloksista**JOHDANTO**

2.1 Tässä luvussa esitetään yhteenveto virastoja koskevien tilintarkastustuomioistuimen vuotuisten tarkastusten tuloksista varainhoitovuodelta 2018 sekä muusta tilintarkastustuomioistuimen vuoden 2018 mittaan tekemästä tarkastustyöstä, joka liittyy virastoihin.

Tämän kertomuksen kolmannessa luvussa esitetään tarkastuslausumat (tarkastuslausunnot) virastojen tilien luotettavuudesta ja tilien perustana olevien tulojen ja maksujen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta. Luvussa tehdään selkoa myös kaikista sellaisista kysymyksistä ja huomautuksista, jotka ovat tulleet esiin tarkastuksen johdosta mutta joiden vuoksi ei ole syytä asettaa mainittuja lausuntoja kyseenalaisiksi.

VIRASTOJA KOSKEVIEN VUOTUISTEN TARKASTUSTEN TULOKSET VUODELTA 2018 OVAT YLEISESTI OTTAEN MYÖNTEISIÄ

2.2 Virastojen tilinpäätöksiä 31. joulukuuta 2018 päättäneeltä varainhoitovuodelta ja tilien perustana olevia tuloja ja maksuja koskevassa tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa saatiin yleisesti ottaen vahvistus aiempina vuosina raportoiduille myönteisille tuloksille.

Puhdas lausunto tilien luotettavuudesta kaikkien virastojen osalta

2.3 Tilintarkastustuomioistuin antoi vakiomuotoisen ("puhtaan") tarkastuslausunnon kaikkien virastojen tilinpäätöksistä. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tilinpäätökset antavat kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot virastojen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä niiden toimien tuloksista ja rahavirroista mainittuna päivänä päättäneeltä varainhoitovuodelta voimassa olevien varainhoitoa koskevien sääntösten ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti ⁽¹⁾.

Tiettyjä seikkoja painottavat kappaleet ovat tärkeitä, jotta lukija voi saada tilinpäätöksistä oikean käsityksen (EPV, EMA, Frontex ja SRB)

2.4 Tiettyjä seikkoja painottavissa kappaleissa kiinnitetään lukijoiden huomio tärkeisiin näkökohtiin, jotka ovat perustavanlaatuisia, jotta käyttäjät saisivat tilinpäätöksistä asianmukaisen käsityksen. Varainhoitovuodelta 2018 tilintarkastustuomioistuin on sisällyttänyt kertomukseensa tiettyjä seikkoja painottavan kappaleen seuraavien neljän viraston osalta: **Euroopan pankkiviranomainen (EPV)**, **Euroopan lääkevirasto (EMA)**, **Euroopan raja- ja merivartiovirasto (Frontex)** ja **yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (SRB)**.

2.5 **EPV:n** ja **EMAn** toimipaikat olivat aiemmin Lontoossa. Tilintarkastustuomioistuin kiinnittää huomiota siihen, että virastot siirrettiin pois Yhdistyneestä kuningaskunnasta vuonna 2019 ja niiden tilinpäätöksiin on kirjattu muuttokuluja koskevia varauksia. EPV:n tilinpäätöksessä, joka koskee 31. joulukuuta 2018 päättynyttä varainhoitovuotta, on muuttokuluja koskeva varaus, jonka määrä on 4,7 miljoonaa euroa. Lisäksi tilinpäätöksessä on 10,4 miljoonan euron varaus, joka koskee Lontoossa sijaitseviin viranomaisen toimistoihin liittyviä, tulevaisuudessa vielä maksettavaksi tulevia sopimusperusteisia menoja. EMAn tilinpäätökseen 31. joulukuuta 2018 päättäneeltä varainhoitovuodelta sisältyy 17,8 miljoonan euron varaus muuttokuluja varten. Viraston aiemmat toimitilat Lontoossa olivat vuokratiloja. Vuokrasopimuksen kattama vuokra-aika päättyy vuonna 2039, eikä sopimus sisällä irtautumislauseketta. Brittiläinen tuomioistuin (High Court of Justice of England and Wales) hylkäsi 20. helmikuuta 2019 viraston pyynnön vuokrasopimuksen purkamisesta. Vuokrasopimuksen perusteella tilat on kuitenkin mahdollista siirtää tai vuokrata edelleen kolmansille osapuolille. Kun viraston lopullinen tilinpäätös allekirjoitettiin, virasto kävi edelleen neuvotteluja potentiaalisten alivuokralaisten kanssa, joten ei ollut tiedossa, kuinka suuret nettomääräiset kustannukset tästä vuokrasopimuksesta, joka ei ole purettavissa, vielä aiheutuisi ⁽²⁾. Viraston 31. joulukuuta 2018 päättäneeltä varainhoitovuodelta antaman tilinpäätöksen liitetiedoissa mainitaan 468 miljoonan euron kokonaismäärä, joka vastaa jäljellä olevaa vuokraa vuoteen 2039 saakka. Määrästä 465 miljoonaa euroa esitetään ehdollisena vastuuna, ja se koskee vuokra-aikaa sen jälkeen, kun virasto on muuttanut Amsterdamiin. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen aikaan ei myöskään ollut vielä varmuutta siitä, kuinka paljon virasto kaiken kaikkiaan menettäisi henkilöstöä uudelleensijoittamisen seurauksena. Tähän asiaan liittyvä epävarmuus on merkittävä riski viraston toiminnan jatkuvuuden kannalta. Tilintarkastustuomioistuin totesi lisäksi sekä EPV:n että EMAn osalta, että virastojen tulot voivat pienentyä Yhdistyneen kuningaskunnan EU-eron vuoksi.

⁽¹⁾ Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²⁾ Viraston ilmoituksen mukaan vuoden 2018 tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen tehtiin alivuokraussopimus, joka tuli voimaan 1. heinäkuuta 2019. Tilintarkastustuomioistuin ei ole vielä tarkastanut tätä sopimusta.

2.6 **Frontex** hallinnoi yhteistyökumppanimaiden kanssa tekemiään, operatiivisiin toimiin liittyviä rahoitus sopimuksia, joiden arvo vuonna 2018 oli 171 miljoonaa euroa ja osuus viraston tuon vuoden talousarviosta 59 prosenttia. Vuonna 2017 kyseisten sopimusten arvo oli 189 miljoonaa euroa. Virasto otti käyttöön uuden yksinkertaistetun rahoitusjärjestelmän, joka kattoi tällaisten rahoitus sopimusten perusteella ilmoitettavat henkilöstökulut. Vuoden 2018 loppupuolella virasto otti käyttöön myös uuden jälkitarkastusjärjestelmän, joka kattoi kaikki menolajit, ja muutti ennakkotarkastusjärjestelmänsä, joka oli integroitu osaksi viraston rahoitusketjuja. Tilintarkastustuomioistuimien arvioi näiden kehitystapahtumien vaikutusta tulevissa tarkastuksissaan. Laitteisiin liittyvät menot (noin 35 prosenttia operatiivisiin toimiin liittyvien menojen kokonaismäärästä eli noin 60 miljoonaa euroa) korvataan yhä todellisten kustannusten perusteella. Vuoden 2018 pilottihanke, jonka tarkoituksena on ollut siirtää yksikkökustannusten perusteella maksettaviin korvauksiin myös tämäntyyppisten kustannusten osalta, ei toistaiseksi ole nyky muodossaan ollut onnistunut. Tilintarkastustuomioistuin on vuodesta 2014 lähtien johdonmukaisesti raportoinut, että selvitykset, joita yhteistyökumppanimaat toimittavat laitteisiin liittyvistä menoista, ovat usein riittämättömiä. Myös tämänvuotiset tarkastustulokset vahvistivat asian. Näihin menoihin kohdistetut Frontexin ennakkotarkastukset ovat tehotomia niin kauan kuin sellaisten kulujen korvaaminen, joiden osalta ei ole esitetty asianmukaisia tositteita, jatkuu. Edellisen vuoden tapaan virasto ei suorittanut lainkaan jälkitarkastuksia, mikä lisää entisestään riskiä siitä, että kuluja korvataan aiheuttomasti.

2.7 Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että se ei **SRB:n** tilien osalta tarkastanut joidenkin luottolaitosten, kansallisten kriisintarkastusviranomaisten ja SRB:n välisiä rahastojen maksuosuuksiin liittyviä hallinnollisia muutoksenhakuja tai oikeudenkäyntimenettelyjä taikka Euroopan unionin tuomioistuimessa nostettuja kanteita, jotka liittyivät kriisintarkastus suunnitelmien hyväksymistä koskeviin päätöksiin. Näiden kysymysten mahdollisia vaikutuksia SRB:n tilinpäätökseen 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta arvioidaan (etenkin ehdollisten vastuiden, varausten ja velkojen osalta) erityisvuositarkastuksessa, jonka tulokset julkistetaan kriisintarkastusmekanismista annetun asetuksen 92 artiklan 4 kohdan mukaisesti 1. joulukuuta 2019 mennessä.

Puhdas lausunto kaikkien virastojen tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

2.8 Tilintarkastustuomioistuin antoi vakiomuotoisen (puhtaan) tarkastuslausunnon kaikkien virastojen osalta tilinpäätösten perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta) 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tulot olivat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Virastojen tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta annettiin puhdas lausunto EASOa lukuun ottamatta

2.9 Tilintarkastustuomioistuin antoi vakiomuotoisen (puhtaan) tarkastuslausunnon 40 viraston tilinpäätösten perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta) 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että näiden virastojen maksut olivat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

2.10 Tilintarkastustuomioistuin antoi **Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO)** osalta varauman sisältävän lausunnon, joka liittyi varainhoitovuosia 2016 ja 2017 koskeviin havaintoihin. Tilintarkastustuomioistuin päätteli, että sopimukset, jotka koskivat viraston tilapäistyöntekijöitä Kreikassa, viraston matkustuspalveluja ja viraston toimitiloja Lesboksessa, olivat sääntöjenvastaisia. Vuonna 2018 näiden sopimusten perusteella maksettiin 3 405 970 euroa (neljä prosenttia kaikista vuoden 2018 maksuista). Tilintarkastustuomioistuimen johtopäätös on kaiken kaikkiaan, että vuotta 2017 koskenut epätydyttävä tilanne, joka liittyi viraston hallintotapaan ja sisäisiin kontroleihin sekä tapahtumien laillisuuteen ja sääntöjenmukaisuuteen, on parantunut vain hitaasti eikä viraston johdon käynnistämää korjaustoimenpiteitä ole vielä saatettu loppuun. Tästä kertoo myös se, että keskeinen hankintamenettely, jonka virasto toteutti vuonna 2018 (sopimuksen volyymi oli noin 50 miljoonaa euroa), oli menettelyn merkittävien heikkouksien vuoksi jälleen kerran sääntöjenvastainen. Tähän hankintaan liittyvien sopimusten perusteella ei suoritettu maksuja vielä vuonna 2018.

Muita seikkoja koskeissa kappaleissa käsitellään asioita, joilla on erityistä merkitystä (EASO, EPV, ECHA, EIOPA, ESMA, SRB ja GSA)

2.11 Muita seikkoja koskeissa kappaleissa kiinnitetään lukijoiden huomio tärkeisiin näkökohtiin, jotka eivät suoranaisesti liity tilinpäätöksen ymmärtämiseen.

2.12 **Euroopan pankkiviranomaisen (EPV), Euroopan vakuutus- ja lisäläkeviranomaisen (EIOPA) ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA)** osalta tilintarkastustuomioistuin kiinnittää huomiota siihen, että virastojen talousarviot rahoitetaan osittain Euroopan unionin varoista ja osittain EU:n jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten ja/ tai valvottavien yhteisöjen suorista maksuosuuksista. On mahdollista, että viranomaisten tulot vähenevät tulevaisuudessa Yhdistyneen kuningaskunnan EU-eron vuoksi.

2.13 Lisäksi, kuten **ESMA** onkin jo todennut, maksut, joita luottoluokittajilta peritään, perustuvat niiden tuloihin, mutta näitä tuloja tarkastellaan oikeushenkilön tasolla eikä konsernitasolla tai toisiinsa etuyhteydessä olevien yksiköiden muodostaman ryhmän tasolla. Tämä antaa lailliselta vaikuttavan tilaisuuden pienentää tai välttää maksuja siten, että EU:hun sijoittautuneiden luottoluokittajien tuloja siirretään näiden lähiyksiköille, jotka ovat sijoittautuneet EU:n ulkopuolelle. Tämän laissa olevan aukon todennäköistä taloudellista vaikutusta ei tiedetä. Viranomainen on soveltanut asetusta oikein. Se on havainnut edellä selostetun riskin ja ilmoittanut siitä komissiolle.

2.14 **Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO)** osalta tilintarkastustuomioistuin kiinnittää edelleenkin huomiota siihen, että viraston henkilöstöresurssien tilanne on vuoden 2017 lopun jälkeen huonontunut eksponentiaalisesti. Suurin osa avoimista työpaikoista oli edelleen täyttämättä vuoden 2018 lopussa. Erityistä huolta aiheuttaa johtotason toimihenkilöiden puute hallinto-osastolla. Tilanne aiheuttaa kaiken kaikkiaan merkittävän riskin sen suhteen, voiko viraston toiminta jatkua nykyisessä mittakaavassaan.

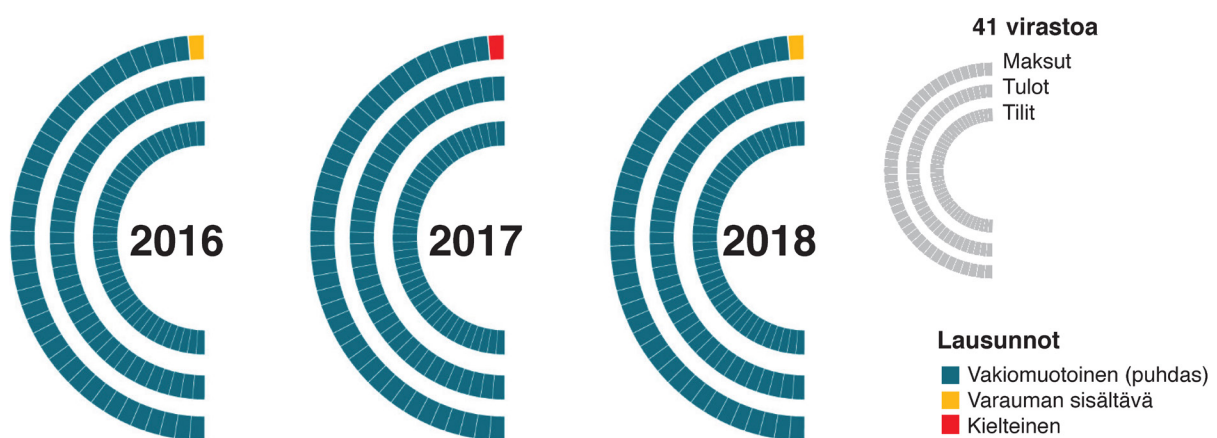
2.15 **Euroopan kemikaaliviraston (ECHA)** osalta tilintarkastustuomioistuin painottaa jälleen, että virasto on osittain omarahoitteinen ja perii maksun jokaiselta yritykseltä, joka hakee kemiallisten aineiden rekisteröimistä REACH-asetuksen⁽¹³⁾ mukaisesti. Virasto laskee ja laskuttaa maksut yritysten hakuvaiheessa antamien tietojen perusteella. Viraston toimittamissa jälkitarkastuksissa ilmeni, että maksuja on oikaistava huomattavasti. Oikaisujen yhteismäärä ei ollut tiedossa vuoden 2018 lopussa. Huomautus osoittaa, että hakijoiden itse tekemiin ilmoituksiin liiallisesti tukeutuvassa järjestelmässä on rajoitteensa.

2.16 **Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston (SRB)** osalta tilintarkastustuomioistuin tuo jälleen esiin sen seikan, että yhteisen kriisinratkaisurahaston maksuosuuksien laskuperustana ovat tiedot, jotka luottolaitokset ovat toimittaneet kriisinratkaisuneuvostolle kansallisten kriisinratkaisuviranomaisten kautta. Yhteistä kriisinratkaisumekanismissa koskevassa asetuksessa ei säädetä kattavasta ja yhdenmukaisesta valvontakehyksestä, jolla kyseisten tietojen luotettavuus varmistettaisiin. Tästä syystä tietojen tarkistuksia ei tehdä luottolaitosten tasolla. SRB kuitenkin tekee tietojen analyttistä ja johdonmukaisuustarkastusta. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin pani merkille, että oikeudellisessa kehyksessä säädetty maksuosuuksien laskentamenetelmä on erittäin monimutkainen. Tämä on riski laskelmien oikeellisuuden kannalta. SRB ei voi luottamuksellisuussyistä antaa saataville niitä luottolaitosten toimittamia tietoja, joita käytetään rahaston maksuosuuksien laskennassa. Tämä vähentää avoimuutta.

2.17 **Maailmanlaajuisesti toimivan eurooppalaisen satelliittijärjestelmän valvontaviranomaisen (GSA)** osalta tilintarkastustuomioistuin kiinnittää edelleen huomiota viraston toteuttamaan hankintamenettelyyn, jolla tehtiin 1,5 miljardin euron suuruinen puitesopimus Galileo-satelliittijärjestelmän käytöstä kaudella 2017-2027. Yksi tarjoajista on nostanut menettelyä koskevan moitekanteen. Euroopan unionin tuomioistuin antaa tuomion puitesopimusta koskevan hankintamenettelyn sekä kaikkien asiaan liittyvien erillissopimusten ja tulevien maksujen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta. Virasto kuvasi tilanteen varainhoitovuoden 2018 tilinpäätöksessä, jossa se mainitsi myös, että puitesopimuksen nojalla maksettiin 121 miljoonaa euroa vuonna 2018. Vuoden 2018 maksut ovat kymmenen prosenttia tuon vuoden talousarviosta (johon luetaan mukaan valtuutus sopimusten perusteella saadut määrät).

Laatikko 2.1

Virastojen tilejä sekä tuloja ja maksuja koskevat vuotuiset tarkastuslausunnot vuosina 2016–2018

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

⁽¹³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1907/2006, annettu 18 päivänä joulukuuta 2006, kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta (EUVL L 396, 30.12.2006, s. 1).

Tilintarkastustuomioistuimen huomautuksissa puututaan parannuksia edellyttäviin osa-alueisiin 36 virastossa

2.18 Tarkastuslausuntojensa ja niiden ohessa esitettyjen tiettyjä seikkoja painottavien kappaleiden ja muita seikkoja koskevien kappaleiden lisäksi tilintarkastustuomioistuin esitti myös satakunta huomautusta, jotka koskivat 36:ta virastoa ja niiden parannuksia edellyttäviä osa-alueita. Kuten aikaisempinakin vuosina, useimmat huomautukset koskevat puutteita julkisissa hankintamenettelyissä.

Julkisten hankintamenettelyjen hallinnointi on edelleen kaikkein virheellisin osa-alue

2.19 Julkisia hankintoja koskevilla säännöillä tavoitteena on varmistaa talouden toimijoiden reilu kilpailu ja saavuttaa taloudellisesti kannattavin hankinta siten, että samalla kunnioitetaan avoimuuden, suhteellisuuden, tasapuolisen kohtelun ja syrjimättömyyden periaatteita.

2.20 Tilintarkastustuomioistuimen otoksiin vuoden 2018 tarkastuksessa kuului puitesopimuksia sekä yksittäisiä ja suoria sopimuksia kaikissa virastoissa. Erilaisia puutteita julkisissa hankinnoissa havaittiin 27 virastossa. Sopimuksia, joissa havaittiin ongelmia, oli yhteensä 221 miljoonan euron arvosta. Näihin liittyviä maksuja tehtiin 18 miljoonaa euroa vuonna 2018. Kuitenkin vain yhdessä virastossa (EASO) sääntöjenvastaisuudet julkisissa hankintamenettelyissä ja niihin liittyvissä maksuissa johtivat varauman sisältävään tarkastuslausuntoon (ks. kohta 2.10).

Hankintoihin liittyviä, usein toistuvia havaintoja

2.21 Usein toistuneita puutteita ⁽¹⁴⁾, jotka liittyivät oikeudellisiin näkökohtiin, havaittiin seuraavissa virastoissa: **yhteisön kasvilajikevirasto (CPVO), Euroopan unionin lentoturvallisuusvirasto (EASA), Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO), Euroopan tasa-arvoinstituutti (EIGE), Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (EMCDDA), Euroopan unionin rautatievirasto (ERA), Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO), tietotekniikkavirasto eu-LISA, Euroopan oikeudellisen yhteistyön yksikkö (Eurojust), Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto (Europol), tutkimuksen toimeenpanovirasto (REA) ja yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (SRB)**. Puutteet koskivat seuraavia seikkoja: neuvottelumenettelyn käyttö hankinnoissa liiallisesti ja perusteettomasti ilman etukäteen julkaistavaa hankintailmoitusta; virheet tarjouseritelmissä; sopimusten voimassaoloaikojen pidentäminen ja alkuperäisen sopimushinnan nostaminen laissa asetettuja rajoja korkeammaksi; puitesopimusten ja yksittäisten sopimusten taloudellinen vastaamattomuus; sopimusten solmiminen ilman että olisi hankittu näyttöä poissulkemisperusteiden soveltumisesta tarjoajiin.

Laatikko 2.2

Esimerkki siitä, kuinka neuvottelumenettelyä, joka toteutettiin ilman etukäteen julkaistavaa hankintailmoitusta, käytettiin perusteettomasti

Eräs virasto teki kolmivuotisen IT-alan hankintoja koskevan puitesopimuksen sellaisen yrityksen kanssa, joka oli toimittanut samat palvelut edellisen puitesopimuksen nojalla. Sopimus tehtiin neuvottelumenettelyllä eikä hankintailmoitusta julkaistu etukäteen. Tehdyn puitesopimuksen kokonaismäärä oli 450 000 euroa (150 000 euroa vuodessa). Varainhoitoasetuksen mukaan tällainen yksinkertaistettu menettely on hyväksyttävissä vain erityisissä olosuhteissa. Virasto ei esittänyt perusteita tällaisille olosuhteille.

2.22 Useintoistuneita puutteita ⁽¹⁵⁾, jotka liittyivät *moitteettomaan varainhoitoon*, havaittiin seuraavissa virastoissa: **BEREC-virasto, Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (Cedefop), Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto (CEPOL), Euroopan pankkiviranomainen (EPV), Euroopan kemikaalivirasto (ECHA), Euroopan ympäristökeskus (EEA), Euroopan vakuutus- ja lisäläkeviranomaisen (EIOPA), Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (EMCDDA), Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA), Euroopan koulutussäätiö (ETF), Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO) ja Euroopan raja- ja merivartiovirasto (Frontex)**. Puutteet koskivat seuraavia seikkoja: liiallinen riippuvaisuus toimeksisaajista, ulkopuolisesta konsultoinnista ja vuokratyöntekijöistä; puutteellisten sopimuskentekoperusteiden käyttäminen; sopimusten tekeminen sellaisten tarjoajien kanssa, joiden tarjoukset olivat poikkeuksellisen alhaisia ilman että alhaisille tarjouksille olisi esitetty mielekkäitä perusteluita. Useat EU-yrastot ovat ulkoistaneet laajassa mitassa tavanomaisia toimintojaan ja toisinaan ydintoimintojaan. Tämän myötä virastojen sisäinen asiantuntemus vähenee ja sopimusten toteuttamisen valvonta heikentyy. Jotkin EU-yrastot eivät varmistaneet, että hintaan ja laatuun liittyvät sopimuskentekoperusteet olisivat olleet asianmukaisessa tasapainossa. Tämä johtui siitä, että hintatekijät eivät olleet luonteeltaan riittävän kilpailullisia. Eräissä muissa tapauksissa sopimuksia tehtiin sellaisten tarjoajien kanssa, joiden hinnat olivat merkittävästi muiden tarjoajien hintoja alempia. Syitä mahdollisesti poikkeuksellisen alhaiseen tarjoukseen ei analysoitu. Myöskään ei hankittu muodollista ja aineellista näyttöä, joka olisi antanut perusteen tällaiseen poikkeamaan. Tällaiset puutteellisuudet voivat viime kädessä estää reilua kilpailua, ja niiden seurauksena taloudellisesti edullisimmat hankinnat saattavat jäädä tekemättä.

⁽¹⁴⁾ Aikaisempien vuosien tarkastuskertomuksissa on esitetty samanlaisia havaintoja useiden virastojen osalta.

⁽¹⁵⁾ Aikaisempien vuosien tarkastuskertomuksissa on esitetty samanlaisia havaintoja useiden virastojen osalta.

Laatikko 2.3

Esimerkkejä riippuvaisuudesta suhteessa toimeksisaajiin

Virasto teki useita puitesopimuksia saman yrityksen kanssa. Se maksoi 793 000 euroa erityyppisistä palveluista (kuten toimisto- ja sihteerivasta, tapahtumien järjestämisestä sekä henkilökunnan hyvinvointiin ja integroitumiseen liittyvistä palveluista). Tämä summa on 37 prosenttia viraston talousarvion muista kuin palkkakuluista vuonna 2018. Tämä viittaa siihen, että virasto on riippuvainen ulkoisista resursseista ja yhdestä yhtiöstä. Viraston toiminnan jatkuvuuteen kohdistuu tästä syystä riski.

2.23 Hankintoja koskevia havaintoja, jotka liittyivät *sisäisiin kontroleihin*, tehtiin seuraavissa virastoissa: **Euroopan tautien ehkäisy- ja -valvontakeskus (ECDC)**, **Euroopan kalastuksenvalvontavirasto (EFCA)**, **Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (EIT)**, **Euroopan meriturvallisuusvirasto (EMSA)**, **Euroopan unionin rautatievirasto (ERA)** ja **Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö (Eurofound)**. Tältä osin tilintarkastustuomioistuin toteaa, että havainnot liittyvät komission johdolla tehtyyn toimielinten yhteiseen puitesopimukseen, joka koskee IT-laitteiston toimituksia ja kunnossapitoa ja jota monet virastot käyttävät. Tämän sopimuksen ehdot olivat heikkoja siinä mielessä, että ne sallivat sellaistenkin laitteiden hankinnan, joita ei nimenomaisesti mainittu sopimuksessa ja jotka eivät sisällyneet alun perin toteutettuun kilpailutukseen. Lisäksi toimeksisaajalla oli sopimuksen mukaan oikeus periä toimitetuista laitteista palkkioita, jotka lisättiin muilta tavarantoimittajilta perittyihin hintoihin. Virastoilla ei sinänsä ole valtuuksia muuttaa perustavaa laatua olevia sopimusjärjestelyjä. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi kuitenkin, että puitesopimukseen liittyvissä virastojen ennakkotarkastuksissa ei aina varmistettu, tarjosiko toimeksisaaja kaikkein soveltuvinta ratkaisua kilpailutetuilla hinnoilla tai olivatko toimeksisaajan perimät palkkiot oikein laskettuja. Heikot sopimusjärjestelyt yhdessä osittain heikkojen sisäisten kontrollien kanssa eivät olleet omiaan varmistamaan taloudellisesti edullisimpia hankintoja. Puitesopimuksen voimassaolo on tällä välin lakannut. Uusi sopimus on paremmin suunniteltu, joten tilintarkastustuomioistuimen havainto on tältä osin otettu huomioon.

Toteutettavat toimet 1

Julkisiin hankintoihin liittyvät virheet ovat edelleen kaikkein tyypillisin tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksissa esiin tuleva virhetyyppi. Virastoja kannustetaan parantamaan julkisia hankintamenettelyjään entisestään ja siten varmistamaan, että soveltuvia sääntöjä noudatetaan täysimääräisesti ja hankinnat ovat taloudellisesti edullisimpia.

Toteutettavat toimet 2

Kun virastot hyödyntävät toimielinten yhteisiä sopimuksia, virastot ovat edelleen vastuussa siitä, että julkisten hankintojen periaatteita sovelletaan niiden tekemissä yksittäisissä sopimuksissa. Virastojen sisäisillä kontroleilla on varmistettava, että periaatteita noudatetaan.

Joissakin virastoissa puitesopimusten hyödyntäminen voi rajoittaa kilpailua

2.24 Tavarantoimittajien ja palveluntoimittajien kanssa tehtävissä puitesopimuksissa määritetään ehdot, joita sovelletaan yksittäisiin hankintoihin puitesopimuksen voimassaoloaikana. Puitesopimuksia käytetään, kun tiedetään tarkalleen, mitä halutaan hankkia, mutta ei kyetä etukäteen sanomaan täsmällisesti, kuinka paljon tuotetta tarvitaan ja milloin. Puitesopimusten avulla pyritään lähinnä saavuttamaan hallinnollista tehokkuutta ja mittakaavaetuja. Euroopan unionin lentoturvallisuusvirastossa (EASA) ja Euroopan unionin teollisoikeuksien virastossa (EUIPO) tuli kuitenkin esiin tapauksia, joissa laajojen, monia erilaisia palveluja kattavien puitesopimusten hyödyntäminen vaaransi kilpailun toteutumisen. Näin voi käydä varsinkin silloin kun hankintamenettelyä alun perin toteutettaessa ei voida selvästi määritellä, mitä palveluja sopimuksen voimassaoloaikana olisi itse asiassa toimitettava. Tämä on tyypillistä sellaisille palveluille kuin IT-palvelut tai liikkeenjohdon konsultointi.

Laatikko 2.4

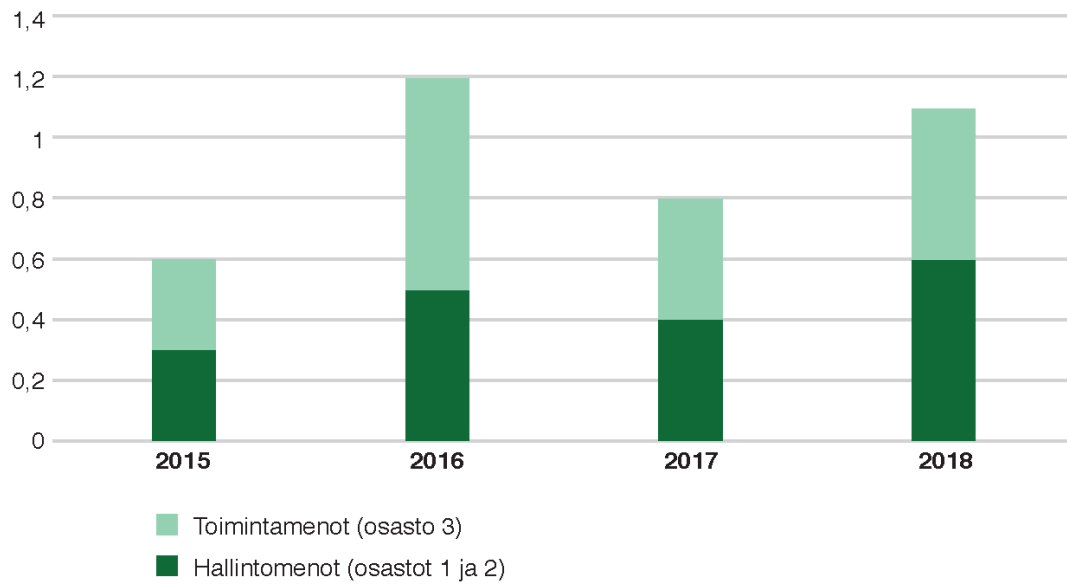
Esimerkki puitesopimuksesta, jonka eritelmät eivät olleet riittävän yksityiskohtaisia

Volymiltään enintään 5 miljoonan euron suuruisen data-analyysipalvelujen ostamiseksi eräs virasto päätti tehdä puitesopimuksen yhden ainoan toimeksisaajan kanssa avoimen menettelyn jälkeen. Puitesopimuksen ehdot eivät kuitenkaan olleet riittävän yksityiskohtaisia reilun kilpailun kannalta, sillä toimitettavia palveluita koskevat konkreettiset vaatimukset eivät olleet tiedossa vielä siinä vaiheessa kun hankintamenettely järjestettiin. Varainhoitoasetuksen soveltamissääntöjen mukaan hankintaviranomaisen on tällaisissa oloissa tehtävä puitesopimukset useampien toimijoiden kanssa ja yksittäisissä hankinnoissa on käytettävä kilpailumenettelyä valittujen toimeksisaajien välillä.

2.25 *Laatikossa 2.5* esitetään virastojen vuosina 2015–2018 tekemien puitesopimusten arvo. Vuonna 2018 virastot tekivät monivuotisia puitesopimuksia yhteensä noin 1,1 miljardin euron arvosta ⁽¹⁶⁾.

Laatikko 2.5

Vuosina 2015–2018 tehtyjen puitesopimusten arvo yhteensä (miljardia euroa)

Lähde: EU-virastojen verkosto, koonnut Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Toteutettavat toimet 3

Puitesopimusten käyttö ei saa estää reiluja ja kilpailuun perustuvia hankintamenettelyjä. Hintaan perustuvassa kilpailussa on otettava huomioon kaikki keskeiset hinnan osatekijät, kuten yksikköhinnat ja kunkin palvelun yhteydessä veloittavien yksiköiden määrä.

Yhteisillä hankintamenettelyillä voidaan saavuttaa tehokkuutta ja mittakaavaetuja

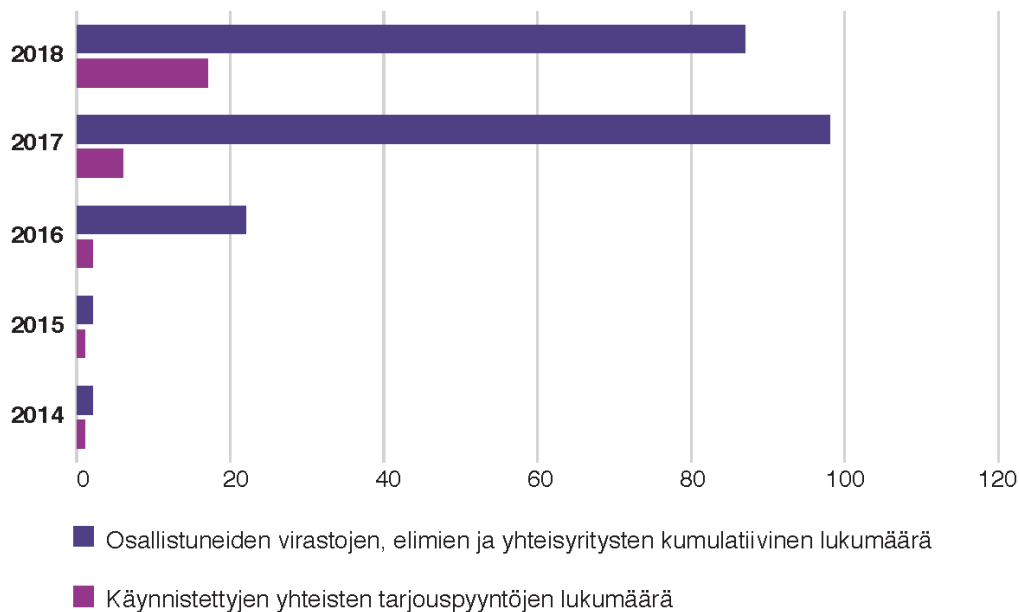
2.26 EU:n 35 hajautettua virastoa ja muuta elintä sekä kahdeksan EU:n yhteisyritystä (EU:n elimet) pyrkivät entistä enemmän hyödyntämään yhteisiä hankintamenettelyjä ja sitä kautta saavuttamaan suurempaa hallinnollista tehokkuutta ja suurempia mittakaavaetuja. Yhteishankinnoissa vähintään kaksi virastoa ja/tai yhteisyritystä, jotka tarvitsevat samanlaisia palveluita, toteuttavat hankintamenettelyn yhdessä ja ottavat sopimuksen myös yhdessä nimiinsä (*laatikko 2.6*). Vuosina 2014–2018 EU:n elinten käynnistämien yhteisten tarjouspyyntöjen lukumäärä nousi yhdestä 17:ään, ja vuoden 2018 loppuun mennessä 30 EU:n elintä oli osallistunut yhteen tai useampaan yhteishankintaan ⁽¹⁷⁾. Vaikka kehitys näyttääkin lupaavalta, yritykset yhteishankintojen toteuttamiseksi eivät aina ole olleet menestyksekkäitä esimerkiksi sen vuoksi, että markkina-analyysi on ollut riittämätöntä.

⁽¹⁶⁾ Tämä luku on saatu EU-virastojen EUAN-verkostolta.

⁽¹⁷⁾ Luvut on saatu EU-virastojen EUAN-verkostolta. Komission toimeenpanovirastoilla ja Euratomin hankintakeskuksella (ESA) on hallinnollinen kytkös komissioon, joten nämä elimet osallistuvat tavallisesti komission käynnistämiin hankintamenettelyihin.

Laatikko 2.6

Yhteisten tarjouspyyntöjen määrä on kasvanut merkittävästi

Lähde: EU-*virastojen verkosto*, koonnut Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Laatikko 2.7

Esimerkkejä epäonnistuneista yhteishankinnoista

Eräässä tapauksessa tehtiin Euroopan laajuiset tarjouspyynnöt tietoliikennepalveluista ja pankkipalveluista. Markkina-analyysi oli kuitenkin puutteellista, eikä tarjouspyyntö tuottanut sellaisia vaatimuksia täyttäviä tarjouksia, jotka olisivat kattaneet edellytetyt paikalliset markkinat. Menettely epäonnistui, ja hallinnollista työtä meni hukkaan. Toisessa tapauksessa kaksi virastoa, jotka toimivat samalla paikkakunnalla, eivät onnistuneet järjestämään yhteishankintaa uusien toimitilojen hankkimiseksi.

Toteutettavat toimet 4

Virastoja kannustetaan vastaisuudessaakin hyödyntämään yhteisiä hankintamenettelyjä tai toimielinten yhteisiä puitesopimuksia. Tämä lisää tehokkuutta ja tuo mittakaavaetuja. Uusille virastoille, kuten Euroopan syyttäjävirastolle (EPPO) ja Euroopan työviranomaiselle (ELA), osallistuminen yhteishankintoihin voisi olla erityisen edullista omien, erillisten sopimusten sijasta. Ennen kuin yhteishankintamenettelyjä käynnistetään ja niihin uhrataan hallinnollista työtä, olisi kuitenkin tehtävä markkina-analyysi sen selvittämiseksi, onko yhteishankinta mahdollinen.

Vuokratyöntekijöitä ja tilapäisiä konsultteja käytettäessä ei aina noudateta lakia

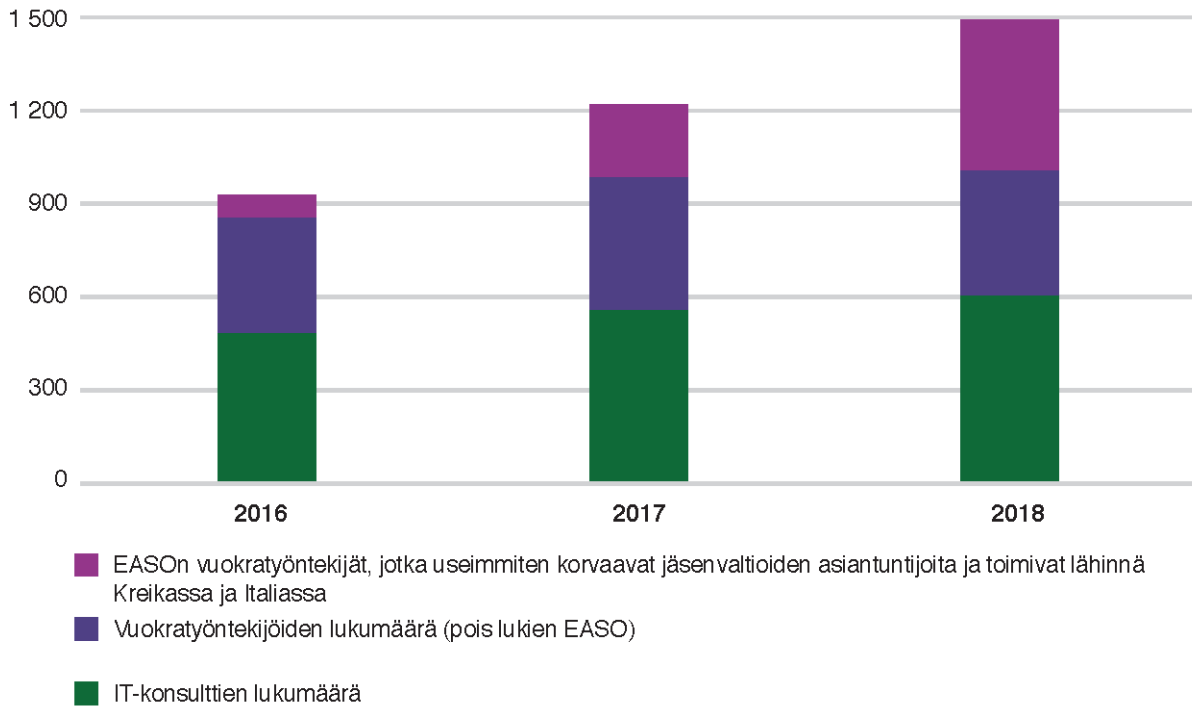
2.27 Tilintarkastustuomioistuin laati vuonna 2017 nopean tilannearvion ⁽¹⁸⁾ siitä, miten EU:n toimielimet ja virastot ovat panneet täytäntöön sitoumuksensa, jonka mukaan henkilöstötaulukossa olevista toimista vähennetään viisi prosenttia vuosina 2013–2017 (virastojen osalta vuosina 2014–2018). Virastojen osalta tilintarkastustuomioistuin totesi, että viiden prosentin vähennys oli toteutunut, joskin hieman viiveellä.

⁽¹⁸⁾ Nopea tilannearvio viiden prosentin henkilöstövähennyksen täytäntöönpanosta julkaistiin 21. joulukuuta 2017.

2.28 Tätä taustaa vasten tämänvuotiset havainnot, jotka koskevat konsulttien ja vuokratyöntekijöiden hyödyntämistä eräissä virastoissa, ovat erityisen tärkeitä. Vaikka tilintarkastustuomioistuin ei tarkastanutkaan ulkopuolisen henkilöstön käyttöä horisontaalisesti kaikissa virastoissa, maksuista, jotka sisältyivät tarkastusta varten tehtyyn otokseen, oli havaittavissa kehityssuuntaus, jossa oman, henkilöstösääntöjen alaisen henkilöstön puutetta kompensoitiin ulkoisella henkilöstöllä. Laatikossa 2.8 esitetään EU-virastojen EUAN-verkoston keräämät tiedot sellaisten IT-konsulttien lukumäärästä, jotka työskentelevät virastojen ja muiden elinten tiloissa ja joiden työstä laskutetaan käytetyn ajan ja kulutettujen materiaalien perusteella. Näiden konsulttien lukumäärä on kasvussa. Lisäksi laatikossa annetaan tiedot vuokratyöntekijöiden käytöstä. Tiedot koskevat kyselyyn vastanneita 33:a virastoa.

Laatikko 2.8

IT-konsulttien ja vuokratyöntekijöiden lukumäärä (33 viraston osalta)

Lähde: EU-virastojen EUAN-verkosto, luvut koonnut Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

2.29 Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että kahdeksalla virastolla oli IT-palvelusopimuksia ja muita konsulttisopimuksia, jotka oli muotoiltu ja/tai pantu täytäntöön siten, että sopimukset saattaisivat käytännössä tarkoittaa vuokratyöntekijöiden osoittamista virastojen käyttöön (*mise à disposition*) sen sijaan että sopimusten perusteella olisi toimitettu selkeästi määriteltyjä IT-palveluita tai -tuotteita. Nämä virastot olivat **BEREC-virasto, kuluttaja-, terveys-, maatalous- ja elintarvikeasioiden toimeenpanovirasto (Chafea), yhteisen kasvilajikevirasto (CPVO), Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO), Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirasto (ERCEA), Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA), yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (SRB) ja Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO)**. Tilapäistä vuokratyövoimaa voidaan käyttää vain sellaisten sopimusten nojalla, jotka on tehty rekisteröityjen työvoiman vuokrausyritysten kanssa. Vuokrauksen on oltava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/104/EY⁽¹⁹⁾ mukaista samoin kuin niiden erityissääntöjen mukaista, jotka jäsenvaltiot ovat hyväksyneet kyseisen direktiivin säännösten saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Sellaisten palvelusopimusten hyödyntäminen, joilla hankitaan työvoimaa, ei ole EU:n henkilöstösääntöjen eikä EU:n sosiaalisten ja työllisyyttä koskevien sääntöjen mukaista. Samalla aiheutuu riski siitä, että nämä virastot joutuvat oikeudellisten toimenpiteiden kohteeksi ja niiden maine kärsii.

2.30 Lisäksi seitsemän virastoa käytti rekisteröidyltä työvoiman vuokrausyrityksiltä hankittuja vuokratyöntekijöitä ilman että ne olisivat noudattaneet kaikkia direktiivin ja kansallisten lakien säännöksiä esimerkiksi vuokratyöntekijöiden työehtojen osalta. Nämä virastot olivat **Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO), Euroopan pankkiviranomainen (EPV), Euroopan vakuutus- ja lisäläkeviranomainen (EIOPA), Euroopan tasa-arvoinstituutti (EIGE), Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (EMCDDA), Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirasto (ERCEA) ja yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (SRB)**.

Toteutettavat toimet 5

Virastot voisivat analysoida yhdessä budjettivallan käyttäjien kanssa, onko ulkopuolisen henkilöstön käyttö kustannustehokkaampaa kuin oman, henkilöstösääntöjen alaisen henkilöstön käyttö.

⁽¹⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/104/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, vuokratyöstä (EUVL L 327, 5.12.2008, s. 9).

Toteutettavat toimet 6

Kun ulkopuolista henkilöstöä käytetään, on periaatekysymys, että soveltuvaa EU:n ja kansallista lainsäädäntöä noudatetaan kaikilta osin. Sääntöjen noudattamista edellyttää myös tarve välttää oikeudenkäyntiriskejä ja maineen tahriintumista.

Konsulttipalvelut ja muut kuin konsulttipalvelut EUIPOssa

2.31 Koska Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO) käyttää paljon konsulttipalveluita, tilintarkastustuomioistuin analysoi, miten virasto hallinnoi niitä. Konsulttipalveluja koskeva keskeinen sopimus on tehty neljäksi vuodeksi ja on volyymiltaan 80 miljoonaa euroa. Palveluntarjoajien näiden ja samankaltaisten sopimusten nojalla viraston käyttöön asettaman ulkoisen henkilöstön lukumäärä kasvoi vuosina 2011–2014 noin 250:stä yli 350:een. Vuoden 2018 alussa määrä laski 215:een (määrä vastaa noin 20:tä prosenttia viraston henkilöstösääntöjen alaisen henkilöstön määrästä).

2.32 Tilintarkastustuomioistuin totesi, että osa sopimusten perusteella toimitetuista palveluista on tosiaankin konsulttipalveluita (esim. hankehallinnointia koskevaa tukea, liiketoimintaprosessien analysointia), mutta toinen osa koskee pikemminkin hallinnollista tukea (esim. sihteeripalveluita, hallintovirkailijoiden suorittamaa raporttien laadintaa, sisäiseen ja ulkoiseen viestintään suunnattavaa tukea). Jälkimmäisessä osassa on kyse osto- tai lainatyövoiman käytöstä, jota säännellään tiukasti Euroopan ja kansallisen tason työolainsäädännössä. Vain rekisteröidyillä työvoiman vuokrausyrityksillä on lupa tarjota ulkopuolista henkilöstöä. Konsulttiyhtiöt eivät voi tuottaa tällaisia palveluja.

Uuden sisäisen valvonnan kehityksen täytäntöönpano on meneillään

2.33 Sisäisiä kontroleja sovelletaan kaikkiin toimintoihin, liittyytä niihin rahan käyttöä tai ei. Kyseessä on prosessi, jonka avulla organisaatio voi saavuttaa tavoitteensa ja pitää yllä tuloksellisuuttaan samalla kun se noudattaa sääntöjä ja asetuksia. Sisäiset kontrollit tukevat vakaata päätöksentekoa. Niissä otetaan huomioon tavoitteiden saavuttamiseen kohdistuvat riskit, joita pienennetään hyväksyttävälle tasolle ottamalla käyttöön kustannustehokkaita kontroleja. Komissio hyväksyi tarkistetun sisäisen valvonnan kehityksen huhtikuussa 2017.

2.34 Uusi sisäisen valvonnan kehys on suunniteltu siten, että sen avulla saadaan kohtuullinen varmuus varainhoitoasetuksessa vahvistettujen viiden tavoitteen saavuttamisesta. Tavoitteet ovat seuraavat: 1) toimien vaikuttavuus, tehokkuus ja taloudellisuus, 2) raportoinnin luotettavuus, 3) varojen ja tietojen turvaaminen, (4) petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisy, havaitseminen, korjaaminen ja seuranta ja 5) tilien perustana olevien toimien laillisuuteen ja sääntöjenmukaisuuteen liittyvien riskien riittävä hallinta. Sisäisen valvonnan kehityksellä täydennetään varainhoitoasetusta. Tavoitteena on mukauttaa sisäisen valvonnan standardeja siten, että ne vastaavat COSO-kehityksessä määriteltyjä tiukimpia kansainvälisiä standardeja (COSO = *Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission*).

2.35 Aivan kuten komission sisäisen valvonnan standardeja ollaan korvaamassa sisäisen valvonnan kehityksellä, virastojen kaltaisten valtuutettujen elinten oletetaan panevan täytäntöön samankaltainen sisäisen valvonnan kehys. Vuoden 2018 loppuun mennessä 29 viraston hallintoneuvostot (tai vastaavat elimet) olivat hyväksyneet sisäisen valvonnan kehityksen ja 15 virastoa raportoi lisäksi kehityksen täytäntöönpanosta.

Toteutettavat toimet 7

Se, että kaikki virastot hyväksyvät ja panevat täytäntöön komission vuonna 2017 hyväksymän sisäisen valvonnan kehityksen, on välttämätöntä, jotta sisäisen valvonnan standardit vastaisivat tiukimpia kansainvälisiä standardeja ja jotta varmistettaisiin, että sisäiset kontrollit tukevat päätöksentekoa vaikuttavasti ja tehokkaasti.

Kaikki virastot eivät ole ottaneet käyttöön erityistä luotettavuutta edellyttäviin tehtäviin sovellettavia toimintaperiaatteita

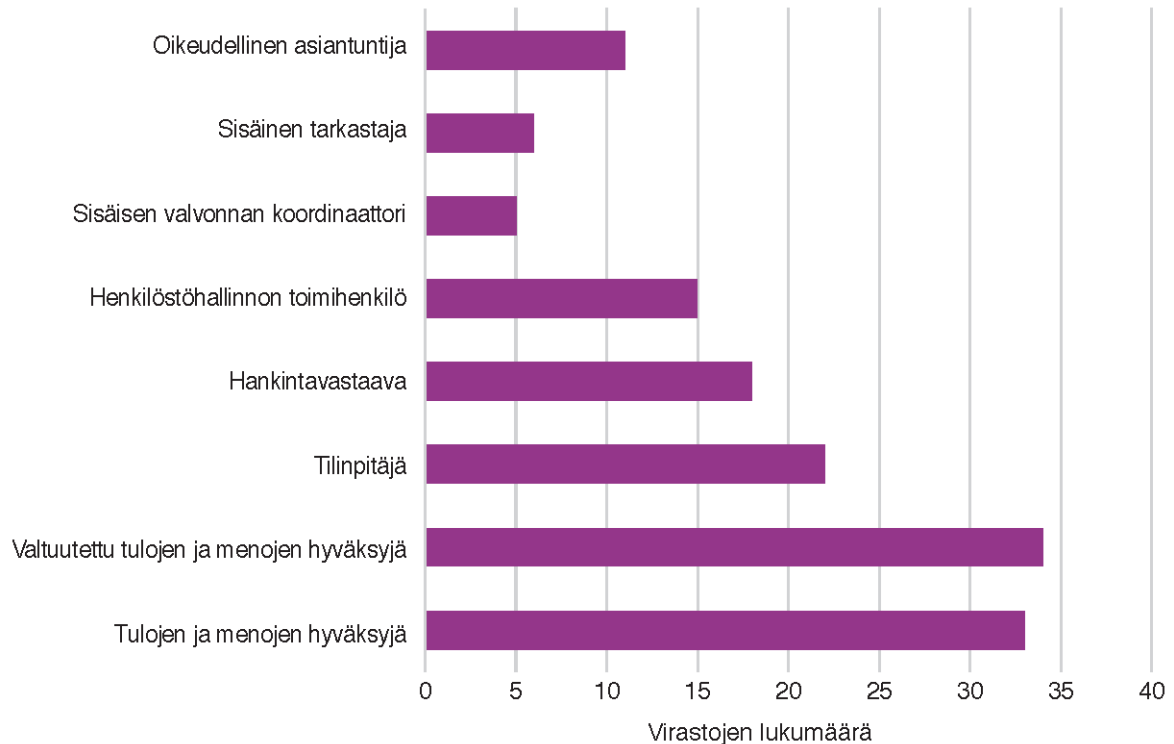
2.36 Erityistä luotettavuutta edellyttävien tehtävien hallinnointi on vakiintunut osa sisäistä valvontaa. Tavoitteena on, että riski, joka liittyy henkilöstölle delegoitujen valtuuksien väärinkäyttöön, pienennetään hyväksyttävälle tasolle. Erityistä luotettavuutta edellyttävistä tehtävistä on kyse silloin kun toimien täytäntöönpanosta vastaava henkilöstön jäsen on tehtävissään siinä määrin riippumattomassa asemassa ja/tai hänen päätöksentekovaltuutensa ovat niin suuret, että hän voisi halutessaan käyttää näitä valtuuksia omaksi hyväkseen⁽²⁰⁾. Tehokkaasti toimivassa sisäisen valvonnan kehityksessä riskejä, jotka liittyvät erityistä luotettavuutta edellyttäviin tehtäviin, hallinnoidaan ottamalla käyttöön riskiä lieventäviä kontroleja ja viime kädessä toteuttamalla henkilöstön liikkuvuutta tehtävästä toiseen. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että seitsemän virastoa ei ollut ottanut käyttöön toimintaperiaatteita, joissa olisi määritelty erityistä luotettavuutta edellyttävät tehtävät ja niihin liittyvät riskiä lieventävät kontrollit. Nämä virastot olivat **Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (EASO)**, **pienistä ja keskisuurista yrityksistä vastaava toimeenpanovirasto (EASME)**, **Euroopan kemikaalivirasto (ECHA)**, **Euroopan ympäristökeskus (EEA)**, **Euroopan unionin verkko- ja tietoturvvirasto (ENISA)**, **Euroopan raja- ja merivartiovirasto (Frontex)** ja **yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (SRB)**.

⁽²⁰⁾ Euroopan komission ohjeet erityistä luotettavuutta edellyttävistä tehtävistä (*Guidance on sensitive functions*) (SEC 2008 (77)), 19.12.2007.

2.37 Vaikka virastojen hallinnollinen rakenne on samanlainen ja vaikka taloushallinnon toimijoiden tehtäviä sääntelevät varainhoitoasetukset ovat samanlaisia, virastoilla on erilaisia tulkintoja sen suhteen, mitä tehtäviä olisi pidettävä erityistä luotettavuutta edellyttävinä. *Laatikosta 2.9* käy ilmi, kuinka moni virasto katsoo, että tietty tehtävä voi edellyttää erityistä luotettavuutta.

Laatikko 2.9

Mahdolliset erityistä luotettavuutta edellyttävät tehtävät

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

2.38 Keskeiset kontrollit, joita virastot ovat ottaneet käyttöönsä lieventääkseen erityistä luotettavuutta edellyttäviin tehtäviin liittyviä riskejä, ovat tehtävien eriyttäminen sekä se, että tapahtumien alullepanoon ja hyväksymiseen sovelletaan kahden silmäparin periaatetta. Sen sijaan toimintaperiaatetta, jonka mukaan liikkuvuus olisi pakollista erityistä luotettavuutta edellyttävissä tehtävissä toimiville henkilöille, sovelletaan vain kolmanneksessa virastoista.

Toteutettavat toimet 8

Virastoja kehoitetaan määrittelemään, mitkä tehtävät ovat erityistä luotettavuutta edellyttäviä. Niiden olisi otettava käyttöön tai mukautettava erityistä luotettavuutta edellyttäviin tehtäviin sovellettavat toimintaperiaatteet lieventääkseen riskiä siitä, että henkilöstön jäsenet käyttäisivät valtuuksiaan omaksi hyväkseen.

Talousarvion rakenne ja talousarvioraportointi voisivat olla mielekkäämpiä

2.39 Kuten aiempina vuosina, komission ja eräiden virastojen välillä tehtyjen valtuutus- ja avustussopimusten lukumäärä ja volyymi ovat edelleen lisääntyneet vuonna 2018. Näiden sopimusten nojalla virastot saavat komissiolta varoja, jotka on osoitettu tiettyjen erityistehtävien hoitamiseen komission puolesta.

2.40 Vaikka nämä varat tulevat osaksi kyseisten virastojen talousarvioiden tuloja, niitä voidaan käyttää vain tarkoituksiin, jotka määritellään valtuutussopimuksessa. Ne ovat niin ollen käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja. Jos tehtävät kestävät pitempään kuin yhden vuoden, virastojen oletetaan pitävän itsellään vuoden lopussa käyttämättä olevat varat ja käyttävän ne sellaisiin vielä jäljellä oleviin tehtäviin, jotka on määrä saada valmiiksi ennen sopimuksen päättymistä. Vasta tämän jälkeen loput varat on palautettava komissiolle. Edellä sanotun vuoksi tällaiset varat on poistettava laskelmasta, joka koskee virastojen ”omaa” vuotuista talousarvion toteutumaa ja joka muodostaa osan niiden tilinpäätöksestä. Useimmat virastot sisällyttävät tähän aiheeseen liittyvän korjauserän talousarvion toteutumaa koskeviin laskelmiinsa. Tällaisten sopimusten lukumäärä ja volyymi ovat kuitenkin koko ajan kasvussa. Tästä syystä tilintarkastustuomioistuin katsoo, että kun virastot laskevat talousarvioidensa toteutumia, raportoinnin, joka koskee käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja ja niihin liittyviä menoja, olisi oltava kattavampaa ja pidemmälle standardoitua.

Toteutettavat toimet 9

Jotta talousarvioraportointi olisi avoimempaa, virastoja, joilla on käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja, kannustetaan sisällyttämään tilinpäätöksiinsä standardoitu yleiskatsaus, jossa annetaan kunkin komission kanssa tehdyn valtuutus sopimuksen osalta tiedot käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista ja niihin liittyvistä menoista.

2.41 Kaikki virastot tekevät toimintasuunnitelmansa toimintokohtaisesti. Tuloksena on vuotuisia tai monivuotisia työohjelmia (tai yhtenäisiä ohjelma-asiakirjoja). Kunkin toiminnon työohjelmassa on esitettävä suunnitelmat resurssien käytöstä (henkilöstö- ja taloudelliset resurssit). Tilintarkastustuomioistuin on kuitenkin havainnut, että kaikkien virastojen julkaistut talousarviot jaotellaan menotyypeittäin (henkilöstömenot, hallintomenot ja toimintamenot – ks. *ensimmäinen luku, laatikko 1.5*). Sen sijaan talousarvioita ei ole jaoteltu toiminnoittain. Tämän seurauksena eri toiminnoissa käytetyt resurssit eivät käy ilmi talousarvioista.

Toteutettavat toimet 10

Jos virastojen talousarviot esitettäisiin toiminnoittain, resurssit olisi mahdollista yhdistää toimintoihin, joissa ne käytetään.

Rekisteröinti- ja palvelumaksuja koskevien laskelmien oikeellisuuteen kohdistuu riskiä

2.42 Erät virastot saavat tuloja veloittamalla talouden toimijoilta palvelu- ja rekisteröintimaksuja (ks. *ensimmäinen luku, laatikot 1.3 ja 1.4*). Tällaisia virastoja ovat **Euroopan unionin elinten käännöskeskus (CdT)**, **yhteisön kasvilajikevirasto (CPVO)**, **Euroopan unionin lentoturvallisuusvirasto (EASA)**, **Euroopan pankkiviranomainen (EPV)**, **Euroopan kemikaalivirasto (ECHA)**, **Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen (EIOPA)**, **Euroopan lääkevirasto (EMA)**, **Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA)**, **Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO)** ja **yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (SRB)**. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että tällaisia maksuja koskevien laskelmien oikeellisuuteen kohdistuu riskiä.

2.43 **ECHA** saa maksun jokaiselta yhtiöltä, joka pyytää kemikaalien ⁽²¹⁾ rekisteröintiä. Maksun suuruus riippuu yrityksen koosta (mikroyritys, pienyritys, keskisuuri yritys vai suuryritys) sekä rekisteröitävien kemiallisten aineiden määrästä (eri kynnysarvoja). Niiden ECHAN omien tarkastusten perusteella, jotka virasto on tehnyt vuoden 2011 jälkeen ja jotka on tähän mennessä saatu päätökseen, on todettu, että suunnilleen 52 prosenttia sellaisista tarkastetuista yrityksistä, jotka ilmoittivat olevansa mikro- tai pk-yrityksiä (ja jotka muodostivat 11 prosenttia kaikista yrityksistä), oli luokitellut kokonsa virheellisesti ja suorittanut liian alhaisia maksuja ⁽²²⁾. Vaikka virasto on edistynyt merkittävästi aiheettomien maksunlennusten takaisinperinnässä ja erääntyneiden hallinnollisten maksujen keräämisessä, tällaisten tapausten etsiminen ja oikaiseminen tulee edelleen vaatimaan merkittävän määrän tarkastustyötä. Myös rekisteröitävien kemikaalien määrät ovat tärkeä osatekijä rekisteröintimaksulaskelmissa. ECHAlla ei kuitenkaan ole oikeutta tarkastaa näiden määrien oikeellisuutta, sillä tämä tehtävä kuuluu jäsenvaltioille.

2.44 Maksut, joita **ESMA** perii luottoluokittajilta, perustuvat kyseisten toimijoiden tuloihin, mutta näitä tuloja tarkastellaan oikeushenkilön tasolla eikä konsernitasolla tai toisiinsa etuyhteydessä olevien yksiköiden muodostaman ryhmän tasolla. Maksuasetuksessa olevan aukko antaa lailliselta vaikuttavan tilaisuuden pienentää tai välttää maksuja siten, että EU:hun sijoittautuneiden luottoluokittajien tuloja siirretään näiden lähiyksiköille, jotka ovat sijoittautuneet EU:n ulkopuolelle. Viranomainen on soveltanut asetusta oikein. Se on havainnut edellä selostetun riskin ja ilmoittanut siitä komissiolle.

2.45 Luottolaitosten maksuosuudet **SRB:n** hallinnoimaan yhteiseen kriisinratkaisurahastoon lasketaan niiden tietojen perusteella, jotka luottolaitokset ovat toimittaneet SRB:lle kansallisten kriisinratkaisuviranomaisten kautta. Yhteistä kriisinratkaisumekanismia koskevassa asetuksessa ei säädetä kattavasta ja yhdenmukaisesta valvontakehyksestä, jolla kyseisten tietojen luotettavuus varmistettaisiin. Tästä syystä tietojen tarkistuksia ei tehdä luottolaitosten tasolla. SRB kuitenkin tekee tietojen analyttistä ja johdonmukaisuustarkastusta. Lisäksi oikeudellisessa kehityksessä säädetty maksuosuuksien laskentamenetelmä on erittäin monimutkainen. Tämä on riski laskelmien oikeellisuuden kannalta. SRB ei voi luottamuksellisuussyistä antaa saataville sellaisia luottolaitosten toimittamia tietoja, joita käytetään rahaston maksuosuuksien laskennassa. Tämä vähentää avoimuutta.

Toteutettavat toimet 11

Virastoja kehoitetaan neuvottelemaan komission kanssa siitä, onko tarpeen muuttaa lainsäädäntökehystä sen varmistamiseksi, että maksulaskelmat perustuisivat oikeisiin tietoihin ja vastaisivat taloudellista todellisuutta.

⁽²¹⁾ Tietyin edellytyksin maksuja ei peritä määrältään 1–10 tonnia olevan aineen rekisteröinnistä.

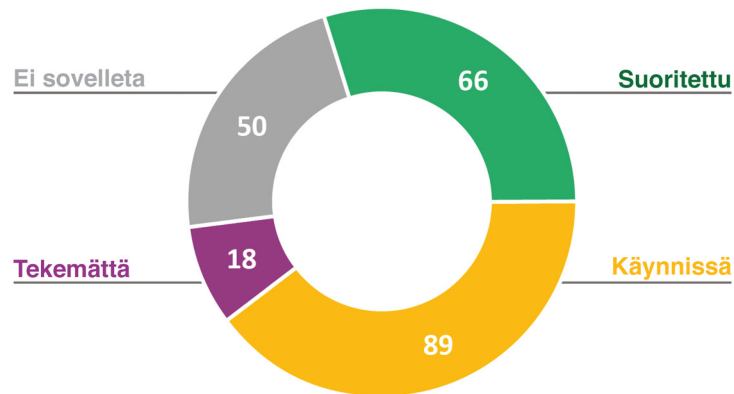
⁽²²⁾ Neljässä prosentissa tapauksista virheellisessä koossa oli kyse siitä, että yhtiö oli ilmoittanut kokonsa liian suurena ja oli oikeutettu palautukseen.

Virastot toteuttavat jatkotoimia aiempien vuosien tarkastushavaintojen perusteella

2.46 Tilintarkastustuomioistuin on laatinut tilannekatsauksen jatkotoimista, joita virastot ovat toteuttaneet aiempina vuosina esitettyjen huomautusten perusteella. Laatikosta 2.10 käy ilmi, että niiden 223 huomautuksen osalta, joita koskevia toimia ei ollut toteutettu vuoden 2017 loppuun mennessä, korjaavat toimet oli useimmissa tapauksissa saatu päätökseen tai ne olivat käynnissä vuonna 2018. Kesken olleista 107 huomautuksesta kolmessatoista virasto ei voinut toteuttaa tarvittavia korjaavia toimia yksin.

Laatikko 2.10

Jatkotoimet, joita virastot ovat toteuttaneet aiempien vuosien huomautusten perusteella

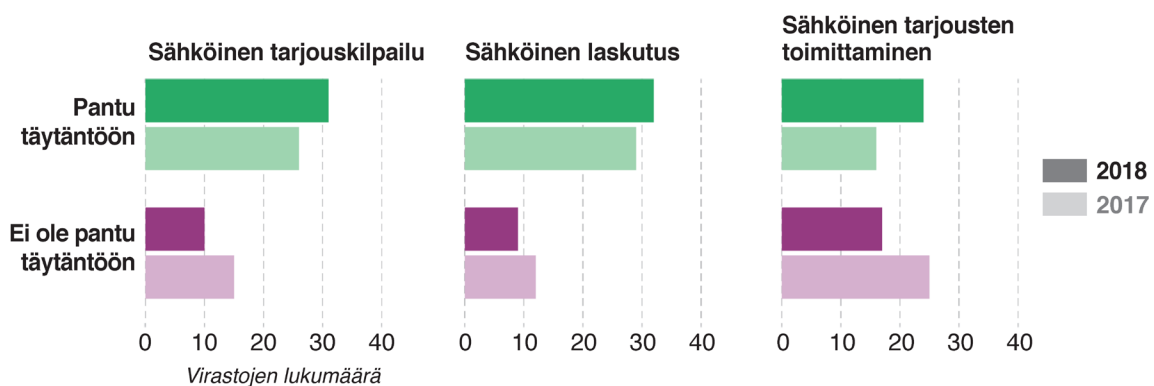
Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

2.47 Viime vuonna toimitetussa vuotuisessa tarkastuksessa tilintarkastustuomioistuin arvioi virastojen kirjanpitoympäristöä, joka on luotettavien tilien laatimisen tärkeä osatekijä. Tilintarkastustuomioistuin esitti 13 viraston osalta huomautuksia tilinpitäjän riippumattomuudesta tehtäviensä hoitamisessa. Tilintarkastustuomioistuimen huomautusten seurauksena useimmat virastot puuttuivat ongelmaan vuoden 2018 aikana. Poikkeuksena oli kaksi virastoa: **koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirasto (EACEA) ja Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen (EFSA)**. Sama kehityskulku oli havaittavissa kirjanpitojärjestelmien puuttuvien (uudelleen)validointien osalta. Kaikki seitsemän virastoa, joiden osalta tilintarkastustuomioistuin raportoi tällaisesta tarpeesta vuonna 2018 toimitetussa tarkastuksessa, olivat saaneet korjaavat toimensa päätökseen vuonna 2018.

2.48 Myös edistyminen sähköisten hankintojen käyttöönotossa oli hyvää. Kuten viime vuoden kertomuksessa todettiin, komissio asetti vuonna 2010 käyttöön sähköistä laskutusta koskevia välineitä. Vuonna 2011 käyttöön asetettiin välineitä, jotka tukivat hankintailmoituksiin liittyvien asiakirjojen sähköistä julkaisua (sähköinen tarjouskilpailu) EU:n virallisessa lehdessä. Vuonna 2015 komissio asetti puolestaan käyttöön välineitä, jotka liittyivät tarjosten sähköiseen toimittamiseen. Laatikosta 2.11 käy ilmi, miten näiden välineiden käyttöönotto oli kehittynyt vuoden 2018 loppuun mennessä.

Laatikko 2.11

Sähköisen hankintamenettelyn käyttöönottilanne

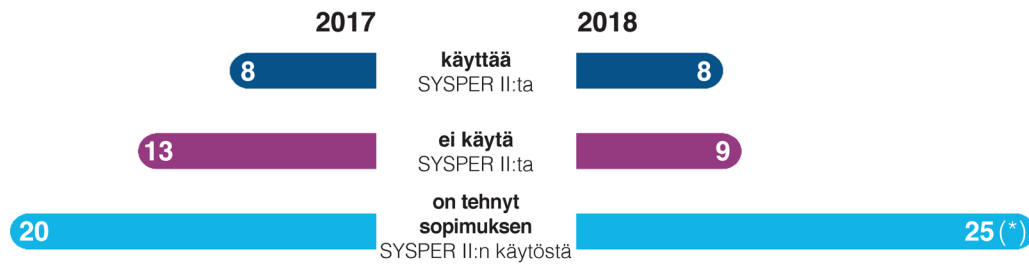

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

2.49 Vuonna 2018 edistyi jonkin verran myös SYSPER II -järjestelmän käyttöönotossa. SYSPER II on komission kehittämä henkilöstöhallinnon työväline. Laatikosta 2.12 käy ilmi, että vuonna 2018 viisi uutta virastoa otti välineen käyttöönsä. Komission mukaan yhteistyö virastojen kanssa on ollut yleisesti ottaen hyvää. Hanke on kuitenkin mutkikas ja jokaisella virastolla on omat erikoisuutensa, joten edistyminen SYSPER II:n käyttöönotossa vaihtelee. Joillakin virastoilla on vaikeuksia osoittaa hankkeelle tarvittavia resursseja, ja siksi hanke on niiden osalta hieman viivästynyt.

Laatikko 2.12

SYSPER II -henkilöstöhallintovälineen käyttöönotto

(*) Alimmalla rivillä oleva vuoden 2018 luku sisältää myös Euroopan syyttäjävirston (EPPO).

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Talousarvio- ja vastuuvapausmenettely ei ole kaikissa virastoissa samanlainen

2.50 Toisin kuin muissa virastoissa, Euroopan unionin teollisoikeuksien virastossa (EUIPO), joka on hajautettu, täysin omarahoitteinen virasto, vastuuvapausmenettelystä vastaa viraston budjettikomitea, eivätkä Euroopan parlamentti ja neuvosto niin ollen osallistu siihen (ks. ensimmäinen luku, kohdat 1.23 ja 1.24). Vastaavasti kahden muun täysin omarahoitteisen viraston eli yhteisen kasvilajikeviraston (CPVO) ja yhteisen kriisinratkaisuneuvoston (SRB) vuotuisesta talousarvio- ja vastuuvapausmenettelystä vastaavat virastojen hallintoneuvostot. Näistä poikkeavista menettelyistä säädetään virastojen perustamisasetuksissa.

2.51 Nämä ovat omarahoitteisia virastoja ja elimiä, joiden talousarviot eivät ole osa unionin yleistä talousarviota. Niiden tulot kuitenkin kertyvät sellaisesta julkisen vallan käyttämisestä, joka perustuu EU:n oikeuteen. Niinpä Euroopan tilintarkastustuomioistuin on johdonmukaisesti ollut sitä mieltä, että kaikkiin EU-eliimiin olisi sovellettava samoja tilivelvollisuuden ja avoimuuden periaatteita. Euroopan tilintarkastustuomioistuin on vuonna 2015⁽²³⁾ ja vuonna 2019⁽²⁴⁾ antamissaan lausunnoissa esittänyt huolensa EUIPO:n talousarvion vastuuvapausmenettelystä. SRB:n⁽²⁵⁾ ja CPVO:n⁽²⁶⁾ osalta se on esittänyt vastaavat huolensa vuonna 2015 julkaistuissa lausunnoissaan.

TARKASTUSTULOKSET MUISTA TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN ANTAMISTA, VIRASTOJA KOSKEVISTA KERTOMUKSISTA

Tilintarkastustuomioistiuimen erityiskertomus nro 29/2018: EIOPA edisti merkittävästi vakuutusalan valvontaa ja vakautta, mutta ratkaistavana on yhä mittavia haasteita

2.52 Euroopan vakuutus- ja lisäläkeviranomaisen (EIOPA) perustettiin vuonna 2011 sen jälkeen kun EU:n rahoitusalan valvonta oli uudistettu vuosien 2007 ja 2008 rahoituskriisin seurauksena. EIOPA toimii Euroopan komission, parlamentin ja neuvoston riippumattomana neuvoa-antavana elimenä.

2.53 Erityistarkastuksessa, joka tehtiin tilintarkastustuomioistiuimen EIOPAssa tekemän vuotuisen tilintarkastuksen ja säännönmukaisuuden tarkastuksen lisäksi, tarkastajat tutkivat viranomaisen vaikutusta vakuutusalan valvontaan ja rahoitusvakauteen. Tilintarkastustuomioistuin analysoi varsinkin EIOPAn toimia valvonnan ja valvontakäytäntöjen lähentymisen aloilla (yhteistyö kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa sekä niiden työ sisäisten mallien ja rajat ylittävän liiketoiminnan aloilla). Lisäksi tilintarkastustuomioistuin tutki vuonna 2016 toteutettua vakuutusalan stressitestistä sekä EIOPAn resurssien ja hallinnon riittävyttä.

2.54 Tilintarkastustuomioistiuimen yleinen johtopäätös on, että EIOPA on käyttänyt erilaisia välineitä hyvin valvontakäytäntöjen lähentymisen ja rahoitusvakauden tukemiseen. EIOPAlla itsellään, kansallisilla valvojilla sekä lainsäätäjillä on kuitenkin yhä ratkaistavanaan mittavia haasteita esimerkiksi Euroopan valvontaviranomaisten ja Solvenssi II:n tarkastusten osalta. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin suositti, että EIOPA lisäisi valvontaan suunnattuja henkilöresurssejaan. Näin se voisi parantaa toimintansa tehokkuutta ja vaikuttavuutta.

2.55 Tarkastuksen johtopäätökset kokonaisuudessaan yhdessä niihin liittyvien suositusten ja viranomaisen vastausten kanssa on esitetty tilintarkastustuomioistiuimen erityiskertomuksessa nro 29/2018, joka on saatavilla tilintarkastustuomioistiuimen verkkosivustolla eca.europa.eu.

⁽²³⁾ Ks. Euroopan tilintarkastustuomioistiuimen lausunto nro 5/2015, joka koski ehdotusta sisämarkkinoilla toimivaan yhdenmukaistamisvirastoon sovellettavista varainhoitosäännöksistä annetun viraston talousarviokomitean asetuksen muuttamisesta (ECA Opinion No 5/2015 concerning the proposal for an amended Regulation of the Budget Committee of the Office for Harmonisation in the Internal Market laying down the financial provisions applicable to the Office).

⁽²⁴⁾ Ks. Euroopan tilintarkastustuomioistiuimen lausunto nro 1/2019, joka koski ehdotusta Euroopan unionin teollisoikeuksien virastoon sovellettavista varainhoitosäännöksistä annetuksi viraston talousarviokomitean asetukseksi BC-01-2019 (ECA Opinion No 1/2019 concerning the proposal for regulation BC-01-2019 of the Budget Committee of the European Intellectual Property Office laying down the financial provisions applicable to the Office).

⁽²⁵⁾ Ks. Euroopan tilintarkastustuomioistiuimen lausunto nro 3/2015, joka koski ehdotusta yhteiseen kriisinratkaisuneuvostoon sovellettavista varainhoitosäännöksistä annetuksi yhteisen kriisinratkaisuneuvoston asetukseksi (ECA Opinion No 3/2015 on a proposal for the Financial Regulation of the Single Resolution Board laying down the financial provisions applicable to the Board).

⁽²⁶⁾ Ks. Euroopan tilintarkastustuomioistiuimen lausunto nro 2/2015, joka koski ehdotusta yhteisen kasvilajikeviraston varainhoitoasetuksen muuttamisesta (ECA Opinion No 2/2015 on a proposal for an amended of the Financial Regulation of the Community Plant Variety Office).

Asetuksen (EU) N:o 806/2014 92 artiklan 4 kohdan nojalla vuodelta 2017 annettu Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityisvuosikertomus mahdollisista ehdollisista vastuista, jotka ovat aiheutuneet yhteisen kriisinhallintaneuvoston (SRB), neuvoston ja komission suorittaessa mainitun asetuksen mukaisia tehtäviään varainhoitovuonna 2017

2.56 Yhteisen kriisinhallintamekanismin perustamisesta annetun asetuksen 92 artiklan 4 kohdan nojalla Euroopan tilintarkastustuomioistuin tarkastaa vuosittain, onko olemassa sellaisia ehdollisia vastuuta, jotka ovat aiheutuneet SRB:n, komission ja neuvoston suorittaessa kyseisen asetuksen mukaisia tehtäviään.

2.57 Varainhoitovuotta 2017 koskevan tarkastuksen johtopäätökset yhdessä niihin liittyvien suositusten ja SRB:n vastausten kanssa on esitetty tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa, joka on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolla eca.europa.eu.

Muut tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomukset, joissa käsitellään myös yhtä tai useampaa virastoa

2.58 Nimenomaan virastoja käsittelevien tarkastuskertomusten lisäksi tilintarkastustuomioistuin laati vuoden 2018 kuluessa EU:n toimintapolitiikkojen täytäntöönpanosta useita erityiskertomuksia, joissa viitataan joihinkin virastoihin (ks. *laatikko 2.13*).

Laatikko 2.13

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen muut erityiskertomukset, joissa viitataan virastoihin (Huom. MRK = monivuotinen rahoituskehys)

	MRK 1a	MRK 2	MRK 3	OMARAHOITUS
<p>Luonnonvarojen kestävä käyttö</p> 	<p>EEA</p> <p><i>Erityiskertomus nro 5/2018:</i> Uusiutuva energia ja maaseudun kestävä kehittäminen: merkittävästi mahdollisuuksia synergiaan, mutta ne jäivät useimmiten hyödyntämättä</p> <p><i>Erityiskertomus nro 23/2018:</i> Ilman pilaantuminen: terveyttämme ei edelleenkään suojella riittävästi</p> <p><i>Erityiskertomus nro 24/2018:</i> Hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin sekä innovatiivisten uusiutuvien energialähteiden kaupallisen mittakaavan demonstrointi EU:ssa: kuluneella vuosikymmenellä ei ole saavutettu suunniteltua edistymistä</p> <p><i>Erityiskertomus nro 25/2018:</i> Tulvadirektiivi: riskien arvioinnissa on edistytty, mutta suunnittelua ja täytäntöönpanoa on parannettava</p> <p><i>Erityiskertomus nro 33/2018:</i> Aavikoitumisen torjunta EU:ssa: kasvava uhka edellyttää enemmän toimia</p>	<p>Markkinoiden sääntely ja kilpailukykyinen talous</p> 	<p>SRB, EPV, ESMA</p> <p><i>Erityiskertomus nro 2/2018:</i> EKP:n toteuttaman pankkien kriisinhallintatoimen tehokkuus</p> <p>REA, EASME, EIT</p> <p><i>Erityiskertomus nro 28/2018:</i> Suurin osa Horisontti 2020 puiteohjelmaan tehdyistä yksinkertaistamistoimista on helpottanut edunsaajien elämää, mutta parantamisen varaa on yhä</p> <p>EIOPA, EPV, ESMA</p> <p><i>Erityiskertomus nro 29/2018:</i> EIOPA edisti merkittävästi vakuutusalan valvontaa ja vakautta, mutta ratkaistavana on yhä mittavia haasteita</p>	
<p>Yhteenkuuluvuutta, kasvua ja osallisuutta tukevat investoinnit</p> 	<p>EMSA, Eurofound, EASA</p> <p><i>Erityiskertomus nro 1/2018:</i> On aika kohdentaa Euroopan alueiden hankkeille annettava yhteinen JASPERS-apu paremmin</p> <p>EEA, EMA</p> <p><i>Erityiskertomus nro 16/2018:</i> EU:n lainsäädännön jälkitarkastus: vakiintunut mutta puutteellinen järjestelmä</p> <p>EEA, ERA, INEA</p> <p><i>Erityiskertomus nro 19/2018:</i> Eurooppalainen suurten nopeuksien rautatieverkko: toteutumaton tavoite, toiminta epäyhtenäistä ja tehotonta</p>	<p>Unionin rahoitus ja hallinto</p> 	<p>Eurojust, Europol</p> <p><i>Erityiskertomus nro 13/2018:</i> Terrorismin johtavan radikalisoitumisen torjunta: komissio vastasi jäsenvaltioiden tarpeisiin, mutta koordinoitua ja arvioinnissa ilmeni joitakin puutteita</p> <p>EACEA, EASME, ERCEA, REA</p> <p><i>Erityiskertomus nro 35/2018:</i> Valtiosta riippumattomien järjestöjen toteuttaman EU-rahoituksen avoimuus: lisätoimia tarvitaan</p>	

EU-VIRASTOJEN VÄLISEN VERKOSTON VASTAUS

Virastot ottavat huomioon tilintarkastustuomioistuimen myönteiset johtopäätökset, jotka koskevat virastojen tilien sekä tilien perustana olevien toimien luotettavuutta.

2.21, 2.22 ja 2.28 Verkosto haluaa korostaa, että varainhoitoa, hankintoihin liittyviä sisäisiä kontrolleja sekä tilapäisten palvelujen hankintaa koskevat huomautukset koostuvat hyvin erilaisista tapauksista ja vaihtelevat virastoittain. Näin ollen verkosto haluaa viitata kolmannessa luvussa oleviin virastokohtaisiin vastauksiin.

2.29 EU:n virastojen on luonnollisesti tehtävä tilapäis-/väliaikaistyöntekijöitä koskevat sopimukset sovellettavien EU:n varainhoitoa koskevien sääntöjen sekä sellaisen asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jolla saatetaan vuokratyöstä annettu direktiivi 2008/104/EY osaksi kansallista lainsäädäntöä. Työvoiman vuokrausyritykset, joiden kanssa EU:n virastot ovat tehneet sopimuksia, ovat velvollisia noudattamaan kansallisessa lainsäädännössä (jolla saatetaan asiaa koskeva EU:n lainsäädäntö osaksi kansallista lainsäädäntöä) asetettuja ehtoja, jotka liittyvät kunkin tilapäistyöntekijän kanssa tehtäviin väliaikaista työtä koskeviin sopimuksiin, joiden täytäntöönpano voidaan asettaa riidanalaiseksi. EU:n viraston ja työvoiman vuokrausyrityksen välisessä (vakionuotoisessa) palvelusopimuksessa viitataan tavallisesti kyseiseen velvoitteeseen.

2.31 Virasto erottelee selkeästi toisistaan käsitteet ”henkilöstö” ja ”ulkoiset resurssit”, joten ulkoisen henkilöstön käsitettä ei tunneta Euroopan unionin teollisoikeuksien virastossa. Lisäksi virasto tekee ulkoisia palveluja koskevat sopimukset pääasiassa kiinteähintaisina. Resurssien lukumäärä ei siten ole hyvä mittari. Lisäksi konsultointiin osoitetut määrärahat ovat vähentyneet tasaisesti viime vuosina.

2.32 Mitä tulee puitesopimuksen käyttöön sellaisia palveluja varten, jotka saattavat näyttää olevan luonteeltaan hallinnollisia, virasto ei katso, että sitä voidaan yhdistää ”lainatyövoiman käyttöön”. Yleisenä periaatteena tällainen sopimuksella hankittu hallinnollinen tuki hankitaan hankkeiden eikä ydintoimintojen yhteydessä. Yleensä sellaisen henkilöstön käyttö hallinnollisia tukitehtäviä varten, joka ei ole henkilöstösääntöjen alaista, rajoittuu hankkeiden ulkopuolella vuokratyöntekijöihin.

2.37 Verkosto haluaa painottaa, että se on sitoutunut käytäntöjen mukauttamiseen. Kyseessä olevassa asiassa (”mahdollinen erityistä luotettavuutta edellyttävä tehtävä”) mahdollista mukauttamista on harkittava huolellisesti mahdollisten erityistä luotettavuutta edellyttävien tehtävien tunnistamisen sekä niihin liittyvien riskien luonteen ja suuruuden suhteen. Lieventämistoimenpiteet, joiden voidaan katsoa olevan tarpeen/oikeasuhteisia näihin riskeihin puuttumiseksi, riippuvat merkittävästi tekijöistä, kuten viraston koko ja/tai sen tehtävän/ydintoimintojen luonne ja laajuus. On vältettävä vääräsuhteisia ”yhtenäistämisiä” tai ”kaikille sopivia” ratkaisuja ja erityisesti ”pakollisen liikkuvuuden” mahdollista käyttöä/soveltamista tiettyihin ennalta määritettyihin tehtäviin. Tällaisen toimenpiteen on aina perustuttava sen oikeasuhteisuuden ja tehokkuuden todelliseen arviointiin kunkin viraston osalta. Arvioinnissa on otettava huomioon todelliset riskit sekä toimenpiteen mahdollisesti aiheuttamat häiriöt viraston säännölliseen toimintaan.

2.50 ja 2.51 EUIPO haluaa korostaa lainsäätäjien päätöstä, joka vahvistettiin viimeisimmän lainsäädäntöuudistuksen aikana. Euroopan unionin tavaramerkistä 14 päivänä kesäkuuta 2017 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1001 176 artiklan 2 kohdan mukaisesti ”Talousarviokomitea myöntää pääjohtajalle talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden”. Kyseinen vastuuvapaus perustuu vahvasti tilintarkastustuomioistuimen julkaisemiin vuosikertomuksiin.

3. LUKU

Tarkastuslausumat ja muut virastokohtaiset tarkastustulokset**3.1 TARKASTUSLAUSUMIEN PERUSTANA OLEVAT TIEDOT****Perustelut lausunnoille**

3.1.1 Tilintarkastustuomioistuin toimitti tarkastuksensa kansainvälisen tilintarkastajaliiton (International Federation of Accountants, IFAC) kansainvälisten tilintarkastusstandardien (ISA) ja eettisten ohjeiden sekä ylimpien tarkastuselinten kansainvälisen järjestön (International Organisation of Supreme Audit Institutions, INTOSAI) antamien kansainvälisten standardien (ISSAI) mukaisesti. Mainittuihin standardeihin perustuvia tilintarkastustuomioistuimen velvollisuuksia kuvataan tarkemmin kohdassa ”Tarkastajan velvollisuudet”. Tilintarkastustuomioistuin toimii eettisiä tilintarkastusstandardeja käsittelevän kansainvälisen lautakunnan (International Ethics Standards Board for Accountants, IESBA) vahvistamien eettisten sääntöjen mukaisesti riippumattomasti noudattaen tilintarkastuksen kannalta relevantteja eettisiä vaatimuksia. Tilintarkastustuomioistuin on täyttänyt muut eettiset velvoitteensa näiden vaatimusten ja IESBAn eettisten sääntöjen mukaisesti. Tilintarkastustuomioistuin katsoo hankkineensa lausuntonsa perustaksi tarpeellisen määrän tarkastusevidenssiä.

Toimivan johdon ja hallintoelinten velvollisuudet

3.1.2 Kunkin viraston toimiva johto vastaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 310–325 artiklan ja viraston varainhoitoasetusten mukaisesti tilinpäätöksen laatimisesta ja esittämisestä kansainvälisesti hyväksytyjen julkisen sektorin tilinpäätösstandardien pohjalta. Se vastaa myös tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta. Tähän kuuluu suunnitella, ottaa käyttöön ja ylläpitää sisäiset kontrollit siten, että niiden pohjalta on mahdollista laatia ja esittää tilinpäätös, jossa ei ole petoksesta tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä. Toimivan johdon vastuulla on lisäksi varmistaa, että tilinpäätöksessä mainitut toiminnot, rahoitustoimet ja tiedot ovat niitä sääntelevien normien mukaisia. Kunkin viraston toimiva johto on viime kädessä vastuussa tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta.

3.1.3 Kun toimiva johto laatii tilinpäätöstä, sen vastuulla on arvioida viraston kykyä jatkaa toimintaansa. Toimivan johdon on tuotava tarvittaessa esiin toiminnan jatkuvuuteen liittyvät seikat ja laadittava tilinpäätös toiminnan jatkuvuuden periaatteen pohjalta, paitsi jos toimiva johto aikoo lopettaa yhteisön tai lakkauttaa sen toiminnan tai sillä ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

3.1.4 Hallintoelinten vastuulla on valvoa virastojen tilinpäätösraportointia.

Tarkastajan velvollisuudet tilien ja niiden perustana olevien toimien tarkastamisen yhteydessä

3.1.5 Tilintarkastustuomioistuimen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus siitä, onko virastojen tilinpäätöksissä olennaisia virheellisyyksiä ja ovatko tilien perustana olevat toimet laillisia ja sääntöjenmukaisia, ja antaa tarkastuksensa perusteella Euroopan parlamentille ja neuvostolle tai muille asianomaisille vastuuvapauden myöntäville viranomaisille tarkastuslausumat tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta. Kohtuullisella varmuudella tarkoitetaan korkeaa varmuustasoa. Kohtuullinen varmuus ei kuitenkaan ole tae siitä, että tarkastuksessa havaitaan kaikki olennaiset virheellisyydet ja noudattamatta jättämiset. Virheellisyydet ja noudattamatta jättämiset voivat johtua petoksista tai virheistä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

3.1.6 Tulojen alalla tilintarkastustuomioistuin tarkastaa komissiolta tai yhteistyökumppanimailta saadut tuet ja arvioi tarvittaessa menettelyt, joilla virastot keräävät palkkioita ja muita tuloja.

3.1.7 Menojen alalla tilintarkastustuomioistuin tarkastaa maksutapahtumat, kun menot ovat aiheutuneet ja ne on kirjattu ja hyväksytty. Tarkastus kattaa ennakkomaksuja lukuun ottamatta kaiken tyyppiset (myös omaisuuserien hankintaan liittyvät) maksut siinä vaiheessa, kun maksu on suoritettu. Ennakkomaksut tarkastetaan, kun varojen vastaanottaja esittää tositteet siitä, että varat on käytetty asianmukaisesti, ja virasto hyväksyy tositteen ennakkomaksun tilinpidollisen selvittämisen yhteydessä joko samana vuonna tai myöhemmin.

3.1.8 ISA- ja ISSAI-standardien mukaisesti tilintarkastustuomioistuin käyttää ammatillista harkintaa ja säilyttää ammatillisen skeptisyyden koko tarkastuksen ajan. Tehtävänäme on myös

- tunnistaa ja arvioida riskejä siitä, että tilinpäätöksiin sisältyy petoksista tai virheistä johtuvia olennaisia virheellisyyksiä tai että tilien perustana olevien toimien kohdalla on petoksista tai virheistä johtuen jätetty olennaisella tavalla noudattamatta Euroopan unionin lainsäädäntökehyksen vaatimuksia. Tilintarkastustuomioistuimen tehtävänä on suunnitella ja suorittaa tilintarkastustoimenpiteitä näihin riskeihin vastaamiseksi ja hankkia lausuntojensa perustaksi tarpeellinen määrä tarkoitukseen soveltuvaa tarkastusevidenssiä. Riski, että petoksesta johtuva olennainen virheellisyys tai noudattamatta jättäminen jää havaitsematta, on suurempi kuin riski, että havaitsematta jää virheestä johtuva olennainen virheellisyys tai noudattamatta jättäminen, sillä petokseen voi liittyä epärehellistä yhteistoimintaa, väärennöksiä, tahallista tietojen poisjättämistä, väärin tietojen antamista tai sisäisten kontrollien sivuuttamista.

- saada käsitys tilintarkastuksen kannalta relevanteista sisäisistä kontroleista olosuhteisiin nähden asianmukaisten tilintarkastustoimenpiteiden suunnittelua varten, mutta ei siinä tarkoituksessa, että annettaisiin lausunto sisäisten kontrollien vaikuttavuudesta
- arvioida sovellettujen tilinpäätösperiaatteiden asianmukaisuutta ja toimivan johdon esittämien kirjanpidollisten arvioiden ja niihin liittyvien tilinpäätöksessä esitettävien tietojen kohtuullisuutta
- tehdä johtopäätös siitä, onko toimiva johto soveltanut asianmukaisesti toiminnan jatkuvuuteen perustuvaa kirjanpitokäsittelyä, ja tehdä hankitun tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätös siitä, liittyykö olennaista epävarmuutta sellaisiin tapahtumiin tai olosuhteisiin, jotka saattavat antaa merkittävää aihetta epäillä viraston kykyä jatkaa toimintaansa. Jos tilintarkastustuomioistuin toteaa, että olennaista epävarmuutta on havaittavissa, sen on kiinnitettävä tarkastuskertomuksessaan huomio asianomaisiin tilinpäätöksessä esitettyihin tietoihin tai annettava mukautettu lausunto, jos tiedot ovat puutteellisia. Tilintarkastustuomioistuimen johtopäätökset perustuvat tarkastajan kertomuksen laatimisajankohtaan mennessä saatuun tilintarkastusevidenssiin. Tulevaisuuden tapahtumat tai olosuhteet saattavat kuitenkin johtaa siihen, että yhteisö ei pysty jatkamaan toimintaansa
- arvioida tilinpäätöksen yleinen esittämistapa, rakenne ja sisältö sekä siinä esitetyt tiedot ja se, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia tapahtumia siten, että tilinpäätös on esitetty oikein
- hankkia tarpeellinen määrä tarkoitukseen soveltuvaa tarkastusevidenssiä virastojen taloudellisista tiedoista, jotta se voi esittää lausunnon tilinpäätöksestä ja sen perustana olevista toimista. Tilintarkastustuomioistuin vastaa tarkastustyön ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Tilintarkastustuomioistuin vastaa yksin tarkastuslausunnostaan
- soveltuviissa tapauksissa ottaa EU:n varainhoitoasetuksen 208 artiklan 4 kohdassa säädetyn mukaisesti ⁽²⁷⁾ huomioon riippumattoman ulkopuolisen tarkastajan virastojen tilien osalta suorittaman tarkastustyön.

Tilintarkastustuomioistuin ilmoittaa toimivalle johdolle muun muassa tarkastuksen suunnitellun laajuuden ja ajoituksen sekä merkittävät tarkastushavainnot ja tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksensa aikana havaitsemat mahdolliset merkittävät sisäisten kontrollien puutteet. Tilintarkastustuomioistuin määrittää virastoille ilmoitetuista seikoista ne, jotka ovat olleet merkittävimpiä tilinpäätöksen tarkastuksessa tarkastuksen kohteena olevana varainhoitovuonna. Tilintarkastustuomioistuin kuvaa kyseisiä seikkoja tarkastajan kertomuksessaan, ellei säädös tai määräys estä asianomaisten tietojen julkistamista, tai jos – erittäin harvinaisissa olosuhteissa – tilintarkastustuomioistuin toteaa, että asianomaista seikkaa ei ole syytä julkaista kertomuksessa, koska julkaisemisesta aiheutuvien kielteisten seurausten voitaisiin kohtuudella olettaa olevan suurempia kuin tietojen julkaisemisesta yleisen edun kannalta saatava hyöty.

⁽²⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 kumoamisesta (EUVL L 298, 26.10.2012, s. 1).

Virastot, jotka saavat rahoitusta monivuotisen rahoituskehysten otsakkeesta 1a – Kasvua ja työllisyyttä edistävä kilpailukyky

3.2 ENERGIA-ALAN SÄÄNTELYVIRANOMAISTEN YHTEISTYÖVIRASTO (ACER)

JOHDANTO

3.2.1 Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 713/2009 ⁽²⁸⁾. Ljubljanaassa sijaitsevan viraston päätehtävänä on avustaa kansallisia sääntelyviranomaisia jäsenvaltiossa suoritettavien sääntelytehtävien suorittamisessa unionin tasolla ja tarvittaessa koordinoita näiden sääntelyviranomaisten toimintaa. REMIT-asetuksessa ⁽²⁹⁾ virastolle ja kansallisille sääntelyviranomaisille osoitettiin lisää tehtäviä, jotka koskevat energian tukkumarkkinoiden seuranta EU:ssa.

3.2.2 Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽³⁰⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	13	14
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	91	90

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksimäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistu talousarvio.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.2.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽³¹⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽³²⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.2.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²⁸⁾ EUVL L 211, 14.8.2009, s. 1.

⁽²⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta (EUVL L 326, 8.12.2011, s. 1.). Asetuksessa osoitetaan virastolle tärkeä tehtävä energian tukkumarkkinoiden valvonnassa Euroopassa.

⁽³⁰⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.acer.europa.eu.

⁽³¹⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽³²⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.2.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.2.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.2.7 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 tarkastuskertomuksen virastossa sekä REMIT-asetuksen alalla sovellettavasta tietoturvasta (IT security in ACER and Information Security in the "REMIT" domain) ⁽³³⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia eräisiin mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.2.8 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽³³⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2014	Sloveniassa ei ole vielä kotipaikkasopimuksessa edellytettyä Eurooppa-koulua.	Suoritettu
2016	Virasto voisi harkita jaksotettujen talousarviomäärärahojen käyttöönottoa, sillä näin se voisi ottaa paremmin huomioon toimien monivuotisen luonteen.	Käynnissä
2017	Vaikka kirjanpitoympäristössä on tapahtunut merkittäviä muutoksia, kirjanpitojärjestelmä on viimeksi validoitu vuonna 2011.	Suoritettu
2017	Järjestelmä, jonka avulla viraston tiedot palautetaan katastrofin sattuessa, sijaitsee samassa paikassa kuin alkuperäisetkin tiedot.	Käynnissä
2017	Virasto ei ole tehnyt kattavaa analyysiä brexitin vaikutuksista.	Suoritettu
2017	Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei yleensä EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla ⁽¹⁾ .	Käynnissä
2017	Sähköinen hankintamenettely: virasto ei ollut ottanut komission kehittämiä IT-välineitä käyttöön vielä vuoden 2017 lopussa ⁽²⁾ .	Käynnissä

⁽¹⁾ Virasto julkaisee joitakin työpaikkailmoituksia myös EPSOn verkkosivulla.

⁽²⁾ Vuonna 2018 virasto otti käyttöön tarjousten sähköisen toimittamisen mutta ei vielä sähköistä tarjouskilpailua eikä sähköistä laskutusta.

VIRASTON VASTAUS

Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto (ACER) on ottanut huomioon tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen.

3.3 BEREC-VIRASTO

JOHDANTO

3.3.1 BEREC-virasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2018/1971 ⁽³⁴⁾, jolla korvattiin aiempi asetus eli Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1211/2009 ⁽³⁵⁾. Riissa sijaitsevan viraston pääasiallisena tehtävänä on, sääntelyneuvoston ohjaamana, antaa asiantuntijatukea ja hallinnollista tukea Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimelle, kerätä ja analysoida tietoja sähköisestä viestinnästä sekä levittää parhaita sääntelykäytänteitä, kuten EU:n sääntelyjärjestelmän täytäntöönpanoa koskevia yhteisiä lähestymistapoja, menetelmiä tai suuntaviivoja, kansallisten sääntelyviranomaisten keskuudessa.

3.3.2 Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽³⁶⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	4	4
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	27	27

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksimäärärahoihin

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.3.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽³⁷⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽³⁸⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.3.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽³⁴⁾ EUVL L 321, 17.12.2018, s. 1.

⁽³⁵⁾ EUVL L 337, 18.12.2009, s. 1.

⁽³⁶⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.berec.europa.eu.

⁽³⁷⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽³⁸⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.3.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.3.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.3.7 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA SÄÄNTÖJENMUKAISUUDESTA

3.3.8 Virasto allekirjoitti 4. toukokuuta 2018 toimisto- ja sihteerivun toimittamista koskevan puitesopimuksen erään yhtiön kanssa. Sopimus tehtiin neljäksi vuodeksi, ja maksujen määrä oli enintään 433 000 euroa (vuoden 2018 maksut: 27 655 euroa). Vuoden 2018 kesäkuusta lähtien virastossa työskenteli sen omien 27 työntekijän lisäksi keskimäärin neljä yhtiön työntekijää. Tilapäistä vuokratyövoimaa voidaan käyttää vain sellaisten sopimusten nojalla, jotka on tehty luvan saaneiden työvoiman vuokrausyritysten kanssa. Vuokrauksen on oltava direktiivin 2008/104/EY mukaista samoin kuin niiden erityissääntöjen mukaista, jotka jäsenvaltiot ovat hyväksyneet kyseisen direktiivin säännösten saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Tällaisen palvelusopimuksen hyödyntäminen, jolla hankitaan työvoimaa, ei ole EU:n sosiaalisten ja työllisyyttä koskevien sääntöjen mukaista. Samalla aiheutuu riski siitä, että virasto joutuu oikeudellisten toimenpiteiden kohteeksi ja sen maine kärsii.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.3.9 Vuonna 2018 virasto teki useita puitesopimuksia saman yrityksen kanssa. Edellä mainittu puitesopimus oli yksi niistä. Virasto maksoi 793 000 euroa erityyppisistä palveluista (kuten toimisto- ja sihteerivun tapahtumien järjestämisestä sekä henkilökunnan hyvinvointiin ja integroitumiseen liittyvistä palveluista). Tämä summa on 37 prosenttia viraston talousarvion muista kuin palkkakuluista vuonna 2018. Tämä viittaa siihen, että virasto on riippuvainen ulkoisista resursseista ja yhdestä yhtiöstä ja viraston toiminnan jatkuvuuteen kohdistuu tästä syystä riski. Viraston olisi varmistettava, että sen henkilöstötarpeet tyydytetään sääntöjenmukaisella tavalla. Sen olisi joko ilmoitettava budjettivallan käyttäjille, että se tarvitsee lisää henkilöstösääntöjen alaista henkilöstöä, tai käytettävä tilapäistyövoimaa laillisesti ja sääntöjenmukaisesti.

3.3.10 Virasto käynnisti maaliskuussa 2018 tarjouskilpailun tehdäkseen kolmivuotisen puitesopimuksen, jonka sisältönä oli tietoverkon neutraaliutta mittaavan välineen kehittäminen sekä välineen ylläpito- ja tukipalvelujen tarjoaminen. Sopimuksen arvioitu markkina-arvo oli 240 000 euroa. Sopimuksen myöntämisperusteena oli kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Laadun ja hinnan välinen suhde painottui siten, että laadun osuus oli 70 prosenttia ja hinnan 30 prosenttia. Kaikki kolme saatua tarjousta ylittivät laatua koskevan vähimmäiskynnyksen. Sopimuksen saaneen tarjoajan hinta oli 59 prosenttia alempi kuin sopimuksen arvioitu arvo ja 51 prosenttia alempi kuin kahden muun tarjouksen keskiarvo. Sopimus tehtiin ilman että tarjouskilpailun voittajalta olisi pyydetty selitystä mahdollisesti poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen johdosta. Vuonna 2018 sopimuksen perusteella maksettiin 16 745 euroa. Jos tarjous on mahdollisesti poikkeuksellisen alhainen, viraston olisi pyydettävä tarjoajalta selvitys alhaisen tarjouksen perusteista ja analysoitava ne sen varmistamiseksi, että tarjous on toteuttamiskelpoinen.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.3.11 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 tarkastuskertomuksen viraston toimintojen suunnittelusta, budjetoinnista, seurannasta ja raportoinnista (*Planning, Budgeting, Monitoring of Activities and Reporting in the BEREC Office*)⁽³⁹⁾. Virasto ja komission sisäinen tarkastus ovat sopineet korjaavia toimenpiteitä koskevasta suunnitelmasta.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.3.12 *Liitteessä* on yhteenvedo korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽³⁹⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempiä vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2014	EFTA-maat eivät rahoita viraston talousarviota, sillä niiden kanssa ei ole tehty sopimuksia asiasta.	Suoritettu
2016	Viraston perustamisasetuksessa ei edellytetä säännöllisiä ulkoisia tuloksellisuuden arviointeja.	Suoritettu
2017	Virasto oli tehnyt neljä perusteetonta käännöspyyntöä.	Ei sovelleta
2017	Merkittävistä muutoksista huolimatta viraston kirjanpitojärjestelmää ei ollut validoitu uudelleen vuoden 2013 jälkeen.	Suoritettu
2017	Virasto oli tehnyt sitoumuksen vuoden 2018 maaliskuun lopussa pidettävästä koulutustilaisuudesta. Tämä oli vastoin talousarvion vuotuisperiaatetta.	Ei sovelleta
2017	Virasto toteutti hankintamenettelyn, jonka tarkoituksena oli tehdä nelivuotinen, tapahtumien suunnittelua ja järjestämistä koskeva rinnakkainen kaskadiperusteinen (palveluntoimittajien ensisijaisuusjärjestykseen perustuva) puitesopimus. Menettelyssä ei varmistettu riittävää hintakilpailua, joten sopimus ei ehkä ollut kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous.	Ei sovelleta
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön sähköisen tarjouskilpailun tiettyjen menettelyjen osalta, mutta ei sähköistä laskutusta eikä tarjousten sähköistä toimittamista.	Käynnissä
2017	Virasto ei ole tehnyt kattavaa analyysiä brexitin vaikutuksista.	Suoritettu

VIRASTON VASTAUS

3.3.8 Voidakseen myöntää tarvittavat resurssit ammatillisen tuen lisäämiseksi BERECille BEREC-viraston johtokunta pyysi virastoa harkitsemaan eri vaihtoehtoja päivittäisten tehtävien ja rutiinitehtävien ulkoistamiseksi. Avoimen tarjousmenettelyn jälkeen BEREC-virasto teki puitesopimuksen toimisto- ja sihteeritukipalvelujen tarjoamiseksi BEREC-virastolle; nämä palvelut taattiin koko sopimuksen voimassaolon ajaksi, mikä eroaa vuokratyövoiman käytöstä.

BEREC-virasto haluaa korostaa, että puitesopimukseen liitettyjen tarjouseritelmien mukaan toimeksisaajalla on velvollisuus noudattaa sovellettavaa EU:n ja kansallista lainsäädäntöä.

3.3.9 BEREC-virasto ottaa asianmukaisesti huomioon tilintarkastustuomioistuimen huolenaiheet ja kääntyy budjettivallan käyttäjän puoleen henkilöstötaulukon liittyvissä ongelmissa ehdotuksen mukaisesti. Virasto haluaa korostaa sitä tosiasiaa, että kaikki mainitut sopimukset tehtiin avoimen hankintamenettelyn jälkeen, ja muilla yrityksillä oli mahdollisuus osallistua siihen. Valitettavasti kyseisten palvelujen osalta paikallinen kilpailu voi olla hyvin vähäistä, eivätkä ulkomaiset yritykset ole välttämättä kiinnostuneita. Tärkeimpien palvelujen ollessa kyseessä virasto pyrkii tavallisesti tekemään kaskadiperusteisia puitesopimuksia varmistaakseen toiminnan jatkuvuuden siinä tapauksessa, että ensimmäinen toimeksisaaja ei pystyisi toimittamaan palveluja. Tällä hetkellä kyseiselle toimeksisaajalle annetut tehtävät ovat luonteeltaan hallinnollisia.

3.3.10 BEREC-virastolla ei vuoteen 2018 asti ollut erillistä ohjeistusta poikkeuksellisen alhaisista tarjoushinnoista. Kyseisen hankinnan hintatarjoukset tarkastettiin verraten niitä yksityiskohtaisiin teknisiin tarjouksiin, ja hankintaviranomainen piti voittanutta tarjousta järkevänä. Tilintarkastajilta saatujen huomautusten jälkeen BEREC-virasto otti huomioon tilintarkastustuomioistuimen havainnon ja otti käyttöön sisäisessä hankintakäsikirjassaan epänormaalin alhaisen tarjoushinnan määritelmän (30 % alhaisempi kuin sopimuksen arvioitu summa).

3.4 EUROOPAN AMMATILLISEN KOULUTUKSEN KEHITTÄMISKESKUS (CEDEFOP)

JOHDANTO

3.4.1 Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (jäljempänä ”keskus”) perustettiin neuvoston asetuksella (ETY) N:o 337/75 ⁽⁴⁰⁾, joka kumottiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2019/128 ⁽⁴¹⁾. Thessalonikissa sijaitsevan keskuksen pääasiallisena tehtävänä on edistää ammatillisen koulutuksen kehittämistä unionin tasolla. Keskuksen on tätä tarkoitusta varten koottava ja jaettava ammatillisen koulutuksen järjestelmiin liittyvää aineistoa.

3.4.2 Taulukossa esitetään keskuksen avainluvut ⁽⁴²⁾.

Taulukko

Keskuksen avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	18	18
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	117	116

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksimäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Keskuksen toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.4.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- keskuksen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽⁴³⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽⁴⁴⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.4.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että keskuksen tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot keskuksen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta keskuksen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽⁴⁰⁾ EYVL L 39, 13.2.1975, s. 1.

⁽⁴¹⁾ EUVL L 30, 31.1.2019, s. 90.

⁽⁴²⁾ Lisätietoja keskuksen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.cedefop.europa.eu.

⁽⁴³⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁴⁴⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.4.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.4.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.4.7 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA SÄÄNTÖJENMUKAISUUDESTA

3.4.8 Tilintarkastustuomioistuin tarkasti kaksi vuonna 2018 toteutettua rekrytointia, jotka tehtiin vuonna 2015 ja vuonna 2016 laadituista varallaolueluetteloista ⁽⁴⁵⁾. Kummankin menettelyn hallinnointi ja dokumentointi olivat puutteellisia, aivan kuten useissa muissakin viime vuosina tarkastetuissa rekrytointimenettelyissä. Keskuksen menettelyt, joiden avulla todettiin ja hallinnoitiin valintalautakunnan jäsenten mahdollisia eturistiriitoja, eivät olleet tehokkaita. Tämä tuli erityisen selvästi esille kahden sisäisen hakijan osalta. Yksikään valintalautakunnan jäsenistä ei ollut ilmoittanut mahdollisesta eturistiriidasta, vaikka jotkut heistä olivat työskennelleet yhdessä hakijoiden kanssa. Lisäksi alun perin sovittua pisteytysmenetelmää muutettiin arvioinnin aikana, eikä sen soveltaminen ollut avointa. Toisen varallaolueluettelon voimassaoloaika myös pidennettiin sääntöjen vastaisesti. Havaitut puutteet heikentävät avoimuuden ja hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteita. Keskuksen olisi toteutettava välittömiä korjaavia toimia varmistaakseen, että rekrytointimenettelyt ovat sääntöjenmukaisia.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.4.9 Keskuksella ei ole marraskuun 2017 jälkeen ollut palveluksessaan omaa oikeudellista asiantuntijaa. Kaikki oikeudelliset kysymykset on niin ollen ulkoistettu hyödyntämällä komission tai jonkin muun EU:n viraston kanssa tehtyjä palvelutasosopimuksia tai ostamalla palveluja ulkoisilta asianajotoimistoilta. Oikeudellisista palveluista maksettiin kaikkiaan 181 039 euroa vuonna 2018. Keskuksella on paljon oikeudellisia asioita hoidettavanaan. Keskuksen ulkoistamismalli, jossa kaikki asiat hoidetaan keskuksen ulkopuolella, aiheuttaa riskin siitä, että asioita ei hoideta johdonmukaisesti ja että moitteettoman varainhoidon periaatetta (tehokkuusperiaatetta) ei noudateta. Vaikka keskus toteutti vuoden 2018 jälkipuoliskolla useita toimia, joilla lisättiin avoimuutta oikeudellisten asioiden hoidossa, johtavat virkamiehet kohtaavat edelleen rajoitteita halutessaan käyttää ulkoisia oikeudellisia palveluja. Myöskään jäljitysketju ei ole toteutunut joidenkin oikeudellisten kulujen osalta. Avoimuuteen kohdistuu näin ollen oikeudellisten kysymysten hoitamisen osalta riski. Jotta keskuksen oikeudellisten palveluiden toiminto olisi tehokas ja toimisi avoimesti, keskuksen olisi arvioitava uudelleen oikeuskysymystensä hoitamista.

3.4.10 Hankintamenettelyissä, jotka koskivat keskuksen matkatoimistopalveluja, hintaan ja laatuun liittyvät sopimuskentekoperusteet eivät olleet aina riittävän yksityiskohtaisia eikä niiden avulla kyetty varmistamaan taloudellisesti edullisimpia sopimuksia. Lisäksi se, miten keskus menetteli mahdollisesti poikkeuksellisen alhaisten tarjousten suhteen ja miten se dokumentoi tähän liittyvät seikat, oli riittämätöntä. Keskuksen olisi käytettävä tarkoituksenmukaisempia sopimuskentekoperusteita. Jos tarjous on mahdollisesti poikkeuksellisen alhainen, keskuksen olisi pyydettävä tarjoajalta selvitys alhaisen tarjouksen perusteista ja analysoitava ne sen varmistamiseksi, että tarjous on toteuttamiskelpoinen.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.4.11 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 tarkastuskertomuksen keskuksen henkilöstöhallinnosta ja etiikasta (Human Resources Management & Ethics in CEDEFOP) ⁽⁴⁶⁾. Keskus laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli puuttua kaikkiin sisäisen tarkastuksen havaitsemiin, parannusta vaativiin osa-alueisiin.

⁽⁴⁵⁾ Rekrytointimenettelyjä, jotka olisivat päättyneet vähän ennen tarkastusta (marraskuussa 2018), ei ollut.

⁽⁴⁶⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2017	Kahdessa johtotehtäviä koskevassa rekrytointimenetelyssä ilmeni puutteita, ja menettelyjä on pidettävä sääntöjenvastaisina.	Käynnissä
2017	Keskus julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei yleensä EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Käynnissä
2017	Sähköinen hankintamenettely: keskus ei ollut ottanut mitään komission kehittämistä IT-välineistä käyttöön vuoden 2017 loppuun mennessä.	Käynnissä

KESKUKSEN VASTAUS

3.4.8 Cedefop hyväksyy tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen kyseisistä kahdesta rekrytoinnista ja havaituista heikkouksista. Cedefopissa on meneillään perusteellinen prosessi valintamenettelyjen yleiseksi parantamiseksi. Osana tätä Cedefop on jo tarkistanut eturistiriitoja koskevan menettelynsä. Pisteytysmenetelmiä ja koko valintamenettelyn dokumentointia tarkistetaan myös osana Cedefopin valintamenettelyjen parantamista. Tarvittavat toimenpiteet toteutetaan myös sen varmistamiseksi, että varallaololuettelon voimassaolon mahdollinen pidentäminen tehdään sääntöjen mukaisesti.

3.4.9 Cedefop myöntää tilintarkastustuomioistuimen esiin tuomat heikkoudet, jotka liittyvät oikeudellisen yksikön ulkoistamiseen kokonaan vuoden 2017 marraskuusta lähtien. Kuten tilintarkastustuomioistuin toteaa, Cedefopin johto oli vuoden 2018 toisella puoliskolla jo toteuttanut kiireellisiä toimenpiteitä käsitelläkseen joitakin havaituista erittäin tärkeistä asioista, joita olivat erityisesti avoimuuden puute ja riittämätön dokumentointi, jotka leimasivat oikeudellisia järjestelyjä vuoden 2017 marraskuun jälkeen. Toteutettuja toimenpiteitä ovat uudet ohjeet oikeudellisen neuvonnan pyytämistä ja siihen liittyvää työnkulkua varten, oikeudellisen neuvonnan saannin helpottaminen, keskusvaraston luominen kaikkia sähköisessä muodossa olevia oikeudellisia asiakirjoja varten, online-yhteistyövälineiden luominen kaikkia meneillään olevia oikeustapauksia varten sekä fyysisessä muodossa olevien oikeudellisten asiakirjojen siirtäminen Cedefopin arkistoon.

Cedefop hyväksyy myös tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen siitä, että ulkoistamismalli, jossa kaikki asiat hoidetaan keskuksen ulkopuolella, on aiheuttanut riskin, että asioita ei hoideta johdonmukaisesti, varsinkin kun otetaan huomioon ulkoisten oikeuspalvelujen tarjoajien määrä. Kaikki oikeudellista neuvontaa koskevat pyynnöt on kuitenkin käsitelty asianmukaisesti, joskin se on aiheuttanut hallinnollisia lisärajoitteita ja suuremmat kustannukset. Epävirallista oikeudellista neuvontaa ei kuitenkaan ole saatavilla, mitä pidetään yhä suurena ongelmana.

Käsitelläkseen tilintarkastustuomioistuimen havaitsemia heikkouksia Cedefop arvioi uudestaan, miten sen oikeudelliset palvelut järjestetään, ja esittää riskit valvontaelimelleen.

3.4.10 Hyväksymme tilintarkastustuomioistuimen huomautukset. Matkatoimistopalvelujen markkinat ovat erityinen ala, joka toimii tiettyjä kustannusjärjestelmiä käyttäen. Cedefop käytti matkatoimistomaksuja asianmukaisimpana hintaelementin mittana, ja samoja laatukriteerejä on käytetty johdonmukaisesti myöntämisperusteena aiemmissa tarjouskilpailuissa. Cedefop keskittyy kuitenkin parantamaan laatukriteerien käyttöä myöntämisperusteena tulevilla tarjouskilpailuissa, jotka koskevat tällaisia palveluja. Mitä tulee kyseisen poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen arviointiin, Cedefop on jo vuoden 2018 jälkipuoliskolla mukauttanut kaavaa, jota käytetään mahdollisten epänormaalien alhaisten tarjousten havaitsemiseen. Cedefop varmistaa, että sellaisten tarjousten osalta, jotka kaavan käyttämisen jälkeen osoittautuvat poikkeuksellisen alhaisiksi, pyydetään johdonmukaisesti lisätietoja, jotka analysoidaan ja joista tehdään selkoa päätettäessä sopimuksen myöntämisestä.

3.5 EUROOPAN LENTOTURVALLISUUSVIRASTO (EASA)

JOHDANTO

3.5.1 Euroopan lentoturvallisuusvirasto EASA (jäljempänä ”virasto”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1592/2002 ⁽⁴⁷⁾, joka kumottiin asetuksella (EY) N:o 216/2008 ⁽⁴⁸⁾. Kölnissä sijaitsevalla virastolla on erityisiä sääntely- ja toimeenpanotehtäviä lentoturvallisuuden alalla.

3.5.2 Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽⁴⁹⁾.

Taulukko
Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	192	198
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	771	767

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.5.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽⁵⁰⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽⁵¹⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.5.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus

Tulot

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.5.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

⁽⁴⁷⁾ EYVL L 240, 7.9.2002, s. 1.

⁽⁴⁸⁾ EUVL L 79, 19.3.2008, s. 1.

⁽⁴⁹⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.easa.europa.eu.

⁽⁵⁰⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁵¹⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.5.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.5.7 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA SÄÄNTÖJENMUKAISUUDESTA

3.5.8 Palveluntoimittajien kanssa tehtävissä puitesopimuksissa määritetään yksittäisiin hankintoihin sopimuksen voimassaoloaikana sovellettavat ehdot. Hankinnassa, jossa oli kyse data-analyysipalvelujen ostamisesta enintään 5 miljoonalla eurolla (vuoden 2018 maksut: 0 euroa), virasto päätti hyödyntää yhden toimijan kanssa tehtävää puitesopimusta. Sopimus tehtiin EU:n virallisessa lehdessä julkaistun avoimen menettelyn tuloksena. Puitesopimuksen ehdot eivät kuitenkaan olleet riittävän yksityiskohtaisia reilun kilpailun kannalta, sillä toimitettavia palveluita koskevat konkreettiset vaatimukset eivät vielä olleet tiedossa siinä vaiheessa, kun hankintamenettely järjestettiin. Varainhoitoasetuksen soveltamissääntöjen mukaan hankintaviranomaisen on tällaisissa oloissa tehtävä puitesopimukset useampien toimijoiden kanssa ja yksittäisissä hankinnoissa on käytettävä kilpailumenettelyä valittujen toimeksisaajien välillä. Virastoa kannustetaan laatimaan puitesopimuksia, joilla mahdollistetaan reilu kilpailu ja varmistetaan taloudellisesti edulliset sopimukset.

3.5.9 Eräässä toisessa hankintamenettelyssä, jossa oli kyse viraston ydintoimintoihin kuuluvien sertifiointipalvelujen ulkoistamisesta 7 700 000 eurolla (vuoden 2018 maksut: 16 747 euroa), virasto teki sopimukset pelkästään palveluiden laadun perusteella mutta jätti arvioimatta sopimusten hinnat. Lisäksi virasto allekirjoitti sopimuksen yhden toimijan kanssa ennen kuin se oli saanut selvityksen siitä, että palveluntoimittaja ei ollut poissulkemistilanteessa. Kumpikaan toimintamalli ei ollut varainhoitoasetuksen mukainen. Viraston olisi sopimuksia tehdessään otettava huomioon sekä laatu että hinta ja varmistettava, että sopimukset allekirjoitetaan vasta kun poissulkemisperusteet on tarkistettu.

3.5.10 Virasto oli uudistanut komission kanssa tehdyn, arkistointipalveluja koskevan sopimuksen, jonka arvo oli 115 000 euroa. Virasto satoi sopimukseen liittyvät varat noin kahdeksan kuukautta sen jälkeen kun sopimus oli uudistettu. Varainhoitoasetuksen mukaan varat olisi sidottava ennen sitoutumista oikeudellisiin velvollisuuksiin, millä varmistetaan, että varat ovat käytettävissä. Viraston olisi tehtävä talousarviositoumukset ennen oikeudellisia sitoumuksia.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) KERTOMUKSET JA ULKOISET ARVIOINTIKERTOMUKSET

3.5.11 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 tarkastuskertomuksen viraston strategisesta riskienarvioinnista, mukaan lukien tietotekniikkakäsymykset (Strategic Risk Assessment including IT in EASA)⁽⁵²⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia eräisiin mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

3.5.12 Vuonna 2018 tehtiin ulkoinen arvio prosesseista, joiden avulla laaditaan viraston yhtenäinen ohjelma-asiakirja, sekä tavoista, joilla viraston keskeisiä sidosryhmiä (Euroopan komissiota, jäsenvaltioiden viranomaisia ja toimialan edustajia) kuullaan yhtenäisen ohjelma-asiakirjan laadinnan yhteydessä⁽⁵³⁾. Virasto laatii toimintasuunnitelmaa, jonka tarkoituksena on kohdentaa toimia kaikkiin mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.5.13 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽⁵²⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

⁽⁵³⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä ulkoista arviointityötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2016	Virasto on vuosien varrella kerännyt 52 miljoonan euron ylijäämän toiminnoista, jotka ovat toimialan rahoittamia ⁽¹⁾ . Viraston perustamisasetuksessa ei ole säännöksiä tällaisesta ylijäämästä.	Käynnissä (Virasto ei voi vaikuttaa asiaan)
2017	Tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan viraston johtajalle (hallinnollinen) ja hallintoneuvostolle (toiminnallinen).	Suoritettu
2017	Volyymitään enintään 22 miljoonan euron suuruisen IT-palveluhankintojen kohdalla virasto päätti tehdä kaskadiperusteisen (palveluntoimittajien ensisijaisuusjärjestykseen perustuvan) puitesopimuksen kolmen toimeksisaajan kanssa. Puitesopimuksen ehdot eivät kuitenkaan olleet riittävän yksityiskohtaisia reilun kilpailun toteutumisen kannalta. Ehtojen avulla ei myöskään pystytty perustelemaan toimeksisaajien ensisijaisuusjärjestyksestä kaikkien tulevien yksittäisten hankintojen osalta.	Ei sovelleta
2017	Virasto on tehnyt yhden IT-alan hankintoja koskevan puitesopimuksen, jonka enimmäisarvo oli 15 miljoonaa euroa, vaikka rahoituspäätös kattoi ainoastaan viiden miljoonan euron määrän.	Ei sovelleta
2017	Erään tarkastetun maksun kohteena oli noin 300 000 euron arvoinen hankinta, jossa virasto oli hankkinut toimeksisaajalta puitesopimuksen nojalla IT-palveluita ilman kilpailumenettelyä. Puitesopimuksen toimeksisaajalle vuonna 2017 suoritettujen maksujen kokonaismäärä oli 2 miljoonaa euroa.	Ei sovelleta
2017	Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Käynnissä
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön sähköisen tarjouskilpailun ja tarjousten sähköisen toimittamisen tiettyjen menettelyjen osalta mutta ei sähköistä laskutusta.	Tekemättä

(¹) Vuonna 2014 ylijäämä oli 15,3 miljoonaa euroa ja vuonna 2015 se oli 16,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 loppuun mennessä ylijäämä oli 52 miljoonaa euroa.

VIRASTON VASTAUS

3.5.8 Kuten tilintarkastus totesi, virasto aloitti avoimen menettelyn, joka mahdollisti täyden avoimuuden ja kilpailun varainhoitoasetusten mukaisesti. Virasto valitsi mieluummin yhden toimijan kanssa tehtävän puitesopimuksen monen toimijan kanssa tehtävän puitesopimuksen sijasta, minkä perusteena oli moitteeton varainhoito ja sopimuksen toteuttamisen johdonmukaisuus. Monen toimijan kanssa tehtävän puitesopimuksen tuloksena olisi ollut toimeksisaajan vaihtuminen puitesopimuksen voimassaoloaikana. Sillä olisi ollut vakavia seurauksia sopimuksen toteuttamiselle sen johdonmukaisuuden kannalta (toimeksisaaja osallistuu ohjelman hallintoelimiin, mikä vaatii sen **jatkuvaa** osallistumista ja panosta) ja sen ajoissa päättämisen kannalta. Se ei olisi myöskään ollut moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaista, kun otetaan huomioon ylimääräinen vaiva, aika ja resurssit, joita uuden/eri toimeksisaajan ottaminen kutakin tämän puitesopimuksen alaista erillissopimusta varten olisi merkinnyt (30 000 euroa ensimmäisen erillissopimuksen osalta ja 100 000 euroa kolmannen erillissopimuksen osalta).

3.5.9 Hinta on yksi tekijä muiden joukossa valittaessa parhaiten sopivaa palveluntarjoajaa sopimuksen toteuttamiseen. Syynä on näiden viraston ydintoimintoihin kuuluvien palvelujen erityinen luonne. Hinnan ottaminen huomioon aikaisemmassa vaiheessa merkitsee riskiä, että vähemmän sopiva tarjouksentekijä saa etua, ja voi rajoittaa reilua kilpailua pk-yritysten osalta. Virasto varmistui, että mitään hankintamenettelyjen periaatetta ei rikottu, ja huomauttaa, että tätä viraston erityistoimintaa ei mainita varainhoitoasetuksessa. Lisäksi ei ollut sellaista riskiä, että virasto pyytäisi palveluja kelpaamattomalta palveluntarjoajalta, koska poissulkemiskriteereihin liittyvä näyttö toimitettiin ennen mitään hyväksyntää / tehtävien antamista. Virasto harkitsee uudelleen palvelujen hankkimista oikeutetuilta yksiköiltä (QE).

3.5.10 Kyseinen 115 000 euron summa varattiin asianmukaiseen budjettikohtaan ja hyväksyttiin, joskaan sitä ei virallisesti sidottu ennen edellä mainitun sopimuksen uusimista sopimuksen toisen vuoden aikana. Sitoumus allekirjoitettiin ennen laskun saamista mutta palvelun aloittamisen jälkeen. Tämä jälkeinpäin tehty sitoumus oli siten poikkeus.

3.6 EUROOPAN PANKKIVIRANOMAINEN (EPV)

JOHDANTO

3.6.1 Euroopan pankkiviranomainen (jäljempänä ”viranomainen”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1093/2010 ⁽⁵⁴⁾. Pariisiin siirretyn viranomaisen tehtävänä on auttaa luomaan yhteisiä, laadukkaita sääntely- ja valvontastandardeja ja -käytäntöjä, myötävaikuttaa oikeudellisesti sitovien unionin säädösten yhdenmukaiseen soveltamiseen, edistää ja helpottaa tehtävien ja vastuun siirtoa toimivaltaisten viranomaisten välillä, seurata ja arvioida markkinakehitystä omalla vastuualueellaan sekä parantaa tallettajien ja sijoittajien suojaa.

3.6.2 Taulukossa esitetään viranomaisen avainluvut ⁽⁵⁵⁾.

Taulukko

Viranomaisen avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	38	43
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	190	190

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viranomaisen toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.6.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viranomaisen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽⁵⁶⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽⁵⁷⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.6.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viranomaisen tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viranomaisen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viranomaisen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

Tiettyjä seikkoja painottava kappale

3.6.5 Euroopan unionin yleisten asioiden neuvosto päätti 20. marraskuuta 2017 viranomaisen toimipaikan siirtämisestä Pariisiin Ranskaan. Muutto on tapahtunut vaiheittain alkaen maaliskuusta 2019. Viranomaisen laatimassa tilinpäätöksessä, joka koskee 31. joulukuuta 2018 päättynyttä varainhoitovuotta, on muuttokuluja koskeva varaus, jonka määrä on 4,7 miljoonaa euroa. Lisäksi tilinpäätöksessä on 10,4 miljoonan euron varaus, joka koskee Lontoossa sijaitseviin viranomaisen toimistoihin liittyviä, tulevaisuudessa vielä maksettavaksi tulevia sopimisperusteisia menoja.

⁽⁵⁴⁾ EUVL L 331, 15.12.2010, s. 12.

⁽⁵⁵⁾ Lisätietoja viranomaisen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.eba.europa.eu.

⁽⁵⁶⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁵⁷⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarvion tapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.6.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Muu seikka

3.6.7 Lisäksi on todettava, että viranomaisen talousarvioraioituksesta 40 prosenttia on Euroopan unionin varoja ja 60 prosenttia EU:n jäsenvaltioiden suoria rahoitusosuuksia. On mahdollista, että viranomaisen tulot vähenevät tulevaisuudessa, koska Yhdistynyt kuningaskunta on päättänyt erota EU:sta.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.6.8 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.6.9 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.6.10 Vuodelle 2018 oli leimallista se, että sen aikana valmisteltiin viranomaisen siirtoa Pariisiin. Yksi keskeisistä toimista oli hankintamenettely toimistotilojen vuokraamiseksi Pariisista. Euroopan pankkiviranomainen pyrki tekemään yhteistyötä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen kanssa, sillä myös arvopaperimarkkinaviranomainen on sijoittautunut Pariisiin ja myös se oli samaan aikaan valmistelemaan yhteistä hankintamenettelyä toimistotilojen vuokraamiseksi. Yhteinen hankintamenettely kuitenkin keskeytettiin. Kumpikin viranomainen toteutti erilliset hankintamenettelynsä ei vain toimistotilojen osalta vaan myös liitännäispalvelujen osalta (esimerkiksi kiinteistöihin liittyvän neuvonnan, toimistotilojen suunnittelun ja projektinhallinnan osalta). Tämän seurauksena hukattiin hyvä tilaisuus saavuttaa mittakaavaetuja ja tehokkuutta. Viranomaisten olisi parannettava yhteistyötään ja hyödynnettävä yhteisiä hankintamenettelyjä aina kun mahdollista.

3.6.11 Viranomainen teki kovasti työtä tarjouskilpailuasiakirjojen valmistelemiseksi ja tarjousten arviointimenetelmän luomiseksi. Sopimusten tekoperusteet voisivat kuitenkin olla vieläkin mielekkäämpiä. Kun viranomaisen tulevista tiloista järjestettiin tarjouskilpailu, tarjoajat saivat ylimääräisiä arviointipisteitä, jos ne ilmoittivat, että ne voisivat tarjota toimitilat myös arvopaperimarkkinaviranomaiselle samasta rakennuksesta. Tarjouskilpailun voittaja saikin tällaisia lisäpisteitä, vaikka ei lopulta tehnyt tarjousta arvopaperimarkkinaviranomaisen tiloista.

3.6.12 Viranomainen sitoutui kahden työvoiman vuokrausyrityksen kanssa tekemiensä puitesopimusten nojalla käyttämään vuokratyöntekijöitä (jäljempänä: tilapäistyöntekijät). Vuonna 2018 viranomaisen palveluksessa työskenteli sen oman henkilöstön (190 työntekijää) lisäksi 42 tilapäistyöntekijää. Tilapäistyöntekijöihin liittyvät maksut olivat vuonna 2018 kaikkiaan 2 888 262 euroa. Viranomaisella oli tietotekniikkatehtävissä 27 tilapäistyöntekijää, kun sen oman henkilöstön jäseniä oli näissä tehtävissä vain 13. Tämän seurauksena syntyi kriittinen riippuvuus työvoiman vuokrausyrityksestä alalla, joka on keskeisen tärkeä viranomaisen toimintojen kannalta. Viranomaisen olisi tuotava tämä toiminnan jatkuvuuden kannalta merkittävä riski budjettivallan käyttäjien tietoon keskustellessaan palveluksessaan olevan henkilöstösääntöjen alaisen henkilöstön lukumäärästä.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.6.13 Tilapäistyöntekijöiden käyttöä koskeviin sopimuksiin sovelletaan lisäksi erityistä säädösperustaa, jonka nojalla työvoiman vuokrausyrityksiin ja niiden palveluita käyttäviin yrityksiin kohdistuu lukuisia velvoitteita. Yksi tärkeimmistä velvoitteista on se, että direktiivin 2008/104/EY ja Yhdistyneen kuningaskunnan työläinsäädännön mukaan tilapäistyöntekijöillä olisi oltava samanlaiset työehdot kuin palveluita käyttävän yrityksen suoraan rekrytoimilla työntekijöillä. Sopimuksissa ei kuitenkaan nimenomaisesti edellytetty, että työvoiman vuokrausyritysten on noudatettava näitä ehtoja, eikä ole näyttöä siitä, että viranomainen olisi itse vertaillut oman ja tilapäisen henkilöstön työehtoja. Tästä aiheutuu oikeusriitariskejä ja maineeseen liittyviä riskejä. Viranomaisen olisi arvioitava tilapäistyöntekijöidensä työehtoja ja huolehdittava siitä, että ne ovat EU:n ja kansallisen työläinsäädännön mukaisia.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.6.14 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 tarkastuskertomuksen viranomaisen ylläpitämästä yhteisestä säännöstöstä (*The Single Rulebook - Questions & Answers in the European Banking Authority*) ⁽⁵⁸⁾. Viranomainen laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia eräisiin mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.6.15 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka viranomainen on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽⁵⁸⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2017	Tarkastetuista viidestä hankintamenettelystä neljässä ainoastaan yksi tarjoaja täytti laatua koskevat sopimuksen tekoperusteet ja kaikki muut tarjoajat jätettiin menettelyn ulkopuolelle. Tilanne viittaa siihen, että viranomainen antaa laatukriteereille liian suuren painoarvon.	Suoritettu
2017	Viranomainen julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei yleensä EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Käynnissä
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä viranomainen oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen laskutuksen ja sähköisen tarjouskilpailun mutta ei tarjousten sähköistä toimittamista.	Suoritettu

VIRANOMAISEN VASTAUS

3.6.10 Euroopan pankkiviranomainen (EPV) ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA) yrittivät toteuttaa yhteisiä hankintamenettelyjä, jotka koskivat yhteisiä rakennuksia, mutta päättivät olla toteuttamatta tätä periaatetta kahdesta pääasiallisesta syystä. Ensinnäkin EPV:n markkinatutkimukset osoittivat, että vain pieni määrä rakennuksia Pariisin alueella voisi vastaanottaa molemmat viranomaiset vaaditun ajan kuluessa, kun taas EPV:llä olisi vähäisemmän tilantarpeen ansiosta huomattavasti laajemmat markkinat valita toimitilat omassa hankintamenettelyssä. Valinnan taustalla oli EPV:n tarjouspyyntö suuresta määrästä (28) rakennusvaihtoehtoja ja saatujen tarjousten määrä (12). Lisäksi odotetut mahdolliset säästöt, jotka olisi saavutettu yhteishankinnoilla, eivät saaneet vahvistusta näiden kahden viraston yhteisessä markkinatutkimuskyselyssä. Päätökseen liittyi myös ajoituskysymys, sillä EPV:n oli saatava käyttöönsä toimitilat kahdeksan kuukautta aikaisemmin kuin ESMAn.

3.6.11 EPV sisällytti laajentamiskriteerin kompromissielementiksi, jolla pyritään lisäämään mahdollisuuksia hankkia tilat rakennuksesta, joka voisi toimia toimitiloina molemmille elimille, ilman yhteistä hankintamenettelyä.

3.6.12, 3.6.13 Tämä vastaus koskee molempia tilapäisten työntekijöiden käyttöä koskevia huomautuksia. EPV on ryhtynyt toimiin varmistaakseen tietosiirron Yhdistyneessä kuningaskunnassa aikaisemmin työskennellyiltä väliaikaisilta työntekijöiltä sopimuspuolelle, joka suorittaa tietotekniikkapalveluja Pariisissa. Siirryttyään Pariisiin EPV:llä on erilainen lähestymistapa väliaikaisiin työntekijöihin. Se vähentää merkittävästi väliaikaisten työntekijöitä tai ei lainkaan palkkaa heitä. Viranomainen pyrkii tekemään palveluperusteisia sopimuksia aina, kun se on mahdollista, mikä vastaavasti vähentää tilintarkastustuomioistuimen mainitsemia riskejä tai poistaa ne.

3.7 EUROOPAN KEMIKAALIVIRASTO (ECHA)

JOHDANTO

3.7.1 Euroopan kemikaalivirasto (jäljempänä "virasto") perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1907/2006 ⁽⁵⁹⁾. Helsingissä sijaitsevan viraston keskeisinä tehtävinä on varmistaa korkeatasoinen ihmisten terveyden ja ympäristön suojele sekä aineiden vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla ja edistää samalla kilpailukykyä ja innovaatioita. Virasto edistää myös vaihtoehtoisten menetelmien kehittämistä aineiden vaarojen arvioimiseksi.

3.7.2 *Taulukossa* esitetään viraston avainluvut ⁽⁶⁰⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	112	119
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	563	572

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksimäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.7.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽⁶¹⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽⁶²⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.7.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽⁵⁹⁾ EUVL L 396, 30.12.2006, s. 1.

⁽⁶⁰⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.ECHA.europa.eu.

⁽⁶¹⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁶²⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.7.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Muu seikka

3.7.6 Asettamatta kyseenalaiseksi lausuntojaan viraston tilien luotettavuudesta ja tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta tilintarkastustuomioistuin katsoo aiheelliseksi painottaa, että virasto on osittain omarahoitteinen ja perii maksun jokaiselta yritykseltä, joka hakee kemiallisten aineiden rekisteröimistä REACH-asetuksen⁽⁶³⁾ mukaisesti. Sovellettava maksu riippuu yrityksen koosta (mikroyritys, pk-yritys vai suuryritys) sekä rekisteröitävien kemiallisten aineiden määrästä (eri kynnysarvoja).

3.7.7 Täytäntöönpanoasetuksen⁽⁶⁴⁾ mukaisesti virasto laskee ja laskuttaa maksut yritysten hakuvaiheessa antamien tietojen perusteella. Vuonna 2009 tapahtuneiden ensimmäisten rekisteröintien jälkeen noin 27 prosenttia yrityksistä on ilmoittanut olevansa mikro- tai pk-yrityksiä. Virasto on tehnyt kovasti työtä ottaakseen käyttöön jälkitarkastusjärjestelmän hakijoiden yrityksen koosta antamien tietojen tarkistamista varten. Niiden tarkastusten perusteella, jotka on tehty vuoden 2011 jälkeen ja jotka on tähän mennessä saatu päätökseen, virasto on todennut, että suunnilleen 52 prosenttia edellä mainituista yrityksistä, jotka ilmoittivat olevansa mikro- tai pk-yrityksiä (ja jotka muodostivat 11 prosenttia kaikista yrityksistä), oli luokitellut kokonsa virheellisesti ja suorittanut liian alhaisia maksuja⁽⁶⁵⁾. Havainto osoittaa, että hakijoiden itse tekemiin ilmoituksiin liiallisesti tukeutuvassa järjestelmässä on rajoitteensa.

3.7.8 Korjatakseen tilanteen virasto on vuosien mittaan laskuttanut jälkitarkastusten perusteella yhteensä noin 17,9 miljoonaa euron verran maksunoikaisuja ja hallinnollisia maksuja (16,4 miljoonaa euroa vuoden 2017 loppuun mennessä)⁽⁶⁶⁾. Vuonna 2018 virasto edistyi merkittävästi aiheettomien maksunalennusten takaisinperinnässä ja eräätynneiden hallinnollisten maksujen keräämisessä. Perimättä olevien, eräätynneiden hallinnollisten maksujen määrä oli 1,45 miljoonaa euroa 31. joulukuuta 2018 (3,18 miljoonaa euroa vuonna 2017). Tarkastuksia on kuitenkin vielä runsaasti tekemättä, eikä tarvittavien maksunoikaisujen jäljellä oleva määrä ollut tiedossa vuoden 2018 lopussa.

3.7.9 REACH-asetuksen mukaan jäsenvaltion kansallinen valvontaviranomainen vastaa yritysten ilmoittamien määrien tarkastamisesta. Virasto ei niin ollen osallistu tämän maksulaskelman toisen osatekijän tarkastamiseen.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.7.10 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.7.11 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.7.12 Virasto ei ole vahvistanut erityistä luotettavuutta edellyttäviin tehtäviin sovellettavia toimintaperiaatteita, joissa määriteltäisiin tällaiset tehtävät, pidettäisiin niitä koskeva luettelo ajan tasalla ja määriteltäisiin tarkoituksenmukaiset toimenpiteet, joilla pienennettäisiin riskiä siitä, että työntekijä ajaisi omaa etuaan. Tämä ei ole viraston sisäisten kontrollien standardien mukaista. Viraston olisi viipymättä hyväksyttävä ja otettava käyttöön erityistä luotettavuutta edellyttäviin tehtäviin liittyvät toimintaperiaatteet.

⁽⁶³⁾ Asetus (EY) N:o 1907/2006.

⁽⁶⁴⁾ Komission asetus (EY) N:o 340/2008, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2008, kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH) annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 1907/2006 perustuvista Euroopan kemikaalivirastolle suoritettavista maksuista (EUVL L 107, 17.4.2008, s. 6), 13 artikla.

⁽⁶⁵⁾ Luvut vaihtelevat vuodesta toiseen. Vuonna 2018 luku oli 32 prosenttia.

⁽⁶⁶⁾ Vuoden 2019 helmikuun loppuun mennessä virasto oli tarkastanut kaikki vuosien 2008–2012 rekisteröijät, jotka olivat pk-yrityksiä. Vuosien 2013–2015 osalta sovellettiin priorisointia ja 48 prosenttia pk-yritysrekisteröijistä tarkastettiin. Vuoden 2020 alussa virasto aloittaa kolmannen tarkastuskierroksen, joka koskee vuosia 2016–2019. Tarkastuksessa sovelletaan priorisointia.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.7.13 Virasto on osittain omarahoitteinen ja saa tuloja paitsi alan yritysten suorittamista maksuista myös EU:n avustuksesta, jolla rahoitetaan jäljelle jäävä osa viraston kuluista. REACH-asetuksessa on vahvistettu rekisteröinneille tietyt selkeät määräajat, mistä johtuu, että virasto saa suuren osan omista tuloistaan vain tiettyinä ajankohtina. Kolmas ja viimeinen rekisteröintimääräaika on REACH-asetuksen mukaan toukokuussa 2018. Niinpä virasto odottaa maksujen pienenevän merkittävästi vuodesta 2019 lähtien. On olemassa riski siitä, että viraston suhteellisen vakaat menot ja paljon vaikeammin ennustettavissa olevat tulot vaikuttavat haitallisesti viraston toimintoihin ja talousarvion toteuttamiseen. Viraston olisi yhdessä komission ja budjettivallan käyttäjien kanssa aloitettava keskustelut uudesta, toimivammasta rahoitusmallista.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.7.14 Virasto järjesti hankintamenettelyn tehdäkseen puitesopimuksen IT-infrastruktuuripalveluiden hankkimisesta arviolta 35,4 miljoonalla eurolla. Viisi yhtiötä esitti tarjouksia, jotka olivat määrältään 10–38,2 miljoonaa euroa. Virasto teki 30 miljoonan euron suuruisen puitesopimuksen sellaisen tarjoajan kanssa, jonka tarjouksen suuruus oli 12 miljoonaa euroa. Tätä tarjousta pidettiin taloudellisesti kannattavimpana. Merkittävä ero sopimuksen arvon ja varsinaisten tarjousten välillä on huolestuttava moitteettoman varainhoidon kannalta. Viraston olisi hallinnoitava IT-sopimusten rahoitusta tarkemmin.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.7.15 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 tarkastuskertomuksen eturistiriitojen hallinnoinnista ja etiikasta virastossa (*Conflict of Interest and Ethics in ECHA*)⁽⁶⁷⁾. Virasto laatii toimintasuunnitelmaa, jonka tarkoituksena on kohdentaa toimia eräisiin mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.7.16 Liitteessä on yhteenvedo korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽⁶⁷⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2014	Biosidivalmisteita koskevan asetuksen täytäntöönpanosta aiheutuneet menot rahoitettiin osaksi rahoitusosuuksilla, jotka EU maksoi viraston talousarvioon, eikä maksuilla.	Käynnissä
2016	Määrärahoja siirrettiin seuraavalle varainhoitovuodelle runsaasti, mikä on vastoin talousarvion vuotuisperiaatetta. Virasto voisi harkita käyttävänsä jaksotettuja talousarviomäärärahoja enemmän.	Suoritettu
2016	Vaikka useimpien muiden virastojen perustamisasetuksissa nimenomaisesti edellytetään säännöllisiä ulkoisia arviointeja, tämän viraston perustamisasetuksessa niin ei tehdä.	Tekemättä (Virasto ei voi vaikuttaa asiaan)
2017	Viraston jälkitarkastukset ovat osoittaneet, että useampi kuin joka toinen yritys ilmoitti kokonsa väärin. Tällä oli merkittävä vaikutus maksulaskelmiin ja viraston tuloihin. Jälkitarkastuksia on nopeutettava välittömästi, jotta ne saadaan päätökseen.	Käynnissä
2017	Kun virheitä havaitaan, virasto toimittaa korjatut laskut. Virastolla näyttää kuitenkin olevan vaikeuksia periä oikaistuja maksuja takaisin. Virasto kirjasi varainhoitovuoden 2017 tileihinsä 2,8 miljoonan euron suuruisen luottotappiovarauksen (600 000 euroa enemmän kuin vuoden 2016 lopussa).	Käynnissä
2017	Jäsenvaltioiden kansalliset valvontaviranomaiset ovat vastuussa yritysten ilmoittamien määrien tarkastamisesta, eikä virastolla ole valtuuksia valvoa täytäntöönpanoa. Viraston kyky toteuttaa tehtävänsä riippuu kansallisista viranomaisista. Suunnilleen kaksi kolmasosaa yrityksistä ei kuitenkaan päivittänyt käsittelemiensä kemiallisten aineiden määrää koskevia rekisteröityjä tietoja. Tämä haittaa REACH-asetuksen vaikuttavaa täytäntöönpanoa ja vaikuttaa maksuista laadittujen laskelmien oikeellisuuteen.	Käynnissä (Virasto ei voi vaikuttaa asiaan)
2017	Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei yleensä EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Käynnissä

VIRASTON VASTAUS

3.7.12 Virasto on ottanut huomioon tilintarkastustuomioistuimen alustavan huomautuksen ja on tietoinen siitä, että kyseessä on horisontaalinen asia, joka koskee useita virastoja. Virasto harkitsee asiaa koskevan toimintaperiaatteen hyväksymistä ottaen huomioon viraston erityispiirteet ja käytännön seikat, joilla varmistetaan toimintaperiaatteen tehokas täytäntöönpano.

3.7.13 Virasto vahvistaa aloittaneensa keskustelut komission kanssa uudesta toteuttamiskelpoisesta rahoitusmallista.

3.7.14 Alun perin virasto arvioi puitesopimuksen arvon (35,4 miljoonaa euroa) komission julkisten hankintojen käsikirjan mukaan sekä tehdyn ennakoarvioinnin, aiemman kokemuksensa ja aiempien vastaavien sopimusten ja markkinoilla saatavilla olevien tietojen perusteella. Virasto päätyi tarjousperusteiseen neuvottelumenettelyyn kannustaakseen mahdollisimman laajaan kilpailuun markkinoilla tarjolla olevien erilaisten ja viraston erityistarpeisiin soveltuvien teknisten ja taloudellisten ratkaisujen välillä, jotta rahoille saataisiin paras mahdollinen vastine. Saadut tarjoukset (viisi tarjousta 38,2 milj. – 10 milj. euroon) osoittavat, että viraston arvio oli asianmukainen.

Puitesopimuksen lopullinen enimmäismäärä määritettiin komission julkisia hankintoja koskevan käsikirjan mukaisesti. Taloudellinen arviointi perustui yksikköhintoihin, joita sovellettiin edustavaan skenaarioon, tarjousten asianmukaisen vertailun helpottamiseksi. Puitesopimuksen lopullista arvoa määrittäessään virasto kasvatti arviotaan tarvittavasta palvelujen määrästä. Tämä johtui lisääntyneestä kapasiteetin tarpeesta vastauksena viraston uusiin tehtäviin, jotka komissio antoi hankintamenettelyn aikana.

3.8 EUROOPAN VAKUUTUS- JA LISÄELÄKEVIRANOMAINEN (EIOPA)

JOHDANTO

3.8.1 Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen (jäljempänä ”viranomainen”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1094/2010 ⁽⁶⁸⁾. Frankfurtissa sijaitsevan viranomaisen tehtävänä on auttaa luomaan yhteisiä, laadukkaita sääntely- ja valvontastandardeja ja -käytäntöjä, myötävaikuttaa oikeudellisesti sitovien unionin säädösten yhdenmukaiseen soveltamiseen, edistää ja helpottaa tehtävien ja vastuun siirtoa toimivaltaisten viranomaisten välillä, seurata ja arvioida markkinakehitystä omalla vastuualueellaan sekä edistää vakuutuksenottajien, eläkejärjestelmien jäsenten ja edunsaajien suojaa.

3.8.2 Taulukossa esitetään viranomaisen avainluvut ⁽⁶⁹⁾.

Taulukko

Viranomaisen avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	24	25
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	151	146

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viranomaisen toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.8.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viranomaisen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽⁷⁰⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽⁷¹⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.8.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viranomaisen tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viranomaisen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viranomaisen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽⁶⁸⁾ EUVL L 331, 15.12.2010, s. 48.

⁽⁶⁹⁾ Lisätietoja viranomaisen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: <https://eiopa.europa.eu/>.

⁽⁷⁰⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁷¹⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.8.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Muu seikka

3.8.6 Viranomaisen talousarviorahoituksesta 40 prosenttia on Euroopan unionin varoja ja 60 prosenttia EU:n jäsenvaltioiden suorita rahoitusosuuksia. On mahdollista, että viranomaisen tulot vähenevät tulevaisuudessa, koska Yhdistynyt kuningaskunta on päättänyt erota EU:sta.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.8.7 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.8.8 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.8.9 Viranomaisen teki työvoiman vuokrausyritysten kanssa puitesopimuksia vuokratyöntekijöiden (jäljempänä: tilapäistyöntekijät) käyttämisestä. Vuonna 2018 viranomaisen palveluksessa työskenteli sen oman henkilöstön (146 työntekijää) lisäksi 29 tilapäistyöntekijää. Tilapäistyöntekijöihin liittyvät maksut olivat vuonna 2018 kaikkiaan 763 035 euroa. Tilapäistyöntekijöiden käyttöä koskeviin sopimuksiin sovelletaan erityistä säädöserustaa, jonka nojalla työvoiman vuokrausyrityksiin ja niiden palveluita käyttäviin yrityksiin kohdistuu lukuisia velvoitteita. Yksi tärkeimmistä velvoitteista on se, että direktiivin 2008/104/EY ja Saksan työläinsäädännön mukaan tilapäistyöntekijöillä olisi oltava samanlaiset työehdot kuin palveluita käyttävän yrityksen suoraan rekrytoimilla työntekijöillä. Sopimuksissa ei kuitenkaan edellytetty, että työvoiman vuokrausyritysten on noudatettava näitä ehtoja, eikä ole näyttöä siitä, että viranomaisen olisi itse vertailut oman ja tilapäisen henkilöstön työehtoja. Tästä aiheutuu oikeusriskkejä ja maineeseen liittyviä riskejä. Viranomaisen olisi arvioitava tilapäistyöntekijöidensä työehtoja ja huolehdittava siitä, että ne ovat EU:n ja kansallisen työläinsäädännön mukaisia.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.8.10 Eräässä vuonna 2018 toteutetussa hankintamenettelyssä, jossa oli kyse tilapäistyöntekijöiden vuokraamisesta, viranomaisen sovelsi sopimuskentekoperusteita, jotka koostuivat suurimmaksi osaksi kilpailuun perustumattomista hintatekijöistä. Tästä syystä ei ole näyttöä siitä, että hankintamenettelyssä olisi tehty taloudellisesti edullisin sopimus. Viranomaisen olisi sovellettava sopimuskentekoperusteita, joissa keskitytään kilpailuun perustuviin hintatekijöihin.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN ERITYISKERTOMUS

3.8.11 Tilintarkastustuomioistuin antoi vuonna 2018 erityiskertomuksen viranomaisen toimista vakuutusalan valvonnan ja vakauden edistämiseksi ⁽⁷²⁾. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen on yksi kolmesta Euroopan valvontaviranomaisesta. Sen tehtävänä on tukea rahoitusjärjestelmän vakautta sekä suojella kuluttajia vakuutusten ja lisäeläkkeiden aloilla. Vakuutusmarkkinat vastaavat arvoltaan noin kahta kolmasosaa EU:n jäsenvaltioiden yhteenlasketusta BKT:stä ja muodostavat merkittävän osan rahoitusosalasta Euroopassa. Vakuutusmarkkinoiden toimimattomuus vaikuttaisi haitallisesti reaalitalouteen ja kuluttajien hyvinvointiin. Tilintarkastustuomioistuin tutki, onko viranomaisen toiminta ollut valvonnan, valvontakäytäntöjen lähentymisen ja rahoitusvakauden näkökulmasta vaikuttavaa. Viimeksi mainitulla osa-alueella tilintarkastustuomioistuin keskittyi vuoden 2016 vakuutusstressitestien. Tilintarkastustuomioistuin totesi, että viranomaisen on käyttänyt lukuisia eri välineitään hyvin, joskin niiden suunnittelua ja seuranta on parannettava. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi lukuisia systemaattisia ongelmia, jotka liittyivät rajat ylittävän liiketoiminnan valvontaan ja sisäisiin malleihin. Viranomaisen, kansallisten valvojen sekä lainsäätäjien on pyrittävä ratkaisemaan nämä haasteet esimerkiksi meneillään olevan Euroopan valvontaviranomaisten tarkastusprosessin yhteydessä.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.8.12 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 tarkastuskertomuksen viranomaisen toteuttamista stressitesteistä (*Stress Tests in EIOPA*) ⁽⁷³⁾. Viranomaisen on laatinut toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia eräisiin mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

⁽⁷²⁾ Erityiskertomus nro 29/2018.

⁽⁷³⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2017	Tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan viranomaisen johtajalle (hallinnollinen) ja hallintoneuvostolle (toiminnallinen).	Suoritettu
2017	Viranomaisen julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Käynnissä

VIRANOMAISEN VASTAUS

3.8.9 EIOPA tunnustaa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen merkityksen ja haluaa korostaa sitoutuneensa täysin tämän keskeisen periaatteen noudattamiseen kaikkina aikoina. Velvollisuus noudattaa direktiivin 2008/104/EY (eli "Arbeitnehmerüberlassungsgesetz, AÜG") täytäntöönpanevaa Saksan lakia on sisällytetty EIOPA:n tilapäisiä palveluja koskeviin puitesopimuksiin. Tilapäistyöntekijöiden integroinnissa EIOPAn työympäristöön kunnioitettiin myös yhdenvertaista kohtelua (esim. samat oikeudet käyttää yhteisiä tiloja ja palveluja, samat työajat, lepoajat, yleiset vapaapäivät jne.). Näin ollen EIOPA katsoo toimineensa AÜG:n mukaisesti ja varmistaa, että se jatkaa kyseisen lain noudattamista myös tulevaisuudessa. EIOPA tutkii kuitenkin myös muita tapoja noudattaa tilintarkastustuomioistuimen suosituksia.

3.8.10 Myöntämisperusteissa käytetyt hintatekijät koostuivat tilapäistyöntekijöille maksetusta tuntitaksasta sekä viraston henkilöstömaksuista. EIOPA katsoo, että molemmat kriteerit kattavat kilpailunäkökohdat, mutta ymmärtää tilintarkastustuomioistuimen esiin nostamat huolenaiheet ja harkitsee vaihtoehtoisia arviointiperusteita tulevaisuudessa.

3.9 EUROOPAN INNOVAATIO- JA TEKNOLOGIAINSTITUUTTI (EIT)

JOHDANTO

3.9.1 Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (jäljempänä ”instituutti”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 294/2008 ⁽⁷⁴⁾. Budapestissä sijaitsevan instituutin tavoitteena on edistää Euroopan kestävästä talouskasvusta ja kilpailukykyä tehostamalla jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin innovaatiokapasiteettia. Instituutti myöntää avustuksia kasvavalle määrälle ”osaamis- ja innovaatioyhteisöjä”, jotka toimivat linkkinä korkeakoulutuksen, tutkimuksen ja elinkeinoelämän välillä edistäen näin innovointia ja yrittäjyyttä. Osaamis- ja innovaatioyhteisöt koordinoivat satojen yhteistyökumppaneiden toimia. Instituutin myöntämin avustuksin korvataan yhteistyökumppaneille aiheutuneita kuluja sekä osaamis- ja innovaatioyhteisöjen koordinoitavista aiheutuneita kuluja. Vuonna 2018 toimintakustannukset, jotka liittyivät osaamis- ja innovaatioyhteisöjen avustuksiin, olivat 387 miljoonaa euroa ⁽⁷⁵⁾ eli 97 prosenttia instituutin talousarviosta.

3.9.2 Taulukossa esitetään instituutin avainluvut ⁽⁷⁶⁾.

Taulukko

Instituutin avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	303	350
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	61	64

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Instituutin toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.9.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- instituutin tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽⁷⁷⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽⁷⁸⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.9.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että instituutin tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot instituutin taloudellisesta asemasta 31. päivästä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta instituutin varainhoitoa koskevien säännösten ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽⁷⁴⁾ EUVL L 97, 9.4.2008, s. 1.

⁽⁷⁵⁾ Alustavina maksumäärärahoina.

⁽⁷⁶⁾ Lisätietoja instituutin toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: <https://eit.europa.eu/>.

⁽⁷⁷⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁷⁸⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.9.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.9.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.9.7 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA SÄÄNTÖJENMUKAISUUDESTA

3.9.8 Henkilöstökulujen osalta tarkastuksessa havaittiin, että instituutti oli maksanut lähes 3 000 euroa koulutuslisää viidelle henkilöstön jäsenelle, joiden osalta instituutti oli jo maksanut lukukausimaksuja suoraan kouluille. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tässä on kyse kaksinkertaisesta koulutuskustannusten korvauksesta, jolle ei ole perustetta EU:n henkilöstösäännöissä vaan joka on sääntöjenvastainen. Instituutin olisi korjattava tilanne ja korvattava koulutuskulut laissa edellytetyllä tavalla.

3.9.9 Eräässä toisessa tapauksessa instituutti maksoi hallintoneuvoston jäsenen palkkion väärälle henkilölle puolentoista vuoden ajan. Kaikkiaan kymmenen maksua, joiden yhteissumma oli 20 000 euroa, maksettiin henkilölle, jolla oli sama nimi kuin hallintoneuvoston jäsenellä, mutta kyseessä oli eri henkilö. Instituutti sai tiedon virheestä vasta kun kyseinen henkilö oli ottanut yhteyttä instituuttiin. Vaikka varat onkin peritty takaisin, instituutin olisi parannettava sisäisten kontrollien menettelyjään sen varmistamiseksi, että maksut menevät oikeille saajille.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.9.10 Komissio teki vuonna 2014 yli 50 EU:n toimieliimen ja elimen (instituutti mukaan luettuna) nimissä yhden toimeksisaajan kanssa puitesopimuksen ohjelmistojen ja lisenssien hankinnasta sekä niihin liittyvästä IT-tuesta ja -konsulttipalveluista. Ohjelmistomarkkinoiden nopeiden muutosten vuoksi sopimuksessa ei ole hintalistaa. Puitesopimuksen toimeksisaaja toimii välittäjänä instituutin ja sellaisten tavarantoimittajien välillä, jotka voivat edistää instituutin tarpeiden täyttämistä. Puitesopimuksen toimeksisaajalla on oikeus tehdä 2–9 prosentin lisäys tavarantoimittajien hintoihin palkkiona tarjoamistaan välittäjäpalveluista. Puitesopimuksen toimeksisaajalle vuonna 2018 suoritettujen maksujen kokonaismäärä oli 64 000 euroa. Instituutin suorittamat ennakkotarkastukset eivät olleet vaikuttavia, sillä niissä ei tarkastettu, olivatko puitesopimuksen toimeksisaajan määrittämät hinnat ja palkkiot oikein. Puitesopimus itsessään saattaa rajoittaa kilpailua, sillä ei ole näyttöä siitä, että toimeksisaaja valitsee tavarantoimittajat kilpailuttamalla. Instituutin olisi otettava käyttöön ennakkotarkastukset, joita kohdistettaisiin tällaisten sopimusten perusteella suoritettaviin maksuihin, ja varmistettava, että kaikki hankinnat kilpailutetaan.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.9.11 Instituutti maksoi vuonna 2018 sovitut ennakkomaksut myöhässä kahdelle osaamis- ja innovaatioyhteisölle, vaikka avustustoimet ovat instituutin ydintoimintaa. Myöhästyneiden maksujen viivästyskorot olivat 27 000 euroa vuonna 2018. Välttääkseen riskin siitä, että instituutti joutuu maksamaan viivästyskorokoja tai sen maine kärsii, instituutin – yhdessä instituutin varainhoitajan ja tilinpitäjän eli komission kanssa – olisi huolehdittava siitä, että instituutin tarvitsemat käteisvarat ovat käytettävissä oikeaan aikaan.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.9.12 Vaikka kaikille osaamis- ja innovaatioyhteisöille on hyväksytty instituutin ohjeistuksen mukaiset kestävyysuunnitelmat, kestävyyskehitys on tosiasiaa ollut vähäistä. Varsinkin kolme ensimmäisenä käynnistettyä osaamis- ja innovaatioyhteisöä⁽⁷⁹⁾ herättävät huolta, sillä niiden taloudellista kestävyyttä ilmaisevat indikaattorit ovat matalia ja osoittavat vain vaatimatonta kasvua. Samalla hallintokustannukset heikoimmin menestyneessä osaamis- ja innovaatioyhteisössä, ilmastoalaa koskevassa EIT Climate-KIC:ssä, ovat edelleen suhteellisen suuria (17 prosenttia). Instituutin olisi yhdessä osaamis- ja innovaatioyhteisöjen erityisesti kevennettävä hallintorakenteita, käytävä läpi toimintokokonaisuuksien sisältöä sekä pyrittävä löytämään vaihtoehtoisia tulonlähteitä, jotta yhteisöt olisivat taloudellisesti riippumattomampia instituutista.

⁽⁷⁹⁾ EIT Climate-KIC, EIT Innoenergy ja EIT Digital ovat toimineet vuodesta 2010. Kaksi toisen vaiheen osaamis- ja innovaatioyhteisöä, EIT Health ja EIT Raw Material, ovat tässä mielessä menestyneet huomattavasti paremmin lähinnä siitä syystä, että niissä on alusta lähtien kiinnitetty enemmän huomiota taloudelliseen kestävyYTEEN.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.9.13 Komission sisäisen tarkastuksen vuonna 2018 tekemässä tarkastuksessa tutkittiin instituutin ennakotarkastuksia, jotka koskivat maksuja osaamis- ja innovaatioyhteisöille (*Ex ante verification of payments to the KICs in the European Institute of Innovation and Technology*) ⁽⁸⁰⁾. Instituutti laatii toimintasuunnitelmaa, jolla pyritään toteuttamaan instituutin hyväksymät suositukset ⁽⁸¹⁾.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.9.14 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka instituutti on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽⁸⁰⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

⁽⁸¹⁾ Instituutti ei hyväksynyt kahta suositusta.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2014	Instituutti yliarvioi talousarviovarojensa tarpeen. Alhainen täytäntöönpanoaste liittyy lähinnä määrärahoihin, jotka jäivät käyttämättä osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toimintojen rahoittamisessa.	Ei sovelleta
2014	Vaikka osaamis- ja innovaatioyhteisöjen on kehitettävä taloudellista kestävyyttä koskevia strategioita, yhteisöt ovat edelleen riippuvaisia instituutin ja yhteisöjen kumppaneiden rahoituksesta.	Käynnissä
2015	Tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa nro 4/2016 todettiin, että ehto, jonka mukaan instituutin rahoitusosuus osaamis- ja innovaatioyhteisöistä ei saa olla yli 25 prosenttia, tuottaa hyvin vähän tai ei lainkaan lisäarvoa.	Käynnissä (Instituutti ei voi vaikuttaa asiaan)
2015	Instituutin perustamisasetuksessa säädetään, että instituutti ”hankkii varoja julkisista ja yksityisistä lähteistä [...] ja pyrkii rahoittamaan toimintansa suurelta osin yksityisistä lähteistä ja sen omasta toiminnasta saaduilla tuloilla sekä kasvattamaan tätä osuutta”.	Käynnissä
2015	EIT Digital Master -ohjelmaan osallistuu 16 eurooppalaista yliopistoa. Instituutin olisi otettava käyttöön selkeä ja virallisesti määritelty rahoitusmalli.	Suoritettu
2016	Kauden 2015 avustuksista päätettiin vasta huhtikuussa 2015 ja avustussopimukset tehtiin kesä-heinäkuussa 2015. Kauden 2016 avustuksista päätettiin ja avustussopimukset tehtiin huhtikuussa 2016.	Ei sovelleta
2016/2017	Instituutin johtaja on vaihtunut neljästi perustamisvuoden 2008 ja heinäkuun 2014 välillä. Johtajan paikka on täytetty väliaikaisesti elokuusta 2014 lähtien.	Käynnissä (Instituutti ei voi vaikuttaa asiaan)
2016	Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen oikeussubjektien toteuttamissa hankintamenettelyissä oli merkittäviä puutteita. Vuonna 2016 sääntöjenvastaisiin hankintamenettelyihin liittyvien maksujen määrä oli 2,2 miljoonaa euroa. Instituutti hyväksyi asiaa koskevan toimintasuunnitelman.	Ei sovelleta
2016	Hyväksytyjen toimien määrä ei ole instituutin osalta merkittävästi muuttunut, vaikka määrärahoja lisättiin huomattavasti, 309 miljoonasta eurosta (2008–2013) 2,4 miljardiin euroon (2014–2020), ja osaamis- ja innovaatioyhteisöjen määrä kasvoi vuoden 2016 lopussa kolmesta kuuteen.	Tekemättä (Instituutti ei voi vaikuttaa asiaan)
2017	Instituutti teki muutoksia kolmen osaamis- ja innovaatioyhteisön erillisavustuksia koskeviin sopimuksiin vähän ennen tukikelpoisuusjakson päättymistä. Yhden yhteisön osalta muutos tehtiin jopa tukikelpoisuusjakson päättymisen jälkeen. Tämä kasvatti yhdenmukaista korvausosuutta. Tämä käytäntö ei kannusta yhteisöjä hankkimaan omia rahoituslähteitä, ja se voi myös vaikuttaa kilpailun tasapuolisuuteen yhteisöjen välillä.	Ei sovelleta
2017	Lisäksi kahden osaamis- ja innovaatioyhteisön liiketoimintasuunnitelmia muutettiin siten, että suunnitelmiin sisällytettiin taannehtivasti toimia, jotka eivät sisältyneet niihin alun perin. Tämä voi vaikuttaa avustusten myöntämispäätöksiin ja osaamis- ja innovaatioyhteisöjen tasapuoliseen kohteluun eikä ole varainhoitoasetuksen mukaista.	Ei sovelleta
2017	Vuonna 2017 instituutti otti maksuissaan käyttöön paperittoman järjestelmän, joka toi mukanaan muutoksia instituutin menetelmiin ja kirjanpitojärjestelmään. Kirjanpitojärjestelmää ei ole kuitenkaan validoitu uudelleen vuoden 2012 jälkeen.	Käynnissä
2017	Instituutin liiketoimintasuunnitelma ja palautumissuunnitelma hyväksyttiin vuonna 2013, joten ne ovat vanhentuneita.	Suoritettu
2017	Kuten aiempina vuosina, osaamis- ja innovaatioyhteisöt eivät käyttäneet instituutin myöntämiä avustuksia kokonaisuudessaan.	Käynnissä
2017	Instituutti seurasi osaamis- ja innovaatioyhteisöjen tuloksellisuutta ja laski tiettyjä tuloksellisuutta koskevia korjauksia. Korjauksilla ei kuitenkaan ole ollut taloudellista vaikutusta yhteenkään osaamis- ja innovaatioyhteisöön, sillä instituutti soveltaa taloudellisista ja tuloksellisuutta koskevista korjauksista ainoastaan sitä, joka on suurempi.	Käynnissä (Instituutti ei voi vaikuttaa asiaan)

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2017	Kaikki osaamis- ja innovaatioyhteisöt hyväksyivät vuonna 2017 kestävyysstrategioita instituutin ohjeiden mukaisesti. Kyseessä on merkittävä askel kohti osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kestävämpää tulevaisuutta. Yhteisöjen hankkimat tulot ja yhteisöjen kumppaneiden tarjoamat rahoitusosuudet ovat kuitenkin edelleen hyvin vähäisiä.	Käynnissä
2017	Instituutti julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja henkilöstöhallinnon ja turvallisuustoiminnan pääosaston verkkosivuilla, mutta ei yleensä EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Käynnissä
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä instituutti oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen laskutuksen mutta ei sähköistä tarjouskilpailua tai tarjousten sähköistä toimittamista.	Käynnissä
2017	Instituutti voi perussääntöjensä mukaisesti tarjota väliaikaisille toimihenkilöilleen vain määräaikaisia sopimuksia, joiden enimmäiskesto on viisi vuotta ja joita voidaan jatkaa kerran viidellä lisävuodella. Tämä saattaa haitata toiminnan jatkuvuutta.	Käynnissä (Instituutti ei voi vaikuttaa asiaan)

INSTITUUTIN VASTAUS

3.9.8 Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (EIT) on tarkistanut kaikille tukikelpoisille henkilöstön jäsenille maksetut varhaiskasvatuslisät viideltä viime vuodelta. Tämän seurauksena EIT on vahvistanut takaisin perittävät määrät kunkin toimihenkilön osalta ja ottanut käyttöön lisävalvontatoimenpiteitä henkilöstön etuuksien valvontaympäristön vahvistamiseksi. Aiheettomasti maksetut määrät on tarkoitus periä takaisin henkilöstön jäseniltä vuoden 2019 aikana. Lisäksi komission yksikölle, joka vastaa EIT:n henkilöstön palkkojen ja avustusten maksamisesta, on annettu virallinen ilmoitus siitä, että varhaiskasvatuslisää ei vastaisuudessa makseta kyseisille henkilöstön jäsenille.

3.9.9 Tämä kertaluonteinen virhe johtui väärinkäsityksestä, jonka EIT oli jo havainnut ja korjannut tilintarkastustuomioistuimen käynnin aikana. Todennäköisyys, että samanlainen tilanne toistuu, on hyvin pieni. Asianmukaiset tarkastuskäytännöt, joilla estetään maksujen suorittaminen väärille edunsaajille, ovat jo olemassa, ja taloushallinnon toimijoita on kehoitettu noudattamaan tiukasti asianmukaisia toimintamenettelyjä.

3.9.10 EIT on yksi elimistä, jotka osallistuvat komission hallinnoimaan puitesopimukseen, joten instituutti ei voi kyseenalaistaa itse puitesopimuksen ehtoja. EIT on noudattanut tiukasti puitesopimuksessa määrättyä järjestelyä, jonka mukaan hinta ja hinnanalisykset on mainittava yhdessä eikä erikseen. Tämän vuoksi ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen lausunnon vastaisesti EIT katsoo, että instituutin ennakkotarkastukset ovat toteutuneet asianmukaisesti, sillä puitesopimus on toteutettu siinä asetettujen ehtojen mukaisesti. Jos toimeksisaaja toimittaa tietoisesti hintatarjouksen, jossa ei noudateta taustalla olevia ehtoja, sitä olisi pidettävä sääntöjenvastaisena ja tutkittava sellaisena. Tätä kysymystä olisi pitänyt käsitellä tulevien kausien osalta, koska kyseinen puitesopimus on päätynyt ja korvattu uudella, jossa määrätään, että kussakin tarjouksessa on ilmoitettava alkuperäinen hinnoittelu ja toimeksisaajan hintalisäys.

3.9.11 Osaamis- ja innovaatioyhteisöille suoritettujen ennakkomaksujen viivästyminen johtui siitä, että EIT:n pankkitilillä ei ollut käytettävissä käteisvaroja, eikä se johtunut EIT:n avustustoimissa mahdollisesti olevista puutteista. EIT suunnitteli ja pani alulle komission tuen pyynnön asiaankuuluvien menettelyjen mukaisesti ottaen huomioon myös mahdollisen negatiivisen koron vaikutuksen, joka EIT:n on maksettava pankin pankissa olevista suurista käteisvaroista. Valitettavasti tämä johti yhden työpäivän maksuviivästykseen. Tällä lyhyellä viiveellä oli suhteellisen suuri taloudellinen vaikutus, mutta EIT ei pystynyt vaikuttamaan asiaan.

3.9.12 EIT toteuttaa yhdessä osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kanssa yhteisöjen rahoituksen kestävyyttä koskevan tavoitteen. Edistyminen tällä alalla on ollut erittäin merkittävää, sillä osaamis- ja innovaatioyhteisöjen tuottamat tulot ovat kasvaneet 23,7 miljoonasta eurosta (2017) 38,4 miljoonaan euroon (2018), ja osaamis- ja innovaatioyhteisöt luovat parhaillaan varallisuutta, jolla varmistetaan tulevat tulot. Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen tuottamien tulojen lisäksi osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kumppanit osallistuvat myös merkittäväällä osuudella osaamis- ja innovaatioyhteisön toimien rahoitukseen. Jotta osaamis- ja innovaatioyhteisöjen hallinnointikustannuksia voitaisiin vähentää entisestään, EIT on määrittänyt asianmukaiset enimmäismäärät EIT:n rahoittamille hallinnointikustannuksille sekä osaamis- ja innovaatioyhteisön tasolla (enintään 12 % EIT:n kokonaisrahoituksesta) että yksittäisten henkilöstön jäsenten tasolla (EU:n henkilöstösääntöjen mukaisten palkkojen perusteella).

3.10 EUROOPAN MERITURVALLISUUSVIRASTO

JOHDANTO

3.10.1 Euroopan meriturvallisuusvirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1406/2002 ⁽⁸²⁾. Lissabonissa sijaitsevan viraston tehtävänä on varmistaa meriturvallisuuden korkea taso ja ehkäistä alusten aiheuttamaa merien pilaantumista, tarjota komissiolle ja jäsenvaltioille teknistä tukea sekä seurata unionin lainsäädännön soveltamista ja arvioida säännösten vaikuttavuutta.

3.10.2 Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽⁸³⁾.

Taulukko
Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	79	77
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	250	256

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksimäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.10.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽⁸⁴⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽⁸⁵⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.10.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus

Tulot

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.10.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

⁽⁸²⁾ EYVL L 208, 5.8.2002, s. 1.

⁽⁸³⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: emsa.europa.eu.

⁽⁸⁴⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁸⁵⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.10.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.10.7 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.10.8 Komissio teki vuonna 2014 yli 50 EU:n toimielimen ja elimen (virasto mukaan luettuna) nimissä yhden toimeksisaajan kanssa puitesopimuksen tietoteknisistä laite- ja ohjelmistohankinnoista sekä niihin liittyvästä ylläpidosta ja tuesta (IT-palvelut). Puitesopimuksen toimeksisaaja toimii välittäjänä viraston ja sellaisten palveluntoimittajien välillä, jotka voivat huolehtia IT-palveluista. Puitesopimuksen toimeksisaajalla on oikeus tehdä 2–9 prosentin lisäys tavarantoimittajien hintoihin palkkiona tarjoamistaan välittäjäpalveluista. Suurin osa asianomaisista IT-palveluista ja niihin liittyvistä hinnoista määritettiin kilpailuun perustuvan hankintamenettelyn pohjalta laaditussa puitesopimuksessa. Sopimuksen mukaan mahdollisia ovat kuitenkin myös sellaisten IT-palveluiden hankinnat, joita ei ole erikseen mainittu sopimuksessa. Yhden tarkastetun maksun osalta, jonka määrä oli noin 15 000 euroa, virasto osti puitesopimuksen toimeksisaajan kautta ohjelmistolisenssejä tarkistamatta palveluntoimittajan perimän hinnan ja puitesopimuksen toimeksisaajan perimän palkkion oikeellisuutta. Toimeksisaajalle vuonna 2018 suoritettujen maksujen kokonaismäärä oli 1 589 918 euroa. Viraston olisi mukautettava ennakkotarkastuksia, joita kohdistetaan tällaisten sopimusten perusteella suoritettaviin maksuihin, ja varmistettava, että kaikki hankinnat kilpailutetaan ⁽⁸⁶⁾.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.10.9 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 tarkastuskertomuksen tarkastuksista virastossa, päähuomion kohdistuessa laadunvarmistukseen (*Visits and Inspections (focusing on the Quality Management System) in the European Maritime Safety Agency*) ⁽⁸⁷⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.10.10 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽⁸⁶⁾ Vuoden 2014 puitesopimus on tällä välin umpeutunut. Seuraavan puitesopimuksen suunnittelussa painotetaan enemmän reilun kilpailun edistämistä.

⁽⁸⁷⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2017	Puitesopimuksen toimeksisaajalla on oikeus tehdä 2–9 prosentin lisäys tavarantoimittajien hintoihin palkkiona tarjoamistaan välittäjäpalveluista. Puitesopimuksen toimeksisaajalle vuonna 2017 suoritettujen maksujen kokonaismäärä oli 1,7 miljoonaa euroa. Virasto ei tarkistanut systemaattisesti hintoja ja palkkioita, jotka laskutettiin tavarantoimittajien puitesopimuksen toimeksisaajalle toimittamien hintatarjousten ja laskujen perusteella.	Tekemättä
2017	Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Käynnissä
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön sähköisen laskutuksen ja tarjousten sähköisen toimittamisen tietyjen menettelyjen osalta, mutta ei sähköistä tarjouskilpailua.	Suoritettu

VIRASTON VASTAUS

3.10.8 Kyseistä palveluhankintapuitesopimusta hallinnoi kokonaisuudessaan Euroopan komissio (tietotekniikan pääosasto), eikä virasto ollut mukana hankintamenettelyssä (kuten menettelyn, sopimustyyppin tai toteutusmekanismin valinnassa). Tämän palveluhankintapuitesopimuksen toteutusmekanismiin ei sisällynyt kiinteää hintaluetteloa. Sen sijaan komission tietotekniikan pääosasto päätyi järjestelmään, jossa sovelletaan hinnankorotuksia. Virasto on pannut merkille tilintarkastustuomioistuimen havainnot ja ottanut käyttöön asianmukaiset valvontamekanismit sopimuksissaan. EMSAlle ilmoitettiin, että toimeksisaaja on käyttänyt oikeuttaan päättää sopimus 12. lokakuuta 2019.

3.11 EUROOPAN UNIONIN VERKKO- JA TIETOTURVAVIRASTO (ENISA)

JOHDANTO

3.11.1 Euroopan unionin verkko- ja tietoturvavirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin Ateenaan ja Heraklioniin ⁽⁸⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 460/2004 ⁽⁸⁹⁾, joka usean eri muutoksen jälkeen korvattiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 526/2013 ⁽⁹⁰⁾. Viraston päätehtävänä on edistää unionin valmiuksia ehkäistä ja torjua verkko- ja tietoturvaongelmia ja puuttua niihin kansallisten ja unionin toimien avulla.

3.11.2 Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽⁹¹⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	11	11
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	74	70

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksimäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.11.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽⁹²⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽⁹³⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.11.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽⁸⁸⁾ Viraston operatiivinen henkilöstö siirrettiin Ateenaan maaliskuussa 2013.

⁽⁸⁹⁾ EUVL L 77, 13.3.2004, s. 1.

⁽⁹⁰⁾ EUVL L 165, 18.6.2013, s. 41.

⁽⁹¹⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.enisa.europa.eu.

⁽⁹²⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁹³⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.11.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.11.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.11.7 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.11.8 Virasto ei ole vahvistanut toimintaperiaatteita, jotka koskisivat erityistä luotettavuutta edellyttäviä tehtäviä. Näissä periaateissa määriteltäisiin tällaiset tehtävät, pidettäisiin niitä koskeva luettelo ajan tasalla ja määriteltäisiin toimenpiteet, joilla pienennettäisiin riskiä siitä, että työntekijä ajaisi omaa etuaan. Tämä ei ole viraston sisäisten kontrollien standardien mukaista. Viraston olisi viipymättä hyväksyttävä ja otettava käyttöön erityistä luotettavuutta edellyttäviin tehtäviin liittyvät toimintaperiaatteet.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.11.9 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 tarkastuskertomuksen sidosryhmien osallistumisesta viraston suoritustuotantoon (*Stakeholders' Involvement in the Production of Deliverables in ENISA*)⁽⁹⁴⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.11.10 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽⁹⁴⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempiä vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2015	Virasto suunnittelee hallinto henkilöstön siirtämistä Ateenaan, vaikka virastoa koskevan asetuksen mukaan hallinto henkilöstön sijoituspaikan olisi oltava Heraklionissa ⁽¹⁾ .	Käynnissä
2016	Virasto siirsi vielä kahdeksan työntekijää Ateenaan, minkä vuoksi Heraklionissa olevan henkilöstön määrä väheni neljääntoista ⁽²⁾ . On todennäköistä, että hallintokuluja voitaisiin edelleen vähentää, jos koko henkilöstö keskitettäisiin yhteen paikkaan.	Käynnissä
2017	Viraston uusi tilinpitäjä aloitti tehtävissään 1. joulukuuta 2017. Tehtävien siirtomenettelyä ei toteutettu asianmukaisesti.	Ei sovelleta
2017	Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Käynnissä
2017	Virasto ei ole tehnyt kattavaa analyysiä brexitin vaikutuksista.	Suoritettu

⁽¹⁾ Uutta toimipaikkasopimusta koskevat neuvottelut ovat meneillään Kreikan viranomaisten kanssa.

⁽²⁾ Viraston mukaan henkilöstön lukumäärä väheni vuoden 2018 lopussa edelleen kahdeksaan.

VIRASTON VASTAUS

Virasto on pannut merkille tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen.

3.12 EUROOPAN UNIONIN RAUTATIEVIRASTO (ERA)

JOHDANTO

3.12.1 Euroopan unionin rautatievirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 881/2004 ⁽⁹⁵⁾, joka korvattiin vuonna 2016 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2016/796 ⁽⁹⁶⁾. Lillissä ja Valenciennesissa sijaitsevan viraston tehtävänä on parantaa Euroopan rautatiealan kilpailuasemaa nostamalla rautatiejärjestelmien yhteentoimivuuden tasoa ja luomalla turvallisuutta koskeva yhteinen lähestymistapa.

3.12.2 Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽⁹⁷⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	31	29
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	164	165

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.12.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽⁹⁸⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽⁹⁹⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.12.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivästä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosääntö perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽⁹⁵⁾ EUVL L 164, 30.4.2004, s. 1.

⁽⁹⁶⁾ EUVL L 220, 21.6.2004, s. 3, ja EUVL L 138, 26.5.2016, s. 1. Jälkimmäisessä asetuksessa viraston alkuperäinen nimi ”Euroopan rautatievirasto” muutettiin ”Euroopan unionin rautatievirastoksi”.

⁽⁹⁷⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.era.europa.eu.

⁽⁹⁸⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁹⁹⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.1.2.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.1.2.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.1.2.7 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA SÄÄNTÖJENMUKAISUUDESTA

3.1.2.8 Vuoden 2017 hankintasuunnitelmaan sisältyi suoran sopimuksen tekeminen turvallisuuskonferenssin järjestämisestä huhtikuussa 2018. Konferenssin budjetti oli 100 000 euroa. Tapahtuman järjesti paikallinen palveluntoimittaja alle 15 000 euron palkkiota vastaan, minkä vuoksi virasto saattoi hyödyntää hankinnassa neuvottelumenettelyä yhden tarjoajan kanssa. Tarjouseritelmien mukaan virasto tekisi sopimukset ja maksaisi kaikista liitännäispalveluista (esim. konferenssipaikasta, ateriapalveluista, kuljetuksista) erikseen. Kun tämä menettely osoittautui liian mutkikkaaksi ja aikaa vieväksi, sopimusta muutettiin helmikuussa 2018 siten, että kaikki liitännäispalveluja koskevat maksut voitaisiin tehdä paikallisen palveluntoimittajan kautta. Kaikista palveluista vuonna 2018 maksettu lopullinen määrä oli 63 380 euroa ilman arvonlisäveroa. Päätös, jonka mukaan kaikista liitännäispalveluista tehtäisiin sopimukset ja niistä maksettaisiin erikseen, merkitsi keinotekoista sopimuksen pilkkomista. Sopimus ja kaikki siihen liittyvät maksut ovat sääntöjenvastaisia. Viraston olisi varmistettava, että hankintamenettelyt valitaan varainhoitoasetuksen mukaisesti.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.1.2.9 Komissio teki vuonna 2014 yli 50 EU:n toimielimen ja elimen (virasto mukaan luettuna) nimissä yhden toimeksisaajan kanssa puitesopimuksen tietoteknisistä laite- ja ohjelmistohankinnoista sekä niihin liittyvästä ylläpidosta ja tuesta (IT-palvelut). Puitesopimuksen toimeksisaaja toimii välittäjänä viraston ja sellaisten palveluntoimittajien välillä, jotka voivat huolehtia IT-palveluista. Suurin osa asianomaisista IT-palveluista ja niihin liittyvistä hinnoista määritettiin kilpailuun perustuvan hankintamenettelyn pohjalta laaditussa puitesopimuksessa. Sopimuksen mukaan mahdollisia ovat kuitenkin myös sellaisten IT-palveluiden hankinnat, joita ei ole erikseen mainittu sopimuksessa. Yhden tarkastetun maksun osalta, jonka määrä oli noin 20 000 euroa, virasto osti puitesopimuksen toimeksisaajan kautta sopimuksessa erikseen mainitsemattomia ohjelmistolisenssejä ilman että se olisi tarkastanut palveluntoimittajan perimän hinnan ja puitesopimuksen toimeksisaajan perimän palkkion oikeellisuutta. Viraston ennakkotarkastukset eivät olleet vaikuttavia tältä osin. Puitesopimus itsessään saattaa sopimuksessa erikseen mainitsemattomien IT-palveluiden osalta rajoittaa kilpailua, sillä ei ole näyttöä siitä, että toimeksisaaja valitsee palveluntoimittajat kilpailuttamalla. Vuonna 2018 maksut toimeksisaajalle olivat yhteensä 839 923 euroa. Viraston olisi mukautettava ennakkotarkastuksia, joita kohdistetaan tällaisten sopimusten perusteella suoritettaviin maksuihin, ja varmistettava, että kaikki hankinnat kilpailutetaan⁽¹⁰⁰⁾.

3.1.2.10 Uudessa virastoa koskevassa asetuksessa viraston tehtäviä on lisätty, ja vuonna 2019 virasto alkaa periä maksuja ja palkkioita sertifiointitehtävistään. Asetuksessa edellytetään, että tältä osin olisi otettava asianmukaisesti huomioon pk-yritysten erityistarpeet. Sen varmistamiseksi, että pk-yritysten maksut ja palkkiot määrätään oikein, viraston olisi otettava käyttöön vaikuttavat menettelyt, joilla tarkastetaan, että hakijat täyttävät pk-yrityskriteerit.

⁽¹⁰⁰⁾ Vuoden 2014 puitesopimus on tällä välin umpeutunut. Seuraavan puitesopimuksen suunnittelussa painotetaan enemmän reilun kilpailun edistämistä.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.12.11 Uuden asetuksen ⁽¹⁰¹⁾ mukaan maksut ja palkkiot ovat käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja virastolle. Jotta virasto voisi suunnitella maksut ja palkkiot asianmukaisesti ja sisällyttää niitä vastaavat maksusitoumus- ja maksumäärärahat talousarvioon, viraston varainhoitoasetuksen täytäntöönpanosääntöihin on tarpeen tehdä joitain muutoksia. Lisäksi maksut ja palkkiot voidaan laskuttaa vasta kun tarjottu palvelu on päättynyt, ja välimaksuja voidaan laskuttaa vain kuuden kuukauden välein ⁽¹⁰²⁾. Viraston on seurattava maksuihin ja palkkioihin liittyviä kustannuksia tiiviisti ja laskutettava välimaksut mahdollisimman pian vuoden lopun budjettivajeen estämiseksi.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.12.12 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 tarkastuskertomuksen viraston ohjelma-, hanke- ja palveluhallinnosta (*Programme, Project and Service Management (including IT) in the European Union Agency for Railways*). Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.12.13 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽¹⁰¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/796, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, Euroopan unionin rautatievirastosta ja asetuksen (EY) N:o 881/2004 kumoamisesta (EUVL L 138, 26.5.2016, s. 1).

⁽¹⁰²⁾ Ks. komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/764 (maksuja ja palkkioita koskeva asetus) (EUVL L 129, 25.5.2018, s. 68), 5 artiklan 6 kohta.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2013	Virasto sijaitsee Lillessä ja Valenciennesissa. On todennäköistä, että hallintokuluja voitaisiin vähentää, jos kaikki toiminta keskitettäisiin yhteen paikkaan.	Käynnissä (Virasto ei voi vaikuttaa asiaan)
2017	Tulojen ja menojen hyväksyjän ja tilinpitäjän tehtäviä ei ole erotettu toisistaan selkeästi.	Suoritettu
2017	Erään tarkastetun maksun kohteena oli noin 47 000 euron arvoinen hankinta, jonka yhteydessä virasto oli hankkinut välittäjänä toimivan toimeksisaajan kanssa tehdyn puitesopimuksen nojalla IT-palveluita ilman kilpailumenettelyä ja ilman edeltävää markkinatutkimusta. Toimeksisaajalle vuonna 2017 suoritettujen maksujen kokonaismäärä oli 1,1 miljoonaa euroa.	Tekemättä

VIRASTON VASTAUS

3.12.8 Virasto ei ole samaa mieltä päätelmän kanssa, joka kuuluu: ”Päätös, jonka mukaan kaikista liitännäispalveluista tehtäisiin sopimukset ja niistä maksettaisiin erikseen, merkitsi keinotekoista sopimuksen pilkkomista.” Virasto aikoo kuitenkin laatia toimeksiannon puitesopimuksen allekirjoittamiseksi sellaisten tapahtumien kuin konferenssien järjestämiseen erikoistuneen yrityksen kanssa.

3.12.9 Virasto käytti DIGIT-puitesopimusta. Virasto ottaa kuitenkin huomioon tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen. Virasto odottaa uutta DIGIT-puitesopimusta, joka sisältää kilpailun avaamisen uudelleen.

3.12.10 Virasto on tietoinen siitä, että pk-yritysten erityistarpeet on otettava huomioon. Kuten maksuja koskevan täytäntöönpanoasetuksen ⁽¹⁰³⁾ 5 artiklan 9 kohdassa säädetään, jos hakija on pk-yritys, virasto ottaa huomioon pyynnöt maksun määräajan kohtuullisesta pidentämisestä ja maksun suorittamisesta erissä.

3.12.11 Virasto on jo toimittanut sellaista poikkeusta koskevan pyynnön komissiolle, joka sallisi joidenkin muutosten tekemisen sen varainhoitoasetukseen. Lausunnon asiasta odotetaan tulevan hyvin pian. Lisäksi virasto aikoo seurata tiiviisti kustannuksia ja laskuttaa välimaksuja välttääkseen talousarvion alijäämän vuoden lopussa.

⁽¹⁰³⁾ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/764, annettu 2 päivänä toukokuuta 2018, Euroopan unionin rautatievirastolle maksettavista maksuista ja palkkioista sekä niiden maksuehdoista (EUVL L 129, 25.5.2018, s. 68).

3.1.3 EUROOPAN ARVOPAPERIMARKKINAVIRANOMAINEN (ESMA)

JOHDANTO

3.1.3.1 Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (jäljempänä ”viranomainen”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1095/2010⁽¹⁰⁴⁾. Pariisissa sijaitsevan viranomaisen tehtävänä on parantaa EU:n rahoitusalan sisämarkkinoiden toimintaa erityisesti turvaamalla korkeatasoinen, tehokas ja yhdenmukainen sääntely ja valvonta, edistää finanssijärjestelmien eheyttä ja vakautta sekä tehostaa valvonnan kansainvälistä yhteensovittamista ja varmistaa siten finanssijärjestelmän vakaus ja tehokkuus.

3.1.3.2 Taulukossa esitetään viranomaisen avainluvut⁽¹⁰⁵⁾.

Taulukko

Viranomaisen avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	42	44
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	226	231

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viranomaisen toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.1.3.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viranomaisen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽¹⁰⁶⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽¹⁰⁷⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.1.3.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viranomaisen tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viranomaisen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viranomaisen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁰⁴⁾ EUVL L 331, 15.12.2010, s. 84.

⁽¹⁰⁵⁾ Lisätietoja viranomaisen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.esma.europa.eu.

⁽¹⁰⁶⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁰⁷⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.13.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Muu seikka

3.13.6 Luottoluokittajilta perittävät maksut perustuvat kyseisten toimijoiden tuloihin, mutta näitä tuloja tarkastellaan oikeushenkilön tasolla eikä konsernitasolla tai toisiinsa etuyhteydessä olevien yksiköiden muodostaman ryhmän tasolla. Tämä antaa lailliselta vaikuttavan tilaisuuden pienentää tai välttää maksuja siten, että EU:hun sijoittautuneiden luottoluokittajien tuloja siirretään näiden lähiyksiköille, jotka ovat sijoittautuneet EU:n ulkopuolelle. Tämän laissa olevan aukon todennäköiset taloudellista vaikutusta ei tiedetä. Viranomainen on soveltanut asetusta oikein. Se on havainnut edellä selostetun riskin ja ilmoittanut siitä komissiolle. Viranomaisen olisi jatkettava keskusteluja komission kanssa päästäkseen yhteisymmärrykseen tarvittavista muutoksista.

3.13.7 Viranomaisen rahoituksesta 27 prosenttia tulee Euroopan unionin varoista, 42 prosenttia EU:n jäsenvaltioiden maksamista suorista rahoitusosuuksista, 29 prosenttia valvonnan kohteena olevien organisaatioiden (luottoluokituslaitokset ja kauppätietorekisterit) suorittamista maksuista ja kaksi prosenttia muista rahoituslähteistä. On mahdollista, että viranomaisen tulot vähenevät tulevaisuudessa, koska Yhdistynyt kuningaskunta on päättänyt erota EU:sta.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.13.8 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.13.9 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA SÄÄNTÖJENMUKAISUUDESTA

3.13.10 Viranomainen hyödyntää IT-yritysten kanssa tehtyjä sopimuksia, jotka on muotoiltu siten, että ne voisivat tarkoittaa vuokratyöntekijöiden osoittamista viranomaisen käyttöön (*mise à disposition*) sen sijaan, että sopimusten perusteella toimitettaisiin selkeästi määriteltyjä IT-palveluita tai -tuotteita. Tilapäistä vuokratyövoimaa voidaan käyttää vain sellaisten sopimusten nojalla, jotka on tehty luvan saaneiden työvoiman vuokrausyritysten kanssa. Vuokrauksen on oltava direktiivin 2008/104/EY mukaista samoin kuin niiden erityissääntöjen mukaista, jotka jäsenvaltiot ovat hyväksyneet kyseisen direktiivin säännösten saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Sellaisten IT-palvelusopimusten hyödyntäminen, joilla hankitaan työvoimaa, ei ole EU:n sosiaalisten ja työllisyyttä koskevien sääntöjen mukainen. Samalla aiheutuu riski siitä, että viranomainen joutuu oikeudellisten toimenpiteiden kohteeksi ja sen maine kärsii. Tilapäistyöntekijöihin liittyvät maksut olivat vuonna 2018 kaikkiaan 1 257 479 euroa. Viranomaisen olisi varmistettava, että sopimuksissa ei ole minkäänlaista epäselvyyttä siitä, hankitaanko sopimuksilla IT-palveluita vai koskevatko ne tilapäistä työvoimaa.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALINNOSTA

3.13.11 Viranomainen perii *luottoluokituslaitoksilta* maksuasetuksen mukaisia maksuja. Näiden maksujen tarkoituksena on kattaa yksinomaan sellaiset viranomaisen kustannukset, jotka liittyvät luottoluokituslaitosten rekisteröintiin, sertifiointiin ja valvontaan. Vuonna 2017 viranomaisen luottoluokituslaitoksilta perimät maksut ylittivät kustannukset 853 950 eurolla. Viranomainen käytti ylijäämän muihin toimintoihin. Tarkastuksen jälkeen viranomainen kertoi, että tilanne oli muuttunut vuonna 2018, sillä kustannukset olivat ylittäneet niihin liittyneet maksut 228 664 eurolla. Kumulatiivinen poikkeama kaudella 2015–2018 oli 540 412 euroa (tai 1,6 prosenttia). Viranomainen perii myös *kauppätietorekistereiltä* maksuasetuksen mukaisia maksuja. Näiden maksujen tarkoituksena on kattaa yksinomaan sellaiset viranomaisen kustannukset, jotka liittyvät kauppätietorekistereiden rekisteröintiin ja valvontaan. Vuonna 2017 viranomaisen kustannukset ylittivät niihin liittyneet maksut 452 466 eurolla. Tarkastuksen jälkeen viranomainen kertoi, että vuonna 2018 viranomaisen kustannukset ylittivät niihin liittyvät maksut 30 882 eurolla. Kumulatiivinen poikkeama kaudella 2015–2018 oli 545 735 euroa (tai 6 prosenttia). Vaikka viranomainen seurasikin asiassa komissiolta saamia ohjeita, yli- ja alijäämät voivat johtaa toimintojen vuotuisen ristiinrahoitukseen. Viranomaisen olisi löydettävä käytäntö, jonka avulla tällaista ristiinrahoitusta voitaisiin välttää. Vuotuisia maksuja voitaisiin esimerkiksi mukauttaa aiemmilta vuosilta kertyneillä yli- ja alijäämillä. Toinen mahdollisuus on, että toimintoihin, joissa peritään maksuja, sovelletaan käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen mallia.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.1.3.12 Vuonna 2018 viranomaisen käynnisti hankintamenettelyn uusien toimistotilojen vuokraamiseksi Pariisista. Alun perin viranomaisen oli suunnitellut yhteistä hankintamenettelyä yhdessä muiden eurooppalaisten elinten, kuten Euroopan pankkiviranomaisen kanssa. Pankkiviranomainen valmisteli tuolloin siirtymistä Lontoosta Pariisiin. Viranomaiset tulivat kuitenkin analyyseissään siihen tulokseen, että yhteisestä hankintamenettelystä ei saataisi odotettuja etuja. Kumpikin viranomaisen toteutti erilliset hankintamenettelynsä sekä toimistotilojen vuokrauksen osalta että liitännäispalvelujen, kuten kiinteistöihin liittyvän neuvonnan, toimistotilojen suunnittelun ja projektinhallinnan osalta. Tämän seurauksena hukattiin hyvä tilaisuus saavuttaa mittakaavaetuja ja tehokkuutta. Viranomaisten olisi jatkettava yhteistyötään ja hyödynnettävä yhteisiä hankintamenettelyjä aina kun mahdollista.

3.1.3.13 Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen teki kovasti työtä valmistellessaan tarjouskilpailuasiakirjoja ja tarjousten arviointimenetelmää uusien toimistotilojen vuokraamista varten. Viranomaisen on kuitenkin vielä parannettava tarjousten arvioinnin dokumentointia ja jäljitettävyyttä. Erityisesti on todettava, että arviointiraportit muodostavat keskeisen perustan hankintamenettelyn myöhemmille vaiheille ja riitatapauksien varalta raporttien olisi oltava kattavia ja niihin olisi sisällytettävä kaikki relevantit tiedot.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.1.3.14 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 tarkastuskertomuksen viranomaisen tulonmuodostuksesta ja toimintoperusteisesta johtamisesta (*Revenues and Activity Based Management in the European Securities and Markets Authority*). Viranomaisen laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia eräisiin mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2017	Viranomaisen julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei aina EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Suoritettu

VIRANOMAISEN VASTAUS

3.1.3.10 ESMA on samaa mieltä siitä, että on tarpeen varmistaa, että IT-konsulttipalvelujen käyttö erotetaan selkeästi väliaikaisten palveluiden tarjoamisesta, minkä vuoksi ESMAlla on käytössä kaksi erillistä puitesopimusta. Samaan aikaan ESMA on tietoinen siitä, että menetelmiä ja prosesseja, joita se käyttää tietoteknisiä konsultointipalvelusopimuksia tehdessään, voidaan parantaa, jotta voidaan poistaa Euroopan tilintarkastustuomioistuimen havaitsema riski. ESMA pyrkii vastaisuudessaakin välttämään kaikkien mahdollisten väärin käsitysten syntymistä tilapäisistä työntekijöistä tai valvontaviranomaisen ja tietotekniikkakonsulttien välisestä työsuhteesta.

3.1.3.11 ESMA toimii rahoitusyhteisöjen välittömänä valvojana ja sen on pystyttävä keskittymään näihin yhteisöihin liittyviin keskeisiin riskeihin. Vuonna 2017 ESMA:n oli kohdennettava uudelleen resursseja työhön, joka liittyi kauppätietorekistereihin liittyvään erityiseen riskiin. Tämä johti siihen, että perittyjen (vuoden alussa laskettujen) maksujen ja toteutuneiden menojen välillä oli ero. ESMA on aina käyttänyt maksuihinsa yleisen budjetoinnin mallia komission ohjeistuksen mukaisesti, mikä merkitsee sitä, että yhden toiminnon mahdolliset ylijäämät tai alijäämät on katettava muilla toiminnoilla. Mahdollisten ylijäämiä tai alijäämiä koskevien erotusten seuraamiseksi ESMA on ottanut käyttöön kehittyneen toimintoperusteisen johtamisjärjestelmän (ABMS). Kun ABMS tunnistaa merkityksellisen ja toistuvan eron perittyjen maksujen ja toteutuneiden menojen välillä, seuraavia talousarvioita mukautetaan vastaavasti. Tämä mahdollistaa lyhyen aikavälin epätasapainon (joka esiintyy vain yhden vuoden aikana) korjautumisen pitkällä aikavälillä. Koska ESMA käyttää suoran valvonnan vastuuta vuodesta 2011, mitään muuta merkittävää epätasapainoa ei ole tapahtunut, mukaan lukien (oikaistujen) maksujen ja menojen tiivis mukauttaminen vuonna 2018. ESMA on valmis tarkastelemaan kaikkia mahdollisuuksia EU:n rahoituskehityksen puitteissa, jotta vuosimaksuja voidaan mukauttaa aiempien ylijäämien ja alijäämien huomioon ottamiseksi, samalla kun säilytetään tarvittava joustavuus, jotta resursseja voidaan mukauttaa uudelleen, kun se on tarpeen valvontaan liittyvien rahoitusmarkkinariskien vuoksi.

3.1.3.12 ESMA ehdotti yhteistä hankintaa koskevaa toimea saman rakennuksen jakamiseksi mahdollisimman monen sellaisen EU:n viraston ja elimen välillä, jolla on toimipaikka Pariisissa. Lopulta yhteishankinta toteutettiin toisen Pariisissa olevan EU:n viraston, Euroopan unionin turvallisuusalan tutkimuslaitoksen (EUISS) kanssa. On totta, että jos useammat virastot olisivat osallistuneet, tämä hanke olisi lisännyt tehokkuutta. ESMA ei kuitenkaan voi olla vastuussa muiden yksiköiden päätöksestä olla osallistumatta ehdotettuihin yhteisiin hankintoihin, kuten tässä tapauksessa, kun Euroopan pankkiviranomainen vetäytyi huhtikuussa 2018 yhteisestä menettelystä.

3.1.3.13 ESMA hyväksyy huomautuksen.

3.14 EUROOPAN TYÖTERVEYS- JA TYÖTURVALLISUUSVIRASTO (EU-OSHA)

JOHDANTO

3.14.1 Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2062/94 ⁽¹⁰⁸⁾, joka kumottiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2019/126 ⁽¹⁰⁹⁾. Bilbaossa sijaitsevan viraston tehtävänä on koota ja jakaa tietoa työterveys- ja työturvallisuusalan kansallisen ja unionin tason toimien painopistealoista, tukea toimintapolitiikkojen laadintaan ja täytäntöönpanoon osallistuvia kansallisia ja unionin elimiä ja tiedottaa ennalta ehkäisevistä toimista.

3.14.2 Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽¹¹⁰⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	15	15
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	64	65

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.14.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽¹¹¹⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽¹¹²⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.14.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁰⁸⁾ EYVL L 216, 20.8.1994, s. 1. Asetusta on viimeksi muutettu asetuksella (EY) N:o 1112/2005 (EUVL L 184, 15.7.2005, s. 5).

⁽¹⁰⁹⁾ EUVL L 30, 31.1.2019, s. 58.

⁽¹¹⁰⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.osha.europa.eu.

⁽¹¹¹⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹¹²⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.14.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.14.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.14.7 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.14.8 Varainhoitovuodelle 2019 siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus on suuri osastossa 2 (hallintomenot): 468 676 euroa eli 35 prosenttia (vuonna 2017: 578 850 euroa eli 40 prosenttia). Määrä oli samoin suuri osastossa 3: 4 333 792 euroa eli 46 prosenttia (2017: 2 933 897 euroa eli 40 prosenttia). Sekä osaston 2 että osaston 3 siirtojen liiallinen määrä osoittaa, että vuoden 2018 määrärahatarpeet oli yliarvioitu. Menettely on vastoin talousarvion vuotuisperiaatetta. Lisäksi se, että samanlaisia havaintoja tehtiin myös varainhoitovuosilta 2016 ja 2017, viittaa siihen, että merkittävät siirrot seuraavalle varainhoitovuodelle ovat toistuva ilmiö. Viraston olisi yhdessä komission kanssa analysoitava, mitkä syyt johtavat jatkuvasti toistuviin liiallisiin siirtoihin, ja parannettava analyysin pohjalta talousarviosuunnitteluaan.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) KERTOMUKSET JA ULKOISET ARVIOINTIKERTOMUKSET

3.14.9 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 tarkastuskertomuksen Terveellinen työ -kampanjoista ja IT-tuesta virastossa (*Healthy Workplaces Campaigns and IT support in EU-OSHA*)⁽¹¹³⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia eräisiin mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

3.14.10 Komissio teetti vuonna 2018 työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosaston alaisuudessa toimivia EU:n virastoja (Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto, Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö, Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus ja Euroopan koulutussäätiö) koskevan ulkoisen arvioinnin, jossa arvioitiin virastojen relevanssia, vaikuttavuutta, tehokkuutta, johdonmukaisuutta ja EU:n tason lisäarvoa⁽¹¹⁴⁾.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.14.11 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽¹¹³⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

⁽¹¹⁴⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä arviointityötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2016	Sidottuja määrärahoja siirrettiin seuraavalle varainhoitovuodelle suuri määrä. Virasto voisi harkita jaksotettujen talousarviomäärärahojen käyttöönottoa.	Käynnissä
2016	Sopimusjärjestelyt, jotka koskivat IT-konsulttipalveluja, eivät edistäneet pyrkimystä taloudellisesti edullisimpiin hankintoihin.	Suoritettu
2016	Viraston perustamisasetuksessa ei erityisesti edellytetä, että viraston toiminnasta tehtäisiin ulkopuolinen arviointi.	Suoritettu
2017	Tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan viraston johtajalle (hallinnollinen) ja hallintoneuvostolle (toiminnallinen).	Suoritettu
2017	Seuraavalle varainhoitovuodelle siirrettyjen määrärahojen osuus oli suuri osastossa 2 (hallintomenot) ja osastossa 3 (toimintamenot). Molempien osastojen määrärahoista siirrettiin 40 prosenttia; siirtojen kokonaismäärä oli 3,5 miljoonaa euroa. Menettely on vastoin talousarvion vuotuisperiaatetta. Ei ole havaittavissa evidenssiä siitä, että siirrot liittyisivät budjetointiprosessin yhteydessä suunniteltuihin menoihin.	Tekemättä
2017	Sähköinen hankintamenettely: virasto ei ollut ottanut mitään komission kehittämistä IT-välineistä käyttöön vuoden 2017 loppuun mennessä.	Käynnissä
2017	Virasto ei ole tehnyt kattavaa analyysiä brexitin vaikutuksista.	Suoritettu

VIRASTON VASTAUS

3.14.8 Osaston II siirtojen määrä johtuu ensisijaisesti vuoden lopulla määrärahojen saatavuuden perusteella tehdyistä tietotekniikkapalveluja koskevista sopimuksista sen jälkeen, kun määrärahat oli siirretty asianomaiseen budjettikohtaan. Tällaisen siirron (tai siirtojen) ennakoimiseksi tulevaisuudessa voitaisiin lisätä perusteltu luettelo tietotekniikan mahdollisista lisäostoista esimerkiksi, jos hintaneuvottelut päättyvät suotuisasti. Luettelo voitaisiin lisätä yhtenäisen ohjelma-asiakirjan liitteeksi.

Merkittävä osa osaston III vuodelle 2019 siirretyistä määrärahoista vastaa ESENER-yritystutkimuksen kenttätyöpalveluja koskevista kahdesta erityissopimuksesta ensimmäistä. Koska kyseiset palvelut ovat kustannuksiltaan korkeita suhteessa viraston osaston III kokonaisuusmäärärahoihin, hanke- ja hankinta-aikataulu on suunniteltu niin, että kenttätyökustannukset voidaan jakaa kahden vuoden talousarvioon. Hankelähtökohta on sama kuin tutkimuksen kahdessa edellisessä laitoksessa vuosina 2009 ja 2014, ja se oli esitetty viraston työohjelmassa, toimintoperusteisessa budjetissa ja hankintasuunnitelmassa. Se oli eritelty myös hankkeen ennakoarvioinnissa, jonka hallintoneuvosto hyväksyi, ja lisäksi se on otettu huomioon tarjousasiakirjoissa. Euroopan työturvallisuus- ja työterveysvirasto on yleisesti omaksunut muussa operatiivisessa toiminnassa sen lähestymistavan, että laajamittaiset tutkimushankkeet ajoitetaan kahdelle vuodelle, jotta käytettävissä olevat resurssit saavat suuremman vaikutuksen. Määrärahasiirto varainhoitovuodelta toiselle on tällaisen lähestymistavan suunniteltu ominaisuus, ja sitä on ennakoitu edellä mainituissa viraston suunnitteluasiakirjoissa.

3.15 EUROOPAN ELIN- JA TYÖOLOJEN KEHITTÄMISSÄÄTIÖ (EUROFOUND)

JOHDANTO

3.15.1 Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö (jäljempänä "säätiö") perustettiin neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1365/75 ⁽¹⁵⁾, joka kumottiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2019/127 ⁽¹⁶⁾. Dublinissa sijaitsevan säätiön tarkoituksena on edistää parempien elin- ja työolojen suunnittelua ja luomista unionissa kehittämällä ja levittämällä alan tietämystä.

3.15.2 Taulukossa esitetään säätiön avainluvut ⁽¹⁷⁾.

Taulukko

Säätiön avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	20	21
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	100	101

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Säätiön toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.15.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- säätiön tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽¹⁸⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽¹⁹⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.15.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että säätiön tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot säätiön taloudellisesta asemasta 31. päivästä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta säätiön varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁵⁾ EYVL L 139, 30.5.1975, s. 1.

⁽¹⁶⁾ EUVL L 30, 31.1.2019, s. 74.

⁽¹⁷⁾ Lisätietoja säätiön toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.eurofound.europa.eu.

⁽¹⁸⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁹⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.15.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.15.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.15.7 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.15.8 Komissio teki vuonna 2014 yli 50 EU:n toimielimen ja elimen (säätö mukaan luettuna) nimissä yhden toimeksisaajan kanssa puitesopimuksen ohjelmistojen ja lisenssien hankinnasta sekä niihin liittyvästä IT-tuesta ja konsulttipalveluista. Ohjelmistomarkkinoiden epävakauden takia sopimuksessa ei ole hintaluetteloa, ja puitesopimuksen toimeksisaaja toimii välittäjänä säätöön ja sellaisten tavarantoimittajien välillä, jotka voivat edistää säätöön tarpeiden täyttämistä. Puitesopimuksen toimeksisaajalla on oikeus tehdä 2–9 prosentin lisäys tavarantoimittajien hintoihin palkkiona tarjoamistaan välittäjäpalveluista. Puitesopimuksen toimeksisaajalle vuonna 2018 suoritettujen maksujen kokonaismäärä oli 88 166 euroa. Säätöön suorittamat ennakkotarkastukset eivät olleet vaikuttavia, sillä niissä ei tarkastettu, olivatko puitesopimuksen toimeksisaajan perimät hinnat ja palkkiot oikein. Puitesopimus itsessään saattaa rajoittaa kilpailua, sillä ei ole näyttöä siitä, että toimeksisaaja valitsee tavarantoimittajat kilpailuttamalla. Säätöön olisi otettava käyttöön ennakkotarkastukset, joita kohdistettaisiin tällaisten sopimusten perusteella suoritettaviin maksuihin, ja varmistettava, että kaikki hankinnat kilpailutetaan ⁽¹²⁰⁾.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET JA ULKOISET ARVIOINNIT

3.15.9 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 tarkastuskertomuksen toimintojen priorisoinnista ja henkilöstö- ja taloudellisten resurssien kohdentamisesta säätöissä (*Prioritisation of activities and allocation of resources (HR and financial) in Eurofound*) ⁽¹²¹⁾. Säätö ja komission sisäinen tarkastus ovat sopineet korjaavia toimenpiteitä koskevasta suunnitelmasta.

3.15.10 Komissio teetti vuonna 2018 työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosaston alaisuudessa toimivia EU:n virastoja (Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätö, Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus, Euroopan koulutussäätö ja Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto) koskevan ulkoisen arvioinnin, jossa arvioitiin virastojen relevanssia, vaikuttavuutta, tehokkuutta, johdonmukaisuutta ja EU:n tason lisäarvoa ⁽¹²²⁾.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.15.11 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka säätö on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽¹²⁰⁾ Vuoden 2014 puitesopimus on tällä välin umpeutunut. Seuraavien puitteiden suunnittelussa painotetaan enemmän reilun kilpailun edistämistä.

⁽¹²¹⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

⁽¹²²⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä arviointityötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2016	Kertomuksessaan säätiön tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2014 tilintarkastustuomioistuin raportoi, että henkilöstölle oli maksettu liian vähän kaudella 2005–2014. Ongelman taustalla oli siirtyminen EU:n uusiin henkilöstösääntöihin vuonna 2005. Säätiön olisi analysoitava uudelleen kaikki mahdolliset virheet.	Suoritettu
2016	Se, että suuri osuus talousarviomäärärahoista siirretään seuraavalle varainhoitovuodelle, on vastoin talousarvion vuotuisperiaatetta. Säätiö voisi harkita jaksotettujen talousarviomäärärahojen käyttöönottoa.	Suoritettu
2016	Säätiön perustamisasetuksessa ei erityisesti edellytetä, että säätiön toiminnasta tehtäisiin ulkopuolinen arviointi.	Suoritettu
2017	Tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan säätiön johtajalle (hallinnollinen) ja hallintoneuvostolle (toiminnallinen).	Suoritettu
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä säätiö oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen laskutuksen ja sähköisen tarjouskilpailun mutta ei tarjousten sähköistä toimittamista.	Käynnissä

SÄÄTIÖN VASTAUS

3.15.8 Kyseinen sopimus on komission tietotekniikan pääosaston (DIGIT) laatima (SIDE:n puitesopimus) siten, että jo mainittuihin hintoihin sisältyi nousu. Ennakotarkastus perustui vertailuihin samankaltaisten tuoteluokkien aiempiin tilauksiin sekä yleiseen tietoon ohjelmistojen markkinahinnoista. Merkittävät hinnankorotukset tai säännönmukaiset erot hinnoissa olisivat olleet syy tehdä tarvittaessa perusteellisempi analyysi. SIDE-puitesopimus on joka tapauksessa tällä välin umpeutunut, ja se on korvattu rinnakkaisella SIDE II -sopimuksella. Tässä sopimuksessa on otettu huomioon tilintarkastustuomioistuimen huomautuksessa mainitut asiat; hintatarjoukset osoittavat nimittäin nyt selvästi toimeksisaajan alkuperäisen hinnoittelun ja lisäyksen (prosentteina).

3.16 EUROOPAN GNSS-VIRASTO (GSA)

JOHDANTO

3.16.1 Euroopan GNSS-virasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin eurooppalaisten satelliittinavigointiohjelmien hallintorakenteista annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1321/2004 ⁽¹²³⁾kumoamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 683/2008 ⁽¹²⁴⁾ muuttamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 912/2010 ⁽¹²⁵⁾. Virasto siirrettiin Brysselistä Prahaan 1. syyskuuta 2012 ⁽¹²⁶⁾. Eurooppalaisen GNSS-järjestelmän valvontaviranomainen, joka perustettiin asetuksella (EY) N:o 1321/2004, otti 1. tammikuuta 2007 virallisesti hoitaakseen kaikki tehtävät, jotka aiemmin kuuluivat Galileo-yhteisyritykselle. Näitä toimintoja hallinnoi nyt Euroopan GNSS-virasto asetuksen (EU) N:o 912/2010 (sellaisena kuin se on muutettuna) soveltamisalalla. Lisäksi komissio antoi tehtävien siirtoa koskevalla sopimuksella viraston tehtäväksi vastata Euroopan geostationaarisen navigointilisäjärjestelmän (EGNOS) käytöstä.

3.16.2 Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽¹²⁷⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	704 ⁽²⁾	1 174 ⁽³⁾
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽⁴⁾	166	170

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Määrästä 676 miljoonaa euroa perustuu komission kanssa tehtyihin delegointisopimuksiin.

⁽³⁾ Määrästä 1 142 miljoonaa euroa perustuu komission kanssa tehtyihin delegointisopimuksiin.

⁽⁴⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.16.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽¹²⁸⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽¹²⁹⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.16.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹²³⁾ EUVL L 246, 20.7.2004, s. 1.

⁽¹²⁴⁾ EUVL L 196, 24.7.2008, s. 1.

⁽¹²⁵⁾ EUVL L 276, 20.10.2010, s. 11.

⁽¹²⁶⁾ Jäsenvaltioiden hallitusten edustajien yhteisellä sopimuksella hyväksymä päätös 2010/803/EU, annettu 10 päivänä joulukuuta 2010, Euroopan GNSS-viraston kotipaikan sijainnista (EUVL L 342, 28.12.2010, s. 15).

⁽¹²⁷⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.gsa.europa.eu.

⁽¹²⁸⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹²⁹⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.16.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.16.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Muu seikka

3.16.7 Virasto teki 15. joulukuuta 2016 puitesopimuksen (1,5 miljardia euroa) Galileo-satelliittijärjestelmän käytöstä kaudella 2017–2027. Sopimus myönnettiin julkisen hankintamenettelyn kautta. Yksi menettelyyn osallistuneista tarjoajista on nostanut virastoa vastaan kanteen Euroopan unionin tuomioistuimessa. Tarjoaja kyseenalaistaa julkisen hankintamenettelyn tulokset. Euroopan unionin tuomioistuin antaa tuomion puitesopimusta koskevan hankintamenettelyn sekä kaikkien asiaan liittyvien erillissopimusten ja tulevien maksujen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta. Virasto kuvasi tilanteen varainhoitovuoden 2018 tilinpäätöksessä, jossa se mainitsi myös, että puitesopimuksen nojalla maksettiin 121 miljoonaa euroa vuonna 2018 (49 miljoonaa euroa vuonna 2017). Vuoden 2018 maksut ovat kymmenen prosenttia tuon vuoden talousarviosta (johon luetaan mukaan delegointisopimusten perusteella saadut määrät).

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.16.8 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 tarkastuskertomuksen viraston IT-hallintatavasta (*IT Governance in GSA*)⁽¹³⁰⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia eräisiin mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.16.9 *Liitteessä* on yhteenvedo korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽¹³⁰⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2014	Aineelliselle käyttöomaisuudelle ei ole otettu vakuutusta.	Käynnissä
2015	Kirjanpitojärjestelmät validoitiin viimeksi vuonna 2012.	Suoritettu
2015	Viraston Prahin päätoimipaikan sen paremmin kuin koko virastonkaan osalta ei ole laadittu toiminnan jatkuvuutta koskevaa suunnitelmaa.	Käynnissä
2015	Viraston työohjelma vuodelle 2015 hyväksyttiin vasta maaliskuussa 2015, eikä sen monivuotista työohjelmaa kaudelle 2014–2020 ole vielä hyväksytty.	Suoritettu
2017	Viraston toimipaikka siirrettiin ja sen tehtävä määritettiin uudestaan vuonna 2013. Viraston varainhoitoasetusta tarkistettiin vuonna 2014, ja virasto siirsi kirjanpito toimintonsa komission tilinpitäjälle vuonna 2015. Nämä tapahtumat aiheuttivat merkittäviä muutoksia viraston menettelyihin, mutta sen kirjanpitojärjestelmää ei ole validoitu uudelleen sitten vuoden 2012.	Suoritettu
2017	Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Käynnissä
2017	Sähköinen hankintamenettely: virasto ei ollut ottanut mitään komission kehittämistä IT-välineistä käyttöön vielä vuoden 2017 lopussa.	Tekemättä

VIRASTON VASTAUS

Virasto on pannut merkille tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen.

Virastot, jotka saavat rahoitusta monivuotisen rahoituskehyyksen otsakkeesta 2 – Kestävä kasvu: luonnonvarat

3.17 EUROOPAN YMPÄRISTÖKESKUS (EEA)

JOHDANTO

3.17.1 Euroopan ympäristökeskus (jäljempänä ”keskus”) perustettiin neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1210/90 ⁽¹³¹⁾. Kööpenhaminassa sijaitsevan keskuksen tehtävänä on toteuttaa seurantaverkosto, jonka tarkoituksena on toimittaa komissiolle, parlamentille, jäsenvaltioille ja yleisemmin kansalaisille luotettavia tietoja ympäristön tilasta. Näiden tietojen on erityisesti mahdollistettava se, että Euroopan unioni ja jäsenvaltiot voivat toteuttaa ympäristönsuojelutoimia ja arvioida toimien vaikutuksia.

3.17.2 *Taulukossa* esitetään keskuksen avainluvut ⁽¹³²⁾.

Taulukko

Keskuksen avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	42	43
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	212	204

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Keskuksen toimittamat tiedot, jotka käsittävät sekä pääasiallisen että muun talousarvion.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.17.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- a) keskuksen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽¹³³⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽¹³⁴⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.17.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että keskuksen tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot keskuksen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta keskuksen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹³¹⁾ EYVL L 120, 11.5.1990, s. 1.

⁽¹³²⁾ Lisätietoja keskuksen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.eea.europa.eu.

⁽¹³³⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹³⁴⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.17.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.17.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.17.7 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.17.8 Keskus irtisanoi IT-konsultointia koskevan 1,4 miljoonan euron sopimuksen, koska palveluntoimittajan suoritteet eivät olleet tyydyttäviä. Muutamaa kuukautta myöhemmin keskus allekirjoitti uuden tarjouskilpailun tuloksena uuden kaskadiperusteisen sopimuksen saman tyyppisistä palveluista. Sopimuksen arvo oli kaksi miljoonaa euroa, ja se tehtiin edellä mainitun palveluntoimittajan johtaman yritysytteenliittymän kanssa. Teknisissä eritelmissä ei kuitenkaan ole mitään sellaista, jonka avulla vältettäisiin riski siitä, että uuden sopimuksen yhteydessä ilmaantuu taas samanlaisia ongelmia. Keskuksen tulisi tehdä ainoastaan sopimuksia, joiden perusteella voidaan odottaa tyydyttäviä palvelusuoritteita.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.17.9 Copernicuksen paikallisten maakartoituspalvelujen hankinnasta on tehty puitesopimus. Keskus hankki kyseisiä palveluja määrällä, joka ylitti puitesopimuksen ylärajan 1 11 000 eurolla. Tilanteen korjaamiseksi keskus nosti puitesopimuksen ylärajaa 1 12 000 eurolla. Ylärajan nosto jäi kuitenkin muodollisesti toteuttamatta, sillä sopimusta ei muutettu. Keskuksen olisi toteutettava sopimusmuutokset muodollisesti siten kuin julkisia hankintoja koskevissa säännöissä edellytetään.

3.17.10 Keskus ei ole pitänyt ajan tasalla toimintaperiaatteita, jotka koskevat erityistä luotettavuutta edellyttäviä tehtäviä. Näissä periaatteissa olisi määriteltävä tällaiset tehtävät, pidettävä tehtäviä koskeva luettelo ajan tasalla ja määriteltävä toimenpiteet, joilla pienennetään riskiä siitä, että työntekijä ajaa omaa etuaan. Keskuksen olisi viipymättä hyväksyttävä ja otettava käyttöön tätä aihetta koskevat ajantasaiset toimintaperiaatteet.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.17.11 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka keskus on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2016	Se, että ohjelmistojen ja lisenssien ostamisessa sekä niihin liittyvien IT-tuki- ja konsulttipalvelujen hankinnassa käytettiin komission johdolla tehtyä toimielinten yhteistä puitesopimusta, ei varmistanut riittävää kilpailua eikä taloudellisesti edullisimman ratkaisun käyttöönottoa.	Ei sovelleta
2017	Tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan keskuksen johtajalle (hallinnollinen) ja hallintoneuvostolle (toiminnallinen).	Tekemättä (Keskus ei hyväksy huomautusta) ⁽¹⁾
2017	Keskus oli myöhästynyt merkittävästi vuoden 2016 toimintasuunnitelman täytäntöönpanossa erään eurooppalaisen aihekeskuksen osalta.	Suoritettu
2017	Useissa julkisissa hankintamenettelyissä ilmeni joitakin puutteita.	Ei sovelleta
2017	Hintakilpailu perustui useiden arvoltaan suurten tarjouskilpailujen yhteydessä pelkästään tiettyjen toimintojen osalta tarjottuihin päiväkohtaisiin hintoihin eikä arvioon tehtävien suorittamiseen tarvittavasta ajasta. Puitesopimukset tehtiin vain yhden tarjoajan kanssa, vaikka kilpailun avaaminen uudelleen eri tarjoajien kesken johtaisi parempiin tuloksiin erillissopimusten kohdalla.	Ei sovelleta
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä keskus oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen laskutuksen ja sähköisen tarjouskilpailun mutta ei tarjousten sähköistä toimittamista.	Suoritettu
2017	Keskuksen järjestämissä rekrytointimenettelyissä havaittiin useita puutteita.	Ei sovelleta
2017	Keskus julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Käynnissä
2017	Keskus teki useita Copernicus-ohjelmaan liittyviä oikeudellisia sitoumuksia ennen kuin se sai ennakkorahoitusta komissiolta. Menettely on ristiriidassa varainhoitoasetuksen soveltamissääntöjen kanssa.	Suoritettu

⁽¹⁾ Keskus katsoo, että huomautuksen käsittely on päättynyt, sillä tilinpitäjä on virka-asemaltaan virkamies, jonka hallintoneuvosto on nimittänyt ja jolla on mahdollisuus asioida suoraan hallintoneuvoston kanssa.

VIRASTON VASTAUS

3.17.8 Virasto on samaa mieltä siitä, että sopimuksia tulisi tehdä vain, jos voidaan olettaa tuloksen olevan tyydyttävä. Tästä syystä kyseessä oleva palveluhankintapuitesopimus koostuu rinnakkaissopimuksista, jotka myönnetään kaskadiperiaatteen mukaisesti kolmelle talouden toimijalle, mikä vähentää mahdollisen alisuoriutumisen riskiä. Kaskadiperiaatteella varmistetaan, että toinen sopimuspuolista voi jatkaa sopimuksen toteuttamista, jolloin vältetään riippuvuus yhdestä sopimusosasta ja varmistetaan näin toiminnan jatkuvuus, jos yksi sopimuspuolista ei pysty täyttämään velvoitteitaan tai jos yksi kaskadisopimuksen sopimuspuolista olisi irtisanottava. Lisäksi kaskadin ensimmäisellä sijalla oleva sopimuspuoli on yhteenliittymä, joka koostuu kahdesta talouden toimijasta, jotka arviointikomitean määrittämien teknisten ja ammatillisten valmiuksiensa mukaisesti tarjoavat yhdessä lisävarmuutta sopimuksen tyydyttävään toteuttamiseen. Lisäksi puitesopimus sisältää määräyksiä sopimussakoista ja hinnanalennuksista, jotka voivat toimia sekä kannustimena tyydyttävän suorituksen varmistamiseksi että lieventävinä toimenpiteinä tilanteissa, joissa on erimielisyyksiä. Lopuksi on todettava, että nimitetyn arviointikomitean suositus hankintasopimuksen tekemisestä arvioinnin läpäisseen tarjoajan kanssa on selvästi osoitus siitä, että voidaan odottaa tyydyttävää tulosta. Tyydyttävä suoritus voidaan joka tapauksessa testata ainoastaan, kun puitesopimus pannaan täytäntöön erityisellä sopimuksella. Tehokkaita riskien vähentämistoimenpiteitä, jotka perustuvat palvelupyynnön luonteeseen ja toimeksisaajan ehdottamaan tarjoukseen, voidaan harkita ainoastaan neuvotteluissa yksittäisistä sopimuksista.

3.17.9 Virasto katsoo, että puitesopimuksen enimmäisbudjetin korottaminen on sisäinen päätös, joka ei vaikuta sopimuspuoleen, koska se ei anna tälle oikeutta vaatia tiettyä hankintojen määrää. Lisäksi virasto on noudattanut budjettipääosaston varainhoidon keskusyksikön laatiman julkisia hankintoja koskevan käsikirjan ohjeita, ja toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä on allekirjoittanut asiaa koskevan muistion, joka sisältää oikeusperustan ja muutoksen perustelut. Puitesopimuksen muutokset julkaistaan viraston verkkosivustolla 30. kesäkuuta 2019 mennessä varainhoitosääntöjen (FR2012) soveltamista koskevien sääntöjen mukaisesti.

3.17.10 Arkaluonteisten virkojen osalta Euroopan ympäristökeskuksen johto on vuodesta 2009 lähtien kartoittanut arkaluonteisia tehtäviä, joihin kuuluvat muun muassa riskien arviointi ja käytössä olevat riskien lieventämistoimet. Tunnistusprosessia koskeva viiteasiakirja on saatavilla, ja sitä tarkistetaan parhaillaan, jotta voidaan ottaa huomioon syyskuussa 2018 tehdyt muutokset, jotka liittyivät Euroopan ympäristökeskuksen uudelleenorganisoinnista aiheutuviin muutoksiin. Viiteasiakirja on nimeltään ”Suuntaviivat arkaluonteisten tehtävien tunnistamiseksi ja hallinnoimiseksi” (Guidelines on the identification and management of sensitive functions). Se sovitetaan yhteen Euroopan komission sisäisen valvonnan ohjeiden kanssa. Päivitetty viiteasiakirja (suuntaviivat) ei poikkea olennaisesti käytössä olevasta viiteasiakirjasta, sillä yleiset näkökohdat ja lieventävät valvontatoimet ovat olennaisilta osin samat.

3.18 EUROOPAN KALASTUKSENVALVONTAVIRASTO (EFCA)

JOHDANTO

3.18.1 Euroopan kalastuksenvalvontavirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin neuvoston asetuksella (EY) N:o 768/2005 ⁽¹³⁵⁾. Vigossa sijaitsevan viraston päätehtävänä on järjestää jäsenvaltioiden kalastuksen valvonta- ja tarkastustoimien koordinointi ja varmistaa näin, että yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjä noudatetaan tehokkaasti ja yhdenmukaisesti.

3.18.2 *Taulukossa* esitetään viraston avainluvut ⁽¹³⁶⁾.

Taulukko
Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	17	17
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	72	77

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.18.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽¹³⁷⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽¹³⁸⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.18.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus

Tulot

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.18.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

⁽¹³⁵⁾ EUVL L 128, 21.5.2005, s. 1.

⁽¹³⁶⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.efca.europa.eu.

⁽¹³⁷⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaateista ja muut liitetiedot.

⁽¹³⁸⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.18.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.18.7 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.18.8 Komissio teki vuonna 2014 yli 50 EU:n toimielimen ja elimen (virasto mukaan luettuna) nimissä yhden toimeksisaajan kanssa puitesopimuksen ohjelmistojen ja lisenssien hankinnasta sekä niihin liittyvästä IT-tuesta ja konsulttipalveluista. Ohjelmistomarkkinoiden nopeiden muutosten vuoksi sopimuksessa ei ole hintalistaa. Puitesopimuksen toimeksisaaja toimii välittäjänä viraston ja sellaisten tavarantoimittajien välillä, jotka voivat edistää viraston tarpeiden täyttämistä. Puitesopimuksen toimeksisaajalla on oikeus tehdä 2–9 prosentin lisäys tavarantoimittajien hintoihin palkkiona tarjoamistaan välittäjäpalveluista. Puitesopimuksen toimeksisaajalle vuonna 2018 suoritettujen maksujen kokonaismäärä oli 192 112 euroa. Viraston suorittamat ennakkotarkastukset eivät olleet vaikuttavia, sillä niissä ei tarkastettu, olivatko puitesopimuksen toimeksisaajan perimät hinnat ja palkkiot oikein. Puitesopimus itsessään saattaa rajoittaa kilpailua, sillä ei ole näyttöä siitä, että toimeksisaaja valitsee tavarantoimittajat kilpailuttamalla. Viraston olisi otettava käyttöön ennakkotarkastukset, joita kohdistettaisiin tällaisten sopimusten perusteella suoritettaviin maksuihin, ja varmistettava, että kaikki hankinnat kilpailutetaan ⁽¹³⁹⁾.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.18.9 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 tarkastuskertomuksen suunnittelusta, budjetoinnista ja seurannasta virastossa (*Planning, Budgeting and Monitoring in the European Fisheries Control Agency*) ⁽¹⁴⁰⁾. Virasto ja komission sisäinen tarkastus ovat sopineet suunnitelmasta, joka koskee mahdollisesti parannuksia vaativia osa-alueita.

⁽¹³⁹⁾ Vuoden 2014 puitesopimus on tällä välin umpeutunut. Seuraavien puitteiden suunnittelussa painotetaan enemmän reilun kilpailun edistämistä.

⁽¹⁴⁰⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

VIRASTON VASTAUS

3.18.8 EFCA on tyytyväinen tilintarkastustuomioistuimen huomautuksiin ja ottaa ne huomioon. EFCA ei ollut suoraan mukana DIGIT:n ja Comparexin välillä tehdyn toimielinten välisen puitesopimuksen määrittelyssä, eikä sillä ollut mahdollisuutta muuttaa puitesopimuksen ehtoja ja säännöksiä. EFCA liittyi DIGIT:n allekirjoittamaan uuteen puitesopimukseen samantyyppisten tuotteiden ostamista varten. Näyttäisi siltä, että mainittuja vanhaan sopimukseen liittyviä ongelmia on käsitelty, ja EFCA toteuttaa tämän uuden puitesopimuksen sen mukaisesti. Hinnosta todettakoon, että EFCA:n käytäntönä oli tarkistaa saadut tarjoukset myyjien julkaisemiin ohjehittäishintoihin (RRP), aiemmin maksettuihin hintoihin ja vaihtoehtoisten tuotteiden tiedettyihin hintoihin nähden. EFCA havaitsi johdonmukaisesti tarjousten olevan ohjehittäishintoja alhaisempia. Näin varmistettiin, että EFCA sai kokonaistaloudellisesti edullisen tarjouksen. Mahdolliset poikkeavuudet ilmoitetussa hinnassa tai merkittävä hinnannousu havaittaisiin ja sitä tutkittaisiin tarkemmin ennen tilauksen allekirjoittamista.

Virastot, jotka saavat rahoitusta monivuotisen rahoituskehyyksen otsakkeesta 3 – Turvallisuus ja kansalaisuus

3.19 EUROOPAN UNIONIN LAINVALVONTAKOULUTUSVIRASTO (CEPOL)

JOHDANTO

3.19.1 Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2015/2219 ⁽¹⁴¹⁾, jolla korvattiin ja kumottiin neuvoston päätös 2005/681/YOS ⁽¹⁴²⁾. Budapestissä sijaitsevan viraston tehtävänä on toimia verkostona, joka yhdistää jäsenvaltioiden poliisiviranomaisten koulutuksesta vastaavat kansalliset oppilaitokset, ja järjestää ylemmille poliisiviranomaisille yhteisiin vaatimuksiin perustuvia koulutusjaksoja.

3.19.2 Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽¹⁴³⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	9	10
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	53	51

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksimäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.19.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽¹⁴⁴⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽¹⁴⁵⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.19.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivästä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁴¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/2219, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirastosta (CEPOL) ja neuvoston päätöksen 2005/681/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 319, 4.12.2015, s. 1).

⁽¹⁴²⁾ Neuvoston päätös 2005/681/YOS, tehty 20 päivänä syyskuuta 2005, Euroopan poliisiakatemia (CEPOL) perustamisesta ja päätöksen 2000/820/YOS kumoamisesta (EUVL L 256, 1.10.2005, s. 63).

⁽¹⁴³⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.cepol.europa.eu.

⁽¹⁴⁴⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁴⁵⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.19.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.19.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.19.7 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.19.8 Virasto käynnisti joulukuussa 2017 tarjouskilpailun nelivuotisesta puitesopimuksesta, jossa oli kyse viraston oman henkilöstön ja koulutukseen osallistuvien henkilöiden matkustusjärjestelyjen hoitamisesta. Sopimuksen arvioitu markkinavolyymi oli noin 8,5 miljoonaa euroa. Sopimuksen tekoperusteet oli painotettu siten, että laadun osuus oli 60 prosenttia ja hinnan osuus 40 prosenttia. Kolme kuudesta saadusta tarjouksesta ylitti laatua koskevan vähimmäiskynnysarvon. Tehty sopimus perustui viraston valmistelemaan skenaarioon. Kilpailun voittaneen tarjoajan hinta oli 56 prosenttia kahden muun tarjoajan keskimääräisestä hinnasta. Sopimus tehtiin ilman että tarjouskilpailun voittajalta olisi pyydetty selvitystä mahdollisesti poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen johdosta. Vuonna 2018 sopimuksen perusteella maksettiin 2 058 073 euroa. Jos tarjous on mahdollisesti poikkeuksellisen alhainen, viraston olisi pyydettävä tarjoajalta selvitys alhaisen tarjouksen perusteista ja analysoitava ne sen varmistamiseksi, että tarjous on toteuttamiskelpoinen.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.19.9 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2016	Henkilöstön vaihtuvuus on suuri, mikä saattaa vaikuttaa toiminnan jatkuvuuteen ja viraston kykyyn toteuttaa sen työohjelmaan sisällytetyt toimet. Muista jäsenvaltioista tuli vain vähän työpaikkahakemuksia.	Käynnissä
2017	Vaikka viraston menettelyjä on muutettu merkittävästi, sen kirjanpitojärjestelmää ei ole validoitu uudelleen sitten vuoden 2013.	Suoritettu
2017	Joulukuussa 2016 virasto teki erään yhtiön kanssa 1,6 miljoonan euron suuruisen nelivuotisen puitesopimuksen väliaikaisen henkilöstön hankinnasta. Hankintamenettelyssä ainoana kilpailukriteerinä oli hinta eikä laatua otettu huomioon.	Ei sovelleta
2017	Virasto ei ole tehnyt kattavaa analyysiä brexitin vaikutuksista.	Suoritettu
2017	Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Käynnissä
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön sähköisen laskutuksen ja sähköisen tarjouskilpailun mutta ei tarjousten sähköistä toimittamista.	Tekemättä

VIRASTON VASTAUS

3.19.8 Virasto on ottanut huomioon tilintarkastustuomioistuimen huomautukset ja on samaa mieltä siitä, että varainhoitoasetuksessa säädetään hankintaviranomaisen velvollisuudesta vaatia tarkennuksia tarjouksiin, jotka vaikuttavat poikkeuksellisen alhaisilta. Tarkasteltavana olevassa tapauksessa arviointikomitea ei pyrkinyt selvittämään asiaa, koska se päivittäisen työnsä johdosta oli tietoinen edellisen sopimuksen saaneen yrityksen veloittamista hinnoista ja tunnisti sen perusteella, että uuden toimeksisaajan hinnoittelu oli huomattavasti korkeampaa kuin aikaisemmin. Lisäksi kahdessa kolmesta talouskilpailuun osallistuvassa tarjouksessa esitettiin vastaavia hintoja, kun taas kolmas yritys tarjosi huomattavasti korkeampia hintoja. Näihin syihin vedoten arviointikomitea katsoi epätavallisen alhaisen tarjouksen riskin olevan olematon; virasto ottaa kuitenkin huomioon tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen siitä, että kyseisestä arvioinnista ei ollut muodollista mainintaa arviointikertomuksessa.

3.20 EUROOPAN TURVAPAikka-ASIOIDEN TUKIVIRASTO (EASO)

JOHDANTO

3.20.1 Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 439/2010 ⁽¹⁴⁶⁾. Vallettassa sijaitsevan viraston tarkoituksena on lujittaa turvapaikka-asioihin liittyvää käytännön yhteistyötä ja auttaa jäsenvaltioita täyttämään unionin tason ja kansainväliset velvoitteensa, jotka koskevat avun tarpeessa olevien ihmisten suojelua. Vuodesta 2015 lähtien virasto on tukenut Kreikkaa ja Italiaa muuttoliikkeisiin yhteydessä.

3.20.2 Tilintarkastustuomioistuimen lausunnoissa ja huomautuksissa, jotka koskevat 31. joulukuuta 2017 päättynyttä varainhoitovuotta, otettiin huomioon tapahtumat ja olosuhteet, jotka itsessään olivat omiaan vaikuttamaan viraston toiminnan lainmukaisuuteen (useimmiten hankintoihin ja rekrytointeihin). Nämä tapahtumat ja olosuhteet ovat olennaisilta osiltaan pysyneet entisellään.

3.20.3 Virasto hallinnoi pakolaiskriisiin liittyviä operaatioita hajautetussa toimintaympäristössä, jossa sillä on useita paikallistoimistoja Italiassa ja Kreikassa sekä vuodesta 2018 lähtien Kyproksessa. Hajautettu toimintaympäristö on tärkeä lisätekijä, joka vaikeuttaa operaatioiden toteuttamista oikeudellisen kehityksen mukaisesti.

3.20.4 Viraston henkilöstö on pieni, noin 200 työntekijää, joten virasto on riippuvainen jäsenvaltioiden yhteistyöstä ja kansallisten asiantuntijoiden saamisesta viraston käyttöön virastoa koskevan asetuksen mukaisesti. Koska jäsenvaltiot antavat viraston käyttöön koko ajan vain vähän kansallisia asiantuntijoita, virasto on jatkanut vaihtoehtoisten järjestelyjen hyödyntämistä ja tehnyt talouden toimijoiden kanssa sopimuksia tilapäistyöntekijöistä ja tulkkauspalveluista. Vuonna 2018 Kreikassa työskenteli viraston hyväksi noin 569 asiantuntijaa, joista noin 243 (43 prosenttia) oli tilapäistyöntekijöitä. Asiantuntijoiden tekemiksi kirjattujen työpäivien lukumäärä oli arviolta 60 116, ja tilapäistyöntekijät tekivät niistä noin 40 947 (68 prosenttia). Saman jakson aikana Italiassa työskenteli viraston hyväksi noin 373 asiantuntijaa, joista noin 221 (59 prosenttia) oli tilapäistyöntekijöitä. Asiantuntijoiden tekemiksi kirjattujen työpäivien lukumäärä oli arviolta 43 584, ja tilapäistyöntekijät tekivät niistä noin 35 137 (81 prosenttia). Se, että viraston ydintoimintoja on siirretty tässä mitassa talouden toimijoille, tekee viraston riippuvuudesta kriittistä ja synnyttää viraston toiminnan jatkuvuuteen kohdistuvan pysyvän riskin tällä herkällä osaluueella, joka on keskeinen pyrittäessä hallitsemaan vaikuttavalla tavalla Eurooppaan suuntautuvia muuttovirtoja.

3.20.5 Viraston operaatiot ovat luonteeltaan sellaisia, että on vaikea ennakoida, milloin niihin on ryhdyttävä ja kauanko ne kestävät. Tämän seurauksena viraston on vaikea ennakoida, mitkä operatiiviset järjestelyt ovat edullisimpia moitteettoman varainhoidon näkökulmasta – esimerkiksi käytetäänkö omaa vai ulkopuolista henkilöstöä tai myös kuinka pitkäksi ajaksi vuokrasopimuksia eri paikoissa tehdään.

3.20.6 Neuvottelut Euroopan yhteisestä turvapaikkajärjestelmästä ovat pitkäkestoisia. Neuvotteluiden vuoksi viraston jo nyt kuormitettuja resursseja on siirretty valmistelutyöhön. Tämä on merkittävä taakka ja vähentää edelleen operaatioihin käytettävissä olevia resursseja.

3.20.7 *Taulukossa* esitetään viraston avainluvut ⁽¹⁴⁷⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	79	98
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	200	207

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksimäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

⁽¹⁴⁶⁾ EUVL L 132, 29.5.2010, s. 11.

⁽¹⁴⁷⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.easo.europa.eu.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.20.8 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽¹⁴⁸⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽¹⁴⁹⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.20.9 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus

Tulot

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.20.10 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Perustelut varauman sisältävälle lausunnolle tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.20.11 Tilintarkastustuomioistuin oli varainhoitovuosia 2016 ja 2017 koskeissa tarkastuskertomuksissaan päätellyt, että sopimukset, jotka koskivat viraston tilapäistyöntekijöitä Kreikassa, viraston matkustuspalveluja ja viraston toimitiloja Lesboksessa, olivat sääntöjenvastaisia. Vuonna 2018 näiden sopimusten perusteella maksettiin 3 405 970 euroa (neljä prosenttia kaikista vuoden 2018 maksuista).

Varauman sisältävä lausunto tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.20.12 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että lukuun ottamatta niiden seikkojen vaikutuksia, joita kuvataan kohdassa ”Perustelut varauman sisältävälle lausunnolle tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta”, 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Muu seikka

3.20.13 Viraston henkilöstöressurssien tilanne oli huonontunut eksponentiaalisesti vuoden 2017 lopusta lähtien. Vuonna 2018 virasto muutti rekrytointisääntöjä avoimempaan suuntaan. Virastolla oli vuoden 2018 lopussa 219 työntekijää. Virasto lähetti 89 tarjouskirjettä ja allekirjoitti 60 sopimusta. Viraston henkilöstön tosiasiallinen nettolisäys oli kuitenkin marginaalinen vuonna 2018, ja vuoden lopussa oli edelleen täyttämättä 78 tointa. Erityistä huolta aiheuttaa johtotason toimihenkilöiden puute hallinto-osastolla. Vuoden 2018 lopussa neljä viidestä johtotason paikasta oli joko täyttämättä tai niitä hoitaneet henkilöt oli vapautettu tehtävistään. Yksi johtotason tehtävä oli täytetty väliaikaisesti. Kaiken kaikkiaan siihen, että viraston operaatiot voisivat jatkua nykyisellä tasollaan, kohdistuu tässä tilanteessa merkittävä riski. Viraston olisi yhteistyössä komission ja jäsenvaltioiden kanssa pyrittävä entistä tarmokkaammin siihen, että avoimet paikat saadaan täytetyiksi.

3.20.14 Jäsenvaltioissa toimivien turvapaikka-asioiden tukiryhmien ja muiden viraston puolesta toimivien henkilöryhmien asemaa ei ole kattavasti määritetty. Tämä koskee esimerkiksi viraston oman henkilöstön, jäsenvaltioiden asiantuntijoiden ja sopimussuhteisten asiantuntijoiden erioikeuksia ja vapauksia. Tästä puutteesta aiheutuu merkittävä operatiivinen, rahoituksellinen ja maineeseen liittyvä riski. Viraston ja komission olisi yhdessä jäsenvaltioiden kanssa pyrittävä ottamaan käyttöön vaikuttavat järjestelyt, jotka koskevat turvapaikka-asioiden tukiryhmien ja muiden viraston puolesta toimivien henkilöryhmien asemaa.

⁽¹⁴⁸⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁴⁹⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarvion tapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

3.20.15 Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA SÄÄNTÖJENMUKAISUUDESTA

3.20.16 Virasto hyödyntää IT-yritysten kanssa tehtyjä palvelusopimuksia, jotka on muotoiltu siten, että ne voisivat tarkoittaa vuokratyöntekijöiden osoittamista viranomaisen käyttöön (*mise à disposition*) sen sijaan, että sopimusten perusteella toimitettaisiin selkeästi määriteltyjä IT-palveluita tai -tuotteita. Vuokratyöntekijöiden (tilapäistyöntekijät) osoittamista tarkasti määritettyihin tehtäviin tietyksi ajaksi käyttäjäyrityksessä säännellään vuokratyöstä annetulla direktiivillä 2008/104/EY sekä erityissäännöllä, jotka jäsenvaltiot ovat hyväksyneet kyseisen direktiivin säännösten saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Vuokratyöntekijöitä koskevan Maltaan lainsäädännön mukaan ainoastaan rekisteröidyillä työvoiman vuokrausyrityksillä on lupa tarjota tilapäistyöntekijöitä käyttäjäyrityksille (tässä tapauksessa Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirastolle). Sellaisten IT-palvelusopimusten hyödyntäminen, joilla hankitaan työvoimaa, ei ole EU:n henkilöstösääntöjen eikä EU:n sosiaalisten ja työllisyyttä koskevien sääntöjen mukaista. Viraston olisi varmistettava, että sopimusten muotoilun avulla estetään kaikenlainen epäselvyys siitä, hankitaanko sopimuksilla IT-palveluita vai koskevatko ne tilapäistä työvoimaa.

3.20.17 Vuonna 2018 virasto oli käynnistänyt avoimen julkisia hankintoja koskevan menettelyn, jonka tarkoituksena oli tehdä nelivuotisia puitesopimuksia vuokratyöntekijäpalveluiden toimittamisesta Italiassa. Sopimusten enimmäisarvo oli 50 miljoonaa euroa. Virasto keskeytti menettely siitä syystä, että se sai vain yhden tarjouksen. Lisäksi virasto katsoi, ettei tarjouta voitu hyväksyä, sillä tarjouksen vaatima rahoitus olisi ylittänyt arvioitun enimmäisbudjetin. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että tarjouseritelmissä oli merkittävä virhe, jonka määrä oli 25 miljoonaa euroa. Virasto oli pyytänyt osallistujia antamaan tarjouksen, joka koskisi määrättyä määrää kuukausia ja määrättyä tilapäistyöntekijöille maksettavaa bruttopalkkaa ja jonka yhteissumma olisi vähemmän kuin 50 000 000 euroa. Tällainen tarjous olisi kuitenkin ollut mahdollinen vain siinä tapauksessa, että palveluntoimittaja olisi jättänyt Italian lainsäädännön edellyttämät verot ja sosiaaliturvamaksut maksamatta (näiden määrä olisi ollut noin 25 miljoonaa euroa). Onkin todennäköistä, että muut potentiaaliset tarjoajat jättivät tarjouksensa tekemättä, koska laillisen liiketoimen toteuttaminen eritelmiä noudattaen olisi ollut mahdotonta. Virasto ei kuitenkaan muuttanut tarjouseritelmiä eikä järjestänyt uutta avointa tarjouskilpailua, vaan sen sijaan neuvotteli sopimusehdot ja sen jälkeen allekirjoitti sopimuksen sen ainoan tarjoajan kanssa, joka oli vastannut alkuperäiseen tarjouspyyntöön. Koska reilu kilpailu oikein laadittujen tarjouseritelmien pohjalta puuttui, hankintamenettelyä ja kaikkia siihen liittyviä sopimuksia ja tulevia maksuja pidetään sääntöjenvastaisina. Tämän sopimuksen perusteella ei tehty maksuja vuonna 2018. Viraston olisi sovellettava julkisia hankintoja koskevia EU:n sääntöjä tiukasti.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.20.18 Hallintoneuvosto teki helmikuussa 2018 päätöksen, jossa rajoitettiin rekrytointeihin ja hankintoihin liittyviä pääjohtajan valtuuksia ja tehtiin näitä asioita koskevat päätökset riippuvaisiksi hallintoneuvoston hyväksynnästä. Viraston pääjohtaja erosi kesäkuussa 2018, ja hänen tilalleen nimitettiin väliaikainen pääjohtaja. Väliaikainen pääjohtaja valmisteli viraston hallintoa koskevan toimintasuunnitelman, jonka hallintoneuvosto hyväksyi syksyllä 2018. Suunnitelmassa esitettiin joukko ensisijaisia, aikataulutettuja tavoitteita, joiden tarkoituksena oli lisätä luottamusta, vahvistaa sisäistä hallintojärjestelmää ja palauttaa viraston sisäinen suorituskyky. Toimintasuunnitelmassa edellytettiin, että viraston sisäisten kontrollien standardien täytäntöönpano olisi arvioitava, mikä tehtiinkin elokuussa 2018. Arvioinnissa todettiin, että suurimmassa osassa sisäisten kontrollien standardeista ja niiden arviointiperusteista oli merkittäviä puutteita ja tehostomuuksia. Puutteita koskevat havainnot vahvistavat huomautukset, jotka tilintarkastustuomioistuin antoi vuonna 2017.

3.20.19 Virasto on ryhtynyt konkreettisiin ja myönteisiin toimiin organisaationsa hallinto- ja ohjausjärjestelmän parantamiseksi. Toimintasuunnitelman 61 toimenpiteestä 30 oli suoritettu, kun taas 31 toimenpidettä oli edelleen kesken tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen aikaan (maaliskuu 2019). Toimenpiteet ovat vielä tuoreita, ja ne on saatettava päätökseen. Siksi näiden toimenpiteiden kokonaisvaikutusta on arvioitava tulevaisuudessa.

3.20.20 Vuoden 2018 lopussa virastolla ei ollut sisäisen tarkastuksen yksikköä, eikä komission sisäisen tarkastuksen pääosasto ollut antanut kattavia tarkastuskertomuksia tammikuun 2018 jälkeen (vuonna 2018 sisäisen tarkastuksen pääosasto julkaisi kaksi tiedonhankintakertomusta ja vuonna 2019 yhden seurantakertomuksen). Lisäksi sellaisia jälkitarkastuksia koskevan järjestelmän luominen, joiden avulla tarkastettaisiin toimien laillisuus ja sääntöjenmukaisuus, oli alkuvaiheissaan. Sekä vaikuttava sisäisen tarkastuksen toiminto että vaikuttavat jälkitarkastukset ovat perustavaa laatua olevia tekijöitä sellaisen organisaation (kuten viraston) hallinnoinnissa, jonka toimintaan osallistuu monenlaisia toimijoita lukuisissa paikoissa. Viraston olisi perustettava sisäisen tarkastuksen yksikkö ja otettava käyttöön vaikuttavat jälkitarkastukset.

3.20.21 Varainhoitovuotta 2017 koskevassa kertomuksessaan tilintarkastustuomioistuin totesi, että virastolla ei ollut omaa oikeudellista yksikköä, vaan sen sijaan oli käytetty lukuisia asianajajatoimistoja aiemman johtajan valvonnassa. Virasto on vuonna 2018 laatinut listan kaikista sopimuksista, jotka koskevat oikeudellista neuvontaa. Lisäksi se on käynnistänyt menettelyt oikeudellisen neuvonantajan palkkaamiseksi ja vanhojen sopimusten korvaamiseksi oikeudellista neuvontaa koskevalla puitesopimuksella. Viraston uusi johtava oikeudellinen neuvonantaja aloitti tehtävässään huhtikuussa 2019, ja uusi oikeudellista neuvontaa koskeva puitesopimus allekirjoitettiin tammikuussa 2019. Oikeudellisia asiakirjoja ei kuitenkaan edelleenkaan tarkasteta viraston sisällä järjestelmällisesti. Samalla vuoden 2018 julkiset hankintamenettelyt olivat useissa kohdin oikeudelliselta kannalta epäohdonmukaisia. Viraston olisi varmistettava, että sen oikeudelliset toiminnot ovat vankalla pohjalla ja sen oikeudellisia menettelyjä hallinnoidaan vaikuttavalla tavalla.

3.20.22 Virasto ei ole edelleenkään vahvistanut toimintaperiaatteita, jotka koskisivat erityistä luotettavuutta edellyttäviä tehtäviä. Tämä ei ole viraston sisäisten kontrollien standardien mukaista, sillä niissä edellytetään, että erityistä luotettavuutta edellyttävät tehtävät olisi määriteltävä ja dokumentoitava selkeästi ja niitä koskevat tiedot olisi pidettävä ajan tasalla. Viraston olisi otettava käyttöön vaikuttavat toimintaperiaatteet, jotka liittyvät erityistä luotettavuutta edellyttäviin tehtäviin.

3.20.23 Vastuita ja tehtäviä, jotka koskevat vuokrattujen toimitilojen ja niihin liittyvien palveluiden ja työurakoiden hallinnointia, ei ole määritelty selkeästi. Tämä voi haitata toimitiloihin liittyvien riskien tehokasta lieventämistä. Riskien lieventämiseksi viraston olisi otettava käyttöön vaikuttavat toimintaperiaatteet, jotka koskevat vuokrattujen toimitilojen ja niihin liittyvien palveluiden hallinnointia. Tämä on tarpeen varsinkin siksi, että virasto hallinnoi monia tiloja monissa eri maissa. Tilintarkastustuomioistuimen käsityksen mukaan virasto on aloittanut tämän suuntaiset toimet.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.20.24 Viraston vuotuiset talousarviot ovat alun perinkin vähäisiä eikä niissä ole minkäänlaisia vararahastoja, joilla rahoitettaisiin odottamattomia, kiireellisiä operatiivisia tarpeita. Tämä aiheuttaa epävarmuutta talousarvion suhteen ja haittaa valmiussuunnittelua. Viraston olisi yhdessä komission ja budjettivallan käyttäjien kanssa pyrittävä poistamaan tällaiset budjettirajoitukset.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.20.25 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2013 ja 2014	Suuri määrä maksuja suoritettiin varainhoitoasetuksessa asetettujen määräaikojen jälkeen.	Käynnissä
2014	Henkilöstön vaihtuvuus on suurta, mistä aiheutuu huomattava toiminnallinen riski.	Ei sovelleta
2014	Ei ole olemassa dokumentaatiota, jolla perusteltaisiin ulkopuolisten kokouksiin osallistujien luokittelu kolmeen eri kulukorvausryhmään.	Suoritettu
2016	Matkustuspalveluita koskevan puitesopimuksen tarjoajia kohdeltiin eriarvoisesti. Tästä syystä sopimus ja siihen liittyvät maksut olivat sääntöjenvastaisia.	Ei sovelleta
2016	Puitesopimus tilapäispalveluista, joiden avulla virasto sai apua muuttoliikekriisiin vastaamiseksi, tehtiin suoraan, mistä syystä sopimus ja siihen liittyvät maksut olivat sääntöjenvastaisia.	Ei sovelleta
2016	Virasto ei tarkastanut järjestelmällisesti hintoja ja palkkioita, joita toimeksisaaja peri komission johdolla tehdyn, IT-suoritteita ja -palveluita koskevan toimielinten yhteisen puitesopimuksen nojalla.	Ei sovelleta
2016	Arvonlisäveron palautuksia vuosilta 2014 ja 2015 ei ollut haettu.	Suoritettu
2017	Toistuvista yrityksistään huolimatta (36 rekrytointimenettelyä ja sata uutta sopimusta vuonna 2017) virasto ei onnistunut palkkaamaan ja pitämään palveluksessaan riittävää määrää henkilöstöä.	Käynnissä (asiaa käsitellään tarkemmin kohdassa 3.20.13).
2017	Sisäisen tarkastuksen toimintoa ei ollut.	Käynnissä (asiaa käsitellään tarkemmin kohdassa 3.20.20).
2017	Hallintoneuvoston toteuttama varainhoidon valvonta oli vähäistä.	Suoritettu
2017	Virastossa ei ole omaa oikeudellista palvelua eikä oikeudellisia asiakirjoja käydä läpi järjestelmällisesti. Virasto ulkoistaa suurimman osan oikeudellisten kysymysten hoidosta ilman että asiasta olisi selkeitä sisäisiä päätöksiä tai ohjeita.	Käynnissä (asiaa käsitellään tarkemmin kohdassa 3.20.21).
2017	Vuonna 2017 toteutettiin hankintamenettely, jossa pyrittiin hankimaan tilapäistyöntekijöitä Maltalle (vuoden 2017 maksut olivat miljoona euroa). Menettely oli huonosti hallinnoitu, mikä vaikutti kilpailuun. Hankintamenettely oli käynnistettävä uudelleen moneen kertaan.	Ei sovelleta
2017	Virasto ei arvioinut riittävällä tavalla tilapäistyöntekijöihin liittyviä tarpeita tai vaihtoehtoisia ratkaisuja ennen useiden miljoonien eurojen arvoisten sopimusten tekemistä.	Ei sovelleta
2017	Valvonta sen varmistamiseksi, että sopimuksissa noudatettaisiin kansallisia sääntöjä, oli heikkoa. Myös ajankäyttölomakkeiden tarkastuksessa ilmeni merkittäviä puutteita, ja lisäksi havaittiin sääntöjenvastaisuuksia.	Käynnissä
2017	Tilintarkastustuomioistuin havaitsi vakavia puutteita neljässä neljästätoista tarkastetusta rekrytointimenettelystä.	Ei sovelleta
2017	Virasto oli tehnyt vuokrasopimukset lisätiloista Maltalla sijaitsevaa päätoimipaikkaa varten sekä uusista toimistotiloista Ateenassa, Lesboksella ja Chioksella analysoimatta paikallisia markkinoita asianmukaisesti.	Ei sovelleta
2017	Vuokrasopimukseen liittyvä taloushallinto Lesboksella ja Chioksella oli heikkoa, eikä siinä noudatettu moitteettoman varainhoidon periaatetta.	Ei sovelleta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2017	Vuonna 2017 virasto havaitsi merkittäviä puutteita matkustuspalvelujen hyväksymisessä. Etenkin puuttui tositteita siitä, että asianomaiset matkustuspalvelut oli tosiasiallisesti tilattu tai suoritettu. Virastossa tehdään parhaillaan selvitystä asiasta.	Käynnissä
2017	Tilintarkastustuomioistuin havaitsi merkittäviä puutteita viraston tarpeidenarvioinnissa, tarjouseritelmien laadinnassa, sopimustyyppin valinnassa, noudatetuissa hankintamenettelyissä, tarjousten jättämiselle asetetuissa määräajoissa, arviointi- ja ratkaisumenetelmissä, sopimusten muutoksissa ja pidennyksissä, sopimusten täytäntöönpanossa sekä suoritettujen palvelujen todentamisessa.	Käynnissä
2017	Virasto teki suoraan palvelusopimuksen konsulttipalveluista, jotka liittyivät toimintasuunnitelman toteuttamiseen Kreikan saarilla. Tästä syystä kyseinen julkinen hankintamenettely ja kaikki siihen liittyvät maksut (992 000 euroa) olivat sääntöjenvastaisia.	Ei sovelleta
2017	Vuodesta 2016 lähtien virasto on tarkistanut samana vuonna erään lakiasiaintoimiston kanssa tekemäänsä 5 000 euron arvoista sopimusta useita kertoja niin, että sen arvo kasvoi 259 000 euroon vuonna 2018. Näin ollen sopimustarkistukset ja maksut, jotka liittyivät konsultointiin, olivat sääntöjenvastaisia. Maksujen määrä oli 98 332 euroa vuonna 2017.	Ei sovelleta
2017	Vuonna 2013 tehtiin 120 000 euron arvoinen sopimus (jonka arvoa tarkistettiin 132 000 euroon vuonna 2017) suurten tapahtumien järjestämisestä. Sopimuksen täytäntöönpano ei vastannut sopimuksen alkuperäistä tarkoitusta, mistä syystä sopimus oli sääntöjenvastainen.	Ei sovelleta
2017	Laskelmissa, jotka koskivat Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden rahoitusosuuksia viraston talousarviosta, oli virhe.	Ei sovelleta

VIRASTON VASTAUS

3.20.14 EASO hyväksyy huomautuksen. EASO on ottanut tämän kysymyksen esiin jo kauan sitten kahdenvälisissä yhteyksissä asiaankuuluvien jäsenvaltioiden kanssa sekä komission ja EASOn hallintoneuvoston kanssa.

- Italian kanssa allekirjoitettiin vuoden 2017 marraskuussa isäntävaltiosopimus, mutta se odottaa edelleen ratifiointia Italian parlamentissa.
- Kreikan kanssa saatiin useiden neuvottelukierrosten päätteeksi aikaan alustava luonnos, mutta sitä ei pystytty saattamaan loppuun, koska Kreikassa vaihtui hallitus.
- Kyproksessa operaatioiden toiminnassa on vasta äskettäin päästy tasolle, joka edellyttää asianmukaisen EASOn aluetoimiston perustamista. Kansallisiin viranomaisiin on otettu yhteyttä isäntävaltiosopimusta koskevien neuvottelujen käynnistämistä.

Uusi pääjohtaja on jo ilmaissut aikomuksensa panna tämä asia etusijalle, ja hän aikoo vieraillla pian edellä mainituissa jäsenvaltioissa ja tavata kansallisia viranomaisia.

3.20.16 EASO hyväksyy huomautuksen. Tieto- ja viestintätekniikan (TVT) neuvojien tarvittavien profiilien työ määrä (esim. henkilötyöpäiviä) ja sitä koskevat nimenomaiset tarpeet tai palvelut määritetään käyttämällä sisäisiä aikaa ja resursseihin pohjautuvia yksittäisiä sopimuksia. EASO erottaa selkeästi toisistaan TVT-neuvojat, jotka eivät kuulu minkään työehtosopimuksen soveltamisalaan, ja tilapäistyöntekijät, jotka ovat tehneet työsopimuksen sellaisen työvoiman vuokrausyrityksen kanssa, johon voidaan soveltaa työlaainsäädäntöä ja työehtosopimuksia. EASOlle palvelujaan tarjoavat tilapäistyöntekijät työskentelevät suoraan henkilöstön alaisuudessa, kun taas toimeksisaaja hallinnoi ja valvoo suoraan TVT-neuvojien tekemää työtä. Tämän vuoksi sisäiset aikaan ja resursseihin pohjautuvat yksittäiset sopimukset eivät sisällä työlain käsitteitä tai termejä (esim. työntekijä, työnantaja, työaika, loma, palkka, lomakorvaus).

Vuonna 2018 TVT-neuvoja työskenteli 34:ssä eri EASOn hankkeessa. Heidän työstään oli tuloksena yhteensä 3 727 konkreettista tuotosta, jotka kaikki ovat yhdistettävissä tehtyihin sopimuksiin, myös aikaan ja resursseihin pohjautuviin sopimuksiin. EASO harkitsee kuitenkin aikaan ja resursseihin pohjautuvien sopimusten mallinsa tarkistamista, jotta jokaiseen sopimukseen voitaisiin sisällyttää luettelo tuotoksista, jotka on sopimuksen mukaan saatava aikaan. Se varmistaa myös edelleen huolellisesti, että EASOn ja TVT-neuvojien välistä suhdetta ei katsota tilapäistyöntekijän suhteeksi tai työsuhteeksi.

3.20.17 EASO tunnustaa, että hankintamenettelyissä on teknisiä puutteita, mutta se katsoo, että molemmat menettelyt ovat säännönmukaisia. EASO panee kuitenkin merkille tilintarkastustuomioistuimen havainnon ja harkitsee korjaustoimia, jotta sopimuksesta ei enää löytyisi kielteistä huomautettavaa, varmistaen samalla toiminnan jatkuvuuden.

3.20.20 Virasto hyväksyy huomautuksen. EASO on sopinut sisäisten kontrollien järjestelmää koskevista korjaustoimenpiteistä ja dokumentoinut ne seuraavasti:

- vuoden 2019 neljänteen neljännekseen mennessä perustetaan sisäisen tarkastuksen yksikkö
- vuoden 2019 kolmanteen neljännekseen mennessä luodaan jälkitarkastuksia koskeva sisäinen järjestelmä. Valintaprosessi on toteutettu, ja yksikkö on toiminnassa syyskuuhun mennessä.

3.20.21 Virasto hyväksyy huomautuksen. EASO aikoo käynnistää rekrytointimenettelyt oman oikeudellisen yksikön vahvistamiseksi vuoden 2019 kolmanteen tai neljänteen neljännekseen mennessä. EASO pyrkii parhaillaan keskittämään oikeudellisten asioiden käsittelyä. Tarkoituksena on, että oikeudellisten asioiden yksikkö toimii oikeudellisten asioiden pääasiallisena koordinaattorina ja sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien pääyhteyspisteenä. EASO pyrkii myös keskittämään oikeudellisia sopimuksia ja sopimusten hallintaa sekä oikeuskäsittelyä edeltävien tapausten ja oikeuskäsittelyjen hallinnointia saatavilla olevissa työkaluissa. Samalla se pyrkii luomaan sisäisiä prosesseja oikeudellisen neuvonnan/tuen/tarkastuksen antamiselle sekä käynnistämään tarpeen mukaan verkostoja ja säännöllisiä tapaamisia sisäisten/ulkoisten sidosryhmien kanssa erittäin laadukkaan lainopillisen tuen antamiseksi.

3.20.22 Virasto hyväksyy huomautuksen. Toimintalinjoja ollaan viimeistelemässä, ja ne on määrä hyväksyä vuoden 2019 kolmanteen neljännekseen mennessä ja panna täytäntöön vuoden 2019 neljänteen neljännekseen mennessä. Nämä toimintalinjat tarjoavat johtoryhmälle ohjeet ja kriteerit EASOn arkaluonteisia tehtäviä koskevien riskinarviointien tekemiseen, niiden määrittelemiseen ja dokumentointiin sekä sovittuun riskien lieventämiseen.

3.20.23 EASO hyväksyy huomautuksen. EASOn kiinteistöjen ja vuokrattujen toimitilojen hallinnointia koskevien tehtävien jakaminen on dokumentoitu sisäistä työjärjestystä koskevassa pääjohtajan päätöksessä 2016/171 ja asiaankuuluvissa tehtäväkuvauksissa muun muassa Italiaa ja Kreikkaa koskevan jaoston päälliköille, jotka ovat vastuussa operatiivisten toimistojen johtamisesta kyseisissä jäsenvaltioissa. EASO on myös toteuttanut yleisten asioiden yksikön päällikön valintaprosessin. Päällikkö vastaa kaikkien EASOn toimitilojen yleisestä hallinnoinnista yhteistyössä asianomaisten operatiivisten toimistojen päälliköiden kanssa. Virasto tunnustaa, että toimitilojen hallinnointia varten on hyväksyttävä viralliset toimintalinjat, ja etenee sen mukaisesti.

3.20.24 EASO hyväksyy huomautuksen. EASO pyrkii laatimaan luotettavat prosessit ja oikea-aikaisen suunnittelun vararahastojen käyttöä edellyttäville tilanteille varmistamalla sekä jatkuvan markkinatutkimuksen kriittisistä resursseista, joita tarvitaan erityisen paineen kohteena olevien jäsenvaltioiden operatiivisia suunnitelmia varten, että jatkuvan sopimusvalmiuden hätätilanteita varten. EASO käy komission ja budjettivallan käyttäjien kanssa jatkuvaa vuoropuhelua operatiivisesta suunnittelustaan ja resurssiensa jakamisesta. Komission kattavan kuulemisen ja hallintoneuvostonsa hyväksynnän perusteella virasto hyödyntää assosioituneiden maiden varoja osittain operatiivisten menojen vararahastona erityisesti, jotta voitaisiin vastata erityisen paineen kohteena olevien jäsenvaltioiden ennakoimattomiin tukipyyntöihin.

3.21 EUROOPAN TAUTIENEHKÄISY- JA -VALVONTAKESKUS (ECDC)

JOHDANTO

3.21.1 Euroopan tautienehkäisy- ja valvontakeskus (jäljempänä ”keskus”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 851/2004 ⁽¹⁵⁰⁾. Tukholmassa sijaitsevan keskuksen ensisijaisiin tehtäviin kuuluu ihmisillä esiintyvien tautien ehkäisyyn ja valvontaan liittyvien tietojen kokoaminen ja niistä tiedottaminen sekä tieteellisten lausuntojen antaminen. Keskuksen on myös koordinoitava sen toimeksiantoon kuuluvilla aloilla toimivien elinten eurooppalaista verkostoitumista.

3.21.2 *Taulukossa* esitetään keskuksen avainluvut ⁽¹⁵¹⁾.

Taulukko

Keskuksen avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	58	58
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	266	267

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Keskuksen toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.21.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- keskuksen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽¹⁵²⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽¹⁵³⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.21.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että keskuksen tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot keskuksen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta keskuksen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁵⁰⁾ EUVL L 142, 30.4.2004, s. 1.

⁽¹⁵¹⁾ Lisätietoja keskuksen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.ecdc.europa.eu.

⁽¹⁵²⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁵³⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.21.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.21.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.21.7 Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.21.8 Komissio teki vuonna 2014 yli 50 EU:n toimielimen ja elimen (keskus mukaan luettuna) nimissä yhden toimeksisaajan kanssa toimielintenvälisen puitesopimuksen ohjelmistojen ja lisenssien hankinnasta sekä niihin liittyvästä IT-tuesta ja konsulttipalveluista. Ohjelmistomarkkinoiden epävakauden takia sopimuksessa ei ole hintaluetteloa, ja puitesopimuksen toimeksisaaja toimii välittäjänä keskuksen ja niiden tavarantoimittajien välillä, jotka pystyvät vastaamaan keskuksen tarpeisiin. Puitesopimuksen välittäjillä on oikeus tehdä 2–9 prosentin lisäys tavarantoimittajien hintoihin palkkiona tarjoamistaan välittäjäpalveluista. Puitesopimuksen toimeksisaajalle vuonna 2018 suoritettujen maksujen kokonaismäärä oli 1,1 miljoonaa euroa. Keskuksen suorittamat ennakkotarkastukset eivät olleet vaikuttavia, sillä niissä ei tarkastettu, olivatko puitesopimuksen toimeksisaajan määrittämät hinnat ja palkkiot oikein. Puitesopimus itsessään saattaa rajoittaa kilpailua, sillä ei ole näyttöä siitä, että toimeksisaaja valitsee tavarantoimittajat kilpailuttamalla. Keskuksen olisi mukautettava ennakkotarkastuksia, jotka koskevat tällaisten sopimusten tilauslomakkeita, ja varmistettava, että kaikki hankinnat kilpailutetaan ⁽¹⁵⁴⁾.

3.21.9 Myös erään toisen puitesopimuksen täytäntöönpanossa havaittiin samankaltaisia valvontapuutteita. Sopimus koski konferenssi- ja multimedialaitteiden ja -palveluiden toimittamista. Keskus ei tarkastanut riittävällä tavalla, oliko toimeksisaajan pääasiallisten tavarantoimittajien hintaluetteloon sovellettu sopimuksen mukaista 20 prosentin alennusta ennen tilauslomakkeiden lähettämistä. Keskuksen olisi mukautettava näihin tilauslomakkeisiin liittyviä ennakkotarkastuksia tämän puutteen poistamiseksi.

3.21.10 Tarkastuksessa havaittiin kahden kokouksiin liittyvän maksun osalta, että tarkastuksissa ja täsmätyksissä, jotka koskivat tilauslomakkeita, suoritteita ja laskuja, oli rakenteeseen ja dokumentaatioon liittyviä heikkouksia. Keskuksen olisi lujitettava tätä puolta valvontajärjestelmässään varsinkin laajojen ja monimutkaisempien kokousten osalta.

⁽¹⁵⁴⁾ Vuoden 2014 puitesopimus on tällä välin umpeutunut. Seuraavan puitesopimuksen suunnittelussa painotetaan enemmän reilun kilpailun edistämistä.

KESKUKSEN VASTAUS

3.21.8 Euroopan tautienehkäisy- ja valvontakeskus (ECDC) ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen, jonka mukaan tilintarkastustuomioistuin ei ole tyytyväinen toimeksiantoihin liittyvien ennakkotarkastusten vaikuttavuuteen. ECDC haluaa kuitenkin korostaa, että käytännössä tällaisten tarkastusten täytäntöönpano on ollut vaikeaa, koska toimeksisaajalla ei ollut sopimusvelvoitetta esittää erikseen alkuperäistä hintaa ja lisäystä. Näin ollen ennakkotarkastuksen täydellinen kattavuus ei ollut mahdollinen. ECDC toteaa myös, että osa huomautuksista ("Puitesopimus itsessään saattaa rajoittaa kilpailua, sillä ei ole näyttöä siitä, että toimeksisaaja valitsee tavarantoimittajat kilpailuttamalla." ja "Keskukseen olisi [...] varmistettava, että kaikki hankinnat kilpailutetaan") viittaa Euroopan komission puitesopimusta koskevaan suunnitteluun, eikä ECDC:n sopimusta koskevaan täytäntöönpanoon.

3.21.9 ECDC on ottanut huomioon tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen ja myöntää, että tarkastukset olisi voitu tehdä jäsennellymin ja dokumentoida paremmin. ECDC päätti olla uusimatta tarkastettua sopimusta sen uusimispäivänä lokakuussa 2019. ECDC on tällä välin liittynyt uuteen komission johtamaan toimielinten väliseen puitesopimukseen AV-laitteiden osalta (FWC nro. SCIC-2016-S5-3471731), joka korvaa tarkastetun sopimuksen marraskuusta 2019 alkaen. Uuden sopimuksen rakenteen vuoksi ei ole odotettavissa, että ongelma toistuisi.

3.21.10 ECDC toteaa, että kyseisissä kahdessa tarkastetussa maksutapahtumassa ei havaittu virheitä. Keskus kuitenkin tarkistaa kokouksia koskevien tarkastusten ja täsmäytysten rakennetta ja dokumentointia, erityisesti laajojen ja monimutkaisempien kokousten osalta.

3.22 EUROOPAN ELINTARVIKETURVALLISUUSVIRANOMAINEN (EFSA)

JOHDANTO

3.22.1 Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen (jäljempänä ”viranomainen”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 178/2002 ⁽¹⁵⁵⁾. Parmassa sijaitsevan viranomaisen pääasiallisena tehtävänä on toimittaa elintarvikkeita ja elintarviketurvaa koskevan unionin lainsäädännön laatimisessa tarvittavaa tieteellistä tietoa ja kerätä ja analysoida tietoja, joiden avulla voidaan kartoittaa ja valvoa riskejä, sekä tiedottaa näistä riskeistä riippumattomasti.

3.22.2 Taulukossa esitetään viranomaisen avainluvut ⁽¹⁵⁶⁾.

Taulukko

Viranomaisen avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	81	80
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	443	444

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viranomaisen toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.22.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viranomaisen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽¹⁵⁷⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽¹⁵⁸⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.22.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viranomaisen tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viranomaisen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viranomaisen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁵⁵⁾ EYVL L 31, 1.2.2002, s. 1.

⁽¹⁵⁶⁾ Lisätietoja viranomaisen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.efsa.europa.eu.

⁽¹⁵⁷⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁵⁸⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.22.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.22.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.22.7 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 kertomuksen viranomaisen henkilöstöhallinnosta ja etiikasta (*Human Resources Management & Ethics in EFSA*) ⁽¹⁵⁹⁾. Viranomainen laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia eräisiin mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.22.8 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka viranomainen on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽¹⁵⁹⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2017	Tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan viranomaisen johtajalle (hallinnollinen) ja hallintoneuvostolle (toiminnallinen).	Käynnissä
2017	Toukokuussa 2017 viranomainen teki yhdeksän avoimeen tarjouskilpailuun osallistuneen viraston puolesta kolme kaskadiperusteista (palveluntoimittajien ensisijaisuusjärjestykseen perustuva) puitesopimusta, jotka kattavat monenlaisia tarkastuspalveluja. Tämäntyyppisten palveluiden kohdalla on sopivampaa käyttää sellaisia puitesopimuksia, joihin liittyy uudelleen kilpailuttamista.	Ei sovelleta

VIRANOMAISEN VASTAUS

EFSA ilmoittaa vastaanottaneensa tilintarkastustuomioistuimen toimittaman puhtaan tarkastuskertomuksen, ja EFSA on tyytyväinen siihen, että tilien luotettavuudesta ja niiden perustana olevien toimien laillisuudesta ja säännönmukaisuudesta on annettu hyväksyvä tarkastuslausunto.

3.2.3 EUROOPAN TASA-ARVOINSTITUUTTI (EIGE)

JOHDANTO

3.2.3.1 Euroopan tasa-arvoinstituutti (jäljempänä ”instituutti”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1922/2006 ⁽¹⁶⁰⁾. Vilnassa sijaitsevan instituutin tehtävänä on kerätä, analysoida ja levittää tietoja sukupuolten tasa-arvosta sekä kehittää, analysoida, arvioida ja levittää soveltuvia menetelmiä, jotta voidaan tukea tasa-arvonäkökohdan sisällyttämistä osaksi kaikkia unionin politiikkoja ja niihin perustuvia kansallisia politiikkoja.

3.2.3.2 *Taulukossa* esitetään instituutin avainluvut ⁽¹⁶¹⁾.

Taulukko

Instituutin avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	8	8
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	45	44

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksimäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Instituutin toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.2.3.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- instituutin tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽¹⁶²⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽¹⁶³⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.2.3.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että instituutin tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot instituutin taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta instituutin varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁶⁰⁾ EUVL L 403, 30.12.2006, s. 9.

⁽¹⁶¹⁾ Lisätietoja instituutin toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.eige.europa.eu.

⁽¹⁶²⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁶³⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.23.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.23.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.23.7 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA SÄÄNTÖJENMUKAISUUDESTA

3.23.8 Varainhoitovuoden 2017 lopussa instituutti oli vastaajana neljässä oikeudenkäynnissä, jotka liittyivät kolmeen eri hankintamenettelyyn. Hylättyjen tarjousten esittäjät veivät kyseiset asiat EU:n tuomioistuimen käsittelyyn. Kussakin tapauksessa hakija vaati sopimuskentekopäätöksen mitätöintiä ja vahingonkorvauksia. Tuomioistuin teki vuonna 2018 päätöksen neljästä tapauksesta kahdessa ja hylkäsi kanteet, eikä instituutille aiheutunut niistä maksuvelvollisuuksia. Tuomioistuin teki vuoden 2019 alussa päätöksen kahdessa jäljellä olleessa tapauksessa, jotka molemmat liittyivät samaan myöntämispäätökseen ja sopimukseen. Sopimuksen myöntämispäätös mitätöitiin vähäisten menettelyyn liittyvien puutteiden perusteella, vaikka ei ollut näyttöä siitä, että jonkin muun tarjoajan olisi pitänyt voittaa hankintamenettely. Vahingonkorvausvaateet hylättiin, mutta instituutti määrättiin maksamaan omat oikeudenkäyntikulunsa ja 75 prosenttia hakijoiden kuluista. Tuomioistuimen tekemään mitätöintipäätökseen mennessä sopimus oli jo pantu kokonaisuudessaan täytäntöön. Sopimuksen perusteella suoritettiin kaikkiaan 196 314 euron maksut vuonna 2018.

3.23.9 Instituutti sitoutui käyttämään vuokratyöntekijöitä (jäljempänä: tilapäistyöntekijät) erään työvoimanvuokrausyrityksen kanssa tekemänsä puitesopimuksen perusteella. Vuonna 2018 instituutissa työskenteli sen oman henkilöstön (44 jäsentä) lisäksi enimmillään kahdeksan tilapäistyöntekijää. Tilapäistyöntekijöihin liittyviä maksuja suoritettiin vuonna 2018 lähes 102 000 euron arvosta. Tilapäistyöntekijöiden käyttöä koskeviin sopimuksiin sovelletaan erityistä säädösperustaa, jonka nojalla työvoimanvuokrausyrityksiin ja käyttäjäyrityksiin kohdistuu lukuisia velvoitteita. Direktiivin 2008/104/EY ja Liettuan työlaainsäädännön mukaan tilapäistyöntekijöillä olisi oltava samanlaiset työehdot kuin sellaisilla käyttäjäyrityksen suoraan rekrytoimilla työntekijöillä, jotka hoitavat samaa työtä ja/tai samoja tehtäviä samalla työpaikalla. Sopimuksessa ei kuitenkaan suorasanaisesti edellytetty, että työvoimanvuokrausyrityksen on noudatettava näitä ehtoja, eikä ole näyttöä siitä, että instituutti olisi itse vertaillut oman ja tilapäisen henkilöstön työehtoja. Instituutin olisi arvioitava tilapäistyöntekijöidensä työehtoja ja huolehdittava siitä, että ne ovat EU:n ja kansallisen työlaainsäädännön mukaiset.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.23.10 *Liitteessä* on yhteenvedo korjaavista toimenpiteistä, jotka instituutti on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2016	Instituutin jatkotoimet vuoden 2016 ulkoisen arvioinnin perusteella.	Suoritettu
2017	Varainhoitovuoden 2017 lopussa instituutti oli vastaajana neljässä oikeudenkäynnissä, jotka liittyivät kolmeen eri hankintamenettelyyn. Hylättyjen tarjousten esittäjät veivät kyseiset asiat yleisen tuomioistuimen käsittelyyn.	Ei sovelleta
2017	Vuonna 2016 instituutti järjesti matkustuspalveluja koskevan tarjouspyyntömenettelyn. Tarjouseritelmien ja arviointiprosessin avulla ei saatu riittäviä takeita siitä, että menettelyssä varmistetaan paras vastine varoille.	Ei sovelleta
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä instituutti oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen laskutuksen mutta ei sähköistä tarjouskilpailua tai tarjousten sähköistä toimittamista.	Suoritettu
2017	Instituutti julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Käynnissä

INSTITUUTIN VASTAUS

3.23.8 EIGE ottaa huomioon tämän huomautuksen. EIGE tarkasteli oikeustapausten perusteluita ja paransi edelleen hankintamenettelyjä minimoidakseen kilpailun hävinneiden tarjoajien mahdollisen tyytymättömyyden ja tulevien oikeustapausten riskin; vaikka niitä ei otettaisikaan käsiteltäviksi, ne aiheuttavat huomattavasti lisätyötä. Toteutettuja toimenpiteitä ovat erityinen ”opiksi ottamisen” koulutus hankintamenettelyihin osallistuvalla henkilöstöllä, hankintoihin liittyvän riskinarvioinnin käyttöönotto ja uusien hankintaohjeiden ja -lomakkeiden ottaminen käyttöön. EIGE aloitti myös oikeudenkäyntikulujensa perimisen kantajalta niissä kahdessa tapauksessa, jotka unionin yleinen tuomioistuin jätti ottamatta käsiteltäviksi ilman syytettä EIGELLE (asiat T-914/16 ja T-10/17).

3.23.9 EIGE ottaa huomioon tämän huomautuksen. Tilintarkastustuomioistuimen esiin ottama asia on tällä hetkellä tuomioistuimen käsiteltävänä, ja EIGE osallistuu siihen kolmantena osapuolena. EIGE aikoo toimia oikeuden lopullisen päätöksen perusteella, kun se on voimassa. EIGE katsoo, että perusteellinen analyysi, jossa se vertaili suoraan rekrytoitua henkilöstön ja vuokratyöntekijöiden tehtäviä, osoitti, että tehtävät ovat tuskin vertailukelpoisia. Pääasiallinen ero johtuu henkilöstösäännöistä, joissa määrätään, että taloushallinnon toimijoiden tehtäviä voivat hoitaa vain henkilöstösääntöjen piirissä olevat työntekijät. EIGE korostaa myös, että teknisissä eritelmissä, jotka ovat puitesopimuksen liitteenä, esitetään työvoimanvuokrausyritykselle vaatimus, että sen on noudatettava täysin Liettuan lainsäädäntöä, ja niissä viitataan erityisesti Liettuan voimassa olevaan sosiaalilainsäädäntöön vuokratyöntekijöiden osalta. Tähän todellakin sisältyy myös direktiivin 2008/104/EY saattaminen osaksi Liettuan kansallista lainsäädäntöä.

3.24 EUROOPAN LÄÄKEVIRASTO (EMA)

JOHDANTO

3.24.1 Euroopan lääkevirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2309/93, joka on korvattu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 726/2004 ⁽¹⁶⁴⁾. Amsterdamiin siirretty virasto toimii osana yleiseurooppalaista verkostoa ja sovittaa yhteen kansallisten viranomaisten sen käyttöön asettamia tieteellisiä voimavaroja. Viraston toiminnan tavoitteena on varmistaa ihmisille ja eläimille tarkoitettujen lääkkeiden arviointi ja valvonta.

3.24.2 Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽¹⁶⁵⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	317 ⁽²⁾	338
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽³⁾	766	781

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksimäärärahoihin.

⁽²⁾ Lopullinen talousarvio maksut ja palkkiot mukaan lukien.

⁽³⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.24.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽¹⁶⁶⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽¹⁶⁷⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.24.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivästä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁶⁴⁾ EYVL L 214, 24.8.1993, s. 1, ja EUVL L 136, 30.4.2004, s. 1. Jälkimmäisessä asetuksessa viraston alkuperäinen nimi ”Euroopan lääkearviointivirasto” muutettiin ”Euroopan lääkevirastoksi”.

⁽¹⁶⁵⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.ema.europa.eu.

⁽¹⁶⁶⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaateista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁶⁷⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tiettyjä seikkoja painottava kappale

3.24.5 Euroopan unionin yleisten asioiden neuvosto päätti 20. marraskuuta 2017 viraston toimipaikan siirtämisestä Amsterdamiin Alankomaihin. Muutto tapahtui maaliskuussa 2019, ja viraston tilinpäätökseen 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta sisältyy 17,8 miljoonan euron varaus siitä aiheutuvia kuluja varten. Lisäksi viraston edellisiä tiloja Lontoossa koskevan vuokrasopimuksen kattama vuokra-aika päättyy vuonna 2039, eikä sopimus sisällä irtautumislauseketta. High Court of Justice (England & Wales) päätti 20. helmikuuta 2019 viraston pyynnön vastaisesti perua vuokrasopimuksen. Kyseinen tuomioistuin päätti, että Yhdistyneen kuningaskunnan EU-ero ja sen seuraukset eivät muodosta tapahtumaa, joka ”kumoaisi” vuokrasopimuksen (eli tuomioistuin ei pitänyt tapahtumaa ylivoimaisen esteen tilanteena). Vuokrasopimuksen perusteella tilat on kuitenkin vuokranantajan suostumuksella mahdollista siirtää tai vuokrata edelleen kolmansille osapuolille. Kun viraston tilinpäätös allekirjoitettiin, virasto kävi neuvotteluja potentiaalisten alivuokralaisten kanssa, joten ei ollut tiedossa, kuinka suuret nettomääräiset kustannukset tästä vuokrasopimuksesta, joka ei ole purettavissa, vielä aiheutuisi ⁽¹⁶⁸⁾. Viraston 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaman tilinpäätöksen liitetiedoissa mainitaan 468 miljoonan euron kokonaismäärä, joka vastaa jäljellä olevaa vuokraa vuoteen 2039 saakka. Määrästä 465 miljoonaa euroa esitetään ehdollisena vastuuna, ja se koskee vuokra-aikaa sen jälkeen, kun virasto on muuttanut Amsterdamiin.

3.24.6 Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen aikaan ei ollut vielä varmuutta siitä, kuinka paljon se menettäisi henkilöstöä uudelleensijoittamisen seurauksena. Tämä epävarmuustekijä muodostaa huomattavan riskin toiminnan jatkuvuudelle, joskin virasto toteutti lieventäviä toimenpiteitä esimerkiksi asettamalla tehtäviä tärkeysjärjestykseen ja helpottamalla henkilöstön siirtymistä.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot***Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.24.7 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut*Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.24.8 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.24.9 Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.24.10 Tilintarkastustuomioistuin totesi 31. joulukuuta 2016 päättyneeltä varainhoitovuodelta antamassaan tarkastuskertomuksessa, että virasto ei ollut hallinnoinut riittävän hyvin konsulttipalvelujen käyttöä kahden pääasiallisen IT-hankkeensa yhteydessä. Konsulttipalveluiden liiallinen käyttö on johtanut siihen, että virasto on kriittisessä määrin riippuvainen ulkoisesta asiantuntemuksesta. Myös kustannusten ja määräaikojen ylitykset ovat olleet suhteettoman suuria. Virasto alkoi soveltaa lieventämistoimenpiteitä vuonna 2017. Ne eivät kuitenkaan ole vielä täysimääräisessä käytössä. Esimerkkinä voidaan mainita, että aikaan ja resursseihin pohjautuvien sopimusten perusteella työskentelevien konsulttien määrä laski vuonna 2018 huomattavasti, 141:stä 70:een, mutta on silti yhä kaukana ennakoitusta 35 konsultin enimmäismäärästä. Lisäksi aikaan ja resursseihin pohjautuviin sopimuksiin vuonna 2018 käytetty määrä muodosti yhä kolmasosan IT-budjetin kokonaismäärästä. Mahdollisuudet vaikuttavaan kustannusten valvontaan ovat kyseisten sopimusten kohdalla hyvin vähäiset. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös, että aikaan ja resursseihin pohjautuvia sopimuksia, joissa ei anneta lainkaan tarkempia tietoja toimitettavista palveluista tai tuotoksista, on yhä olemassa. Viraston olisi vauhditettava lieventämistoimenpiteiden täytäntöönpanoa paitsi käynnissä olevien IT-hankkeiden päättämiseksi, myös valmistautuakseen merkittäviin uusiin hankkeisiin, kuten eläinlääkkeitä koskevan asetuksen ⁽¹⁶⁹⁾ ja lääkinnällisiä laitteita koskevan asetuksen ⁽¹⁷⁰⁾ täytäntöönpanoon.

⁽¹⁶⁸⁾ Viraston ilmoituksen mukaan alivuokraussopimus on tehty ja se on tullut voimaan 1. heinäkuuta 2019. Tilintarkastustuomioistuin ei ole vielä tarkastanut tätä alivuokraussopimusta.

⁽¹⁶⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/6, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, eläinlääkkeistä ja direktiivin 2001/82/EY kumoamisesta (EUVL L 4, 7.1.2019, s. 43).

⁽¹⁷⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/745, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2017, lääkinnällisistä laitteista, direktiivin 2001/83/EY, asetuksen (EY) N:o 178/2002 ja asetuksen (EY) N:o 1223/2009 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 90/385/ETY ja 93/42/ETY kumoamisesta (EUVL L 117, 5.5.2017, s. 1).

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.24.11 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 tarkastuskertomuksen signaalien hallinnasta Euroopan lääkevirastossa (*Signal Management in the European Medicines Agency*) ⁽¹⁷¹⁾. Virasto ja komission sisäinen tarkastus ovat sopineet korjaavia toimenpiteitä koskevasta suunnitelmasta.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.24.12 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽¹⁷¹⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2014	Viraston palkkioista annetussa asetuksessa säädetään palkkioiden keräämisen eräpäivistä ja vastaavista maksuista toimivaltaisille kansallisille viranomaisille. Suurimmassa osassa tarkastetuista maksutapahtumista näitä eräpäiviä ei ollut noudatettu.	Käynnissä (palkkioiden keruu) Suoritettu (maksut toimivaltaisille kansallisille viranomaisille)
2016	Uusi kirjanpidon tietojärjestelmä otettiin käyttöön vuonna 2011, minkä jälkeen sitoumusten käsittelystä ja käytöstä ei ole raportoitu riittävän avoimesti.	Suoritettu
2016	Kilpailuun perustuvia hankintamenettelyjä ei järjestetty, joten kuusi hotellimajoitusta koskevaa yrityshinnoittelusopimusta ja niihin liittyvät maksut vuodelta 2016 ovat sääntöjenvastaisia.	Suoritettu
2016 ja 2017	Parlamentti ja neuvosto ovat antaneet viraston tehtäväksi lääketurvatoiminnasta annetun asetuksen (1027/2012) ja kliinisistä lääketutkimuksista annetun asetuksen (536/2014) täytäntöönpanon, joka vaatii kahden laaja-alaisen yleiseurooppalaisen IT-järjestelmän kehittämistä ja täytäntöönpanoa. Virastolla ei ollut tarvittavia omia sisäisiä resursseja, joten se käytti konsultteja siinä määrin, että siitä tuli kriittisessä määrin riippuvainen ulkoisesta asiantuntemuksesta. Hankkeiden kehittämisen ja täytäntöönpanon valvonta oli puutteellista, joten hankkeet viivästyivät huomattavasti ja kulut nousivat.	Käynnissä
2016	Perustamisasetuksen mukaan komission on kohdistettava virastoon ja sen toimiin arviointi vain kymmenen vuoden välein.	Käynnissä (Virasto ei voi vaikuttaa asiaan)
2017	Tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan viraston johtajalle (hallinnollinen) ja hallintoneuvostolle (toiminnallinen).	Käynnissä
2017	Kirjanpitojärjestelmää ei ole validoitu uudelleen vuoden 2013 jälkeen.	Suoritettu
2017	Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista verkkosivullaan mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Käynnissä
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön sähköisen tarjouskilpailun tiettyjen menettelyjen osalta, mutta ei sähköistä laskutusta eikä tarjousten sähköistä toimittamista.	Tekemättä

VIRASTON VASTAUS

Euroopan lääkevirasto on tyytyväinen tilintarkastustuomioistuimen myönteiseen lausuntoon vuoden 2018 tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta.

Kuten tilintarkastustuomioistuin totesi, vuosi 2018 oli haastava viraston siirtyessä Amsterdamiin ja toiminnan jatkuessa keskeytyksettä jatkuvuutta koskevan suunnitelman mukaan.

3.24.5 Siitä asti, kun EMAn rakennus päätettiin jättää EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisten neuvottelujen ulkopuolelle, virasto on pyrkinyt löytämään ratkaisuja Canary Wharfilla sijaitsevan rakennuksensa käyttöön tai sen vuokraamiseksi. Ratkaisu rakennuksen vuokraamisesta esitettiin Euroopan parlamentille ja neuvostolle hyväksyttäväksi. Tämän vastauksen antamishetkellä (kesäkuussa 2019) neuvottelut mahdollisen alivuokralaisen ja vuokranantajan välillä ovat käynnissä.

3.24.10 Virasto panee tyytyväisenä merkille, että tilintarkastustuomioistuin on tunnustanut viraston pyrkimykset vähentää riippuvuuttaan ulkopuolisesta asiantuntemuksesta ja vähentää ajan ja resurssien perusteella laskuttavien (T&M) konsulttien määrää. Vuosi 2018 oli virastolle erittäin haastava vuosi. Siirtyminen Amsterdamiin käynnisti toiminnan jatkuvuussuunnitelman, toimia oli priorisoitava ja osa henkilöstöstä jätti viraston. Virasto seuraa tässä yhteydessä ajan ja resurssien perusteella laskutettavia konsulttipalveluja, jotta kyseisten toimeksisaajien käytössä saavutettaisiin suunniteltu määrä (enintään 35 vuonna 2019 edellyttäen, että tämä käy yksiin toiminnan jatkuvuussuunnitelman toteuttamisen kanssa).

Virasto haluaa korostaa, että kiinteähintaisten sopimusten käyttö alkoi vasta vuoden 2016 puolivälissä. Virasto pyytää aikaan ja resursseihin perustuvia palveluja, kun tarvitaan tiettyjä erikoistaitoja tai tiettyä erityisosaamista; tämän vuoksi tällaisissa pyynnöissä viitataan vaadittuun ammattipätevyyteen, tehtäväkohtaiseen kokemukseen ja taitoihin. Tämän vuoksi virastossa on otettu käyttöön T&M-sopimukset, jotka mahdollistavat tarvittavan joustavuuden (erityistaitoja omaavan) toimeksisaajan nimeämiseksi priorisoitaviin tehtäviin, joita ilmenee uusissa olosuhteissa/tilanteissa ja jotta voitaisiin vastata sisäisten tai ulkoisten sidosryhmien tarpeisiin. Euroopan lääkevirasto on myös todennut, että myyjät eivät aina pysty tarjoamaan kiinteään hintaan perustuvia palveluja yhdistettynä riittävään pätevyyteen erityisosaamista vaativilla teknisillä aloilla (esim. Informatica for master data management). Ajan ja resurssien perusteella laskuttavien konsulttien suora hallinnointi mahdollistaa kustannustehokkaamman toteutuksen, riittävän laadun ja valvonnan. Tästä syystä EMA aikoo edelleen tutkia pätevyysvaatimukset täyttävän aikaan ja resursseihin perustuvan konsultoinnin käyttöä hankintastrategioissaan.

3.25 EUROOPAN HUUMAUSAINOIDEN JA NIIDEN VÄÄRINKÄYTÖN SEURANTAKESKUS (EMCDDA)

JOHDANTO

3.25.1 Euroopan huumausainoiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (jäljempänä ”keskus”) perustettiin neuvoston asetuksella (ETY) N:o 302/93 ⁽¹⁷²⁾. Lissabonissa sijaitsevan keskuksen päätehtävänä on kerätä, analysoida ja levittää tietoja huumausaineista ja niiden väärinkäytöstä sekä laatia ja julkaista puolueettomia, luotettavia ja vertailukelpoisia tietoja eurooppalaisella tasolla. Tietojen avulla on tarkoitus analysoida huumeekysyntää ja sen vähentämiseen tähtäviä keinoja sekä yleisesti huumekauppaan liittyviä ilmiöitä.

3.25.2 Taulukossa esitetään keskuksen avainluvut ⁽¹⁷³⁾.

Taulukko

Keskuksen avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	16	16
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	111	103

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Keskuksen toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.25.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- keskuksen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽¹⁷⁴⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽¹⁷⁵⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.25.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että keskuksen tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot keskuksen taloudellisesta asemasta 31. päivästä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta keskuksen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁷²⁾ EYVL L 36, 12.2.1993, s. 1. Asetus ja siihen tehty muutokset kumottiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1920/2006 (EUVL L 376, 27.12.2006, s. 1).

⁽¹⁷³⁾ Lisätietoja keskuksen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.emcdda.europa.eu.

⁽¹⁷⁴⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁷⁵⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.25.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.25.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.25.7 Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA SÄÄNTÖJENMUKAISUUDESTA

3.25.8 Keskus sitoutui käyttämään vuokratyöntekijöitä (jäljempänä: tilapäistyöntekijät) erään työvoimanvuokrausyrityksen kanssa tekemänsä puitesopimuksen perusteella. Keskuksessa työskenteli vuonna 2018 sen oman 103-jäsenisen henkilöstön lisäksi neljä tilapäistyöntekijää, joiden palveluksista maksettiin 106 403 euroa. Tilapäistyöntekijöiden käyttöä koskeviin sopimuksiin sovelletaan erityistä säädösperustaa, jonka nojalla työvoimanvuokrausyrityksiin ja käyttäjäyrityksiin kohdistuu lukuisia velvoitteita. Direktiivin 2008/104/EY ja Portugalin työolainsäädännön mukaan tilapäistyöntekijöillä olisi oltava samanlaiset työehdot kuin käyttäjäyrityksen suoraan rekrytoimilla työntekijöillä. Sopimuksessa ei kuitenkaan suorasanaisesti edellytetty, että työvoimanvuokrausyrityksen on noudatettava näitä ehtoja, eikä ole näyttöä siitä, että keskus olisi itse vertaillut oman ja tilapäisen henkilöstön työehtoja. Keskuksen olisi myös pitänyt huolehtia siitä, että tarjouseritelmissä annetaan tietoa palkoista, joita maksetaan sellaisille keskuksen oman henkilöstön jäsenille, joiden pätevyys ja työtehtävät ovat yhdenmukaisia tilapäistyöntekijöiden kanssa. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että tilapäistyöntekijöille maksettiin huomattavasti pienempää palkkaa kuin keskuksen omalle henkilöstölle. Tilapäistyöntekijöiden palkka oli vajaa puolet vastaavissa tehtävissä toimivan keskuksen oman henkilöstön pienimmästä palkasta. Joillekin tilapäistyöntekijöille maksettu palkka oli jopa pienempi kuin alin mahdollinen palkka, jota voidaan maksaa EU:n henkilöstösääntöjen alaisuudessa työskentelevälle henkilöstölle. Tästä aiheutuu oikeusriitariskejä ja maineeseen liittyviä riskejä. Keskuksen olisi arvioitava tilapäistyöntekijöidensä työehtoja ja huolehdittava siitä, että ne ovat EU:n ja kansallisen työolainsäädännön mukaiset.

3.25.9 EU:n ja Norjan vuonna 2006 allekirjoittamassa sopimuksessa määritellään laskentakaava, joka koskee Norjan rahoitusosuutta keskukselta. Lisäksi siinä määrätään vähimmäisrahoitusosuudesta. Vuonna 2006 rahoitusosuuden alarajaksi asetettiin 271 000 euroa, ja määrää olisi mukautettava vuosittain EU:n hintakehityksen ja bruttokansantulon perusteella. EU:n talousarviotuki kasvoi 24 prosentilla vuosina 2007–2018, mutta Norjan rahoitusosuus pysyi suunnilleen ennallaan. Tämä ei ole rahoitusosuuksia koskevan mekanismin tarkoituksena. Norjan vähimmäisrahoitusosuutta olisi mukautettava sovitujen ehtojen mukaisesti.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.25.10 Keskus ei saanut kohtuullista määrää tarjouksia arvoltaan alhaisiin (alle 60 000 euron) hankintamenettelyihin. Hankintamenettelyistä viidessä tarjouksen esitti vain yksi ehdokas ja yhdessä menettelyssä esitettiin kaksi tarjousta. Kun tarjousten määrä jäi näin pieneksi, keskus ei pystynyt varmistamaan kilpailuun perustuvaa menettelyä. Tämä ei vastaa julkisiin hankintoihin sovellettavaa kilpailuperiaatetta, eikä tässä tilanteessa kyetä varmistamaan, että hankinnat tuottavat rahalle parhaan mahdollisen vastineen.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.25.11 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka keskus on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2017	Tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan keskuksenjohtajalle (hallinnollinen) ja hallintoneuvostolle (toiminnallinen).	Suoritettu
2017	Keskus julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Suoritettu
2017	Sähköinen hankintamenettely: keskus ei ollut ottanut komission kehittämiä IT-välineitä käyttöön vielä vuoden 2017 lopussa.	Suoritettu

KESKUKSEN VASTAUS

3.25.8 Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (EMCDDA) katsoo, että sopimukset mainittujen tilapäistyöntekijöiden kanssa on solmittu ja pantu täytäntöön sovellettavien EU:n ja Portugalin lainsäädäntöjen mukaisesti, ja direktiivin 2008/104/EY säädökset on saatettu osaksi lainsäädäntöä Portugalissa. Asianomaisille tilapäistyöntekijöille on tässä yhteydessä annettu vastuu- ja vaatimustasoltaan vähäisempiä tehtäviä verrattuna henkilöstösääntöjen alaiseen henkilöstöön kuuluvilta EMCDDA:n työntekijöiltä vaadittaviin tehtäviin ja/tai heihin sovellettaviin vaatimuksiin. Näitä työntekijöitä eivät sido ja/tai heihin ei sovelleta henkilöstösääntöjen alaiseen EMCDDA:n henkilöstöön sovellettavia vastuita ja velvollisuuksia EU:n henkilöstösääntöjen ja varainhoitoa koskevien sovellettavien asetusten nojalla. Tämä käy ilmi myös vuokratyöntekijöiden palkoista, kuten palvelusuhdetta koskevista sopimuksista todetaan. EMCDDA katsoo, että tämä vastaa direktiivissä 2008/104/EY säädetyn yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, jota sovelletaan ”samaa työtä” tekeviin henkilöihin. Tässä yhteydessä ko. tilapäistyöntekijöiden nettopalkkataso vastaa noin 87 prosenttia EMCDDA:n henkilöstön alhaisimmasta peruspalkasta ja 147 prosenttia Portugalin lainsäädännön mukaista kansallisen vähimmäispalkan tasoa. EMCDDA:n ja työvoiman vuokrausyrityksen välinen sopimus viittaa selkeästi viimeainittuun velvollisuuteen varmistaa kaikilta osin sovellettavan lainsäädännön (Portugalin lainsäädännön, jonka osana ovat direktiivin 2008/104/EY säädökset) mukaisuus. Tässä yhteydessä työvoiman vuokrausyritys on laillisesti vastuussa lainsäädännön noudattamisesta ja riski tilapäistyöntekijöiden kanssa solmittujen EMCDDA:ssa suoritettavaa toimeksiantoa koskevien sopimusten riitauttamiseksi on vuokrausyrityksen osalta olemassa. EMCDDA aikoo edellä mainitusta huolimatta arvioida uudelleen tilapäistyöntekijöiden käytön toimintaperiaatetta, jotta se vastaisi paremmin organisaation operatiivisia tarpeita ja asianmukaista oikeudellista kehystä.

3.25.9 EU:n vuosina 2007–2018 myöntämien avustusten kasvun ja Norjan rahoitusosuuden välillä ei ole mitään lineaarista korrelaatiota. Jälkimmäisenä mainittu kasvu johtuu selvästi voimassa olevassa sopimuksessa käytetystä kaavasta, kun taas ensimmäisenä mainittu kasvu oli määritetty EU:n budjettivallan käyttäjän vuosittaisessa päätöksessä. Edellä mainittu sopimus määrittelee laajemmin erilaisen kaavan/menetelmän Norjan antaman vähimmäisrahoituksen säatelemiseen. Tämän kaavan/menetelmän soveltaminen vaatii jonkin verran tulkittamista, jota varten EMCDDA:lla ei ole tarvittavaa oikeuskelpoisuutta, koska keskus ei kuulu sopimuksen allekirjoittaneisiin osapuoliin. EMCDDA aikoo neuvotella asianomaisten osapuolten kanssa tässä mukauttamisessa käytettävän menetelmän selventämiseksi ja vahvistamiseksi, jotta se voitaisiin toteuttaa niin nopeasti kuin mahdollista.

3.25.10 EMCDDA on asianmukaisesti kutsunut mukaan sovellettavissa rahoitussäännöissä vaaditun määrän tarjoajia, jotta varmistetaan kyseisten sopimusten alhaisimman hinnan mukainen kilpailu. Kutsuttujen tarjoajien päätös osallistua tai olla osallistumatta riippui täysin heidän vapaasta tahdostaan ja siihen saattoivat vaikuttaa erilaiset perustellut syyt, muun muassa sopimuksen vähäinen houkuttelevuus/kiinnostavuus sen supistetun koon ja alhaisen arvon johdosta. EMCDDA aikoo jatkaa käynnissä olevia toimia edistääkseen, niin paljon kuin mahdollista, hankintayksikkönsä osallistumista vähäarvoisiin hankintoihin, rajoittamatta potentiaalisia tarjoajia koskevien suhteellisuusperiaatteiden ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteiden soveltamista.

3.2.6 VAPAUDEN, TURVALLISUUDEN JA OIKEUDEN ALAN LAAJA-ALAISTEN TIETOJÄRJESTELMIEN OPERATIIVISESTA HALLINNOINNISTA VASTAAVA EUROOPPALAINEN VIRASTO (eu-LISA)

JOHDANTO

3.2.6.1 Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava eurooppalainen virasto (eu-LISA), jäljempänä ”virasto”, perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1077/2011⁽¹⁷⁶⁾. Tallinnassa, Strasbourgissa ja Sankt Johann im Pongausissa sijaitseva virasto vastaa toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II), viisumitietojärjestelmän (VIS) ja sormenjälkien vertailuun tarkoitettua Eurodac-järjestelmän operatiivisesta hallinnoinnista. Viraston tehtäväalaa laajennetaan parhaillaan kahden uuden IT-järjestelmän kehittämiseen ja operatiiviseen hallintointiin. Rajanylitystietojärjestelmän (EES) avulla rekisteröidään kolmannen maan kansalaisten maahantuloa ja maastalähtöä koskevat tiedot. Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) avulla pidetään puolestaan kirjaa sellaisista maista tulevista vierailijoista, jotka eivät tarvitse viisumia Schengen-alueelle.

3.2.6.2 Taulukossa esitetään viraston avainluvut⁽¹⁷⁷⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	79	97
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	152	162

(1) Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

(2) Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.2.6.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽¹⁷⁸⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽¹⁷⁹⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.2.6.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁷⁶⁾ EUVL L 286, 1.11.2011, s. 1.

⁽¹⁷⁷⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.eulisa.europa.eu.

⁽¹⁷⁸⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁷⁹⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot***Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.26.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut*Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.26.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.26.7 Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA SÄÄNTÖJENMUKAISUUDESTA

3.26.8 Valintalautakunta poikkesi erään rekrytointimenettelyn yhteydessä julkaistusta avointa toimea koskevasta ilmoituksesta ja sovelsi korkeampaa vähimmäispistemäärää varallaolueluettelon valittaviin hakijoihin. Tällaisen toimintatavan on katsottava heikentävän menettelyn avoimuutta. Viraston olisi varmistettava, että julkaistuja valintakriteereitä noudatetaan.

3.26.9 Televiestintäpalveluja koskeneen palvelusopimuksen yhteydessä virasto teki sopimuksen ainoan tarjouksen esittäneen taloudellisen toimijan kanssa. Tehdyn sopimuksen kohteena oleva määrä vastaa alkuperäisessä hankintailmoituksessa mainittua määrää (144 000 euroa). Tarjoajan esittämä lopullinen tarjous oli kuitenkin vain 45 700 euroa. Se, että julkista hankintaa koskeva sopimus tehdään rahamäärästä, joka on suurempi kuin tarjous, ei ole julkisia hankintamenettelyjä koskevien sääntöjen mukaista. Viraston ei pitäisi tehdä sopimuksia, joiden hinta ylittää tarjoajien tekemät tarjoukset.

3.26.10 Virasto jatkoi erään suoran sopimuksen kestoja. Sopimus koski turvallisuus- ja vastaanottopalveluiden jatkamista neljästä vuodesta kuuteen vuoteen. Tämä on johtanut sopimuksen arvon kumulatiiviseen kasvuun 2,9 miljoonasta eurosta viiteen miljoonaan euroon (73 prosenttia), mikä on vastoin varainhoitoasetuksen säännöksiä. Vuonna 2018 suoritettavat maksut, jotka ulottuvat alkuperäisen nelivuotiskauden jälkeiselle ajalle (1 miljoonaa euroa), ovat sääntöjenvastaisia. Viraston olisi varmistettava, että se noudattaa julkisia hankintoja koskevia sääntöjä.

3.26.11 Kaksi tarkastettua maksua, jotka liittyivät Schengenin tietojärjestelmän toimintaa koskevaan korjaavaan ylläpitoon (MWS), olivat (osittain) sääntöjenvastaisia. Virasto oli muuttanut yhtä erillissopimusta nostamalla kuukausittaisia ylläpitokuluja 361 000 eurosta 568 000 euroon tekemättä MWS-puitesopimukseen asianomaista hinnankorotusta koskevaa muutosta. Myöhemmin virasto jatkoi erillissopimuksen kestoja puolelatoista kuukaudella MWS-puitesopimuksen voimassaolon päätyttyä. Kuukausittaisesta ylläpidosta maksettu lisäkulu (207 000 euroa) ja MWS-puitesopimuksen voimassaolon päättymisen jälkeen ylläpidosta maksettu määrä (552 000 euroa) ovat sääntöjenvastaisia. Viraston olisi varmistettava, että se noudattaa julkisia hankintoja koskevia sääntöjä.

3.26.12 Lisäksi tarjouseritelmään sisältynyt malli, jonka mukaan MWS-puitesopimuksen avulla määritetään laadukkain tarjous, poikkesi tarjouksen esittäjille toimitetusta kysymyksiä ja vastauksia -asiakirjasta. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi lisäksi puutteita tietojen laadussa, kattavuudessa ja johdonmukaisuudessa. Esimerkiksi paperiasiakirjojen ja sähköisten asiakirjojen tiedot poikkesivat toisistaan. Mainitut puutteet eivät vaikuttaneet hankintamenettelyn lopputulokseen, mutta viraston olisi vahvistettava hankintoja koskevia sisäisiä kontrolleja.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.2.6.13 Viraston vuonna 2018 hallinnoima budjetti oli maksusitoumusmäärärahojen osalta 202 miljoonaa euroa ja maksumäärärahojen osalta 97 miljoonaa euroa. Talousarvion toteutumisaste jäi suunniteltua pienemmäksi. Tämä johtui säädösten hyväksymisen tai voimaantulon viivästymisestä, eikä virasto voinut vaikuttaa asiaan. Tilanne vaikutti sekä olemassaolevien järjestelmien kehitykseen että uusien järjestelmien kehittämiseen. Mainitun tilanteen seurauksena virasto palautti komissiolle 74 miljoonaa euroa maksumäärärahoja ja siirsi seuraavalle varainhoitovuodelle 49 miljoonaa euroa maksusitoumusmäärärahoja, jotta ne voitaisiin käyttää seuraavien varainhoitovuosien aikana. Tämä asettaa kyseenalaiseksi Euroopan komission laatimiin rahoitusselvityksiin sisältyvät suunnittelun perustana olevat oletukset, joiden mukaan virasto voisi hyödyntää huomattavan määrän talousarviovaroja jo vuonna 2018. Viraston olisi yhdessä komission kanssa huolehdittava siitä, että talousarviosuunnittelu mukautetaan paremmin sovellettavien säädösten aikatauluun.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.2.6.14 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2013/2015	Schengenin säännöstöön liittyneet maat osallistuvat viraston toimintamenojen rahoittamiseen, mutta eivät rahoita henkilöstö- ja hallintomenoja.	Käynnissä (Virasto ei voi vaikuttaa asiaan)
2015	Tarkastetut hankintamenettelyt rajoittivat kilpailua ja lisäsivät riippuvuutta toimeksisaajista.	Ei sovelleta
2017	Vuonna 2017 virastolla oli vaikeuksia saada aikaan riittävää kilpailua useissa arvoltaan keskiuurissa hankintamenettelyissä. Virasto ei saanut yhteenkään tarkastettuun hankintamenettelyyn enempää kuin yhden tarjouksen.	Ei sovelleta
2017	Virasto hallinnoi tällä hetkellä kolmea erillistä laaja-alaista IT-järjestelmää (SIS II, VIS ja Eurodac), jotka kaikki käsittelevät unionin vapauden, turvallisuuden ja oikeuden politiikan alan tietoja. Tämä lähestymistapa (järjestelmien erillisuus) voi estää virastoa saavuttamasta mittakaava- ja synergiaetuja eri järjestelmien välillä.	Käynnissä
2017	Strasbourgissa toimipisteen uuden rakennuksen rakennushanke on viivästynyt merkittävästi.	Suoritettu
2017	Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Käynnissä
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen laskutuksen ja sähköisen tarjouskilpailun mutta ei tarjousten sähköistä toimittamista.	Käynnissä
2017	IT-hankkeiden kehittämisen ja täytäntöönpanon osalta virasto soveltaa ulkoistusmallia, jossa toimeksisaajat suorittavat noin 90 prosenttia työstä. Tämä luo huomattavan riskin siitä, että toimeksisaajiin tukeudutaan liikaa ja niistä ollaan liian riippuvaisia.	Käynnissä
2017	Samaan aikaan huomattavia riskejä toiminnan jatkuvuudelle aiheutuu siitä, että keskeisissä operatiivisissa yksiköissä on vähän henkilöstöä.	Suoritettu
2017	Kunkin konsortion kanssa keskeisten IT-järjestelmien toiminnasta tehdyt puitesopimukset aiheuttavat riskin, että niistä maksetaan liikaa. Virasto saattaa harkita IFPUG-menetelmän käyttöä. Se muodostaa vakioitun metodologian, jossa kehitystoimien hinta määritetään toimintopisteitä käyttäen.	Käynnissä
2017	Virasto teki kaikkiaan 69,9 miljoonan euron kokonaissitoumukset, jotka koskevat viraston hoidettaviksi alun perin vuodesta 2017 alkaen suunnitelluista uusista tehtävistä ja IT-järjestelmistä tulevaisuudessa aiheutuvia menoja. Asianomaista oikeusperustaa ei kuitenkaan ollut hyväksytty vuoden loppuun mennessä.	Ei sovelleta

VIRASTON VASTAUS

3.26.8 Virasto hyväksyy huomautuksen. Välttääkseen tässä asiassa erilaiset tulkinnat sananmuodosta virasto käyttää jatkossa täsmällisempää sanamuotoa julkaisemissaan työpaikkailmoituksissa. Lisäksi virasto mukautti välittömästi käytäntöään myös meneillään olevien menettelyiden osalta. Lisäksi palvelukseenottomenettelyn ohjeisiin sisällytetään periaate, jonka mukaan varallaololuetteloon pääsyn kynnsarvon tulee olla vahvistettu etukäteen.

3.26.9 Virasto hyväksyy huomautuksen. Virasto kuitenkin huomauttaa, että hintatarjous oli tarkoitettu pelkäksi ei-sitovaksi skenaarioksi tarjousten arvioimiseksi. Todelliset kuukausimaksut perustuvat tosiasiallisesti tarjottaviin palveluihin alun perin tarjottujen yksikköhintojen mukaan.

3.26.10 Virasto on ottanut huomautuksen huomioon. Tilanne sai alkunsa poikkeuksellisissa oloissa; tästä ilmoitettiin ajoissa ja asia tutkittiin viraston poikkeuksia koskevassa keskusrekisterissä. Päätökset on tehty vaaditulla tavalla, jotta varmistettaisiin, että turvallisuuspalveluja voitaisiin tarjotaan edelleen siihen saakka, kunnes poikkeukselliset olot ovat päättyneet, ja jotta tarjousmenettely pysyisi sääntöjenmukaisena.

3.26.11 Virasto hyväksyy huomautuksen. Viivytykset seuraajan puitesopimuksen käynnistämässä, mukaan lukien lisätoimet, joihin ryhdyttiin sopimuksen tekemisen aikana, johtivat vaatimukseen varmistaa järjestelmän jatkuva ylläpito viraston oikeudellisten velvoitteiden mukaisesti. Virasto on viemässä päätökseen tarkistusluettelon ja hankintamenettelyiden mallipohjien sarjan toteuttamisen. Virasto saattaa päätökseen myös joukon voimavaroja tukevia tekijöitä, joita tarvitaan operatiivisten toimien ja ensisijaisten hankintojen suunnittelun tukemiseen, kuten myyjien tai liikesuhteiden hallintaan. Tämä on osa uuden organisaatorakenteen toteuttamista, johon virasto ryhtyi maaliskuussa 2018 ja joka on tarkoitus saada päätökseen syyskuussa 2019. Saman ohjelman osana viedään päätökseen myös lisähenkilöstön rekrytointi syyskuuhun 2019 mennessä tämänhetkisten resurssien puitteissa. Näin hankintamenettelyyn saadaan teknistä tai lainopillista osaamista ja tarkastuksia.

3.26.12 Tarjouspyyntösuunnitelmien ja todellisten sopimusten välisen yhdenmukaisuuden tarkistuksia ja vertailtavuutta kehitetään, ja ne dokumentoidaan, jotta jälkiarvioinnin tekeminen olisi mahdollista. Jälkiarviointia ei tehdä tällä hetkellä hankintaprosessissa henkilöresurssien puutteen vuoksi. Katso myös vastaus edelliseen kohtaan.

3.26.13 Talousarvion viedyt määrärahat viraston hyväksytyssä talousarviossa niihin säädöksiin liittyen, joita ei ole vielä hyväksytty, aikaansaa huomattavia riskejä moitteettomaan varainhoitoon. Näistä riskeistä raportoidaan järjestelmällisesti hallintoneuvostolle.

3.27 EUROOPAN UNIONIN OIKEUDELLISEN YHTEISTYÖN YKSIKKÖ (EUROJUST)

JOHDANTO

3.27.1 Euroopan unionin oikeudellisen yhteistyön yksikkö (jäljempänä "Eurojust-yksikkö") perustettiin neuvoston päätöksellä 2002/187/YOS⁽¹⁸⁰⁾ vakavan järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan tehostamiseksi. Haagissa sijaitsevan Eurojust-yksikön tavoitteena on parantaa kansainvälisten tutkinta- ja syytetoimien koordinoitua Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä sekä jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin ulkopuolisten valtioiden välillä.

3.27.2 Taulukossa esitetään Eurojust-yksikön avainluvut⁽¹⁸¹⁾.

Taulukko

Eurojust-yksikön avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	48	38
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	242	238

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Eurojust-yksikön toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.27.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- Eurojust-yksikön tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽¹⁸²⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽¹⁸³⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.27.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että Eurojust-yksikön tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot Eurojust-yksikön taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta Eurojust-yksikön varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁸⁰⁾ EYVL L 63, 6.3.2002, s. 1.

⁽¹⁸¹⁾ Lisätietoja Eurojust-yksikön toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.eurojust.europa.eu.

⁽¹⁸²⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁸³⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.27.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.27.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.27.7 Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA SÄÄNTÖJENMUKAISUUDESTA

3.27.8 Eurojust-yksikkö teki kolmivuotisen IT-alan hankintoja koskevan puitesopimuksen sellaisen yrityksen kanssa, joka oli vastannut samoista palveluista aiemman puitesopimuksen nojalla. Sopimus tehtiin neuvottelumenettelyllä eikä hankintailmoitusta julkaistu etukäteen. Tehdyn puitesopimuksen kokonaismäärä oli 450 000 euroa (150 000 euroa vuodessa). Varainhoitoasetuksen mukaan tällainen yksinkertaistettu menettely on hyväksyttävissä vain erityisissä olosuhteissa. Eurojust-yksikkö ei esittänyt perusteita tällaisille olosuhteille. Puitesopimus, kaikki siihen liittyvät erillissopimukset ja kaikki näiden sopimusten perusteella suoritettavat maksut (vuoden 2018 maksut olivat 40 271 euroa) ovat sääntöjenvastaisia.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.27.9 *Liitteessä* on yhteenvedo korjaavista toimenpiteistä, jotka Eurojust-yksikkö on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2011	Eurojust-yksikön hallinnollisen johtajan ja kollegion roolien ja vastualueiden uudelleenmäärittämistä olisi aiheellista harkita.	Suoritettu
2017	Eurojust-yksikkö julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Käynnissä

EUROJUST-YKSIKÖN VASTAUS

3.27.8 Eurojust panee merkille Tuomioistuimen huomautuksen. Neuvottelumenettely oli allekirjoitettu 134 artiklan alakohdan f alakohdassa i annettujen hakemussääntöjen mukaisesti ⁽¹⁸⁴⁾. Artiklassa todetaan, että tätä menettelytapaa voi käyttää, kun tavarantoimittajan vaihtaminen ”johtaisi yhteensopimattomuuteen tai suhteettomiin teknisiin vaikeuksiin käytössä ja kunnossapidossa”.

Eurojust myöntää, että sopimusta tukeva dokumentaatio ei riittävästi tue tämän menettelytavan käyttöä ja pyrkii huolehtimaan siitä, että tulevaisuudessa vastaavat toimenpiteet perustellaan jyrkämmin. Eurojust on silti sitä mieltä, että kyseisessä tapauksessa tavarantoimittajan vaihtaminen olisi aiheuttanut suhteettomia teknisiä vaikeuksia käytössä ja kunnossapidossa, ja siksi valittu toimintatapa oli todettu vaihtoehtoista kaikkein kustannustehokkaammaksi.

⁽¹⁸⁴⁾ Komission delegoitu asetus (EU) 2015/2462, annettu 30 päivänä lokakuuta 2015, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 soveltamissäännöistä annetun delegoidun asetuksen (EU) N:o 1268/2012 muuttamisesta (EUVL L 342, 29.12.2015, s. 7).

3.28 EUROOPAN UNIONIN LAINVALVONTAYHTEISTYÖVIRASTO (EUROPOL)

JOHDANTO

3.28.1 Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2016/794 ⁽¹⁸⁵⁾, jolla korvattiin ja kumottiin neuvoston päätös 2009/371/YOS ⁽¹⁸⁶⁾. Haagissa sijaitsevan viraston tavoitteena on tukea ja tehostaa jäsenvaltioiden poliisiviranomaisten ja muiden lainvalvontaviranomaisten toimintaa ja niiden keskinäistä yhteistyötä, jolla ehkäistään ja torjutaan kahta tai useampaa jäsenvaltiota koskevaa vakavaa rikollisuutta, terrorismia ja johonkin unionin politiikkaan kuuluvaa yhteistä etua vahingoittavia rikollisuuden muotoja.

3.28.2 Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽¹⁸⁷⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	118	137
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	804	826

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.28.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽¹⁸⁸⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽¹⁸⁹⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.28.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivästä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁸⁵⁾ EUVL L 135, 24.5.2016, s. 53.

⁽¹⁸⁶⁾ EUVL L 121, 15.5.2009, s. 37.

⁽¹⁸⁷⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.europol.europa.eu.

⁽¹⁸⁸⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaateista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁸⁹⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.28.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.28.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.28.7 Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA SÄÄNTÖJENMUKAISUUDESTA

3.28.8 Virasto jatkoi sääntöjenvastaisesti erään liikematkapalveluja koskeneen puitesopimuksen kestoä tekemällä sopimukseen toisen muutoksen sen voimassaolon päättyttyä. Saman muutoksen myötä virasto alkoi soveltaa myös uusia hintanäkökohtia, jotka eivät kuulu kilpailuun perustuvan hankintamenettelyn piiriin. Toinen muutos ja sen perusteella vuonna 2018 suoritettujen 22 188 euron maksut ovat näin ollen sääntöjenvastaisia. Virasto aikoo käyttää puitesopimusta maaliskuuhun 2020 saakka. Huomautus koskee sopimushallinnointiin ja ennakkotarkastuksiin liittyviä puutteita. Näitä toimintoja olisi tehostettava suosituksen mukaisesti.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.28.9 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 kertomuksen viraston henkilöstöhallinnosta ja etiikasta (Human Resources Management & Ethics in EUROPOL) ⁽¹⁹⁰⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.28.10 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽¹⁹⁰⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2017	Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Käynnissä

VIRASTON VASTAUS

3.28.8 Europol katsoo, että kyseisessä tapauksessa sovellettiin asianmukaista sopimushallinnointia ja ennakkotarkastuksia. Toimet puitesopimuksen keston jatkamiseksi aloitettiin hyvissä ajoin ennen sopimuksen umpeutumista vuoden 2018 maaliskuun lopulla. Europol oli alussa saanut toimeksisaajalta vakuutuksen siitä, että muutos allekirjoitettaisiin ajoissa. Myöhemmin toimeksisaaja pani sopimuksen keston jatkamisen ehdoksi, että Europol vastaisi kustannuksista, joita yhden lentoyhtiön lippujen hintojen muutokset aiheuttaisivat. Neuvottelujen jälkeen Europol hyväksyi, että toimeksisaaja perii kyseisen lentoyhtiön lippujen myyntiin liittyvänä 2,50 euron suuruisen lisämaksun lentolippua kohti toisen, kalliimman vaihtoehdon sijasta, joka olisi ollut 11,00 euroa lentolippua kohti. Näin ollen Europol katsoo, että se toimi asianmukaista huolellisuutta noudattaen ja että viive sopimuksen keston jatkamisessa aiheutui siitä, että Europol sovelsi moitteettoman varainhoidon periaatetta, kuten Europolin varainhoitosääntöjen 29 artiklassa vaaditaan. Jos puitesopimuksen kesto ei olisi jatkettu, Europol olisi jäänyt ilman sopimusta organisaation tärkeän tehtävän toteuttamiseksi (matkojen varaus).

3.29 EUROOPAN UNIONIN PERUSOIKEUSVIRASTO (FRA)

JOHDANTO

3.29.1 Euroopan unionin perusoikeusvirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin neuvoston asetuksella (EY) N:o 168/2007 ⁽¹⁹¹⁾. Wienissä sijaitsevan viraston tavoitteena on tarjota apua ja asiantuntemusta asianomaisille unionin viranomaisille ja jäsenvaltioille, kun ne panevat täytäntöön perusoikeuksia koskevaa unionin oikeutta.

3.29.2 Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽¹⁹²⁾.

Taulukko
Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	23	23
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	108	110

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.29.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽¹⁹³⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽¹⁹⁴⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.29.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosääntö perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus

Tulot

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.29.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

⁽¹⁹¹⁾ EUVL L 53, 22.2.2007, s. 1.

⁽¹⁹²⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.fra.europa.eu.

⁽¹⁹³⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁹⁴⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.29.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.29.7 Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.29.8 Seuraavalle varainhoitovuodelle siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus oli suuri osastossa 3 (toimintamenot): niiden määrä oli 4,9 miljoonaa euroa eli 70 prosenttia (2017: 5,7 miljoonaa euroa eli 70 prosenttia). Tämä johtuu lähinnä sellaisten toimintojen luonteesta, joiden yhteydessä rahoitetaan tutkimuksia, jotka kestävät useita kuukausia ja jatkuvat usein vuodenvaihteen jälkeenkin. Virasto on ottanut käyttöön suunnittelumenettelyt, joiden avulla on tarkoitus seurata väistämättömiä viipeitä, joita ilmenee sopimusten allekirjoittamisen, palveluiden toimittamisen ja maksujen suorittamisen välillä. Osa määrärahasiirroista on kuitenkin edelleen ennakoimattomia, ja viraston olisi parannettava budjettisuunnitteluaan.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.29.9 *Liitteessä* on yhteenvedo korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2016	Talousarviomäärärahoja siirrettiin varainhoitovuodelta toiselle runsaasti. Virasto saattaa harkita jaksotettujen talousarviomäärärahojen käyttöönottoa.	Käynnissä
2017	Tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan viraston johtajalle (hallinnollinen) ja hallintoneuvostolle (toiminnallinen).	Suoritettu
2017	Virastolla oli vaikeuksia tehdä tutkimuksia epärealistisesti arvioitujen markkinoiden takia.	Tekemättä
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen laskutuksen mutta ei sähköistä tarjouskilpailua tai tarjousten sähköistä toimittamista.	Käynnissä

VIRASTON VASTAUS

3.29.8 Virasto käyttää paljon voimavaroja suunniteltujen siirtojen seurantaan. Ennuste kirjataan järjestelmään ensimmäisen vuosineljänneksen aikana ja sitä päivitetään jatkuvasti vuoden loppuun asti. On kuitenkin tiettyjä tekijöitä, jotka voidaan ennakoida vasta myöhäisessä vaiheessa, jolloin I ja II osaston mahdolliset ylijäämät siirretään III osastoon. Tällöin sidottu määräraha siirretään kokonaisuudessaan seuraavalle vuodelle. Lisäksi vuoden 2018 puolivälissä talousarvion määrärahojen käytön seurannassa käytettyyn sovellukseen liittyi tekninen ongelma, joka johti joihinkin virheellisiin laskelmiin. Tästä huolimatta alkuperäisen suunnitelman ja siirretyn lopullisen määrän ero oli vain noin 10 prosenttia, minkä katsomme olevan sallitun poikkeaman rajoissa. Talousarvion määrärahojen käytön seurannassa käytetty vanha sovellus korvattiin sillä välin uudella.

3.30 EUROOPAN RAJA- JA MERIVARTIOVIRASTO (FRONTEX)

JOHDANTO

3.30.1 Euroopan raja- ja merivartiovirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2016/1624 ⁽¹⁹⁵⁾ (”uusi perustamisasetus”), jolla kumottiin neuvoston asetus (EY) N:o 2007/2004 ⁽¹⁹⁶⁾. Viraston päätoimipaikka sijaitsee Varsovassa. Viraston tehtävänä on varmistaa yhdessä kansallisten viranomaisten kanssa Euroopan yhdenmukainen rajaturvallisuus ulkorajoilla, jotta ulkorajojen ylittämistä voidaan hallita tehokkaasti. Tässä yhteydessä sen tehtävänä on myös muuttoliikkeeseen liittyviin haasteisiin ja mahdollisiin tuleviin uhkiin vastaaminen näillä rajoilla ja siten osaltaan vakavaan rajat ylittävään rikollisuuteen puuttuminen niin, että voidaan varmistaa sisäisen turvallisuuden korkea taso unionissa perusoikeuksia täysimääräisesti noudattaen samalla, kun taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus sen alueella.

3.30.2 Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽¹⁹⁷⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	281	289
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	526	630

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksimäärärahoihin.

⁽²⁾ Viraston henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja. Hyväksytyjen toimien lukumäärä oli vuoden 2018 lopullisen henkilöstötaulukon mukaan suurempi: yhteensä 760 toimea, joista 418 toimea (2017: 352 toimea) virkamiesten ja väliaikaisten toimihenkilöiden toimia, ja 342 toimea (2017: 303 toimea) sopimussuhteisen henkilöstön ja työkomennuksella olevien kansallisten asiantuntijoiden toimia.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.30.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽¹⁹⁸⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽¹⁹⁹⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.30.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽¹⁹⁵⁾ EUVL L 251, 16.9.2016, s. 1.

⁽¹⁹⁶⁾ EUVL L 349, 25.11.2004, s. 1.

⁽¹⁹⁷⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.frontex.europa.eu.

⁽¹⁹⁸⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽¹⁹⁹⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.30.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.30.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Tiettyjä seikkoja painottava kappale tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta

3.30.7 Virasto hallinnoi yhteistyökumppanimaiden kanssa tekemiään, operatiivisiin toimiin liittyviä rahoitussopimuksia, joiden arvo vuonna 2018 oli 171 miljoonaa euroa ja osuus viraston tuon vuoden talousarviosta 59 prosenttia. Vuonna 2017 kyseisten sopimusten arvo oli 189 miljoonaa euroa. Vuosi 2018 oli monella tavalla siirtymäaikaa. Virasto otti käyttöön uuden yksinkertaistetun rahoitusjärjestelmän, joka perustui pitkälti siihen, että henkilöresurssien hyödyntämisessä sovellettiin yksikkökustannuksia. Vuoden 2018 loppupuolella virasto myös otti käyttöön uuden jälkitarkastusjärjestelmän, joka kattoi kaikki menolajit, ja muutti ennakkotarkastusjärjestelmäänsä, joka oli integroitu osaksi viraston rahoitusketjuja. Tilintarkastustuomioistuin arvioi näiden kehitystapahtumien vaikutusta tulevaisuuden tarkastuksissaan. Tilintarkastustuomioistuin kuitenkin kiinnittää huomiota siihen seikkaan, että laitteisiin liittyvät menot (noin 35 prosenttia operatiivisiin toimiin liittyvien menojen kokonaismäärästä eli noin 60 miljoonaa euroa) korvataan yhä todellisten kustannusten perusteella. Vuoden 2018 pilottihanke, jonka tarkoituksena on ollut siirtyä yksikkökustannusten perusteella maksettaviin korvauksiin myös tämäntyyppisten kustannusten osalta, ei toistaiseksi ole nykymuodossaan ollut onnistunut. Tilintarkastustuomioistuin on vuodesta 2014 alkaen raportoinut johdonmukaisesti, että yhteistyökumppanimaiden laitteisiin liittyvistä menoista toimittamat menotositteet ovat usein todellisten kustannusten osoittamisen kannalta riittämättömiä. Myös tämänvuotiset tarkastustulokset vahvistivat asian. Näihin menoihin kohdistetut Frontexin ennakkotarkistukset ovat tehottomia niin kauan kuin sellaisten kulujen korvaaminen, joiden osalta ei ole esitetty asianmukaisia tositteita, jatkuu. Edellisen vuoden tapaan virasto ei suorittanut lainkaan kustannusten korvauksiin liittyviä jälkitarkastuksia, mikä lisää entisestään riskiä siitä, että kuluja korvataan aiheettomasti. (ks. kohdat 3.30.9–3.30.11).

3.30.8 Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA SÄÄNTÖJENMUKAISUUDESTA

3.30.9 Tilintarkastustuomioistuin havaitsi edeltävien vuosien tapaan, että yhteistyökumppanimaiden ilmoittamien menojen tukena ei aina ole laskuja tai muita tositteita, mutta kulut korvataan tästä huolimatta. Esimerkkinä voidaan todeta, että virasto rahoitti vuonna 2018 Maltan asevoimille suunnattua tukea, jonka tarkoituksena oli kaluston käyttöönotto Italiassa. Ennen Maltan ilmoittamien menojen korvaamista virasto pyysi tositteita yhden ilmoitetun menoluokan menoista. Tositteita ei koskaan toimitettu, mutta virasto korvasi silti noin 100 000 euron määrän.

3.30.10 Toisena esimerkkinä voidaan mainita, että virasto rahoitti yhden lentokoneen ja yhden aluksen, jotka tulivat Latvian tasavallan kansallisen rajavartiolaitoksen käyttöön. Virasto pyysi aluksen osalta tositteita yhdestä ilmoitetusta menoluokasta. Tositteita ei koskaan toimitettu, mutta virasto korvasi noin 208 000 euron määrän.

3.30.11 Ennakkotarkastukset olivat täten edellä mainituissa tapauksissa tehottomia. Viraston olisi yhdessä yhteistyökumppanimaiden kanssa jatkettava sellaisen yksinkertaistetun ja läpinäkyvän rahoitusjärjestelmän kehittämistä, joka kattaa myös laitteisiin liittyvät menot. Ennen kuin tällainen järjestelmä on käytössä, viraston olisi tehostettava ennakkotarkastuksia ja otettava jälkitarkastukset uudelleen käyttöön, jotta se voi varmistaa, että ainoastaan toteen näytetyt kulut korvataan.

3.30.12 Tilintarkastustuomioistuin painottaa samanaikaisesti, että virasto on myös riippuvainen yhteistyökumppanimaiden yhteistyöstä toimiin liittyvän varainhallinnan osalta sekä korvattavaksi esitettäviä kuluja koskevien tositteiden luotettavuuden ja kattavuuden osalta.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.30.13 Virasto järjesti erästä tieto- ja viestintätekniikan ohjelmiston kehittämistä ja ylläpitoa koskevaa puitesopimusta (8 miljoonaa euroa) varten hankintamenettelyn, johon se sai kuusi tarjousta. Tarjouksista kaksi tuli yrityksiltä, jotka olivat osallistuneet hankinta-asiakirjojen valmisteluun. Tästä syystä virasto vaati varainhoitoasetuksen mukaisesti asianomaisilta toimijoilta korvaavia toimenpiteitä, jotta kilpailun vääristymiseltä vältyttäisiin. Yksi niistä yrityksistä, jotka olivat osallistuneet tämän hankintamenettelyn valmisteluun, teki voittavan tarjouksen, jonka määrä oli 5,8 miljoonaa euroa. Tarjous sisälsi kiinteämääräisen veloituksen kaikista kehittämis- ja ylläpitopalveluista, joita hankittaisiin sopimuksen koko voimassaoloaikana tarjouseritelmien mukaisesti. Oheispalveluina annettavan neuvonnan osuus sopimuksesta oli vähäinen (kolme prosenttia). Edellä sanotusta huolimatta viraston tekemän puitesopimuksen enimmäismäärä oli 8 miljoonaa euroa eli alkuperäisen arvion mukainen määrä. Vaikka puitesopimukset eivät muodosta velvoitetta toteuttaa hankintaa sopimuksen enimmäismäärän suuruisena, sopimuksen enimmäismäärän (8 miljoonaa euroa) ja voittaneen tarjouksen (5,8 miljoonaa euroa) välillä on huomattava ero, mistä voi aiheutua merkittävä varainhoidon moitteettomuuteen kohdistuva riski. Sitä, että lisäpalveluita voidaan hankkia 2,2 miljoonalla eurolla eli lähes 30 prosentilla sopimuksen arvosta, ei voida pitää kohtuullisena liikkumavarana. Viraston olisi pyrittävä siihen, että tarjouspyyntöasiakirjojen arviot palveluiden tarpeesta olisivat realistisempia ja IT-sopimusten rahoituksen hallinnointi tarkempaa.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.30.14 Virasto ei ole vahvistanut toimintaperiaatteita, jotka koskisivat erityistä luotettavuutta edellyttäviä tehtäviä. Näissä periaatteissa määriteltäisiin tällaiset tehtävät, pidettäisiin niitä koskeva luettelo ajan tasalla ja määriteltäisiin toimenpiteet, joissa pienennettäisiin riskiä siitä, että työntekijä ajaisi omaa etuaan. Tämä ei ole viraston sisäisen valvonnan standardien mukaista. Viraston olisi viipymättä hyväksyttävä ja otettava käyttöön erityistä luotettavuutta edellyttäviin tehtäviin liittyvät toimintaperiaatteet.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.30.15 Viraston hallinnoima talousarvio oli 289 miljoonaa euroa varainhoitovuonna 2018. Talousarviomäärärahoja siirrettiin varainhoitovuodelle 2019 kaikkiaan 83 miljoonaa euroa (29 prosenttia). Määrä oli hieman alhaisempi kuin edeltävänä vuonna (88 miljoonaa euroa eli 32 prosenttia). Vuodelle 2018 tehdyistä määrärahasiirroista peruuntui 11 miljoonaa euroa (12 prosenttia), mikä on suhteellisesti tarkasteltuna hieman vähemmän kuin edeltävällä kaudella peruuntuneet 11 miljoonaa euroa (15 prosenttia). Siirtojen ja peruuntumisten keskeisinä syinä olivat haasteet, jotka liittyivät henkilöstötaulukkoa koskevan suunnitelman toteuttamiseen henkilöstön lukumäärän ja profiilien osalta, viraston uusia tiloja koskevan rakennushankkeen käynnistymisen viivästymiseen, tieto- ja viestintätekniikan hankkeiden monivuotiseen luonteeseen sekä siihen, että yhteistyökumppanimaat yliarvioivat edelleen toimien laajuuden ja kulut. Viraston olisi yhdessä yhteistyökumppanimaiden kanssa pyrittävä edelleen laatimaan tarkemmat kustannusarviot ja talousarvioennusteet.

3.30.16 Virasto jatkoi rekrytointitoimia ja lisäsi henkilöstön määrää 526:sta 630:een vuonna 2018. Se ei kuitenkaan vielääkään saavuttanut vuoden 2018 henkilöstötaulukossa hyväksyttyä 760 henkilöstön jäsenen määrää (vaan 83 prosenttia siitä).

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.30.17 Komission sisäinen tarkastus suoritti virastossa vuonna 2018 sopimusten hallinnointia koskevan tarkastuksen (*Contract Management in FRONTEX*⁽²⁰⁰⁾). Virasto on sopinut IAS:n kanssa toimintasuunnitelmasta, jonka tarkoituksena on kohdentaa toimia parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.30.18 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽²⁰⁰⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2013	Tavarantoimittajien saldoja on seurattava säännöllisemmin ja eroja analysoitava oikea-aikaisemmin.	Suoritettu
2014	Yhteistyökumppanimaiden ilmoitettujen menojen tueksi esittämä dokumentaatio ei ole aina riittävää. Lisäksi tarkastuslausuntoja ei pyydetty.	Kesken ennako- ja jälkitarkastusten osalta Toteutettu tarkastuslausuntojen osalta
2014	Avustussopimusten määrä on suuri ja kasvaa jatkuvasti. Viraston on tarkastettava ja korvattava niiden osalta suuri määrä menoja. Tämä nostaa esille kysymyksen, olisiko viraston käytettävissä tehokkaampia ja kustannustehokkaampia vaihtoehtoisia rahoitusmekanismeja.	Suoritettu
2015	Virasto toimitti lokakuussa 2015 Islannissa jälkitarkastuksen, jossa havaittiin sääntöjenvastaisia maksuja, jotka perittiin takaisin vain osittain.	Suoritettu
2015	Komission hallinnoimasta sisäisen turvallisuuden rahastosta maksettavan rahoituksen ja viraston maksaman rahoituksen välillä on kaksinkertaisen rahoituksen riski, johon ei ole puututtu.	Tekemättä
2015	Rajaoperaatioihin osallistuvat valtiot ilmoittavat aiheutuneet kulut kuluilmoituksilla. Tilintarkastustuomioistuin suositteli erityiskertomuksessa nro 12/2016, että virastojen olisi käytettävä yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja aina kun se on tarkoituksenmukaista, jotta tällaiset tehottomuudet kyettäisiin välttämään.	Suoritettu henkilöstöresurssien käyttöönoston osalta Käynnissä teknisten laitteiden osalta
2016	Määrärahasiirtojen määrä oli suuri. Yhteistyökumppanimailta on saatava tarkempia kuluarvioita ja kuluraportoinnin on oltava oikea-aikaisempaa. Virasto saattaa myös harkita jaksotettujen talousarviomäärärahojen käyttöönottoa.	Käynnissä
2016	Viraston henkilöstötaulukossa hyväksytyistä toimista oli täytetty vain 71 prosenttia.	Käynnissä
2017	Korvaavan lauttaliikennesopimuksen tekeminen suoraan toiseksi tulleen tarjoajan kanssa oli menettelynä sääntöjenvastainen, koska alkuperäinen hankintamenettely oli päättynyt.	Ei sovelleta
2017	Henkilöstösääntöjen mukaan uusia väliaikaisia toimihenkilöitä voidaan ottaa palvelukseen ainoastaan palkkaluokkiin SC 1 – SC 2, AST 1 – AST 4 tai AD 5 – AD 8. Vuonna 2017 virasto otti palvelukseen kaksi henkilöstön jäsentä mainittua ylempiin AST-palkkaluokkiin (14 vuonna 2016). Rekrytoinnit asianomaisiin palkkaluokkiin ovat sääntöjenvastaisia.	Ei sovelleta
2017	Vuonna 2017 virasto korvasi Islannin rannikkovartioston ilmoittamat menot kokonaisuudessaan, vaikka yhden menotyyppin osalta laskuja ei koskaan toimitettu.	Tekemättä
2017	Virasto osarahoitti myös Espanjan Guardia Civil -kansalliskaartin ilmoittamia menoja, vaikka kaikkien menojen osalta ei toimitettu tositteita.	Tekemättä
2017	Virasto muutti nykyisiin tiloihinsa jo vuonna 2014, mutta sillä ei vielä ole hallintoneuvoston hyväksymää kattavaa toiminnan jatkuvuutta koskevaa suunnitelmaa.	Käynnissä
2017	Virasto perui jälleen suuren määrän edelliseltä varainhoitovuodelta siirrettyjä sidottuja määrärahoja, jotka liittyivät yhteisoperaatioihin osallistuville maille maksettaviin menokorvauksiin. Tämä osoittaa jälleen, että yhteistyökumppanimaat ylläriäivät huomattavasti viraston korvattavaksi tulevat menot.	Käynnissä

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2017	Vuonna 2017 palauttamisoperaatioihin oli käytettävissä määrärahoja kaikkiaan 66,5 miljoonaa euroa. Operaatiot eivät kuitenkaan toteutuneet siten, että käytettävissä olevat määrärahat olisi saatu hyödynnettyä, joten virasto palautti komissiolle 13,5 miljoonaa euroa. Lisäksi virasto palautti neljä miljoonaa euroa talousarvion osastosta 1, koska uusia työntekijöitä ei kyetty rekrytoimaan suunniteltua määrää vuonna 2017.	Käynnissä
2017	Viraston alkuperäiseen talousarvion varainhoitovuodelle 2017 sisältyvä lakisääteinen operatiivinen varaus nopeiden rajainterventioiden ja palauttamisoperaatioiden rahoittamista varten. Virasto siirsi ensin syyskuussa ja uudelleen lokakuussa 2017 huomattavia määriä tästä varauksesta toimintatalousarvioonsa muiden toimien rahoittamista varten.	Ei sovelleta
2017	Ei-lakisääteisten varausten budjetointi ja käyttö on vastoin talousarvion erittelyperiaatetta ja vaarantaa talousarvion avoimuuden.	Käynnissä
2017	Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja muiden kanavien kautta mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Käynnissä
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen laskutuksen ja sähköisen tarjouskilpailun mutta ei tarjousten sähköistä toimittamista.	Tekemättä

VIRASTON VASTAUS

Huomautukset toimien laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta

3.30.9 Frontex katsoi, että Maltan asevoimien toimittamat asiakirjat, jotka koskevat ilmakaluston kaikkia tarkistuksia/huoltoa, olivat riittävän yksityiskohtaisia ja verrattavissa aiempiin vastaaviin kaluston käyttöönottoihin. Asiakirjoissa määritettiin huollon kokonaiskustannukset lentotuntia kohden kansainvälisten REM-ohjeiden sekä kaluston hallintaa koskevien kansainvälisten käytäntöjen, menetelmien ja standardien mukaisesti.

3.30.10 Tukeva asiakirja, joka toimitettiin aluksen miehistölle maksettavien korvausten ennakkotarkastusta varten, sisälsi yksityiskohtaisen yhteenvedon kustannuksista, nimet, käyttöönottojaksot, päivien lukumäärän sekä erilaiset laskutetut korvaukset, kuten esimerkiksi ylityö- ja yötyökorvaukset. Latvian rajavartiolaitoksen komentaja oli vahvistanut tämän tukevan asiakirjan allekirjoituksellaan.

3.30.11 Frontex ei voi tällä hetkellä vahvistaa arviota maksujen tehottomuudesta. Ennako- ja jälkitarkastukset perustuvat riskeihin, ja niitä tarkistetaan vuosittain käytössä olevien rahoitussuunnitelmien mukaisesti. Kun huomioidaan uusi EBCG 2.0 -asetus ja tulevaisuuden rahoitusjärjestelyt, operatiivisia toimia koskeva rahoitussuunnitelma muuttuu tai rahoitussuunnitelmat muuttuvat merkittävästi. Niitä esimerkiksi yksinkertaistetaan.

3.30.13 Frontex teki puitesopimuksen alkuperäistä arviota vastaavasta enimmäissummasta eli 8 miljoonasta eurosta ja hyväksyi tarjouksen (5 807 727 EUR), johon sisältyivät varaukset muita ei-kiinteitä kuluja varten, kuten tarvittavaa lisäaikaa ja -resursseja varten (noin 3 %), tulevia hinnanmuutoksia varten (indeksimarginaali) ja liikkumavaraa varten.

Vaikka puitesopimus ei velvoitakaan toteuttamaan hankintaa sopimuksen enimmäismäärän suuruisena, Frontex toteaa, että vastaavien puitesopimusten budjetin arvioinnissa on parantamisen varaa, ja hallinnoi jatkossa IT-sopimusten rahoitusta aiempaa tiukemmin saatujen kokemusten perusteella.

Huomautukset sisäisestä kontrollista

3.30.14 Muiden EU:n virastojen esimerkin ja kokemusten perusteella Frontex viimeistelee parhaillaan pääjohtajan päätöstä erityistä luotettavuutta edellyttäviä tehtäviä koskevista periaatteista. Se hyväksyytään vuoden 2019 loppuun mennessä.

Huomautukset budjettihallinnosta

3.30.15 Kuten tilintarkastustuomioistuin totesi, varainhoitovuodelle 2019 siirrettyjen määrärahojen osuus oli vuonna 2019 hieman alhaisempi kuin vuonna 2018. Määrärahasiirtojen osuus selittyy niihin liittyvien kulujen luonteella. Vuonna 2018 ne olivat pääosin avustuksina maksettuja toimintamenoja, jotka kattoivat vuoden N helmikuusta vuoden N + 1 tammikuuhun ulottuvan toimintajakson, sekä sellaisiin sopimuksiin liittyviä kuluja, joiden maksut suoritetaan vuonna N + 1. Tilintarkastustuomioistuin mainitsi pääsyyt määrärahasiirtojen peruuntumiselle. Virasto uskoo varovaisen optimistisesti, että vuonna 2018 toteutettu yksinkertaistettu avustussuunnitelma, joka koskee osaa operatiivisista toimista, tuottaa myönteisiä tuloksia.

3.30.16 Yhteensä 187 avointa paikkaa täytettiin (väliaikaisia toimihenkilöitä, sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita), myös 13 johtajaa, yksikön päällikköä, työryhmän johtajaa ja osaston johtajaa. Koska sisäinen ja ulkoinen vaihtuvuus oli suurta, vuonna 2018 henkilöstön määrä kasvoi 117 henkilöllä aiemmasta vuodesta, sillä useita tehtäviä tuli avoimeksi vuoden aikana. Frontexilla on haasteita löytää lisää soveltuvia ulkoisia hakijoita lähinnä alhaisen korjauskertoimen vuoksi. Se on EU:n virastojen alhaisimpia.

Komission sisäisen tarkastuksen (IAS) tarkastuskertomukset

3.30.17 Frontex panee toimeen komission sisäisen tarkastuksen kanssa sovittua toimintasuunnitelmaa, jolla pyritään toteuttamaan sisäisen tarkastuksen suorittaman sopimusten hallinnointia koskevan tarkastuksen (Contract Management in FRONTEX) suositukset. Useat parannustoimet valmistuvat jo syyskuun 2019 loppuun mennessä.

Virastot, jotka saavat rahoitusta monivuotisen rahoituskehyn otsakkeesta 4 – Globaali Eurooppa

3.31 EUROOPAN KOULUTUSSÄÄTIÖ (ETF)

JOHDANTO

3.31.1 Euroopan koulutussäätiö (jäljempänä ”säätiö”) perustettiin neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1360/90 ⁽²⁰¹⁾ (uudelleenlaadittu toisinto (EY) N:o 1339/2008). Torinossa sijaitsevan säätiön tehtävänä on tukea ammatillisen koulutuksen uudistamista Euroopan unionin kumppanimaisissa. Tätä varten säätiö avustaa komissiota erilaisten ammatillista koulutusta koskevien ohjelmien toteuttamisessa.

3.31.2 Taulukossa esitetään säätiön avainluvut ⁽²⁰²⁾.

Taulukko

Säätiön avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	20	20
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	125	124

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksimäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Säätiön toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.31.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- a) säätiön tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽²⁰³⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽²⁰⁴⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.31.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että säätiön tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot säätiön taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta säätiön varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²⁰¹⁾ EYVL L 131, 23.5.1990, s. 1.

⁽²⁰²⁾ Lisätietoja säätiön toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.etf.europa.eu.

⁽²⁰³⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaateista ja muut liitetiedot.

⁽²⁰⁴⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.31.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.31.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.31.7 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET

3.31.8 Säätiö sitoutui käyttämään vuokratyöntekijöitä (jäljempänä: tilapäistyöntekijät) erään työvoimanvuokrausyrityksen kanssa tekemänsä puitesopimuksen perusteella. Säätiössä työskenteli vuonna 2018 sen oman 124-jäsenisen henkilöstön lisäksi viisi tilapäistyöntekijää, joiden palveluksista maksettiin 200 181 euroa. Säätiö sovelsi sopimuksen perustana olevan julkisen hankintamenettelyn yhteydessä enimmäkseen sellaisia hintatekijöistä koostuvia sopimuksetekoperusteita, jotka eivät perustu kilpailuun. Esimerkkeinä voidaan mainita määritetty bruttopalkka, sosiaaliturvamaksut ja verot. Tästä syystä ei ole näyttöä siitä, että hankintamenettelyssä olisi tehty taloudellisesti edullisin sopimus. Säätiön olisi sovellettava sopimuksen tekoperusteita, jotka koskevat lähinnä kilpailuun perustuvia hintatekijöitä.

ULKOINEN ARVIOINTIKERTOMUS

3.31.9 Komissio teetti vuonna 2018 työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosaston alaisuudessa toimivia EU:n virastoja (Euroopan koulutussäätiö, Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto, Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö ja Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus) koskevan ulkoisen arvioinnin, jossa arvioitiin virastojen relevanssia, vaikuttavuutta, tehokkuutta, johdonmukaisuutta ja EU:n tason lisäarvoa ⁽²⁰⁵⁾.

⁽²⁰⁵⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä arviointityötä.

SÄÄTIÖN VASTAUS

Euroopan koulutussäätiö ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen.

Virastot, jotka saavat rahoitusta monivuotisen rahoituskehyyksen otsakkeesta 5 – Hallinto

3.32 EURATOMIN HANKINTAKESKUS (ESA)

JOHDANTO

3.32.1 Euratomin hankintakeskus (jäljempänä ”keskus”) perustettiin vuonna 1958 ⁽²⁰⁶⁾. Keskuksen perussääntö on korvattu neuvoston päätöksellä 2008/114/EY, Euratom ⁽²⁰⁷⁾. Luxemburgissa sijaitsevan keskuksen päätehtävänä on huolehtia siitä, että Euroopan unionissa toimiville käyttäjille toimitetaan säännöllisesti ydinmateriaaleja (erityisesti ydinpolttoaineita). Tässä yhteydessä keskus soveltaa yhteistä hankintapolitiikkaa, jonka perustana on yhtäläinen pääsy hankintalähteille.

3.32.2 Taulukossa esitetään keskuksen avainluvut ⁽²⁰⁸⁾.

Taulukko

Keskuksen avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	0,1	0,1
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	17	16

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Keskuksen toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.32.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽²⁰⁹⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽²¹⁰⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.32.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että keskuksen tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot keskuksen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta keskuksen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²⁰⁶⁾ EYVL 27, 6.12.1958, s. 534/58.

⁽²⁰⁷⁾ EUVL L 41, 15.2.2008, s. 15.

⁽²⁰⁸⁾ Lisätietoja keskuksen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: <http://ec.europa.eu/euratom/index.html>.

⁽²⁰⁹⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²¹⁰⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotaapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.32.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.32.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.32.7 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.32.8 Varainhoitovuodelta 2017 varainhoitovuoteen 2018 siirrettyjen talousarviomäärärahojen peruuntumisaste oli korkea (21 prosenttia). Tämä osoittaa, että edeltävän vuoden aikana oli tehty perusteettomia sitoumuksia. Uusien, varainhoitovuodelta 2018 varainhoitovuodelle 2019 tehtyjen määrärahasiirtojen määrä on niin ikään suuri osastossa 2 (hallintomenot). Siirroista 33 prosenttia on perusteltu vain osittain, joten riskinä on, että määrärahoja peruuntumisaste on jälleen suuri. Keskuksen olisi siirrettävä talousarviomäärärahoja seuraavalle varainhoitovuodelle vain perustelluissa tapauksissa.

KESKUKSEN VASTAUS

3.3.2.8 Varainhoitovuodelta toiselle tehtävää määrärahojen siirtoa koskeva peruutus oli vuonna 2018 arvoltaan vain 6 241,16 euroa. Peruuntuneet määrärahat liittyivät kahteen tietotekniikkasopimukseen, jotka koskivat viraston muuttoa uusiin toimitiloihin. Tämä oli poikkeuksellinen toimenpide, johon liittyi paljolti sellaisia tekijöitä, joihin virasto ei voinut vaikuttaa.

Talousarvion tämänhetkisen toteutuksen perusteella virasto arvioi, että osaston II määrärahojen peruuntumisaste on vuonna 2019 tilintarkastustuomioistuimen ennakoarviota pienempi.

Virasto pyrkii noudattamaan vastaisuudessa mahdollisimman tarkkaan vuotuisperiaatetta.

Omarahoitteiset erillisvirastot

3.33 YHTEISÖN KASVILAJIKEVIRASTO (CPVO)

JOHDANTO

3.33.1 Yhteisön kasvilajikevirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin neuvoston asetuksella (EY) N:o 2100/94 ⁽²¹¹⁾. Angersissa sijaitsevan viraston pääasiallisena tehtävänä on kirjata ja käsitellä kasvilajikkeille myönnettävää unionin tason teollisoikeudellista suojaa koskevat hakemukset sekä varmistaa, että tarvittavat tekniset tutkimukset tehdään jäsenvaltioiden toimivaltaisissa virastoissa.

3.33.2 Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽²¹²⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	16	17
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	51	50

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.33.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽²¹³⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽²¹⁴⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.33.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²¹¹⁾ EYVL L 227, 1.9.1994, s. 1.

⁽²¹²⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.cpvo.europa.eu.

⁽²¹³⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²¹⁴⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.33.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.33.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.33.7 Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA SÄÄNTÖJENMUKAISUUDESTA

3.33.8 Virasto käyttää IT-alan yritysten kanssa tehtäviä palvelusopimuksia siten, että sopimukset tarkoittavat käytännössä vuokratyöntekijöiden (kaksi IT-konsulttia) osoittamista tehtäviin ("mise à disposition" [tilapäinen siirto]) sen sijaan, että sopimusten perusteella toimitettaisiin selkeästi määriteltyjä IT-palveluita tai -tuotteita. Sopimuksiin liittyviä maksuja suoritettiin vuonna 2018 kaikkiaan 176 568 euron arvosta. Vuokratyöntekijöiden (tilapäistyöntekijät) osoittamista tarkasti määritettyihin, kestoltaan väliaikaisiin tehtäviin käyttäjäyrityksessä säännellään vuokratyöstä annetulla direktiivillä 2008/104/EY sekä erityissäännöillä, jotka jäsenvaltiot ovat hyväksyneet kyseisen direktiivin säännösten saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Ranskan työmarkkinalainsäädännön mukaan ainoastaan rekisteröidyillä työvoimanvuokrausyrityksillä on lupa tarjota tilapäistyöntekijöitä käyttäjäyrityksille (tässä tapauksessa yhteisön kasvilajikevirastolle). Sellaisten IT-palvelusopimusten hyödyntäminen, joilla hankitaan työvoimaa, ei ole EU:n henkilöstösääntöjen eikä EU:n sosiaalisten ja työllisyyttä koskevien sääntöjen mukaista. Samalla aiheutuu riski siitä, että virasto joutuu oikeudellisten toimenpiteiden kohteeksi ja sen maine kärsii. Viraston olisi varmistettava, että sen henkilöstötarpeet tyydytetään sääntöjenmukaisella tavalla. Sen olisi joko ilmoitettava budjettivallan käyttäjille, että se tarvitsee lisää henkilöstösääntöjen alaista henkilöstöä, tai käytettävä tilapäistyövoimaa laillisesti ja sääntöjenmukaisesti.

3.33.9 Varainhoitoasetuksen mukaan asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa ja sopimuksen ennakoidun arvon jäädessä alle 144 000 euron on mahdollista noudattaa (yksinkertaistettua) neuvottelumenettelyä ilman hankintailmoituksen julkaisemista. Yhden tarkastetun hankintamenettelyn osalta, joka koski siivouspalveluja, tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että hankinta-asiakirjojen perusteella ei ollut mahdollista tarkastaa, oliko tätä enimmäismäärää noudatettu ja oliko yksinkertaistetun hankintamenettelyn käyttäminen mahdollista. Nelivuotisten sopimusten nojalla maksettiin vuonna 2018 yhteensä 13 394 euroa. Viraston olisi käytettävä hankintamenettelyjä varainhoitoasetuksen säännösten mukaisesti.

3.33.10 Erään rekrytointimenettelyn yhteydessä sovelletut hakijoiden kelpoisuustarkastukset olivat epätäydellisiä, sillä tarkastuksissa ei havaittu, että palvelukseen otetun hakijan hakemukseen sisältynyt keskeisen tärkeä todistus ei ollut edellytetyn oikeusviranomaisen antama. Viraston olisi noudattava tarkkuutta hakijoiden kelpoisuus-kriteereiden täyttymisen tarkastuksissa ja rekrytointimenettelyjen toteutuksessa.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.33.11 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2014	Sähköisiä maksuja varten ei vaadita toisen henkilön allekirjoitusta, mistä aiheutuu virastolle taloudellinen riski.	Suoritettu
2014	Virasto aloitti toimintansa vuonna 1995, mutta se ei vielä ole tehnyt isäntjäsenvaltion kanssa toimipaikkasopimusta.	Käynnissä (Virasto ei voi vaikuttaa asiaan)
2015	Maksamattomien maksujen määrä oli liian suuri.	Käynnissä
2016	Viraston perustamisasetuksessa ei edellytetä säännöllisiä ulkoisia tuloksellisuuden arviointeja.	Tekemättä (Virasto ei voi vaikuttaa asiaan)
2017	Vuonna 2017 hankintamenettelyjen ja avustusten myöntämismenettelyjen dokumentointi oli puutteellista.	Käynnissä
2017	Sähköinen hankintamenettely: keskus ei ollut ottanut komission kehittämiä IT-välineitä käyttöön vielä vuoden 2017 lopussa.	Tekemättä

VIRASTON VASTAUS

3.3.3.8 CPVO ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen huomautukset ja muistuttaa, että oikeudelliset seuraamukset ja resurssirajoitukset vaikuttavat kaikkiin CPVO:n päätöksiin. Edellä mainitussa tapauksessa mahdollisia riskejä on lievennetty, koska suurin osa työstä tehdään CPVO:n ulkopuolella.

3.3.3.9 CPVO ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen huomautukset ja varmistaa, että asiakirjat ovat kattavia kaikissa tulevilla hankintamenettelyissä.

3.3.3.10 CPVO on ottanut huomioon tilintarkastustuomioistuimen huomautukset ja lujittaa menettelyjä niiden mukaisesti. Kyseisen rekrytoinnin osalta on tällä välin saatu tarvittavat asiakirjat vaaditussa muodossa.

3.34 EUROOPAN UNIONIN TEOLLISOIKEUKSIEN VIRASTO (EUIPO)

JOHDANTO

3.34.1 Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (jäljempänä ”virasto”), josta käytettiin 23. maaliskuuta 2016 asti nimeä sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukaistamisvirasto, perustettiin vuonna 1993. Viraston alkuperäistä perustamisasetusta tarkistettiin viimeksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2017/1001 ⁽²¹⁵⁾. Alicantessa sijaitsevan viraston ydintoimialaan kuuluvat rekisteröitävät ja rekisteröidyt EU-tavaramerkit ja yhteisömallit, jotka ovat voimassa koko EU:n alueella.

3.34.2 *Taulukossa* esitetään viraston avainluvut ⁽²¹⁶⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	401	403
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	995	1 050

⁽¹⁾ Talousarviota koskeva luku sisältää varauksen ennakoimattomiin tapahtumiin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.34.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽²¹⁷⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽²¹⁸⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.34.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²¹⁵⁾ EUVL L 154, 16.6.2017, s. 1.

⁽²¹⁶⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: <https://euipo.europa.eu>.

⁽²¹⁷⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²¹⁸⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.34.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.34.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.34.7 Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA SÄÄNTÖJENMUKAISUUDESTA

3.34.8 Virasto käynnisti heinäkuussa 2018 tarjouspyyntömenettelyn, joka koski siivouspalveluita, jätehuoltoa, erikoiskäsittelyjä ja puutarhanhoitopalveluita. Rahoituskriteerit oli jaettu kahteen osaan: Osa A kattoi perussiivouspalvelut, jätehuollon ja erikoiskäsittelyt, ja osa B puolestaan ylimääräiset siivouspalvelut ja puutarhanhoitopalvelut. Senhetkinen palveluntarjoaja esitti osasta B tarjouksen, jonka hinnaksi oli määritetty tarjouseritelmän jokaisen 54 yksittäisen kohdan osalta 0,01 euroa. Hinta oli 99,99 prosenttia alaisempi kuin toiseksi edullisimman tarjouksen esittäjän määrittämä hinta. Virasto piti tarjouta epätavallisen alhaisena ja pyysi lisätietoja. Tarjoaja perusteli tarjouta yleisluontoisesti korostamalla muista Alicanten alueella tehdyistä julkisista sopimuksista saatavia säästöjä sekä synergioita eri sopimusten välillä. Virasto hyväksyi tämän perustelun ja teki sopimuksen asianomaisen tarjoajan kanssa. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston olisi pitänyt hylätä tarjous epätavallisen alhaisena. Palvelun tarjoaminen ilmaiseksi on ensinnäkin epäreilu kauppatala, ja toiseksi se luo epäreilun kilpailuedun kilpaileviin tarjoajiin nähden. Kolmanneksi voidaan todeta, että tämä etu on saatu laittomalla tavalla, sillä tarjoaja viittasi sopimuksen (sääntöjenvastaiseen) ristisubventioon muiden julkisten sopimusten avulla. Hankintamenettely ja sen perusteella vuonna 2018 suoritettavat maksut (1 456 141 euroa) ovat sääntöjenvastaisia. Viraston olisi analysoitava perusteellisesti tilanteita, joissa esitettävät tarjoukset ovat mahdollisesti epätavallisia, jotta se voi varmistua varainhoitoasetuksen noudattamisesta ja reilun kilpailun toteutumisesta.

3.34.9 Virasto käytti kahden tarkastuskohteena olleen IT-palveluita koskeneen maksun yhteydessä erillissopimusta kiinteähintaisena sopimuksena, vaikka sovellettavassa puitesopimuksessa määritetään kutakin profiilia varten päiväkohtaiset hinnat. Erillissopimuksessa määritetty kiinteä hinta laskettiin molemmissa tapauksissa ”työyksiköiden” tai ”yhdistettyjen palkkioiden” perusteella, joita ei ollut määritetty puitesopimuksissa. Hintoja nostettiin ”työyksiköiden” kohdalla 10 prosenttia ja ”yhdistettyjen palkkioiden” tapauksessa 15 prosenttia puitesopimuksissa määritettyihin profiilikohdaisiin hintoihin verrattuna. Tätä lisämäärää ei kuitenkaan koskaan sisällytetty puitesopimukseen tai niiden muutoksiin. Erillissopimukset eivät näin ollen liity selkeästi ja läpinäkyvästi puitesopimukseen, vaikka sitä edellytetään varainhoitoasetuksessa. Maksujen korotettu osuus on täten sääntöjenvastainen. Viraston olisi tehtävä ja käytettävä erillissopimuksia vain sovellettavissa puitesopimuksissa määritettyjen hintajärjestelmien mukaisesti.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA**VARAINHOIDON MOITTEETTOMUUTEEN JA TULOKSELLISUUTEEN LIITTYVÄT HUOMAUTUKSET**

3.34.10 Viraston pankkitalletukset olivat 31. joulukuuta 2018 kaikkiaan 493 miljoonaa euroa. Virasto maksoi vuonna 2018 negatiivista korkoa 1,4 miljoonaa euroa. Viraston investointipolitiikan mukaan varannot on pidettävä käteisenä AAA-luokituksen saaneissa luottolaitoksissa. Viraston investointipolitiikan tavoitteena on mahdollisten luottoriskien rajoittaminen. Tästä aiheutuu kuitenkin virastolle huomattavia kustannuksia. Viraston olisi pyrittävä suuntaamaan varojensa käyttöä tuottavampaan suuntaan (ks. tilintarkastustuomioistuimen lausunto nro 1/2019).

Konsulttipalvelut

3.34.11 Kaikkia virastoja koskevan vuotuisen tarkastustyön lisäksi tilintarkastustuomioistuin laati analyysin viraston käyttämistä konsulttipalveluista.

Laajamittainen ulkoisten konsulttien käyttö

3.34.12 EU:n virastoihin sovellettavan varainhoidon puiteasetuksen mukaan EU:n virastot voivat, jos se on välttämätöntä, siirtää sopimuksella teknisiä asiantuntijatehtäviä sekä sellaisia hallinto-, valmistelu- ja avustustehtäviä, joiden suorittaminen ei edellytä julkisen vallan eikä arviointiin liittyvän harkintavallan käyttöä. Varainhoitoasetuksensa mukaan virasto on kuitenkin täysin omarahoitteinen, eikä varainhoitoasetukseen sisälly mainittua rajoitetta. Varainhoitoasetuksen mukaan virasto voi käyttää ulkopuolisia konsultteja, kunhan moitteettoman varainhoidon periaatetta noudatetaan.

3.34.13 Virasto on hyödyntänyt konsulttipalveluja laaja-alaisesti. Virasto esimerkiksi teki vuonna 2014 nelivuotisen puitesopimuksen, jonka markkina-arvo oli 30 miljoonaa euroa. Sopimuksen tarkoituksena oli hankkia konsulttipalveluja useilta toiminta-aloilta (tarkastuspalvelut, hankehallinnointi, yleinen konsultointi ja tutkimukset). Sopimuksen kattama määrä oli kuitenkin käytetty loppuun vain kahden ja puolen vuoden aikana. Seuraava puitesopimus tehtiin vuonna 2016, ja sen arvioitu markkina-arvo on 80 miljoonaa euroa. Palveluntarjoajien näiden ja samankaltaisten sopimusten nojalla viraston käyttöön asettaman ulkoisen henkilöstön lukumäärä kasvoi vuosina 2011–2014 noin 250:stä yli 350:een. Vuoden 2018 alussa määrä laski 215:een (määrä vastaa noin 20:tä prosenttia viraston henkilöstösääntöjen alaisen henkilöstön määrästä).

Konsulttipalvelut ja muut kuin konsulttipalvelut

3.34.14 Palvelut luetaan puitesopimukseen sisältyvässä palvelun kuvauksessa. Luettelo ei kuitenkaan ole tyhjentävä. Muita merkittäviä aiheita saattaa tulla esiin. Tilintarkastustuomioistuin analysoi otoksen, joka koostui tämän puitesopimuksen alaisuudessa eri aloilla tehdyistä erillissopimuksista. Tilintarkastustuomioistuin totesi, että osa sopimusten perusteella toteutuneista palveluista on konsulttipalveluita (esim. hankehallinnointia koskevaa tukea, liiketoimintaprosessien analysointia), mutta toinen osa on pikemminkin hallinnollista tukea (esim. sihteeripalveluita, hallintovirkailijoiden suorittamaa raporttien laadintaa, sisäiseen ja ulkoiseen viestintään suunnattavaa tukea). Jälkimmäisenä mainitut palvelut ovat enimmäkseen toistuvia palveluita, joten niitä ei pitäisi ulkoistaa, koska asianomaisista tehtävistä huolehtivan henkilöstön on pakostakin kuuluttava viraston hierarkkiseen rakenteeseen. Tässä tapauksessa ei ole kyse palvelun toimittamisesta vaan henkilöstönvuokrauksesta, joka on tarkoin säänneltyä eivätkä konsulttiyritykset voi vastata siitä.

3.34.15 Virasto on myöntänyt, että tiettyinä aikoina ulkoinen henkilöstö on vastannut suppeista, luonteeltaan ydintoimintoihin kuuluvista tehtävistä, jotka eivät alun perin kuuluneet ydintoimintoihin. Viraston mukaan tämä on johtunut sille annettujen tehtävien ja vastuualueiden lisääntymisestä. Tästä syystä virasto alkoi vuonna 2016 sisäistää uudelleen joitakin tehtäviä, jotka olivat olleet ulkoisen henkilöstön vastuulla. Tavoitteena oli säilyttää virastossa olennainen tietämys ja asiantuntemus ottamalla palvelukseen sopimussuhteista henkilöstöä. Vuonna 2019 virasto suunnittelee sisäistävänsä uudelleen neljä tehtävää (12 tehtävää vuonna 2018). Vuotuisessa työohjelmassa tai toimintakertomuksessa ei anneta tällä hetkellä tietoa siitä, kuinka monta työntekijää kokoaikaisiksi muutettuina palveluntarjoajat ovat asettaneet viraston käyttöön sellaisia tehtäviä varten, jotka eivät ole ydintoimintoja mutta jotka on kuitenkin sisällytetty ydintoimintoihin. Tällaisten tietojen avulla sidosryhmät saisivat entistäkin läpinäkyvämmän kuvan viraston omista henkilöstöresursseista ja sen käyttämistä ulkoisista henkilöstöresursseista.

3.34.16 Lisäksi virasto käyttää tätä konsulttipalveluja koskevaa puitesopimusta osittain siten, että sopimus tarkoittaa käytännössä vuokratyöntekijöiden osoittamista tehtäviin sen sijaan, että sopimuksen perusteella toimitettaisiin selkeästi määriteltyjä palveluita tai tuotteita. Vuokratyöntekijöiden (tilapäistyöntekijät) osoittamista tarkasti määritettyihin, kestoltaan väliaikaisiin tehtäviin käyttäjäyrityksessä säännellään vuokratyöstä annetulla direktiivillä 2008/104/EY sekä erityissäännöillä, jotka jäsenvaltiot ovat hyväksyneet kyseisen direktiivin säännösten saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Espanjan työmarkkinalainsäädännön mukaan ainoastaan rekisteröidyillä työvoimanvuokrausyrityksillä on lupa tarjota tilapäistyöntekijöitä käyttäjäyrityksille (tässä tapauksessa Euroopan unionin teollisoikeuksien virastolle). Sellaisen konsulttipalvelusopimusten hyödyntäminen, joilla hankitaan työvoimaa, ei ole EU:n henkilöstösääntöjen eikä EU:n sosiaalisten ja työllisyystä koskevien sääntöjen mukaista. Samalla aiheutuu riski siitä, että virasto joutuu oikeudellisten toimenpiteiden kohteeksi ja sen maine kärsii. Viraston olisi varmistettava, että sen henkilöstötarpeet tyydytetään sääntöjenmukaisella tavalla. Sen olisi joko ilmoitettava budjettikomitealleen, että se tarvitsee lisää henkilöstösääntöjen alaista henkilöstöä, tai käytettävä tilapäistyövoimaa laillisesti ja sääntöjenmukaisesti.

Kiinteään hintaan perustuvien erillissopimusten käyttö

3.34.17 Virasto tekee konsultointia koskevan puitesopimuksen nojalla lähinnä kiinteähintaisia erillissopimuksia. Tällaiset sopimukset soveltuvat tapauksiin, joissa tuotokset ja niiden aikataulu voidaan määrittää sopimuksissa, sillä tuloksellisuutta koskeva riski on toimeksisaajalla. Tilintarkastustuomioistuin tutki otoksen, joka oli poimittu puitesopimuksen nojalla konsulttipalveluista tehdyistä kiinteähintaisista erillissopimuksista. Se havaitsi, että useimmissa sopimuksissa ei ollut määritetty tuotoksia tai aikatauluja selkeästi, vaan niissä kuvattiin toimitettavat palvelut melko yleisluontoisesti. Tavoitteena oli vähentää tehtävien sopimusten lukumäärää. Tämän seurauksena sopimuksista useita on muutettu lukuisia kertoja niiden keston aikana, jotta sovittu hinta kyetään mukauttamaan tosiasiallisesti tilattuihin ja toimitettuihin palveluihin. Virasto ja toimeksisaaja sopivat palveluiden tilaamisesta ja niihin liittyvien tuotosten määrittelystä viestinvaihdossa, joka ei sisälly sopimukseen. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että virasto olisi paremmassa asemassa toimeksisaajaan nähden, jos kaikki kiinteähintaiset tuotokset määritettäisiin selkeästi sopimuksissa.

3.34.18 Virasto käyttää laajamittaisesti niin kutsuttuja konsulttiresursseja, mikä muodostaa riskin varainhoidon moitteettomuudelle. Viraston olisi analysoitava, millaisissa tapauksissa tällainen käyttö on ehdottoman välttämätöntä. Viraston olisi erityisesti edelleen analysoitava tapauksia, joissa sen ydintoimintoihin liittyviin tehtäviin käytetään ulkoisia resursseja, ja jatkettava tällaisten tehtävien siirtämistä takaisin viraston omalle henkilöstölle. Viraston vuotuisissa työsuunnitelmissa ja toimintakertomuksissa olisi lisäksi annettava tietoa siitä, kuinka monta ulkoisten palveluntarjoajien työntekijää kokoaikaisiksi muutettuina työskentelee viraston ydintoimintoihin liittyvissä tehtävissä. Odotetut tuotokset olisi määritettävä selkeästi kiinteähintaisissa konsulttisopimuksissa.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.34.19 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempiä vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2016	Hankintamenettelyä ja sen perusteella konsulttipalveluita varten neljäksi vuodeksi tehdyn 30 miljoonan euron puitesopimuksen käyttöä ei hallinnoitu kunnolla.	Ei sovelleta
2016	Viraston perustamisasetuksen mukaan käännöspalveluista huolehtii Euroopan unionin elinten käännöskeskus. Tästä seuraa, että virasto on käännöskeskuksen suurin asiakas. Virasto hyödyntää yhä suuremmissa määrin sisäisiä ratkaisuja, mikä saattaa johtaa tehtävien ja niistä aiheutuvien kulujen päällekkäisyyteen ⁽¹⁾ .	Käynnissä
2017	Vuonna 2017 virasto perui 3,2 miljoonaa euroa varainhoitovuodelta 2016 siirretyistä sidotuista määrärahoista. Tämä osoittaa, että talousarviotarpeiden suunnittelussa oli vaikeuksia.	Ei sovelleta
2017	Tarjouseritelmiin sisältyi kaksi liiketoimintasuunnitelmaa erään hankintamenettelyn yhteydessä, joka liittyi yleistä konsultointia, tarkastuksia, tutkimuksia ja hankehallinnointipalveluita koskevaan 80 miljoonan euron puitesopimukseen. Tarjouskilpailu perustui kuitenkin yksikköhintoihin, profiilien tyyppeihin ja laatuun mutta ei arvioon tarvittavien yksiköiden todennäköisestä määrästä.	Ei sovelleta
2017	Tämän puitesopimuksen nojalla tehdyn erään asiakirjahallinnointia koskevan erillissopimuksen kattamien palveluiden vaatimat henkilötyöpäivät eivät ole yhdistettävissä tarjouseritelmiin sisältyviin liiketoimintasuunnitelmiin eivätkä erillissopimuksessa olevaan palvelun kuvaukseen.	Ei sovelleta

⁽¹⁾ Virasto on yhteistyössä käännöskeskuksen kanssa ryhtynyt korjaaviin toimiin.

VIRASTON VASTAUS

3.34.8 Virasto katsoo, että tulojen ja menojen hyväksyjä käytti oikein hänelle varainhoitoasetuksessa annettua harkintavaltaa.

Kuten tilintarkastustuomioistuimien toteaa, osan B palvelut ovat luonteeltaan epätavallisia ja siksi niitä hankitaan harvoin. Tästä syystä niiden osalta rahoituksellisille kriteereille annettiin vain 10 prosentin painotus.

Lisäksi, kuten tilintarkastustuomioistuimien kuvailee, virasto on noudattanut kaikkia varainhoitoasetuksessa säädettyjä vaiheita käsitellessään tarjousta, joka saattaisi näyttää epätavallisen alhaiselta.

Sitä paitsi virasto ei ole samaa mieltä tilintarkastustuomioistuimen kanssa siitä, että palvelun (joka on poikkeuksellinen ja harvoin käytetty) tarjoaminen alennettuun hintaan merkitsisi epäreilua käytäntöä ja tarjoaisi epäreilua kilpailuetua kilpailijoihin verrattuna.

Virasto ei katso voivansa estää tarjouksentekijöitä antamasta mittakaavaedun vaikuttava tarjouksiin.

On myös syytä huomata, että epätavallisen alhaisen tarjouksen käsite on tarkoitettu ensi sijassa varmistamaan se, että toimeksisaaja pystyy suorittamaan tarvittavat palvelut koko sopimuksen keston ajan, ja tässä tapauksessa asia on näin.

Niinpä virasto ei katso, että hankintamenettely ja siihen liittyvät maksut olisivat sääntöjenvastaisia.

3.34.9 Kiinteä hinta ei sovellu yhteen Times and Means -käsitteen kanssa, koska siihen sisältyy lisäriski toimeksisaajalle, mikä merkitsee korkeampien hintojen perimistä. Tässä yhteydessä työyksikköihin sisältyy kohtuullinen määrä yleiskustannuksia, jotka on lisätty palvelujen hallinnointiin, raportointiin ja valvontaan kuuluvina ja jotka katsottiin palvelujen osiksi, joiden ei pitä yllittää 15 % koko palvelusta.

Reaktionä tilintarkastustuomioistuimen huomautuksiin virasto toteuttaa jo tätä riskiä lieventäviä toimenpiteitä. Käytäntöä on siis muutettu huomautuksen mukaisesti.

3.34.10 Koska virasto on varovainen ja vastuullinen julkinen elin, sen varojen turvallisuus on tosiasiansa pääasiana sen varainhoitohallinnon ohjeissa, jotka ovat täysin komission käytännön mukaisia. Nykyisissä markkinaolosuhteissa turvallisuuden hintana on negatiivinen korko.

On syytä huomata, että viraston on pidettävä koko varoistaan vararahastoa (243 miljoonaa euroa) sekä lyhyen aikavälin kassaa toimintamenoja varten (60 miljoonaa euroa) sekä maksettavia kuluja varten (30 miljoonaa euroa). Näin jäljelle jää 160 miljoonan euron nettovarot.

Virasto tarkistaa varainhoito-ohjeitaan vähentääkseen mahdollisuuksien mukaan negatiivisen koron vaikutusta noudattaen samalla tarvittavaa turvallisuustasoa.

Tilintarkastustuomioistuimen kehoitus käyttää varoja tuottavammin voidaan ottaa huomioon vain yhdessä voimassa olevien sovellettavien määräysten kanssa.

3.34.12 Nimenomainen viittaus moitteettoman varainhoidon periaatteeseen viraston varainhoitoasetuksessa ei ole väylä toimien ulkoistamiseen, vaan se toimii pikemminkin ohjaavana periaatteena, että julkisten elinten olisi järjestelmällisesti harkittava, olisiko muita tehtäviä kuin ydintoimintaa tehtävä sisäisesti vai ulkoistettava.

Virasto katsoo, että tämä säännös on objektiivisempi ja täsmällisempi kuin ”milloin se osoittautuu välttämättömäksi” eikä ole ristiriitainen.

3.34.13 Mitä tulee toteamukseen ”laajamittaisesta” käytöstä, asia on subjektiivinen. Kun vuoden 2014 puitesopimus allekirjoitettiin, strategiasuunnitelma 2016-2020 oli vasta valmisteluvaiheessa. Kun suunnitelman mukaiset strategiset hankkeet muotoutuivat, virasto oli paremmassa asemassa arvioimaan, mitä ulkoisia palveluja tarvittiin, ja ne arvioitiin riittävässä määrin uudessa puitesopimuksessa.

3.34.14 Mitä tulee puitesopimuksen käyttöön sellaisia palveluja varten, jotka saattavat näyttää olevan luonteeltaan hallinnollisia, virasto ei katso, että sitä voidaan yhdistää ”lainatyövoiman käyttöön”. Yleisenä periaatteena tällainen sopimuksella hankittu hallinnollinen tuki hankitaan hankkeiden eikä ydintoiminnan yhteydessä.

Yleensä sellaisen henkilöstön käyttö hallinnollisia tukitehtäviä varten, joka ei ole henkilöstösääntöjen alasta, rajoittuu hankkeiden ulkopuolella vuokratyöntekijöihin.

Koska viraston tehtäväkartoituksessa määritellään selkeästi tehtävät, joita kukin EUIPON henkilöstöryhmä voi suorittaa, se muodostaa perustan päätöksille ulkoisten palvelujen pyytämisen tarpeelle tai mahdollisuuksille. Tehtäväkartoitus on elävä asiakirja, johon voidaan lisätä uusia profiileja uusien tehtävien tai pätevyyksien perusteella. Virasto on viime vuosina toteuttanut laajaa sisäistämispolitiikkaa ottaen asianmukaisesti huomioon varojen saatavuuden; se on toteuttanut yli 60 sisäistämistä lyhyen ajan kuluessa.

Mitä tulee tiettyjen toistuvien tehtävien teettämiseen ulkoisesti, EUIPO uskoo, että tehtävien toistuvuus ei aina ole perusteena henkilöstösääntöjen alaisen henkilöstön käytölle, kun tehtävät eivät ole luonteeltaan ydintoimintaa (eli eivät ole suoraan yhteydessä tehtäviin, jotka EUIPOLLE on annettu lainsäädännössä).

3.34.15 Virasto on tyytyväinen tilintarkastustuomioistuimen tunnustukseen sen merkittävistä aikaansaannoksista sellaisten tehtävien sisäistämiseksi, joista on tullut ydintoimintaa.

Virasto harkitsee ehdotusta sisällyttää tiedot palveluntarjoajien toimittamista palveluista kokoaikaiseksi muutettuna vuotuisen työohjelmaan tai toimintakertomukseen sellaisen toiminnan osalta, joka suoritetaan "time and means" -sopimusten nojalla.

Virasto tekee kuitenkin sopimuksia ulkoistetuista palveluista pääasiassa kiinteän hinnan mukaan, jolloin resurssien lukumäärää ei tiedetä eikä tällainen arviointi ole mahdollista.

Lopuksi todettakoon, että viraston vuotuisessa työohjelmassa ja toimintakertomuksessa julkaisemat tiedot ovat tyhjentäviä ja täysin varainhoitoasetuksen mukaisia.

3.34.16 Virastolla on selkeästi määritelty väliaikaisia vuokratyöntekijöitä koskeva kehys, joka noudattaa Espanjan lainsäädäntöä ja jota käytetään selkeästi määriteltyjä tehtäviä varten viraston tehtäväkartoituksessa. Viraston tasolla suoritetaan lisäksi keskitetty tarkastus sen varmistamiseksi, että konsulttipalvelut eivät kata tehtäviä, jotka ovat luonteeltaan vuokratyöntekijöillä teetettäviä.

3.34.17 Virasto käyttää tosiasiallisesti pääasiassa kiinteään hintaan perustuvia sopimuksia, minkä se katsoo olevan tehokkain tapa ennakoita ja valvoa pyydettyjen palvelujen kustannuksia sekä rajoittaa Espanjan kansallisissa työtuomioistuimissa käsiteltävien oikeusjuttujen riskiä, koska virastolla oli aiemmin sellaisia muun muassa times and means -periaatteen käytön johdosta.

Useimmissa tapauksissa sopimuksen kohteen muutokset ovat seurausta siitä, että virasto on pyytänyt toimeksisaajaa mukauttamaan palveluja eikä päinvastoin. Kun sopimuksen kohdetta on mukautettava, se kirjataan virallisesti sopimuksen muutoksina asetuksen 2018/1046 172 artiklan mukaisesti.

Virasto ottaa kuitenkin huomioon tilintarkastustuomioistuimen ehdotuksen, että kiinteähintaisten sopimusten perusteella hankittujen palvelujen ja tuotteiden määritelmää selkeytettäisiin.

3.34.18 Viraston toimien tuloksena konsulttipalvelujen käyttö on vähentynyt merkittävästi viime vuosina, eikä EUIPO pidä sitä liiallisena.

Virasto on tyytyväinen siihen, että tilintarkastustuomioistuin tunnustaa sen sisäistämispyrkimykset ja kannustaa niihin. Virasto aikoo toteuttaa niitä siinä määrin kuin mahdollista.

Virasto harkitsee ehdotusta sisällyttää tiedot palveluntarjoajien toimittamista palveluista kokoaikaiseksi muutettuna vuotuisen työohjelmaan tai toimintakertomukseen sellaisen toiminnan osalta, joka suoritetaan "time and means" -sopimusten nojalla. Virasto tekee kuitenkin sopimuksia ulkoistetuista palveluista pääasiassa kiinteän hinnan mukaan, jolloin resurssien lukumäärää ei tiedetä eikä tällainen arviointi ole mahdollista.

Kiinteän hinnan osalta virasto harkitsee palvelujen ja tuotteiden määritelmän selkeyttämistä erillissopimuksissa.

Virasto katsoo, että kiinteä hinta on tehokkain tapa hallita riskejä, kun kyseessä on varojen jakaminen ja seuranta.

3.34.19 Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Virasto tekee yhteistyötä käännöskeskuksen kanssa. EUIPON ja käännöskeskuksen yhteistyöohjelma 2019-2020 sisältää viisi hanketta, joiden toteuttamisesta vastaavat molemmat virastot yhdessä. Näiden hankkeiden toteuttamisen kautta virasto varmistaa, että työn päällekkäisyyttä ja siitä johtuvia kustannuksia ei ole.

3.35 YHTEINEN KRIISINRATKAISUNEUVOSTO (SRB)

JOHDANTO

3.35.1 Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (jäljempänä ”kriisinratkaisuneuvosto”) perustettiin yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 806/2014 ⁽²¹⁹⁾ (”kriisinratkaisumekanismista annettu asetus”). Brysselissä sijaitsevan kriisinratkaisuneuvoston tehtävänä on varmistaa, että luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten (jäljempänä ”luottolaitokset”) kriisinratkaisu sujuu hallitusti ja vaikuttaa mahdollisimman vähän pankkiunioniin osallistuvien jäsenvaltioiden reaali-talouteen ja valtiontalouteen.

3.35.2 Kriisinratkaisuneuvosto vastaa kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen nojalla perustetun kriisinratkaisurahaston (jäljempänä ”rahasto”) hallinnoinnista, ja sen tehtävänä on tukea yhteistä kriisinratkaisumekanismia. Rahasto kootaan vähitellen kaudella 2016–2023, ja sen olisi saavutettava 31. joulukuuta 2023 mennessä tavoitteensa, joka on vähintään prosentti kaikkien Euroopan pankkiunionin luottolaitosten suojattujen talletusten määrästä.

3.35.3 Kriisinratkaisuneuvostolla on oma talousarvio, joka ei ole osa EU:n talousarviota. Maksuosuudet kerätään pankkiunioniin osallistuviin jäsenvaltioihin sijoittautuneilta luottolaitoksilta.

3.35.4 Taulukossa esitetään kriisinratkaisuneuvoston avainluvut ⁽²²⁰⁾.

Taulukko

Kriisinratkaisuneuvoston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾		
Osa I (kriisinratkaisuneuvoston hallinnollinen talousarvio)	113	104
Osa II (rahaston ja vararahaston talousarvio)	6 462	6 836
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	276	334

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: kriisinratkaisuneuvoston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.35.5 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- kriisinratkaisuneuvoston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽²²¹⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽²²²⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

⁽²¹⁹⁾ EUVL L 225, 30.7.2014, s. 1.

⁽²²⁰⁾ Lisätietoja kriisinratkaisuneuvoston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: <https://srb.europa.eu/>.

⁽²²¹⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²²²⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotaapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien luotettavuus*Lausunto tilien luotettavuudesta*

3.35.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että kriisinratkaisuneuvoston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot kriisinratkaisuneuvoston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta kriisinratkaisuneuvoston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

Tiettyjä seikkoja painottava kappale

3.35.7 Tilintarkastustuomioistuin ei tarkastanut joidenkin luottolaitosten, kansallisten kriisinratkaisuviranomaisten ja kriisinratkaisuneuvoston välisiä rahastojen maksuosuuksiin liittyviä hallinnollisia muutoksenhakuja tai oikeudenkäyntimenettelyjä taikka Euroopan unionin tuomioistuimessa nostettuja kanteita, jotka liittyivät kriisinratkaisusuunnitelmien hyväksymistä koskeviin päätöksiin. Niiden mahdollista vaikutusta kriisinratkaisuneuvoston tilinpäätökseen 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta arvioidaan (etenkin ehdollisten vastuiden, varausten ja velkojen osalta) kriisinratkaisumekanismista annetun asetuksen 92 artiklan 4 kohdan mukaisesti annettavassa erityisvuosikertomuksessa.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot***Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.35.8 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Muu seikka

3.35.9 Asettamatta kyseenalaiseksi edellä esittämiään lausuntoja tilintarkastustuomioistuin haluaisi painottaa, että rahaston maksuosuudet on laskettu luottolaitosten (ja joidenkin sijoituspalveluyritysten) kriisinratkaisuneuvostolle toimittamien tietojen perusteella. Tilintarkastustuomioistuimen kriisinratkaisuneuvoston tuloihin kohdistunut tarkastus perustui näihin tietoihin, mutta niiden luotettavuutta ei tarkistettu. Yhteistä kriisinratkaisumekanismia koskevassa asetuksessa ei säädetä kattavasta ja yhdenmukaisesta valvontakehyksestä, jolla kyseisten tietojen luotettavuus varmistettaisiin. Tästä syystä tietojen tarkistuksia ei tehdä luottolaitosten tasolla. Kriisinratkaisuneuvosto kuitenkin tekee tietojen analyttistä ja johdonmukaisuustarkastusta. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin panee merkille, että oikeudellisessa kehyksessä säädetty maksuosuuksien laskentamenetelmä on erittäin monimutkainen, ja pitää tätä riskinä laskelmien oikeellisuuden kannalta. Kriisinratkaisuneuvosto ei myöskään voi antaa tarkkoja luottolaitoskohtaisia tietoja riskiarvioinnin piiriin kuuluvista maksuosuuslaskelmista, sillä ne liittyvät toisiinsa ja sisältävät luottamuksellista tietoa muista luottolaitoksista. Tämä saattaa vaikuttaa laskelmien avoimuuteen.

Maksut*Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

3.35.10 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.35.11 Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.35.12 Kriisinratkaisuneuvosto käyttää jaksottamattomia määrärahoja hallinnollisessa talousarviossaan, mikä ei anna oikeaa kuvaa joidenkin sopimusten monivuotisesta luonteesta ja saattaa myös johtaa vuotuisten talousarviotarpeiden arviointiin liian suuriksi. Kriisinratkaisuneuvoston olisi harkittava jaksotettujen talousarviomäärärahojen käyttöönottoa, jotta se voisi parantaa talousarviota koskevaa suunnittelua, toteuttamista ja raportointia.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA SÄÄNTÖJENMUKAISUUDESTA

3.35.13 Kriisinratkaisuneuvosto teki informaatioteknologiaan liittyvän puitesopimuksen, jonka volyymi oli 10 000 000 euroa. Sopimus tehtiin suoraan aiemman toimittajan kanssa. Sopimuksen teossa sovellettiin poikkeuksellisesti neuvottelumenettelyä, eikä hankintailmoitusta julkaistu etukäteen. Sopimuksen perusteella maksettiin 440 020 euroa vuonna 2018. Kriisinratkaisuneuvosto perusteli yksinkertaistetun hankintamenettelyn hyödyntämistä teknisillä syillä eli sillä, että tuotteilla oli välttämätön tekninen kytkös toisiinsa (captivity), ja rahoituksellisilla syillä eli sillä, että neuvosto oli jo tehnyt investointeja ohjelmiston hankkimiseksi. Kriisinratkaisuneuvoston olisi vältettävä sellaista riippuvuutta toimittajasta, jonka vuoksi se ei voisi myöhemmin valita vaihtoehtoisia ratkaisua kilpailupohjalta ja siten varmistaa rahalle parasta vastinetta.

3.35.14 Kriisintarkastusneuvosto hyödynsi muutamia erityisiä IT-yritysten kanssa tehtyjä palvelusopimuksia, jotka oli muotoiltu siten, että ne voisivat tarkoittaa vuokratyöntekijöiden (24 IT-konsulttia) osoittamista kriisintarkastusneuvoston käyttöön (*mise à disposition*) sen sijaan, että sopimusten perusteella olisi toimitettu selkeästi määriteltyjä IT-palveluita tai -tuotteita. Vuokratyöntekijöiden (tilapäistyöntekijät) osoittamista tarkasti määritettyihin, kestoltaan väliaikaisiin tehtäviin käyttäjäyrityksessä säännellään vuokratyöstä annetulla direktiivillä 2008/104/EY sekä erityissäännöllä, jotka jäsenvaltiot ovat hyväksyneet kyseisen direktiivin säännösten saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Belgian työmarkkinalainsäädännön mukaan ainoastaan rekisteröidyillä työvoimanvuokrausyrityksillä on lupa tarjota tilapäistyöntekijöitä käyttäjäyrityksille (tässä tapauksessa kriisintarkastusneuvostolle). Sellaisten IT-palvelusopimusten hyödyntäminen, joilla hankitaan työvoimaa, ei ole EU:n henkilöstösääntöjen eikä EU:n sosiaalisten ja työllisyyttä koskevien sääntöjen mukaista. Kriisintarkastusneuvoston olisi varmistettava, että sopimuksissa ei ole minkäänlaista epäselvyyttä siitä, hankitaanko sopimuksilla IT-palveluita vai koskevatko ne tilapäistä työvoimaa.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.35.15 Edellä mainittujen IT-konsulttien lisäksi kriisintarkastusneuvosto käytti myös 23:a tilapäistyöntekijää oman 334-jäsenisen henkilöstönsä lisäksi. Tilapäistyöntekijöihin liittyvät maksut olivat vuonna 2018 kaikkiaan 943 673 euroa. Työvoimanvuokrausyrityksen kanssa tehdyissä erillissopimuksissa ei eritellä syitä tilapäistyöntekijöiden käyttöön, vaikka sitä edellytetään Belgian työmarkkinalainsäädännössä. Noudatettavat hyväksymis- ja raportointivaatimukset vaihtelevat taustalla vaikuttavien syiden mukaan. Kriisintarkastusneuvoston olisi käytettävä sopimuksia, joihin sisältyvät kaikki lain edellyttämät tiedot.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.35.16 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka kriisintarkastusneuvosto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2015	Useita olennaisia menettelyjä ja kontroleja on vielä suunnittelematta, hyväksymättä tai toteuttamatta. Näihin kuuluvat muun muassa riskienhallinta- ja valvontastrategia, sisäisen valvonnan standardit, sisäisen valvonnan järjestelmän asianmukaista toimintaa koskeva säännöllinen arviointi ja petostentorjuntastrategia.	Käynnissä
2016	Tilinpitäjä ei vielä ole hyväksynyt kriisinratkaisuneuvoston kirjanpitojärjestelmää.	Suoritettu
2016	Talousarvion toteuttamisaste oli alhainen.	Suoritettu
2016	Kriisinratkaisuneuvosto sitoi kaksi miljoonaa euroa oikeudellisia palveluja koskeviin hankintoihin, joista ei ollut tehty rahoituspäätöksiä ja joita ei ollut suunniteltu vuotuisessa työohjelmassa eikä talousarviossa.	Ei sovelleta
2016	Soveltamalla Euroopan keskuspankin määräämää negatiivista talletuskorkoa vuonna 2016 rahasto maksoi kansallisille keskuspankeille negatiivista korkoa 24 miljoonaa euroa.	Ei sovelleta (kriisinratkaisuneuvosto ei voi vaikuttaa asiaan)
2017	Kriisinratkaisuneuvosto ei varmistanut, että maksut suoritettiin ajallaan. Noin 28 prosenttia toimeksisaajille tarkoitetuista maksuista (9,5 prosenttia maksetuista kokonaismääristä) ja asiantuntijoille ja henkilöstölle tarkoitetuista kulukorvauksista viivästyi.	Suoritettu
2017	Vuoden 2017 työsuunnitelman liitteenä olevassa alustavassa hankintasuunnitelmassa ennakoitiin 16:ta eri palvelua koskevat hankinnat. Kuitenkin ainoastaan oikeudellisia palveluja koskevat hankinnat toteutuivat käytännössä. Lisäksi alustavassa hankintasuunnitelmassa arvioitiin oikeudellisia palveluja koskevan sopimuksen arvoksi kolme miljoonaa euroa, mutta sopimuksen kohteena ollut määrä oli 29 miljoonaa euroa. Vuonna 2017 ei tehty hankintoja alustavassa hankintasuunnitelmassa lueteltujen muiden 15 palvelun osalta. Tämä osoittaa, että hankintojen suunnittelu oli heikkoa.	Ei sovelleta
2017	Oikeudellisia palveluja koskevaan sopimukseen sidotuista 29 miljoonasta eurosta 20 miljoonan euron osalta tehtiin sopimus 11 neuvottelumenettelyn avulla ilman etukäteen julkaistua hankintailmoitusta. Hankinnat toteutettiin samaa menettelyä noudattaen myös kahden muun sopimuksen kohdalla, jotka koskivat taloudellisen ja rahoituksellisen arvon määrittämiseen liittyviä palveluita. Näiden vuoden 2016 työohjelmaan sisältyneiden sopimusten arvo oli yhteensä kolme miljoonaa euroa. Tällaisten menettelyjen liiallinen käyttö rajoittaa kilpailua.	Suoritettu
2017	Sähköinen hankintamenettely: kriisinratkaisuneuvosto ei ollut ottanut komission kehittämiä IT-välineitä käyttöön vielä vuoden 2017 lopussa.	Käynnissä
2017	Kriisinratkaisuneuvosto julkaisee ilmoituksia avoimista toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei yleensä EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Käynnissä

KRIISINRATKAISUNEUVOSTON VASTAUS

3.35.9 Rahastoon vuosittain etukäteen suoritettavat maksusuodet lasketaan luottolaitosten ja joidenkin investointiyriytsten kriisinratkaisuneuvostolle antamien tietojen perusteella. Vaikka yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annetussa asetuksessa ei säädetä kattavasta ja johdonmukaisesta valvontakehyksestä tietojen luotettavuuden takaamiseksi, yhteinen kriisinratkaisurahasto on paneutunut ongelmaan niin hyvin kuin mahdollista. Toimitetut tiedot tarkistetaan vertaamalla niitä laitosten edellisenä vuonna toimittamiin tietoihin sekä Euroopan keskuspankin tietokannassa oleviin tietoihin. Tiedonkeruuportaali on otettu käyttöön validointisäännöt, ja merkittävältä laitoksilta hankitaan lisävarmistusta sovitutja menettelyjä koskevan raportin tai signed off -lomakkeen muodossa. Tiedoissa ilmenevistä epäjohdonmukaisuuksista ilmoitetaan kansallisille kriisinratkaisuviranomaisille ja pyydetään tarkennuksia. Näin on voitu parantaa tietojen laatua aiempien kierrosten aikana. Kriisinratkaisuneuvosto ei myöskään voi antaa tarkkoja laitoskohtaisia tietoja etukäteen suoritettavia maksusuoduksia koskevien laskelmien riskeihin liittyvästä osasta, sillä ne liittyvät toisiinsa ja niiden antaminen paljastaisi luottamuksellista tietoa muista luottolaitoksista. Yhteinen kriisinratkaisurahasto on kuitenkin esittänyt kansallisille sääntelyviranomaisille laskentamenetelmän ja yksityiskohtaiset kalibroinnit, minkä avulla voidaan varmistaa avoimuus ja yhteistyö. SRB:n jo toteuttaman tietojen ennakkotarkastuksen lisäksi suoritetaan jälkitarkistuksia asiakirjatarkastusten muodossa lisätodisteiden saamiseksi tietojen luotettavuudesta.

3.35.12 SRB on samaa mieltä huomautuksesta ja on jo suunnitellut jaksotettujen määrärahojen käyttöönottoa vuoden 2020 talousarviossa.

3.35.13 Valitun ratkaisun käyttöä suositeltiin vuonna 2016 tehdyn markkinatutkimuksen jälkeen, ja SRB osti lisenssit komission puitesopimuksen mukaisesti. Vuonna 2018 SRB:n oli jatkettava valitun ratkaisun käyttöä sääntelyvelvoitteiden ja asiaan liittyvien aikarajojen sekä jo tehdyn rahallisen investoinnin vuoksi. Toimeksisaaja on tämän lisensoidun ohjelmiston ainoa toimittaja ja ainoa yritys, joka voi kehittää sitä. Siksi toimeksisaajan kanssa toteutettiin poikkeuksellinen neuvottelumenettely julkaisematta sitä ennen sopimusta koskevaa ilmoitusta. SRB arvioi kuitenkin jatkuvasti eri ratkaisujen saatavuutta markkinoilla tietoteknisiä tarpeita varten, jotta se voisi välttää tilanteen, jossa se olisi pitkäaikaisesti riippuvainen yhdestä ainoasta toimittajasta.

3.35.14 SRB on täysin tietoinen sovellettavasta Belgian lainsäädännöstä. Belgian lainsäädännön mukaisesti on välttämätöntä varmistaa, että sopimusten käyttö palvelujen tarjoamista varten eroaa selkeästi väliaikaisten työntekijöiden käytöstä. SRB on samaa mieltä siitä, että joidenkin palveluja koskevien pyyntöjen sanamuoto ei ehkä ollut tarpeeksi täsmällinen ja saattoi johtaa vääriin tulkintoihin. Käytännössä kuitenkin tapa, jolla yksittäiset sopimukset toteutettiin, noudattaa täysin Belgian lainsäädäntöä. SRB varmistaa, että tulevissa yksittäisissä sopimuksissa pyyntöjen sanamuotoa parannetaan. Lisäksi mahdollisten sekaannusten välttämiseksi SRB varmistaa, että yksittäisissä sopimuksissa selvennetään, millaisia ohjeita SRB:n henkilöstö saa antaa palvelujen tarjoajille.

3.35.15 SRB on toteuttanut tarvittavat toimenpiteet huomautuksen huomioon ottamiseksi ja täsmentää jo nyt sopimuksissa syyt vuokratyöntekijöiden käyttöön. Tämä tieto on kuulunut SRB:n sisäiseen hyväksyntäprosessiin ja dokumentointiin.

3.36 EUROOPAN UNIONIN ELINTEN KÄÄNNÖSKESKUS (CDT)

JOHDANTO

3.36.1 Euroopan unionin elinten käännöskeskus (jäljempänä ”keskus”) perustettiin neuvoston asetuksella (EY) N:o 2965/94 ⁽²²³⁾. Luxemburgissa sijaitsevan keskuksen tehtävänä on tuottaa käännöspalveluja, joita Euroopan unionin toimielimet ja elimet tarvitsevat toiminnassaan.

3.36.2 Taulukossa esitetään keskuksen avainluvut ⁽²²⁴⁾.

Taulukko

Keskuksen avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	49	47
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	215	206

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Keskuksen toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.36.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- keskuksen tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽²²⁵⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽²²⁶⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.36.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että keskuksen tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot keskuksen taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta keskuksen varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²²³⁾ EYVL L 314, 7.12.1994, s. 1.

⁽²²⁴⁾ Lisätietoja keskuksen toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.cdt.europa.eu.

⁽²²⁵⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²²⁶⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.36.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.36.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.36.7 Liitteessä on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka keskus on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2016	Keskuksella oli käteisvaroja ja lyhytaikaisia talletuksia vuoden 2016 lopussa 34,2 miljoonaa euroa (38,3 miljoonaa euroa vuoden 2015 lopussa) ja varauksia 31,1 miljoonaa euroa (34 miljoonaa euroa vuoden 2015 lopussa).	Käynnissä
2017	Keskuksen tulevaa tehtävää ja liiketoimintamallia on selkiytettävä.	Käynnissä
2017	Tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan keskuksen johtajalle (hallinnollinen) ja hallintoneuvostolle (toiminnallinen).	Suoritettu
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä keskus oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen laskutuksen mutta ei sähköistä tarjouskilpailua tai tarjousten sähköistä toimittamista.	Käynnissä

KESKUKSEN VASTAUS

Käännöskeskus on pannut merkille tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen.

Komission toimeenpanovirastot

3.37 KOULUTUKSEN, AUDIOVISUAALIALAN JA KULTTUURIN TOIMEENPANOVIRASTO (EACEA)

JOHDANTO

3.37.1 Koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirasto (jäljempänä "virasto") perustettiin komission täytäntöönpanopäätöksellä 2013/776/EU⁽²²⁷⁾, joka kumoaa komission päätöksen 2009/336/EY⁽²²⁸⁾. Brysselissä sijaitseva virasto hallinnoi koulutukseen, audiovisuaalialaan ja kulttuuriin liittyviä komission päätösten mukaisia ohjelmia, mukaan lukien teknisten hankkeiden yksityiskohtainen täytäntöönpano.

3.37.2 Taulukossa esitetään viraston avainluvut⁽²²⁹⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	50	50
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	436	441

(1) Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

(2) Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.37.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽²³⁰⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽²³¹⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.37.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²²⁷⁾ EUVL L 343, 19.12.2013, s. 46.

⁽²²⁸⁾ EUVL L 101, 21.4.2009, s. 26.

⁽²²⁹⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: <https://eacea.ec.europa.eu>.

⁽²³⁰⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²³¹⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.37.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.37.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.37.7 Liitteessä on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2017	Tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan viraston johtajalle (hallinnollinen) ja johtokunnalle (toiminnallinen).	Tekemättä
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen laskutuksen mutta ei sähköistä tarjouskilpailua tai tarjousten sähköistä toimittamista.	Suoritettu

VIRASTON VASTAUS

Virasto ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen.

3.38 PIENISTÄ JA KESKISUURISTA YRITYKSISTÄ VASTAAVA TOIMEENPANOVIKASTO (EASME)

JOHDANTO

3.38.1 Pienistä ja keskisuurista yrityksistä vastaava toimeenpanovikasto (jäljempänä ”vikasto”) perustettiin 1. tammikuuta 2014 ja 31. joulukuuta 2024 väliseksi ajaksi komission täytäntöönpanopäätöksellä 2013/771/EU⁽²³²⁾. Brysselissä sijaitsevan vikaston pääasiallisena tehtävänä on hallinnoida tiiviissä yhteistyössä seitsemän komission pääosaston kanssa EU:n toimia tutkimuksen ja innovoinnin, pk-yritysten kilpailukykyyn, ympäristö- ja ilmastotoimien sekä meri- ja kalastusasioiden aloilla.

3.38.2 *Taulukossa* esitetään vikaston avainluvut⁽²³³⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	43	44
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	434	453

(1) Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksimäärärahoihin.

(2) Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.38.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- vikaston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽²³⁴⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽²³⁵⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.38.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että vikaston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot vikaston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta vikaston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²³²⁾ EUVL L 341, 18.12.2013, s. 73.

⁽²³³⁾ Lisätietoja vikaston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.ec.europa.eu/easme/.

⁽²³⁴⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²³⁵⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.38.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.38.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.38.7 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALLINNOSTA

3.38.8 Varainhoitovuodelta 2017 varainhoitovuoteen 2018 siirrettyjen talousarviomäärärahojen peruuntumisaste oli korkea (18,5 prosenttia). Tämä osoittaa, että edeltävän vuoden aikana oli tehty perusteettomia sitoumuksia. Uusien varainhoitovuodelta 2018 varainhoitovuodelle 2019 tehtyjen määrärahasiirtojen määrä on niin ikään suuri (60 prosenttia) osastossa 3 (ohjelmatukeen liittyvät menot), joten riskinä on, että määrärahoja peruuntumisaste on jälleen suuri. Viraston olisi siirrettävä talousarviomäärärahoja seuraavalle varainhoitovuodelle vain perustelluissa tapauksissa.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.38.9 Virasto ei ole vahvistanut toimintaperiaatteita, jotka koskisivat erityistä luotettavuutta edellyttäviä tehtäviä. Näissä periaateissa määriteltäisiin tällaiset tehtävät, pidettäisiin niitä koskeva luettelo ajan tasalla ja määriteltäisiin toimenpiteet, joissa pienennettäisiin riskiä siitä, että työntekijä ajaisi omaa etuaan. Tämä ei ole viraston sisäisen valvonnan standardien mukaista. Viraston olisi viipymättä hyväksyttävä ja otettava käyttöön erityistä luotettavuutta edellyttäviin tehtäviin liittyvät toimintaperiaatteet.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.38.10 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 tarkastuskertomuksen Horisontti 2020 -puiteohjelmaan liittyvästä hankehallinnoinnista virastossa (*H2020 Project management in EASME*)⁽²³⁶⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia eräisiin mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

3.38.11 Komission sisäinen tarkastus julkaisi maaliskuussa 2018 oikaisukapasiteetin raportointia koskevan tarkastuskertomuksen (*Limited review on the reporting on the corrective capacity*)⁽²³⁷⁾. Kertomus kattaa raportointivuoden 2016 ja useita Euroopan komission pääosastoja sekä yksiköitä (muun muassa pienistä ja keskisuurista yrityksistä vastaavan toimeenpanoviraston). Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia eräisiin mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.38.12 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽²³⁶⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

⁽²³⁷⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2016	Sidottuja määrärahoja siirrettiin suuri määrä seuraavalle varainhoitovuodelle. Virasto saattaa harkita jaksotettujen talousarviomäärärahojen käyttöönottoa.	Ei sovelleta
2017	Tilinpitäjän riippumattomuutta on lisättävä antamalla hänelle vastuu raportoida suoraan viraston johtajalle (hallinnollinen) ja johtokunnalle (toiminnallinen).	Suoritettu
2017	Viraston tehtäväalaa laajennettiin vuonna 2014 huomattavasti. Vaikka viraston menettelyjä on merkittävästi muutettu ja sen talousarvio ja henkilöstömäärä ovat kasvaneet huomattavasti, kirjanpitojärjestelmän uudelleenvaihto on suoritettu viimeksi vuonna 2012.	Suoritettu
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön sähköisen tarjouskilpailun ja tarjousten sähköisen toimittamisen tiettyjen menettelyjen osalta mutta ei sähköistä laskutusta.	Suoritettu

VIRASTON VASTAUS

3.38.8 Vuodelta 2017 vuodelle 2018 siirrettyjen talousarviomäärärahojen peruuttaminen liittyy lähinnä varaukseen arvioinnin tekemiseksi LIFE-sopimuksen menoista, jotka osoittautuvat suunniteltua pienemmiksi. Kustannukset arvioidaan ehdotuksen arviointiprosessin alussa, mikä saattaa johtaa ylijäämään, kun kaikki ehdotukset on arvioitu. Tätä riskiä olisi tulevaisuudessa pienennettävä, sillä tällaiset arviointimenot katetaan toimintamenoista.

Vuodelta 2018 vuodelle 2019 siirrettyjen uusien määrärahojen määrä on laskenut edelliseen vuoteen verrattuna, sekä määrällisesti että prosentuaalisesti alkuperäiseen talousarvioon nähden.

Virasto seuraa edelleen tarkasti talousarvion määrärahojen tasoa ja lisää asianomaisten sektoreiden ja yksiköiden tietoisuutta kohdistaa määrärahojen käyttö kyseiseen varainhoitovuoteen.

3.38.9 Virasto päivitti erityistä luotettavuutta edellyttäviä tehtäviä koskevan analyysinsä tammikuussa 2019. Virasto määrittelee tarvittavat toimenpiteet riskien lieventämiseksi ja erityistä luotettavuutta edellyttävien tehtävien toimintaperiaatteiden saattamiseksi ajan tasalle lyhyellä aikavälillä.

3.39 EUROOPAN TUTKIMUSNEUVOSTON TOIMEENPANOVIKASTO (ERCEA)

JOHDANTO

3.39.1 Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovikasto (jäljempänä ”vikasto”), perustettiin komission päätöksellä 2008/37/EY⁽²³⁸⁾. Brysselissä sijaitseva vikasto perustettiin 1. tammikuuta 2008 ja 31. joulukuuta 2017 väliseksi ajaksi hallinnoimaan tutkimuksen seitsemannen puiteohjelman yhteydessä toteutettavaa Ideat-erityisohjelmaa. Neuvoston päätöksen 2013/743/EU⁽²³⁹⁾ nojalla vikaston toimivaltuuksia laajennettiin, sillä siitä tuli organisaatio, joka vastaa Horisontti 2020 -tutkimusohjelman hallinnollisesta täytäntöönpanosta ja ohjelmatoituksesta. Vikasto toteuttaa ohjelman ensimmäiseen osaan ”Huipputasen tiede” kuuluvat toimet, jotka liittyvät erityistavoitteeseen ”tieteen eturintamassa olevan tutkimuksen tehostaminen Euroopan tutkimusneuvoston toimilla”⁽²⁴⁰⁾.

3.39.2 Taulukossa esitetään vikaston avainluvut⁽²⁴¹⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	47	49
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	477	494

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksimäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.39.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- vikaston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽²⁴²⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽²⁴³⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.39.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että vikaston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot vikaston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta vikaston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²³⁸⁾ EUVL L 9, 12.1.2008, s. 15.

⁽²³⁹⁾ EUVL L 347, 20.12.2013, s. 965.

⁽²⁴⁰⁾ Täytäntöönpanokausi 2014–2020.

⁽²⁴¹⁾ Lisätietoja vikaston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.erc.europa.eu.

⁽²⁴²⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²⁴³⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.39.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.39.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.39.7 Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA SÄÄNTÖJENMUKAISUUDESTA

3.39.8 Virasto hyödyntää IT-yritysten kanssa tehtyjä puitesopimuksia, joiden mukaisesti konsultit tuottavat IT-palveluja "time and means" -periaatteen mukaisesti viraston tiloissa. Belgian laissa säädetään yleisistä ja erityisistä vaatimuksista, joita sovelletaan tällaisiin sopimuksiin. Näiden vaatimusten mukaan viraston ei pitäisi määrätä, mitä tehtäviä palveluntarjoajien työntekijöille annetaan. Tilintarkastustuomioistuin tuli siihen tulokseen, että jos IT-konsulteille annetaan ohjeita, tämä voisi johtaa epäselvyyteen sen suhteen, kuka määrää palveluntarjoajien työntekijöille annettavista tehtävistä. Viraston olisi varmistettava, että IT-konsultteja hyödynnettäessä noudatetaan kaikkia EU:n ja kansallisen lain säännöksiä.

HUOMAUTUKSET SISÄISISTÄ KONTROLLEISTA

3.39.9 Edellä mainittujen IT-konsulttien lisäksi virasto käytti vuonna 2018 myös 36:a tilapäistyöntekijää erään työvoimanvuokrausyrityksen kanssa tehtyjen puitesopimusten perusteella. Tilapäistyöntekijöihin liittyvissä tilauslomakkeissa ei kuitenkaan eritellä syitä tällaisten työntekijöiden käyttöön, vaikka sitä edellytetään Belgian työmarkkinalainsäädännössä. Noudatettavat hyväksymis- ja raportointivaatimukset vaihtelevat taustalla vaikuttavien syiden mukaan. Viraston olisi käytettävä tilauslomakkeita, joihin sisältyvät kaikki lain edellyttämät tiedot.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.39.10 Komission sisäinen tarkastus julkaisi vuonna 2018 lopullisen tarkastuskertomuksen Horisontti 2020 -puiteohjelmaan liittyvästä avustusten hallinnoinnista virastossa (*Final audit report on H2020 Grant management (phase II)*)⁽²⁴⁴⁾. Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia eräisiin mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.39.11 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

⁽²⁴⁴⁾ Tilintarkastustuomioistuin ei tutkinut tätä tarkastustyötä.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen tarjouskilpailun ja sähköisen laskituksen mutta ei tarjosten sähköistä toimittamista.	Suoritettu

VIRASTON VASTAUS

3.39.8 Virasto tekee selvän eron henkilökuntansa ja IT-konsulttien välille, eikä sillä ole hierarkkista suhdetta IT-konsultteihin. Toimeksisaaja päättää kaikista työsuhteeseen liittyvistä seikoista, kuten työsuhteen päättämisestä ja palvelukseen ottamisesta, palvelussuhteen ehdoista, työvuoroista ja ylityistä, kurinpitotoimista, arvioinneista sekä menettelyistä sairastumisten lomien yhteydessä. Virasto on pannut merkille tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen ja harkitsee toimenpiteitä mahdollisten sekaannusten välttämiseksi siitä, kuka määrittää IT-konsulteille annettavat tehtävät. Itse asiassa virasto panee täytäntöön suuntaviivat komission parhaillaan arvioimien talon sisäisten palveluntarjoajien käytöstä.

3.39.9 Virasto toteuttaa tarkasti määräaikaisten henkilöstön käyttöä koskevan toimielinten välisen puitesopimuksen (HR/R3/PR/2014/078) ja sen tarjouseritelvät. Jälkimmäisen asiakirjan 2 artiklan 10 kohdassa määritellään selvästi pakolliset vaatimukset, jotka täytyy sisällyttää työvoimaa vuokraaville yritykselle annettaviin tilauslomakkeisiin (sopimukseen) kutakin nimenomaista tehtävänantoa varten. Tarjouseritelmiä 1 artiklan mukaan perustelut viraston määräaikaisten työntekijöiden käytölle määritellään kyseisen puitesopimuksen tasolla. Virasto tarkistaa tilauslomakkeitaan sovellettavien perustelujen sisällyttämiseksi niihin puitesopimuksen mukaisesti.

3.39.10 Komission sisäisen tarkastuksen hyväksyttyä viraston toimintasuunnitelman, joka liittyy Horisontti 2020 -puiteohjelmaan liittyvään avustusten hallinnoinnin toisen vaiheen (H2020 Grant management phase II) tarkastamiseen, virasto toteuttaa asiaan liittyvät toimenpiteet sovitussa aikarajoissa.

3.40 INNOVOINNIN JA VERKKOJEN TOIMEENPANOVIKASTO (INEA)

JOHDANTO

3.40.1 Innovoinnin ja verkkojen toimeenpanovirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin komission päätöksellä 2013/801/EU⁽²⁴⁵⁾ korvaamaan Euroopan laajuisen liikenneverkon toimeenpanovirasto ja toimimaan sen seuraajana. Brysselissä sijaitseva virasto perustettiin 1. tammikuuta 2014 ja 31. joulukuuta 2024 väliseksi ajaksi hallinnoimaan unionin toimia, jotka liittyvät Verkkojen Eurooppa -välineeseen, tutkimuksen ja innovoinnin rahoitusohjelmaan ”Horisontti 2020”, Euroopan laajuiseen liikenneverkkoon ja Marco Polo -ohjelmaan.

3.40.2 Taulukossa esitetään viraston avainluvut⁽²⁴⁶⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	24	27
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	249	282

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksimäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.40.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽²⁴⁷⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽²⁴⁸⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.40.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²⁴⁵⁾ EUVL L 352, 24.12.2013, s. 65.

⁽²⁴⁶⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.ec.europa.eu/inea.

⁽²⁴⁷⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaateista ja muut liitetiedot.

⁽²⁴⁸⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.40.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.40.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.40.7 Liitteessä on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen laskutuksen mutta ei sähköistä tarjouskilpailua tai tarjousten sähköistä toimittamista.	Käynnissä

VIRASTON VASTAUS

Virasto on pannut merkille tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen.

3.41 TUTKIMUKSEN TOIMEENPANOVIKASTO (REA)

JOHDANTO

3.41.1 Tutkimuksen toimeenpanovikasto (jäljempänä ”vikasto”) perustettiin komission päätöksellä 2008/46/EY ⁽²⁴⁹⁾. Brysselissä sijaitseva vikasto perustettiin 1. tammikuuta 2008 ja 31. joulukuuta 2017 väliseksi ajaksi hallinnoimaan unionin toimia tutkimuksen alalla. Euroopan komissio myönsi vikastolle 15. kesäkuuta 2009 hallinnollisen ja toiminnallisen riippumattomuuden. Komissio jatkoi 13. joulukuuta 2013 tekemällään täytäntöönpanopäätöksellä 2013/778/EU ⁽²⁵⁰⁾ vikaston toiminnan kestoja vuoteen 2024 saakka. Se myös siirsi vikaston vastuulle osia uudesta tutkimuksen ja innovoinnin Horisontti 2020 -puiteohjelmasta.

3.41.2 Taulukossa esitetään vikaston avainluvut ⁽²⁵¹⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	67	70
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	693	736

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksimäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.41.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- vikaston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽²⁵²⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽²⁵³⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.41.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että vikaston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot vikaston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta vikaston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²⁴⁹⁾ EUVL L 11, 15.1.2008, s. 9.

⁽²⁵⁰⁾ EUVL L 346, 20.12.2013, s. 54.

⁽²⁵¹⁾ Lisätietoja vikaston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.ec.europa.eu/rea.

⁽²⁵²⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²⁵³⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotaapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.41.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.41.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.41.7 Jäljempänä esitettävä huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA SÄÄNTÖJENMUKAISUUDESTA

3.41.8 Virasto teki vuonna 2018 erillissopimuksen, joka koski sen kymmenvuotisjuhlan järjestämiseen annettavaa apua. Erillissopimus noudattaa komission puitesopimusta, joka koskee tapahtumien järjestämistä ja hallinnointia. Puitesopimukseen sisältyy mahdollisuus lisäpalveluihin, joiden arvo voi olla korkeintaan 20 prosenttia erillissopimuksen kokonaisarvosta. Viraston erillissopimuksen kokonaisarvo oli kuitenkin 68 688 euroa ja hankittujen lisäpalveluiden arvo 39 218 euroa (57 prosenttia). Lisäpalveluita koskeva hankintamenettely ei näin ollen ollut puitesopimuksen mukainen, joten se on sääntöjenvastainen (vuonna 2018 ei suoritettu lisäpalveluita koskevia maksuja). Viraston olisi noudatettava sopimusperusteisia määräyksiä ja enimmäismääriä.

KOMISSION SISÄISEN TARKASTUKSEN (IAS) TARKASTUSKERTOMUKSET

3.41.9 Komission sisäinen tarkastus julkaisi marraskuussa 2018 tarkastuskertomuksen Horisontti 2020 -puiteohjelmaan liittyvästä avustusten hallinnoinnista virastossa (H2020 Grant Management in REA). Virasto laati toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena oli kohdentaa toimia mahdollisesti parannusta vaativiin osa-alueisiin.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.41.10 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2017	Sopimussuhteisen henkilöstön valintaprosessin hallinnoinnissa ilmeni puutteita. Rekrytointiasiakirjat ja valintakomitean kokousten pöytäkirjat eivät aina sisällä kriteereitä, joiden pohjalta hakijat on valittu rekrytointitietokannasta.	Ei sovelleta
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen laskutuksen mutta ei sähköistä tarjouskilpailua tai tarjousten sähköistä toimittamista.	Käynnissä

VIRASTON VASTAUS

3.41.8 Tutkimuksen toimeenpanovirasto (REA) hyväksyi erillissopimuksen toimeksisaajan ehdottamat palvelut tapahtuman järjestämisen varhaisessa vaiheessa, jotta toimeksisaaja voisi aloittaa työskentelyn huomattavaa valmistelua vaativissa toimissa ja ryhtyä tapahtumapaikan varaamiseen. Ottaen huomioon tapahtuman suuruuden sekä REA että toimeksisaaja olivat tietoisia siitä, että muutokset olisivat tarpeellisia järjestämisen seuraavissa vaiheissa. Tässä yhteydessä toimeksisaajan kanssa sovittiin, että ”lisäpalvelut” korvataan vastaavien erien luettelokohdilla muuttaen erillissopimusta, milloin mahdollista. Sillä välin REA määritteli tapahtuman koon kokonaan ja pyysi korjattua tarjoustaan. Muutos, jolla ”lisäpalvelujen” osuutta vähennettiin 4 289 euroon (7,7 % erillissopimuksesta), allekirjoitettiin 17. toukokuuta 2019.

3.42 KULUTTAJA-, TERVEYS-, MAATALOUS- JA ELINTARVIKEASIOIDEN TOIMEENPANOVIKASTO (CHAFEA)

JOHDANTO

3.42.1 Kuluttaja-, terveys-, maatalous- ja elintarvikeasioiden toimeenpanovirasto (jäljempänä ”virasto”) perustettiin 1. tammikuuta 2005 (kansanterveysalan toimintaohjelman toimeenpanovirasto vuosina 2005–2008, terveys- ja kuluttaja-asioiden toimeenpanovirasto vuosina 2008–2013 ja kuluttaja-, terveys-, maatalous- ja elintarvikeasioiden toimeenpanovirasto 1. tammikuuta 2014 alkaen) ⁽²⁵⁴⁾. Luxemburgissa sijaitsevan viraston toimikautta on jatkettu 31. joulukuuta 2024 asti. Virasto panee täytäntöön EU:n terveysalan toimintaohjelmaa, kuluttajaohjelmaa ja aloitetta ”Koulutuksen parantaminen elintarvikeeturvallisuuden lisäämiseksi” (BTSF).

3.42.2 Taulukossa esitetään viraston avainluvut ⁽²⁵⁵⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2017	2018
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	10	11
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	61	66

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksimäärärahoihin.

⁽²⁾ Henkilöstöön luetaan EU:n virkamiehet, EU:n väliaikaiset toimihenkilöt, EU:n sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat, mutta ei tilapäisiä työntekijöitä eikä konsultteja.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE – RIIPPUMATTOMAN TARKASTAJAN KERTOMUS

LAUSUNTO

3.42.3 Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

- viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat ⁽²⁵⁶⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta ⁽²⁵⁷⁾ 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja
- tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Tilien luotettavuus

Lausunto tilien luotettavuudesta

3.42.4 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2018 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2018 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

⁽²⁵⁴⁾ Komission täytäntöönpanopäätös 2013/770/EU, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, kuluttaja-, terveys- ja elintarvikeasioiden toimeenpanoviraston perustamisesta ja päätöksen 2004/858/EY kumoamisesta (EUVL L 341, 18.12.2013, s. 69).

⁽²⁵⁵⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: <http://ec.europa.eu/chafea/>.

⁽²⁵⁶⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽²⁵⁷⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat, ja talousarvion liitetiedot.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**Tulot**

Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.42.5 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Maksut

Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

3.42.6 Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31. päivänä joulukuuta 2018 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

3.42.7 Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET TOIMIEN LAILLISUUDESTA JA SÄÄNTÖJENMUKAISUUDESTA

3.42.8 Virasto hyödyntää IT-yritysten kanssa tehtyjä sopimuksia, joiden mukaisesti konsultit (13 vuonna 2018) tuottavat IT-palveluja "time and means" -periaatteen mukaisesti viraston tiloissa. Luxemburgin laissa säädetään yleisistä ja erityisistä vaatimuksista, joita sovelletaan tällaisiin sopimuksiin. Näiden vaatimusten mukaan viraston ei pitäisi määrätä, mitä tehtäviä palveluntarjoajien työntekijöille annetaan. Tilintarkastustuomioistuin tuli siihen tulokseen, että jos IT-konsulteille annetaan ohjeita, tämä voisi johtaa epäselvyyteen sen suhteen, kuka määrää palveluntarjoajien työntekijöille annettavista tehtävistä. Viraston olisi varmistettava, että IT-konsultteja hyödynnettäessä noudatetaan kaikkia EU:n ja kansallisen lain säännöksiä.

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

3.42.9 *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautukset	Korjaavan toimenpiteen tilanne (suoritettu / käynnissä / tekemättä / ei sovelleta)
2015	Virasto peruutti 0,2 miljoonaa euroa eli 18 prosenttia varainhoitovuodelle 2015 tekemistään määrärahasiirroista (2014: 0,1 miljoonaa euroa eli 14 prosenttia). Tämä osoittaa, että määrärahojen suunnittelussa esiintyy puutteita.	Ei sovelleta
2017	Virasto dokumentoi rekrytointimenettelyt riittävästi vuonna 2017. Lisäksi menettelyt eivät olleet anonyymejä eikä niiden yhteydessä noudatettu määräaikoja. Tämä voi heikentää avoimuuden ja hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteita.	Suoritettu
2017	Vuonna 2017 virastolla oli vaikeuksia saada aikaan riittävää kilpailua arvoltaan alhaisissa ja keskisuurissa hankintamenettelyissä.	Suoritettu
2017	Sähköinen hankintamenettely: vuoden 2017 loppuun mennessä virasto oli ottanut käyttöön tiettyjen menettelyjen osalta sähköisen tarjouskilpailun ja sähköisen laskutuksen mutta ei tarjousten sähköistä toimittamista.	Suoritettu
2017	Viraston tilinpitäjä on ollut poissa marraskuun lopusta 2017 lähtien. Viraston ohjauskomitea nimitti 13. joulukuuta 2017 erään hallintovirkamiehen virallisesti väliaikaiseksi tilinpitäjäksi; kyseinen hallintovirkamies toimii valtuutetun tulojen ja menojen hyväksyjän sijaisena. Tämä on vastoin viraston varainhoitoasetuksen 28 artiklaa, jonka mukaan tulojen ja menojen hyväksyjä ja tilinpitäjä hoitavat eri tehtäviä, joita ei voi yhdistää keskenään.	Suoritettu
2017	Virasto julkaisee ilmoituksia avoimista väliaikaisten toimihenkilöiden toimista omalla verkkosivullaan ja sosiaalisessa mediassa mutta ei EU:n henkilöstövalintatoimiston (EPSO) verkkosivulla.	Käynnissä
2017	Viraston budjettisuunnittelu on puutteellista. Vuodelta 2017 vuoteen 2018 siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus oli suuri osastossa 3 (1,6 miljoonaa euroa eli 63 prosenttia; vuonna 2016 vastaava määrä oli 1,2 miljoonaa euroa eli 48 prosenttia). Toisaalta vuodesta 2016 vuoteen 2017 siirrettyjä talousarviomäärärahoja myös peruuntui paljon (354 260 euroa eli 23 prosenttia).	Ei sovelleta

VIRASTON VASTAUS

3.42.8 CHAFEA tekee selkeän eron CHAFEAn henkilöstön ja tietotekniikkakonsulttien välillä, sillä CHAFEAlla ei ole hierarkkista suhdetta heihin. Toimeksisaaja tekee kaikki työhön liittyvät päätökset, mukaan lukien ylennykset, irtisanominen ja työhönotto, työehdot, työaikataulut, ylityöt, kurinpidolliset toimenpiteet, sairauspoissaolojen hallinta, lomapyynnöt ja hyväksynät. CHAFEA on ottanut huomioon tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen ja harkitsee toimenpiteitä mahdollisten sekaannusten välttämiseksi siitä, kuka määrittää tietotekniikkakonsulteille annettavat tehtävät. CHAFEA panee täytäntöön ohjeet, joita komissio paraikaa tarkistaa, sisäisten tietotekniikan alan asiantuntijan käytöstä.

Tilintarkastustuomioistuimen IV jaosto on tilintarkastustuomioistuimen jäsenen Alex Brenninkmeijerin johdolla hyväksynyt tämän kertomuksen Luxemburgissa 24. syyskuuta 2019 pitämässään kokouksessa.

Tilintarkastustuomioistuimen puolesta

Klaus-Heiner LEHNE

presidentti

ISSN 1977-1053 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-2490 (painettu julkaisu)

Euroopan unionin julkaisutoimisto
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI